Regionledningskontoret
Ellen Irenaeus

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-11-25

TRN 2021-0204

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Yttrande över Fördjupning av översiktsplan för Rimbo

Regionledningskontorets förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande.

> Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Norrtälje Kommun över Fördjupning av översiktsplan för Rimbo.

Sammanfattning

Norrtälje kommun har remitterat ärende Fördjupning av översiktsplan för Rimbo, till Region Stockholm för yttrande. Planen innehåller utvecklingsstrategier för Rimbos utveckling och har en tidshorisont som sträcker sig till år 2050.

Region Stockholm ser överlag positivt på förslaget till fördjupad översiktsplan och anser att planförslaget till stora delar överensstämmer med intentionerna i den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050) (LS 2015-0084). Region Stockholm anser att vissa områden med fördel kan förtydligas, exempelvis kopplingen till den regionala utvecklingsplanen gällande landsbygdsnodernas utveckling samt kollektivtrafik, klimatpåverkan, grönstruktur och tekniska försörjningssystem.

Bakgrund

Norrtälje kommun har remitterat ärende Fördjupning av översiktsplan för Rimbo, samrådsförslag, till Region Stockholm för yttrande. Tillväxt- och regionplanenämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar. Ärendet har beretts i samråd med trafikförvaltningen.

Planförslaget är en fördjupning av Norrtälje kommuns översiktsplan och redovisar kommunens viljeriktning gällande Rimbos mark- och vatten-användning. Syftet med planen är att visa en helhetsbild av Rimbos framtida utvecklingsmöjligheter och att den ska fungera som underlag för kommande detaljplanering. I samrådshandlingen pekas fyra utvecklings-strategier ut; Rimbo i kommunen och regionen, Rimbo – en tätort i utveckling, Rimbo centrum och Gröna värden. Den fördjupade översiktsplanen har en tidshorisont som sträcker sig till år 2050.

Region Stockholms yttrande
Region Stockholm ställer sig överlag positiv till ansatserna i förslaget till fördjupad översiktsplan. Region Stockholm anser att planen till stora delar överensstämmer med intentionerna i RUFS 2050 men att vissa områden med fördel kan förtydligas. Det gäller exempelvis kopplingen till den regionala utvecklingsplanen gällande landsbygdsnodernas utveckling samt kollektivtrafik, klimatpåverkan, grönstruktur och tekniska försörjningssystem.

Markanvändning och bebyggelseutveckling
I RUFS 2050 pekas Rimbo ut som en av landsbygdsnoderna i länet. Det är i första hand i noderna som utvecklingen av landsbygden i form av bostäder och service ska ske. Detta ger förutsättningar för att skapa en levande landsbygd med en väl fungerande kollektivtrafik och offentlig såväl som kommersiell service.

Region Stockholm ser positivt på att Norrtälje kommun i den fördjupade översiktsplanens inledande kapitel nämner att Rimbo är utpekad som en landsbygdsnod i den regionala utvecklingsplanen. Region Stockholm vill framhäva att den inriktning som anges i RUFS 2050 vad gäller landsbygdsnodernas fortsatta utveckling med fördel kan genomsyra och vara framträdande i den fördjupade översiktsplanen. RUFS 2050 pekar på att det är i landsbygdsnoderna som ny bebyggelse och service i första hand ska lokaliseras, samt att extensiv markanvändning och utspridning av ny bebyggelse ska undvikas. Bebyggelse ska utvecklas med blandade funktioner för att främja service och näringsliv samt att möta olika invånares behov. Ny bebyggelse ska planeras med en täthet och omfattning som ger bättre förutsättning för kollektivtrafikförsörjning, effektiv energiförsörjning, avfallshantering och säkra vatten- och avloppssystem.

Vidare anser Region Stockholm att den fördjupade översiktsplanen med fördel kan relatera till Landsbygds- och skärgårdsstrategin som ska stärka genomförandet av regionplanen, kopplingen mellan stad och land samt möjligheterna att verka och bo på landsbygden.

Bostadsbebyggelse och service
I den fördjupade översiktsplanen framgår att tätorten Rimbo kommer att utvecklas med bostäder, olika typer av service och funktioner för att skapa ett levande tätortscentrum. Region Stockholm ser positivt på denna utveckling vilken ligger i linje med de förhållningssätt som anges i RUFS 2050 vad gäller landsbygdsnodernas utveckling.

Den fördjupade översiktsplanen pekar ut utredningsområden i anslutning till Rimbo tätort där utvecklingen främst ska ske i form av småhusbebyggelse. Områdena som pekas ut för detta ändamål är till stora delar oexploaterade, har rekreativa värden och består idag av jordbruksmark, naturmark och skog. Region Stockholm anser att den fördjupade översiktsplanen på ett tydligare sätt behöver redovisa vilka intresseavvägningar som har gjorts och som har bidragit till utpekandet av dessa utredningsområden.

Transportsystem och kollektivtrafik
I samrådshandlingen pekas kollektivtrafiken ut som ett viktigt medel för den fortsatta utvecklingen av Rimbo. Region Stockholm saknar mål i den fördjupande översiktsplanen kring ökad kollektivtrafikandel av de motoriserade resorna i enlighet med mål i RUFS 2050 och i trafikförsörjningsprogrammet för Stockholms län (LS 2017-0540).

Kollektivtrafikförsörjning
I den fördjupade översiktsplanen uttrycker kommunen en ambition att både väg 77 och väg 280 ska få nya dragningar utanför tätorten. Region Stockholm vill mot bakgrund av detta framföra att kollektivtrafiken behöver få tillgång att trafikera de centrala delarna av Rimbo och välkomnar en dialog med kommunen avseende planeringen för kollektivtrafiken.

Region Stockholm ser att den fördjupade översiktsplanen med fördel kan redovisa de föreslagna bebyggelseområdena i förhållande till befintlig eller planerad kollektivtrafik på ett tydligare sätt, exempelvis med avseende på gångavstånd. I de områden som saknar kollektivtrafik idag kan den fördjupade översiktsplanen med fördel beskriva förutsättningarna för hur dessa ska kollektivtrafikförsörjas. Dialog bör ske med Region Stockholm i ett tidigt skede gällande planeringen av de utpekade utredningsområdena, exempelvis Norra Kvarntorpet och Ekdalen.

Bussdepå
Region Stockholm ser positivt på att befintlig bussdepå är markerad som industrimark på markanvändningskartan då depåns framtida utvecklingsmöjligheter behöver säkerställas.

Bussterminal
I den fördjupade översiktsplanen beskrivs en önskad utveckling där den befintliga bussterminalen flyttas till ett nytt läge för att skapa ett resecentrum vid en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo. Region Stockholm vill framföra att den befintliga bussterminalen i Rimbo är dimensionerad för dagens behov gällande antalet hållplatslägen samt

platser för reglering, paus och rast. Bussterminalen har dock begränsningar vad gäller framkomlighet och utrymme idag och Region Stockholm bedömer att ett större kapacitetsbehov kommer att uppstå i bussterminalen på sikt. Region Stockholm bedömer inte att det framtida kapacitetsbehovet kan lösas inom den föreslagna terminalyta som illustreras i samrådsförslaget. För att möta kapacitetsbehovet behöver Region Stockholm och Norrtälje kommun föra en dialog om utformning och behov.

Reservat för Roslagsbanan
Region Stockholm ser positivt på att reservatet för Roslagsbanan ingår i den fördjupade översiktsplanen och att utrymmet ser ut att möjliggöra för tre vändspår. Det är av vikt att fullgott utrymme säkerställs i markanvändningen för att inte omöjliggöra en eventuell framtida utbyggnad till Rimbo.

Klimat
Region Stockholm anser att den fördjupade översiktsplanen tydligare skulle kunna beskriva hur utvecklingen av Rimbo ska bidra till minskad klimatpåverkan. Region Stockholm anser att bedömningen av minskad klimatpåverkan brister i tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Region Stockholm tillhandahåller underlag och information som kommunen kan använda sig av när planförslaget ska utvecklas inför granskning, exempelvis *Klimatfärdplan 2050*.

Grönstruktur
RUFS 2050 lyfter fram att den regionala grönstrukturens värden och funktioner behöver stärkas och utvecklas parallellt med att regionen byggs ut. Den regionala utvecklingsplanen pekar ut områden där regionens gröna kilar föreslås utvecklas utifrån ett långsiktigt perspektiv och den regionala grönstrukturen längs Roslagsbanan mot Rimbo utgör ett av dessa områden. Region Stockholm anser att denna intention med fördel kan lyftas fram i den fördjupade översiktsplanens avsnitt angående grönstruktur.

Teknisk försörjning
Region Stockholm noterar att avsnittet gällande tekniska försörjningssystem endast omfattar dricksvatten, dagvatten och spillvatten. Region Stockholm anser att det finns fler tekniska försörjningssystem, se nedan, som är angelägna att redovisa i en fördjupad översiktsplan.

Energiförsörjning och elförsörjning är angelägna frågor att redovisa för planerade utbyggnadsområden av bostäder och verksamheter. Det är viktigt att, redan i ett tidigt planeringsskede, säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet i elnätet för att ansluta ett nybyggnadsområde. Kommunen har

inte möjlighet att styra vilken energiförsörjning ett område ska ha, men det kan ändå vara viktigt att visa på exempelvis möjlighet till fjärrvärmeanslutning och kommunens intentioner. En ytterligare aspekt som kan vara relevant att ha med i avsnittet om energiförsörjning är den utveckling som pågår kring småskalig och lokal energiproduktion.

Frågan om masshantering är också relevant att ha med i en fördjupad översiktsplan. En stor andel av alla tunga transporter i länet utgörs av transporter av massor. Vidare ser Region Stockholm att avfall ska finnas med som ett tekniskt försörjningssystem.

Region Stockholm saknar skrivningar om utveckling av bredband. I den regionala utvecklingsplanen, RUFS 2050, med tillhörande Landsbygds- och skärgårdsstrategi finns målet om att alla hushåll och verksamheter ska ha tillgång till snabbt bredband. Den regionala utvecklingsplanen lyfter även fram vikten av att planera för en utbyggd digital infrastruktur i landsbygdsnoderna.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag
1. Fördjupning av översiktsplan för Rimbo Samrådsförslag
2. Miljökonsekvensbeskrivning, samrådhandling - MKB för fördjupad översiktsplan för Rimbo, Norrtälje kommun.

Beslutsexpediering
1. Norrtälje kommun

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2021-11-25

TRN 2021-0204

Fördjupning av översiktsplan för Rimbo
Samrådsförslag

NORRTÄLJE KOMMUN

Innehållsförteckning

RIMBO 2050 5
Vad är en fördjupning av översiktsplan 5
Planprocessen 5
Utvecklingsinriktning 7
Utvecklingsstrategier 9

ALLMÄNNA INTRESSEN.....15
Befolkningsutveckling 15
Bostadsförsörjning 16
Social omsorg 17
Skolor och förskolor 18
Kultur, fritid och idrott 20
Barns platser 23
Arbete och näringsliv 30
Gator för fordonstrafik 33
Nuläge 33
Gång- och cykeltrafik 36
Kollektivtrafik 38
Parkering 42
Biologiska värden och spridningssamband ...45
Grönstruktur 50
Blåstruktur 52
Ekosystemtjänster 57
MKN Vatten 60
Klimatanpassning 64
Risker och störningar 66
Teknisk försörjning 69
Jordbruksmark 75

RIKSINTRESSEN.....76

MARK- OCH VATTENANVÄNDNING - UTVECKLINGSOMRÅDEN 78

UTREDNINGSOMRÅDEN 92

GENOMFÖRANDE 120
Beroenden och samband 120
Utbyggnadsordning 120

Rimbo 2050

Vad är en fördjupning av översiktsplan

En översiktsplan ska vara vägledande för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska ange en långsiktig och övergripande utvecklingsstrategi och visar hur kommunen tänker ta hänsyn till allmänna intressen samt hur riksintressen ska tillgodoses hur miljökvalitetsnormer ska följas. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men den ska vara vägledande när kommunen upprättar detaljplaner och prövar bygglov enligt plan- och bygglagen.

I områden med mer komplicerade förhållanden och där det finns stor konkurrens mellan olika intressen och anspråk behöver avsikterna med området redovisas mer i detalj kan en fördjupning av översiktsplanen tas fram. För tätorter med högt bebyggelsetryck och områden med stora bevarandevärden kan en fördjupning reda ut huvuddragen i markanvändningen, kvarterstrukturen och gatunätet.

Planprocessen

Under hösten 2017 påbörjades arbetet med fördjupning av översiktsplanen för Rimbo tätort. Under våren 2018 genomfördes en dialog med invånarna för att i ett tidigt skede samla in synpunkter och idéer om bland annat bostadsutveckling, kollektivtrafik och grönområden. Under 2018 och 2019 genomfördes riktade dialoger och workshops genomförts med barn, fastighetsägare och verksamma i Rimbo. Resultaten från dialogerna utgör grunddragen för den föreslagna utvecklingen av Rimbo.

När ett planförslag har arbetets fram ska det samrådas. Under samrådet samlas synpunkter in från allmänheten, myndigheter, organisationer och näringslivet. Synpunkterna sammanställs i en samrådsredogörelse i vilket det även kommer framgå vilka förändringar av planförslaget som genomförs efter samrådet. När planförslaget har reviderats ska planförslaget och samrådsredogörelsen vara tillgänglig för granskning. De som lämnat synpunkter får återkoppling på lämnade synpunkter och en ny möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. Efter granskningstiden sammanställs synpunkterna och vilka ställningstagande som gjorts. Fördjupningen av översiktsplanen antas av kommunfullmäktige.

Nationella, regionala och kommunala planer och program

GLOBALA MÅL

Agenda 2030 består av 17 stycken globala mål och 169 delmål som alla medlemsländer förbundit sig för att arbeta för att nå en hållbar värld till år 2030. Syftet är att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

NATIONELLA MÅL

Sveriges miljömål består av ett övergripande generationsmål, 16 miljökvalitetsmål med preciseringar och ett antal etappmål som beskriver de långsiktiga målsättning och inriktningen för Sveriges nationella miljö- och klimatarbete. Det övergripande syftet med miljöarbetet är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Genom att uppnå miljömålen uppnås den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 Sverige.

REGIONAL UTVECKLINGSPLAN FÖR STOCKHOLMSREGIONEN

Den regionala utvecklingsplanen uttrycker Stockholmsregionens samlade vilja, ger vägledning och pekar ut den långsiktiga riktningen för regionen. Den övergripande visionen är att Stockholm ska vara Europas mest attraktiva storstadsregion. RUFS 2050 utgår ifrån fyra långsiktiga mål, om attraktiva livsmiljöer, jämställdhet, öppenhet, tillgänglighet och innovation och näringsliv som visar riktningen mot år 2050. Målen konkretiserar visionen och regionens tillstånd år 2050. För att nå de långsiktiga målen finns mätbara delmål som ska uppnås till år 2030.

Den rumsliga utvecklingen mot 2050 sammanfattas i sex rumsliga principer: stadsutveckling i de bästa kollektivtrafiklägena, sammanlänkade regionala stadskärnor, resurseffektiva system för människor och gods, sammanhängande grönstruktur och robust vattenmiljö, starka kopplingar mellan stad och land samt tillgängliga innovations-, företags- och beslutsfattarmiljöer.

I den regionala utvecklingsplanen är Rimbo tätort utpekat som en landsbygdsnod vilket är tätorter med en service som omfattar bland annat livsmedelsbutik, skola, idrottsplats och äldrevård. En landsbygdsnod ska vara fungera som en bytespunkt för kollektivtrafiken. Ny bebyggelse ska planeras med en täthet och omfattning som ger förutsättningar för kollektivtrafikförsörjning, en effektiv energiförsörjning och säkra system för vatten, avlopp och avfall samtidigt som stor hänsyn bör tas till platsens karaktär och identitet.

STOCKHOLM NORDOST – STONO

Norrtälje kommun ingår i ett kommunövergripande samarbete tillsammans med Danderyd, Täby, Österåker, Vaxholm och Vallentuna. Syftet med Stockholm Nordost samarbetet en långsiktigt hållbar utveckling i regionen genom varierande stadsstrukturer, effektiva transporter, näringslivsutveckling och en utveckling av den regionala stadskärnan Täby-Arninge.

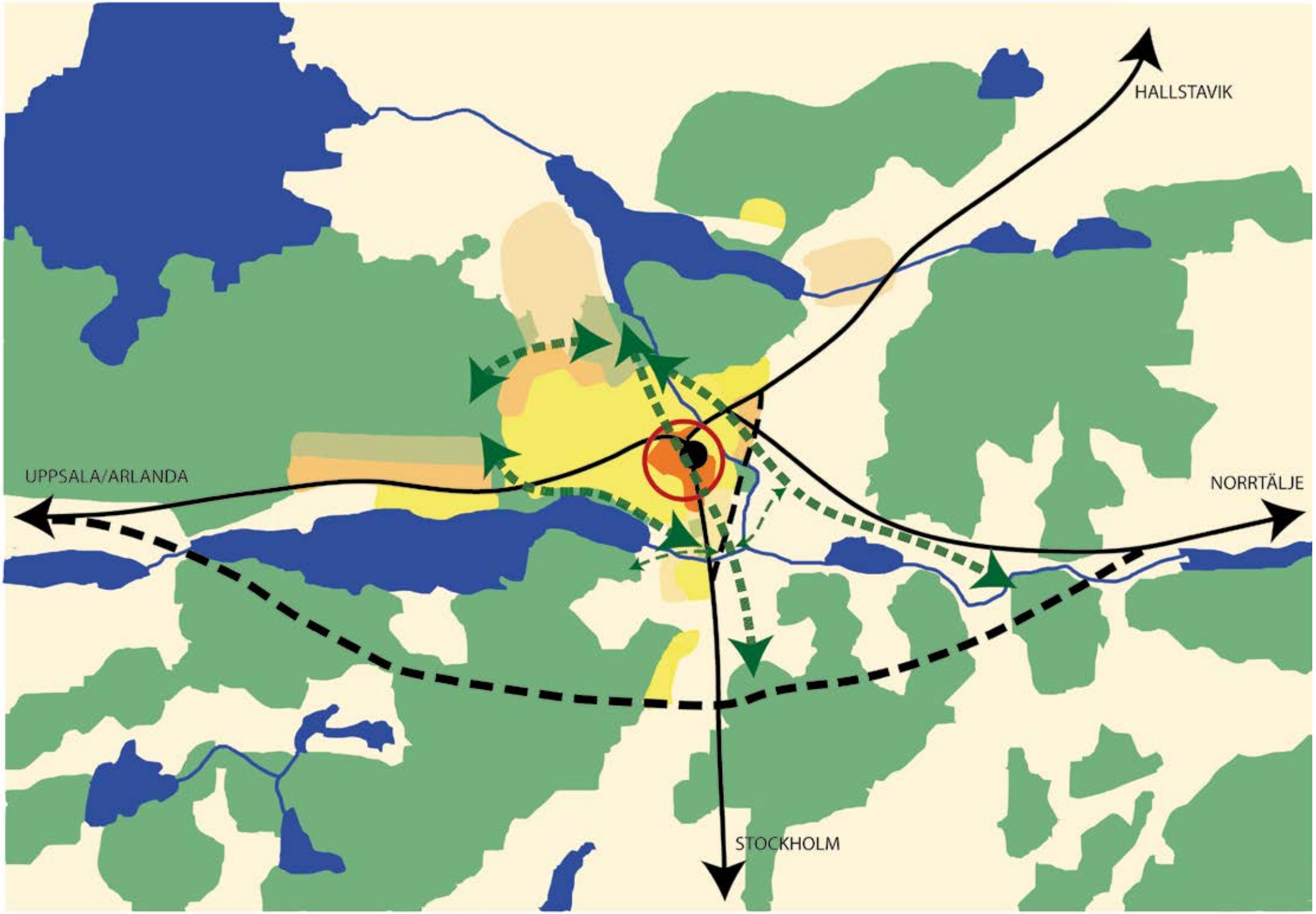
KOMMUNALA PLANER OCH PROGRAM

Det finns flertalet planer och program som påverkar den fysiska planeringen och utvecklingen bland annat Bostadsförsörjningsstrategin för Norrtälje kommun, Översiktsplan 2040, verksamhetsplan och mål och budget.

Utvecklingsinriktning

Hur Rimbo kommer se ut år 2050 är inte möjligt att svara på men det är möjligt att ha en målbild och en övergripande plan för att nå målbilden. Utvecklingsinriktningen ger en sammanfattning av hur bostadsbebyggelsen, kommunikationer och natur och friluftsliv ska utvecklas i stora drag. Ny sammanhängande bostadsbebyggelse kommer tillkomma i utkanten av tätorten. Rimbo centrum kommer utvecklas med bostäder, olika typer av service och funktioner vilket kommer skapa ett levande tätorts centrum med ett nytt resecentrum som möjliggör för snabba byten mellan buss och tåg. När väg 77 och väg 280 får nya dragningar utanför tätorten kommer trafiksituationen i Rimbo förbättras och det kommer vara möjligt att utveckla de centrala delarna Rimbo. Kopplingarna till Stockholm, Arlanda, Uppsala och Norrtälje kommer stärkas genom förbättrad kollektivtrafik. Grönområden och grönstråk ska bevaras och utvecklas för att säkerställa rekreativa värden och naturvärden.

Utvecklingsinriktning för Rimbo 2050. Kartan visar den långsiktliga utvecklingen med fokus på viktiga funktioner och samband.

Utvecklingsstrategier

Utvecklingsstrategierna ska sammanfatta de bärande principerna för utvecklingen av Rimbo.

RIMBO I KOMMUNEN OCH I REGIONEN

Med närheten till Norrtälje stad, Stockholm, Uppsala och Arlanda har Rimbo ett strategiskt läge i kommunen, regionen och i landet. Det innebär att Rimbo har god tillgänglighet till stora arbetsmarknader, stort kulturutbud, utbildningsmöjligheter och landets största flygplats. Genom att stärka kopplingarna till Stockholm, Uppsala och Arlanda kommer Rimbo vara en del av regionen och ha möjlighet att dra nytta av de synergier som det innebär.

Att erbjuda ett brett utbud av bostäder och en arbetsmarknad som sträcker sig över olika branscher stärks Rimbos plats i regionen. En av grundförutsättningarna för det är goda kommunikationer till och från Rimbo och inom Rimbo. Det ska vara möjligt att ta sig till och från arbetet och fritidsaktiviteter på olika sätt, med buss, cykel, bil och till fots.

Kollektivtrafiken är en grundläggande samhällsservice och ett viktigt medel för en hållbar utveckling. Genom bekvämare bussar som ökar möjligheten att arbeta ombord och åtgärder i de centrala delarna av regionen som ökar framkomligheter och minskar restider kommer andelen resor som görs med kollektivtrafiken att öka. På lång sikt kan det bli aktuellt med spårbunden kollektivtrafik till Rimbo vilket kommer ytterligare öka möjligheten att öka andelen resor med kollektivtrafik och förbättra resandemöjligheterna till och från Rimbo.

Spårbunden kollektivtrafik till Rimbo kommer vara möjligt när befolkningsunderlaget är tillräckligt stort och när Roslagsbanan trafikerar Odenplan och har Stockholm Central som ändstation. Den spårbundna kollektivtrafiken kommer göra det möjligt för fler att nå större arbetsmarknader och ett bredare fritidsutbud på kortare restid.

För att möjliggöra för en framtida förlängning av Roslagsbanan till Rimbo flyttas busstationen till ett nytt läge strax öster om väg 280 i centrala Rimbo. Busstationen kommer att utvecklas till ett resecentrum med stationsbyggnad, vänthall och pendlarparkering. Det nya resecentrumet kommer erbjuda snabba byten mellan tåg och buss vilket ytterligare stärker Rimbos roll som knutpunkt för den omkringliggande landsbygden. I ett första steg utvecklas en ny busstation och när spårtrafik till Rimbo blir aktuellt kommer ett sammanhängande resecentrum utvecklas.

För att skapa en bättre och säkrare trafiksituation i Rimbo måste väg 77 och väg 280 få nya dragningar utanför Rimbo. När den tunga trafiken inte längre passerar genom Rimbo kommer det vara möjligt att skapa säkrare trafikmiljöer för gång- och cykeltrafikanter och god framkomlighet för kollektivtrafiken. För att skapa en säkrare trafikmiljö för gång- och cykeltrafikanter är det viktigt att minska barriäreffekterna som trafikerade gator skapar genom tydliga och säkra passager särskilt vid de platser där barn vistas till exempel skolor, parker och idrottsplatser. Gång -och cykelvägnätet ska fortsatt byggas ut för att det ska vara möjligt att på ett säkert sätt nå olika målpunkter till fots och med cykel. Vid trafikerade gator ska gång- och cykelvägar vara separerade från biltrafiken. I Rimbo centrum ska gång och cykel ges hög prioritet för att skapa ett levande centrum där människan kan ta plats. När nya bostäder och verksamheter tillkommer ska de tidigt i byggprocessen integreras till gång- och cykelnätet för att skapa ett sammanhängde nät i Rimbo.

RIMBO- EN TÄTORT I UTVECKLING

Rimbo var länge en jordbruksbygd med mindre byar. Rimbo som tätort växte fram i samband med att tre järnvägslinjer anlades vid slutet av 1800-talet och Rimbo blev en knutpunkt. Järnvägsstationen var den nya centralpunkten och Rimbo tätort började växa fram runt stationen. Under 1920-talet antogs den första stadsplanen för Rimbo och i de centrala delarna av Rimbo finns gatustrukturen från den ursprungliga planen till stor del kvar. Planen var influerad av trädgårdsstadens planeringsideal med böljande boulevarder med alléplanteringar och

villor i lummiga kvarter med stora trädgårdar. Från mitten av 1900-talet utvecklades Rimbo till att bli en centralort på landsbygden med butiker, vårdinrättningar, skola, idrottsplats och parker.

Rimbo tätort har växt fram under olika tidsepoker vilket är läsbart i den fysiska miljön. Många bostadsområden är präglade av den tidens planeringsideal då de byggdes, samtidigt som det finns ett rikt kulturarv i bebyggelsen som representerar olika tidsepoker vilket är särskilt tydligt i de centrala delarna av Rimbo. Sekelskifteshus med stora trädgårdar från tiden då Rimbo var en viktig järnvägsknutpunkt ligger i anslutning till moderna centrumbyggnader. När ny bebyggelse tillkommer i Rimbo kommer den att representera sin tid och samtidigt skapa ny historia. Det är viktigt att utvecklingen sker med hänsyn och respekt till den befintliga bebyggelsen och med förståelse av platsers betydelse utifrån människors olika perspektiv och behov. Det nya som byggs bidrar till Rimbos egenart, identitet och attraktivitet.

Rimbo ska vara en tätort med ett brett utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur. Den nya bostadsbebyggelsen ska komplettera det befintliga bostadsutbudet för att skapa en blandning av olika typer av bostäder. Rimbo ska kunna erbjuda bostäder för barnfamiljer, för unga vuxna och för äldre. Det ska vara möjligt att bo kvar i livets alla skeden. Inom pendlingsavstånd från Rimbo finns stora arbetsmarknader. Samtidigt är det viktigt att den lokala arbetsmarknaden i Rimbo fortsätter att utvecklas. Den lokala arbetsmarknaden ska stärkas genom att möjliggöra för fler arbetstillfällen och skapa en bredare arbetsmarknad i Rimbo. I Rimbo centrum ska verksamheter blandas med bostäder för att skapa ett levande och tryggt centrum.

Barn och unga ska ha en självklar plats i Rimbo och vara delaktiga i hur Rimbo utvecklas. De ska kunna röra sig fritt i utemiljön utan att uppleva begränsningar. Åtgärder i den fysiska miljön till exempel inom trafiksäkerhet, kompletteringar av gång- och cykelvägnätet och ökad belysning kan göra att barn och unga kan rör sig över större områden och bli mer självständiga. Det ska finnas platser där barn och unga vill vistas och känner sig trygga.

RIMBO CENTRUM

Rimbo centrum ska utvecklas till ett levande centrum med bostäder och blandade funktioner. I Rimbo centrum ska det finnas ett stort utbud av kommersiell och offentlig service som ombesörjer såväl Rimbo tätort som den omkringliggande landsbygden. Rimbo centrum växte fram under det gröna planidealet som präglar 1920 års stadsplan. När Rimbo centrum utvecklas ska dessa kvaliteter värnas och förstärkas. Med mer grönska och tydliga stadsrum finns möjligheten att skapa ett tätare, attraktivare och mer hållbart centrum.

Ny bebyggelse i mänsklig skala ska tillkomma på de ännu obebyggda ytorna i centrum. Bebyggelsen kommer att definiera nya Rimbo centrum och genom att rama in platser och stråk skapa tydligare gatu- och stadsrum. När fler bostäder tillkommer ökar även underlaget för lokal service, vilket ytterligare stärker centrums roll.

Fler ytor för vistelse ska tillkomma och befintliga ytor i det offentliga rummet ska tillföras fler kvaliteter. En förbättrad torgyta, en upprustad gågata, fickparker och fler gator med hög prioritet för gående ger möjlighet att skapa mer plats för folkliv. Boende och besökare i Rimbo ska prioriteras och få ta plats i det offentliga rummet.

Åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten och tillgängligheten för gående i centrum måste genomföras för att fler ska vistas i centrum. När väg 77 och väg 280 flyttas kommer det vara möjligt att utforma gatorna till stadsgator med mindre tung trafik och lägre hastigheter vilket möjliggör för fler passager och korsningspunkter för gående. Trottoarer och sammanlänkade gång- och cykelbanor ska säkerställa utrymme för gående och cyklister.

Resecentrumet flyttas till ett läge där det kommer vara möjligt att koppla samman bussterminalen med en möjlig framtida förlängning av Roslagsbanan. Det nya resecentrumet kommer att utformas för att möjliggöra för snabba byten mellan buss och tåg vilket kan göra det mer attraktivt att resa hållbart. Den befintliga gågatan ska vara en grön koppling genom centrum mellan Järnvägsparken och det nya resecentrumet. En flytt av busstationen möjliggör också att centrumkvarteren kan bebyggas med nya bostäder, lokaler och kvalitativa offentliga rum.

GRÖNA VÄRDEN

Natur och friluftsliv är en del av Rimbos identitet. I och runt Rimbo finns det varierande natur- och grönområden med höga naturvärden och rekreativa kvaliteter.

Att promenera, springa, leka, sitta och på andra sätt vistats i naturen har positiv inverkan på oss människor både fysiskt och psykiskt. Forskning visar att ju närmare människor har till grönområden ju mer benägna är de att besöka och vistas i grönområden. För att ett grönområde ska besökas ofta måste det ligga inom 300 meter från bostaden, arbetsplatsen eller skolan. För att grön- och naturområden ska besökas ofta är det viktigt att de är och upplevs som tillgängliga. Det ska vara möjligt att nå grönområdet via säkra och trygga vägar till exempel att det är bra belysning och att det är möjligt att korsa trafikerade vägar på ett säkert sätt.

För människor med begränsad rörelse- och kognitiv förmåga är det särskilt viktigt med närhet till tillgängliga grönområden. Barn och äldre är två grupper som särskilt gynnas av närhet till natur och grönområden i och med att de ofta är begränsade till sina närområden. Barn som vistas mycket i natur- och grönområden får bättre koncentrationsförmåga, motorik, sömn och färre infektionssjukdomar. Barn är generellt begränsade till sitt närområde vid hemmet och förskolan eller skolan och därför är det viktigt att det finns grönområden och natur i barns närområden. Utemiljöerna ska vara varierande och med olika karaktärer som bjuder in till olika typer av aktivitet, rörelse och rekreation.

Andelen äldre ökar i samhället och de blir friskare och lever längre än tidigare generationer. Äldre som grupp är differentierad men gemensamt för äldre är att de påverkas positivt av att vara fysiskt aktiva och vistas i naturen. Som för barn är det viktigt att det finns varierande utemiljöer som är tillgängliga för äldre. För de äldre som är bor på särskilt boende är det speciellt viktigt att det finns natur och grönområden i direkt anslutning till boendet i och med att de äldre generellt har begränsad rörelseförmåga.

Natur och grönområden har en viktig funktion i arbetet med att anpassa vårt samhälle efter ett förändrat klimat. Grönområden, parker och träd tar hand om den ökade nederbörden och minskar därmed risken för översvämningar, minskar luftföroreningar och fungerar som temperaturreglerare vid värmeböljor. Betydelsen av grönområden återspeglas även i bostadspriser. Det finns tydliga samband mellan närhet till parker och högre bostadspriser och även utsikt mot grönytor har effekt på bostadspriser.

När Rimbo utvecklas är det viktigt att befintliga grönområden och gröna stråk bevaras och utvecklas för att möta det ökade invånarantalet. Befintliga natur- och grönområden i och runt Rimbo ska utvecklas och för att säkerställa tillgång till nåbara och kvalitativa områden samtidigt som ekologiska viktiga spridningssamband bevaras och utvecklas.

Invånarna i Rimbo ska ha god tillgång till olika typer av grönområden, natur och gröna stråk i och runt om Rimbo. För att uppnå det ska befintliga natur- och grönområden utvecklas och tillgängliggöras och nya områden och stråk ska tillkomma där det finns behov. Genom att stärka den övergripande grönstrukturen finns även möjlighet för den biologiska mångfalden att bevaras och utvecklas.

Allmänna intressen

Amänna intressen är samhällets gemensamma intressen som ska beaktas och tillgodoses i all planläggning. Översiktsplanens uppgift är att ge en samlad information om hur kommunen avser att tillgodose de allmänna intressena. Det innebär att avvägningar måste göras mellan intressen. I fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo tätort redovisas de allmänna intressen som bedöms vara de som är särskilt viktiga för utvecklingen av Rimbo. För att redovisa hur de allmänna intressena har beaktas och vilka avvägningar som gjorts beskrivs de först utifrån ett nuläge och sedan beskrivs utvecklingen. Till en del av de allmänna intressena finns det en vägledning för kommande planering för att tydliggöra hur de ska utvecklas framöver.

Befolkningsutveckling

NULÄGE

Norrtälje kommun har haft en oavbruten befolkningsökning sedan 1970-talet. Sedan början av 2000-talet har befolkningen ökat med i genomsnitt 525 personer och sedan år 2014 har befolkningen ökat med i genomsnitt 960 personer årligen. Befolkningsökningen beror på en stor inflyttning till kommunen. Norrtälje kommun har under flertalet år haft ett negativt födelsenetto, det vill säga att det dör fler i kommunen än som föds. Medelåldern i Norrtälje kommun är hög i jämförelse med övriga Stockholms regionen och högre än genomsnittet för landet.

Rimbo tätort är befolkningsmässigt kommunens andra största tätort efter Norrtälje stad med en folkmängd på ca 5200 personer. Befolkningsutvecklingen i Rimbo har varierat de senaste tio åren, under några år minskade befolkningen något men generellt har befolkningen ökat i Rimbo. I genomsnitt har befolkningen i Rimbo ökat med drygt 75 personer årligen de senaste fem åren. Befolkningssammansättningen i Rimbo är något yngre än i Norrtälje kommun i övrigt.

UTVECKLING

Norrtälje kommun ska vara en attraktiv kommun för människor i alla åldrar. För att vara en attraktiv kommun måste det finnas en bred bostads- och arbetsmarknad, tillgång till service, hälso- och sjukvård, förskolor och skolor av god kvalitet och ett rikt kultur- och föreningsliv.

Den föreslagna utvecklingen av Rimbo beräknas innebära en ökning av befolkningen med 30 %. Den blandade bostadsbebyggelsen som planen föreslår möjliggör för människor i olika åldrar och med olika förutsättningar att bosätta sig i Rimbo samtidigt som de som redan bor i Rimbo kan hitta en ny bostad utan att behöva flytta från tätorten.

En ökad befolkning i Rimbo skapar ett större underlag för bland annat service och kollektivtrafik samtidigt som det ställer krav på social välfärd med förskolor, skolor och olika typer av vård- och omsorgsboenden. Hur befolkningsutvecklingen i Rimbo kommer att se ut är svårt att förutse men genom en etappvis utbyggnad och regelbunden uppföljning är det möjligt att i god tid planera för den sociala välfärden och säkerställa att behoven möts. En etappvis utbyggnad och uppföljning skapar även goda förutsättningar för planeringen av offentliga platser till exempel torg och parker där människor vill vistas och bidrar till att skapa en levande tätort.

Bostadsförsörjning

NULÄGE

Det pågår och planeras för många stora bostadsprojekt i Norrtälje kommun, majoriteten i Norrtälje stad. Samtidigt finns det ett intresse att bygga bostäder och utveckla verksamheter i Rimbo.

I Rimbo tätort är fördelningen mellan småhus och flerbostadshus relativt jämn med något fler flerbostadshus. Majoriteten av lägenheterna i flerbostadshus är hyresrätter och en övervägande andel är två eller tre rum kök. Enligt kommunens bostadsförsörjningsstrategi ska kommunen verka för en blandning av såväl upplåtelseformer och hustyper som bostäder, handel och arbetsplatser i kommunens tätorter.

UTVECKLING

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunens planering skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. För att uppnå det är det viktigt att tillkommande bostäder kompletterar det befintliga bostadsutbudet för att skapa en variation av upplåtelseformer, hustyper och boendestorlekar. Bostadsutbudet ska möta de behov och den efterfrågan som gör att fler väljer att flytta till Rimbo. Samtidigt ska bostadsutbudet även göra det möjligt för befintliga invånare i Rimbo att bo kvar när behov och efterfråga förändras.

Nya bostäder ska tillkomma i direkt anslutning till tätorten för att skapa en sammanhållen tätortsutveckling. En sammanhållen bostadsutveckling skapar underlag för olika typer av service till exempel kollektivtrafik, vård och barnomsorg, men även för restauranger och handel. Det skapar förutsättningar för en resurseffektivare utveckling bland annat genom en effektivare markanvändning och en effektivare användning av VA-system och fjärrvärmeförsörjning.

Den tillkommande bebyggelsen anpassas till den befintliga bebyggelsen. De karaktärsdrag och årsringar som är typiska för Rimbos framväxt ska tydliggöras och lyftas fram genom den tillkommande bebyggelsen. Det är viktigt att bevara och utveckla grönområdena som finns i och i anslutning till Rimbo tätort. Rimbos parker och naturområden är en tillgång som uppskattas av nuvarande invånare och kan vara en viktig konkurrensfördel för att locka nya invånare.

Med bostadsutveckling tillkommer investeringar i fysisk och teknisk infrastruktur samt investeringar i social infrastruktur och i välfärden. Utvecklingen av förskolor, skolor, vård- och omsorg och fysisk infrastruktur ska ske i takt med bostadsutvecklingen. Genom en sammanhållen och etappvis bebyggelseutveckling i Rimbo är det möjligt att i tid planera för nödvändig infrastruktur.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- En sammanhållen bebyggelseutveckling.
- Tillkommande bostadsutveckling ska komplettera den befintliga för att skapa en blandning av hustyper, upplåtelseformer och boendestorlekar.
- Tillkommande bebyggelse ska anpassas till den befintliga bebyggelsen.

Social omsorg

NULÄGE

Personer som är 65 år eller äldre är i större utsträckning än yngre i behov av anpassade bostäder. För att som äldre kunna flytta till ett särskilt boende med stöd dygnet runt (vård- och omsorgsboende) krävs ett biståndsbeslut från kommunen. Seniorbostäder och trygghetsbostäder utgör en del av det ordinarie bostadsbeståndet, men med den skillnaden att de riktar sig till seniorer, +55 år.

I Rimbo finns i dagsläget fyra äldreboenden med totalt 158 lägenheter, varav 77 är anpassade för personer med demenssjukdom. 158 lägenheter motsvarar drygt 20 % av de totalt 762 platser som finns i kommunen. Utöver det finns i Rimbo tre stycken gruppbostäder med vardera 6 platser samt två servicebostäder med vardera 10 platser inom LSS. Det finns också ett socialpsykiatrigruppboende med 8 platser.

Enligt socialstyrelsens krav ska gruppbostäder enligt LSS inte omfatta fler än sex personer som bor tillsammans. För servicebostäder medges boendegrupper för upp till 10-12 personer. Hemtjänst, hemsjukvård och service, som trygghetslarm och hemkörd mat, underlättar kvarboende i eget hem och är ett alternativ för många.

UTVECKLING

Befolkningsökningen kommer att genera ökad efterfrågan på bostäder inom social omsorg. Framtidens vård- och omsorgsboenden bör integreras med övriga bostäder i stadsmiljön, så länge det är möjligt att anpassa lägenheterna och utemiljön efter speciella behov vad gäller tillgänglighet och behov av gemensamma ytor. Vård- och omsorgsboenden bör vara en del av stadsmiljön då närheten till stadens utbud, personer ur blandade åldersgrupper och liv i sig är en kvalitet som många äldre värdesätter. Utöver vård- och omsorgsboenden, vilka kräver biståndsbeslut, skapar kommunen förutsättningar för andra typer av boende för äldre, såsom trygghets- och seniorboenden.

I Rimbo behöver det enligt lokalförsörjningsplanen (till 2030) uppföras 1-2 nya särskilda boenden för äldre äldreboenden, ett nytt LSS-gruppboende, åtta nya servicelägenheter samt ett nytt socialpsykiatrigruppboende.

Behovet av övriga boendeformer inom social omsorg bör uppskattas årligen utifrån utbyggnadstakt och aktuella prognoser, så att antalet lägenheter svarar mot befolkningsökningen fram till år 2050. Utgångspunkt i planeringen ska vara aktuella riktlinjer för bostadsförsörjningen och aktuell lokalförsörjningsplan.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Vård- och omsorgsboenden, trygghetsboenden, gruppbostäder och servicelägenheter behöver integreras i stadsbebyggelsen och in närhet till goda kollektiva kommunikationer för att tillgodose behovet hos äldre och personer med funktionsnedsättning.
- För varje utbyggnadsområde ska en avstämning ske gentmot aktuell lokalförsörjningsplan.

Skolor och förskolor

NULÄGE

I dagsläget finns sex grundskolor i Rimbo; Bålbroskolan, Långsjöskolan, Rånäs skola och Skederids skola i kommunal regi, samt Ekebyholmsskolan och Viby friskola i fristående regi. Därtill finns 14 förskolor. Av dessa skolor och förskolor ligger inte alla inom planavgränsningen för den fördjupade översiktsplanen. Det finns i dagsläget ingen öppen förskola, utan detta erbjuds endast i Norrtälje och Hallstavik.

UTVECKLING

Fram till 2030 behövs det drygt 100 nya förskoleplatser i Rimbo tätort. En preliminär bedömning utifrån dagens befolkningstillväxt ger ett behov på ytterligare cirka 200 förskoleplatser netto under de kommande 20 åren. Den fördjupade översiktsplanen föreslår att förskolor planeras i utvecklingsområdena Kvarntorpet, Västertorpsskogen alternativt Bålbro norra samt Skarsjöparken.

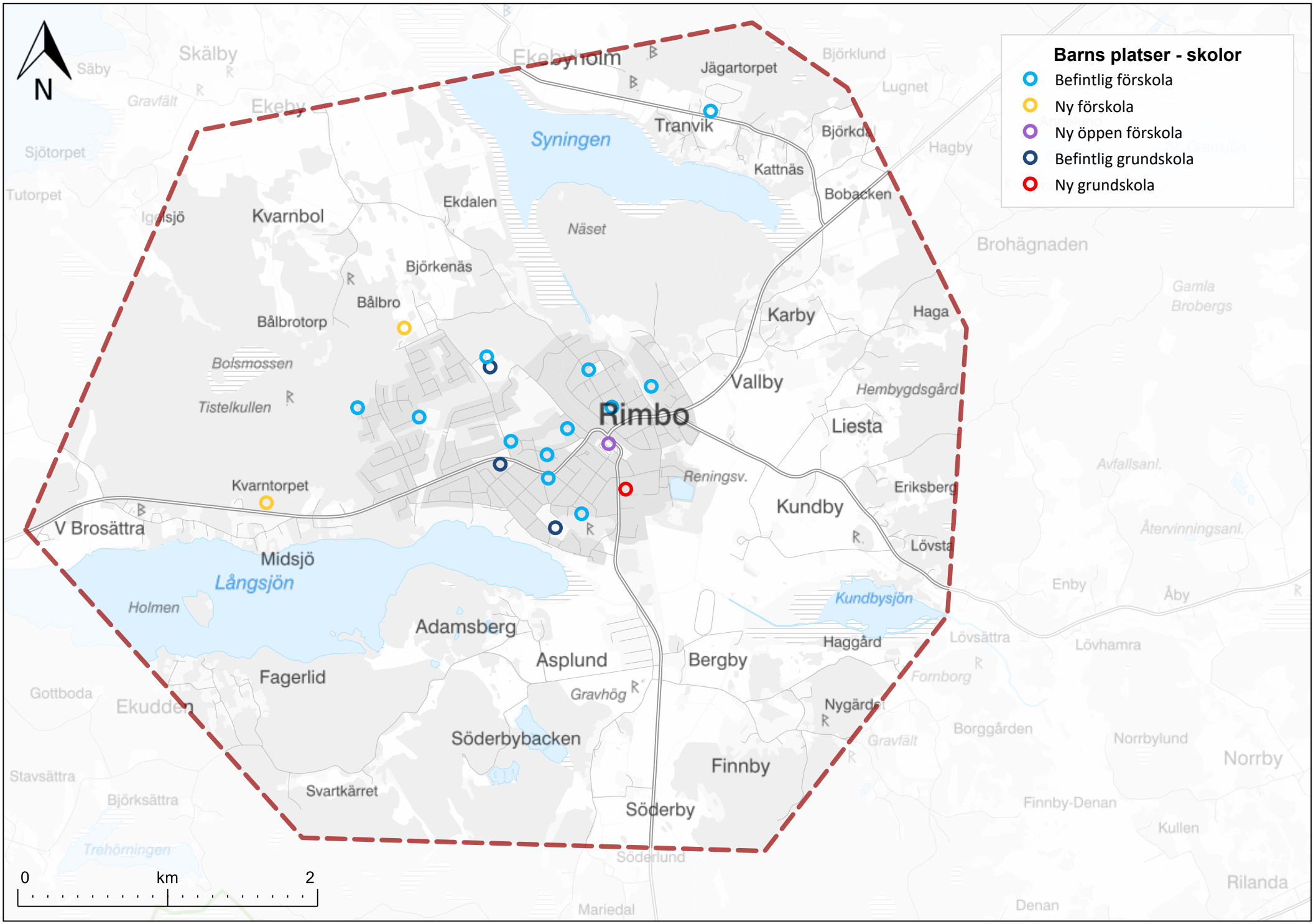
En ny grundskola behövs i samband med att utvecklingsområdena bebyggs och befolkningen därmed ökar. Den fördjupade översiktsplanen föreslår att ett område i anslutning till nya resecentrum avsätts för detta behov. Området ska kunna inrymma en ny F-9-skola med upp till 500 platser om cirka 2000 kvm byggnadsarea (skolbyggnad i flera våningar) och cirka 10 000 kvm friyta exklusive angöring och parkering.

För varje nytt kvarter där förskola planeras bör solstudier göras för att säkerställa tillgången på dagsljus. Boverkets riktvärden för bullernivåer om max 50 dBA ekvivalent ljudnivå dagtid för förskolors och skolors utemiljö som är avsedda för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet ska uppfyllas.
I markanvändningskartan möjliggörs skolor och förskolor inom kategorierna ”Sammanhängande bostadsbebyggelse” och ”Mångfunktionell bebyggelse”. De platser som föreslås behöver utredas i detaljplaneskedet för att säkerställa godtagbara utemiljöer utifrån buller, partikelhalter, magnetfält och dagsljus.

Barn behöver trygga och säkra skolvägar. Att gå eller cykla till skolan ger positiva hälsoeffekter, samtidigt som barnen tidigt lär sig ett hållbart resebeteende. Området kring skolor och förskolor ska utformas utifrån barns behov av trafiksäkra miljöer.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Förskolor bör placeras i anslutning till park- eller grönområde, alternativt i anslutning till en gång- och cykelväg som leder till ett naturområde.
- Planera för trygga och säkra skolvägar för att möjliggöra resor till fots eller med cykel.
- I tätorten bör förskolorna planeras i flera plan för att minska behovet av markanvändning och underlätta planeringen av friytor.
- Förskolorna ska planeras på sådant sätt att det är möjligt att separera parkering/hämtnings- och lämningszon och angöring för t.ex. varutransporter.
- Förskolor bör planeras för att klara hämtning- och lämning av barn via bil, eftersom förskolor över tid får ett större upptagningsområde än vid nyetablering i t.ex. ett villaområde.
- Sträva efter att hålla nere antalet parkeringsplatser för att minska behovet av mark, och istället arbeta med att förbereda tidszoner eller samordna med behovet av allmän parkering.
- Förskolor och grundskolor ska lokaliseras i nära anslutning till kollektivtrafik.
- Planering av skolor och förskolor ska alltid utgå från ett barnperspektiv.
- Planera för en öppen förskola i Rimbo centrum.

Kartan visar befintliga förskolor och grundskolor och förslag på nya förskolor och grundskolor.

Kultur, fritid och idrott

NULÄGE

Rimbo har ett levande föreningsliv och en aktiv lokal utvecklingsgrupp. Rimbo IF är framträdande och organiserar bland annat Rimbo marknad och driver Arkadien idrottsplats och ishall. Det finns två fullstora sporthallar i Rimbo med läktare. Det finns organiserade aktiviteter inom ridning, bordtennis, handboll, judo, skytte, tennis, skidor, orientering med mera. Friluftsfrämjandet, hembygdsförening och en scoutklubb är aktiva i Rimbo. Det finns ett elljusspår som under vintern prepareras till skidspår när det finns tillräckligt med snö. Det finns flera lekplatser och parker runt om i Rimbo och ett utegym och en hinderbana.

I Rimbo centrum finns ett bibliotek, badhus och fritidsgården Punkten där unga kan träffas.

För att möta behoven och önskemålen om lokaler som är anpassade för musik och teaterarrangemang har en kulturscen i Rimbo byggts. Kulturscenens lokaler är anpassade för scenkonst, där Rimbo Kulturskolas större ensembler och andra nationella och internationella artister och grupper kan framträda. Det finns plats för upptill 350 åskådare. Lokalerna fungerar även som en mötesplats.

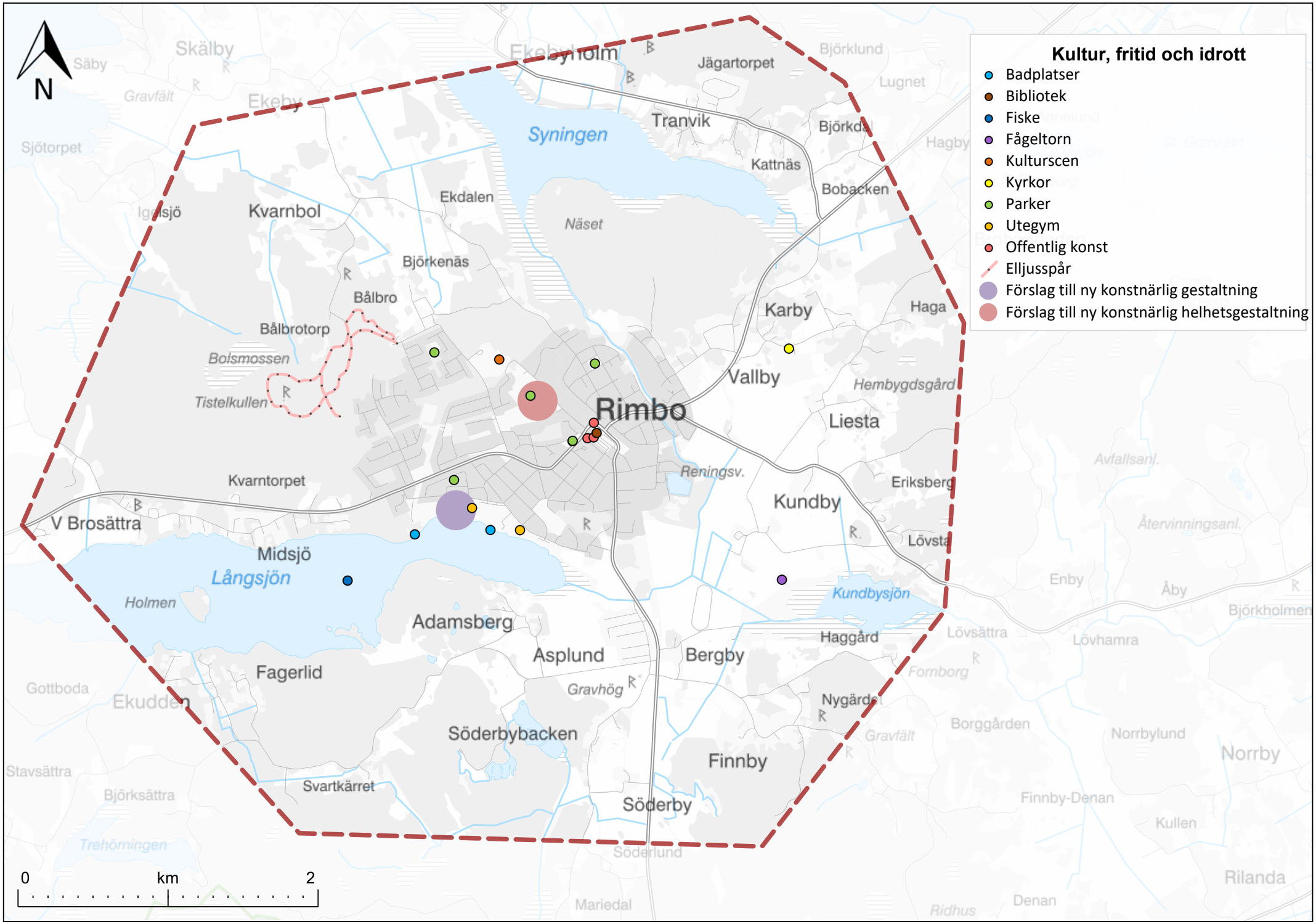
UTVECKLING

I Rimbo ska det vara möjligt för människor att ha den fritid som de önskar. Hur människor vill spendera sin fritid skiljer sig mycket åt vilket gör det viktigt att det finns en variation och bredd av aktiviteter och mötesplatser som kan tilltala många. Möjligheter för barn och äldre att ha en aktiv fritid ska ges extra fokus.

Människors fysiska aktivitet behöver öka för att främja folkhälsan. I Rimbo finns det goda möjligheter för människor att vara fysiskt aktiva på egna villkor. Det finns ett aktivt föreningsliv, rekreationsområden i anslutning till tätorten, rekreationsstråk, parker, lekplatser, idrottsplatser med mera. Det är viktigt att dessa områden är tillgängliga, att det är enkelt att ta sig till områdena och att det finns information om områdena.

Att använda konst som utsmyckning på offentliga platser bidrar till att skapa intressanta och attraktiva miljöer. Konst kan fungera som lokala landmärken och skapa rum och mötesplatser som gör det möjligt för fler att ta del konst i sin närmiljö utan att behöva besöka konstinstitutioner. Konst kan även användas som ett sätt för invånare att vara delaktiga i utformningen av den fysiska miljön genom att de är delaktiga i dialoger vid framtagandet av konst i offentliga miljöer.

Kartan visar befintliga platser relaterat till kultur, fritid och idrott och förslag på platser för ny konstnärlig gestaltning.

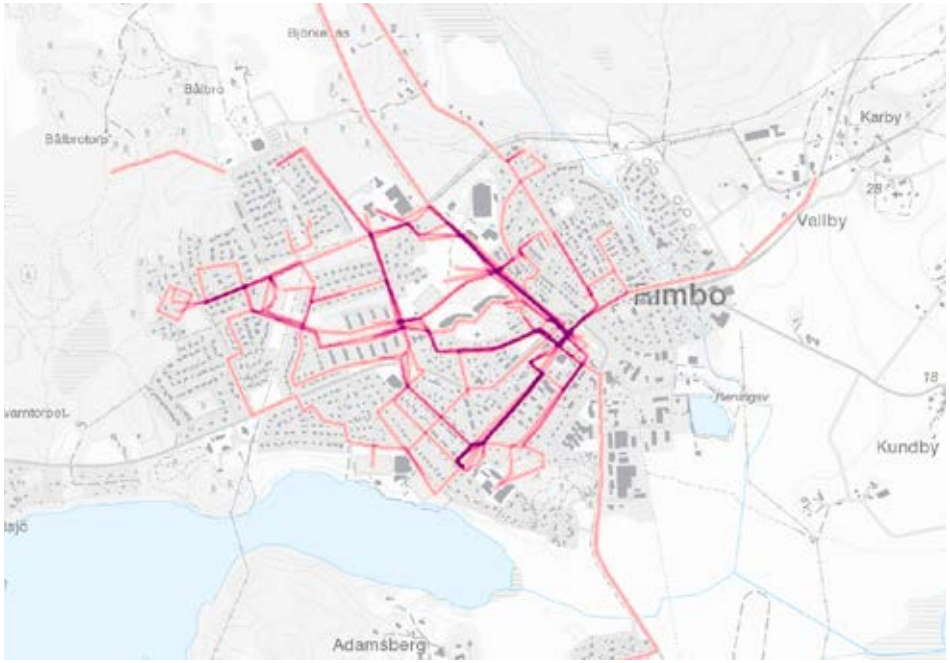

Barns platser

NULÄGE

FN:s barnkonvention slår fast att barns bästa ska komma i första rummet i alla åtgärder som rör barn. Barnkonventionen stödjer barns rätt till god och utvecklande utemiljö och till lek och rekreation. Barnkonventionen innebär också att barn ska få uttrycka sin mening och bli lyssnade på, en rättighet som är central både för det enskilda barnet och för att skapa ett bättre samhälle och goda uppväxtvillkor för alla barn. En central princip i konventionen är att det vid alla åtgärder som rör ett barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag.

I planeringen är det viktigt att säkerställa tillräckligt med friyta för barns lek och utveckling. Det är viktigt med medvetenhet kring hur den byggda miljön påverkar barns fysiska aktivitet och rörelsefrihet. Barn och unga är de som utnyttjar närmiljön mest och är beroende av att ha en trygg och attraktiv närmiljö inom räckhåll. Exempel på sådant som kan begränsa möjligheterna till lek utomhus är trafik, buller, luftföroreningar och föräldrars oro för faror. Därför är det viktigt att de ytor som utvecklas för barns behov också kan nås på ett tryggt sätt, via trafiksäkra miljöer och företrädelsevis genom gröna stråk.

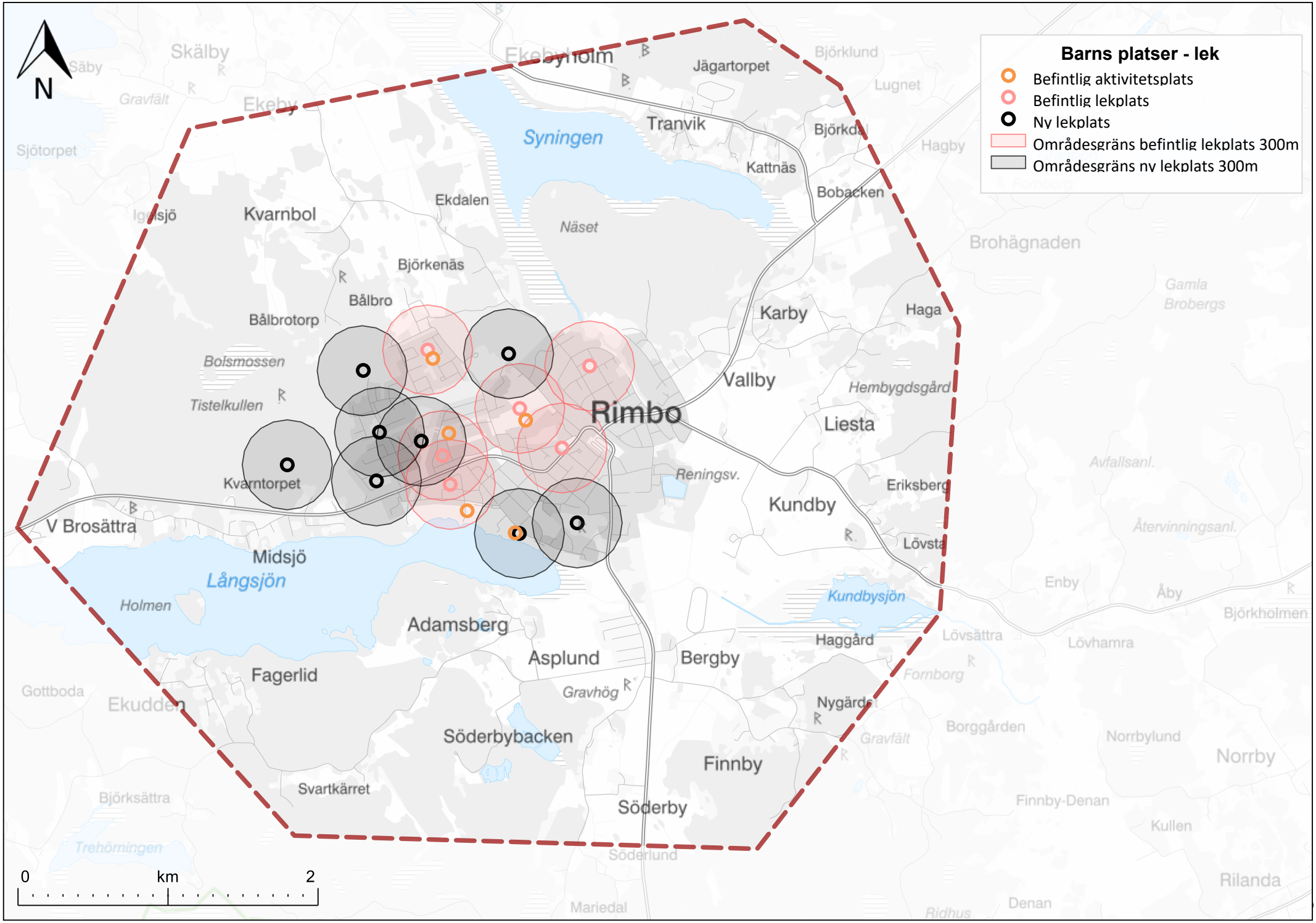

Exempel från barnkartor i GIS 2018. Kartan visar vilka vägar barnen använder på fritiden. Bil- och bussåkning är ej inkluderat. Ju mörkare färg, desto fler barn använder vägen.

Lekplatser och friytor av hög kvalitet behövs inte enbart för att erbjuda lekmöjligheter utan även för att skapa mötesplatser där barn, vuxna och ungdomar kan träffas och umgås. Barn leker överallt och hela tiden varför även en otrafikerad gata eller en skogsdunge nära hemmet kan vara den plats där den mesta av leken sker. Vad som är ett rimligt avstånd till närmaste lekplats är därför något som varierar beroende på boendeområdets karaktär. Boverket anger 300 meter som ett gränsvärde för hur långt man är beredd att gå för att ta sig till ett grönområde för lek och avkoppling i sin vardag. Avstånd och trafiksituation är avgörande för om familjer ska välja att ta sig till lekplatsen på ett sätt där barnet självt är aktivt. Att gå eller cykla till lekplatsen ger lokalkännedom och gör så att barnet får en starkare anknytning till den fysiska miljön närmast hemmet. I de fall där barn inte kan röra sig fritt i sin närmiljö kan lekplatser agera fristäder där barnen kan röra sig självständigt.

I dagsläget finns sex lekplatser i kommunal regi på allmän platsmark i Rimbo. Det innebär att barnen i några bostadsområden, bland annat Västertorp och området vid Långsjöskolan, har längre än 300 meter att ta sig till närmsta lekplats.

I framtida utvecklingsprojekt är det viktigt att barnperspektivet beaktas och att barn och unga aktivt involveras i planeringsprocesserna då de berörs. Exempelvis kan olika typer av kartläggningar och dialoger där barn är delaktiga bli aktuellt i kommande detaljplaner. Hur och på vilket sätt barn och unga ska engageras avgörs från fall till fall, men i varje plan där barn är berörda ska hänsyn till dem tas. Ett exempel på metod för att involvera barn är ”Barnkartor i GIS”. Metoden är framtagen av forskare vid SLU och bygger på en digital kartenkät som besvaras av skolelever. Studien syftar till att kartlägga var barn vistas och hur de upplever sin utemiljö, så som skolvägar, favoritplatser och platser som de upplever som otrygga. Under 2018 genomfördes en sådan digital dialog med elever i årskurs 6 på Långsjöskolan. Bland annat framkom att barnen vistas i Västertorpsskogen, på Arkadien, Mullevallen och i Sparbankshallen. Många av barnen rörde sig även i och omkring Rimbo centrum trots att det var en plats som många klassade som obehaglig.

Kartan visar befintliga aktivitetsplatser och lekplatser och platsernas upptagningsområde. I kartan föreslås platser för nya lekplatser.

UTVECKLING

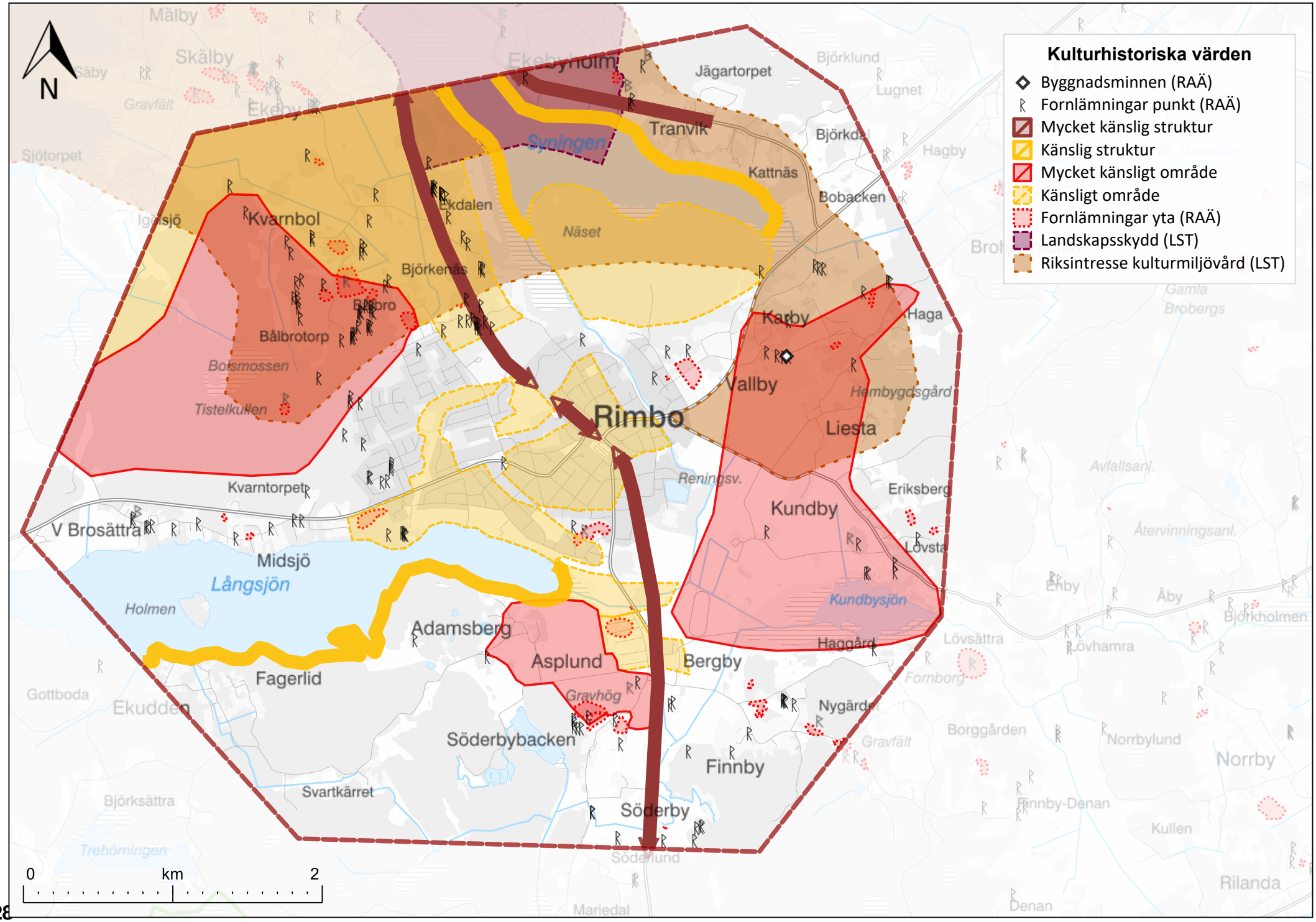
Åtta nya lekplatser föreslås i de områden som idag är bristområden (mer än 300 meter till närmaste lekplats). Lekplatser förslås på allmän platsmark och flera av dem ligger i anslutning till nya utvecklingsområden. Som komplement till de nya lekplatserna behöver det finnas platser lämpliga för småbarnslek på samtliga nya bostadsgårdar och att trafikmiljöer görs säkrare i barnens rörelsestråk där behov finns.

I takt med att Rimbo växer behövs också fler förskolor och på sikt även en ny grundskola. Platser för detta pekas ut i kartan. Platserna är inte beslutade och ska snarast ses som geografiska områdeslägen utifrån var behovet kommer uppstå. Exakt placering utreds i samband med respektive detaljplan.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Kartlägga lekbara miljöer i förhållande till barns boendemiljöer.
- Kartlägga vägar att ta sig till och från anlagda lekplatser.
- Utveckla pedagogiska miljöer och lek i samband med parker och grönstråk med många ekosystemtjänster.
- Säker väg till anlagd lekplats för alla barn i Rimbo.
- Lekbara miljöer ska planeras i direkt närhet till barns boendemiljöer.
- Se över möjlighet att utveckla ekosystemtjänster på befintliga och tillkommande lekplatser.
- Involvera barn och unga i kommande stadsutvecklingsprojekt och detaljplaner.

Kartan visar kulturhistoriska värden

Kulturmiljö och landskapsbilden

NULÄGE

Rimbo har en lång historia och människans brukande av landskapet har lämnat spår. Runt Rimbo berättar landskapet särskilt tydligt om en centralbygd, från förhistorisk tid, via herrgårdarnas intensiva jordbruk till järnvägen som fick ett samhälle att växa fram. I landskapet kring Rimbo finns många olika sorters kulturhistoriska och landskapliga värden, dessa ska även i framtiden finnas tillgängliga för kommande generationer som bor och besöker bygden. Landskapliga och kulturhistoriska värden ger tillhörighet, igenkänning och trivsel till de människor som bor i och kring Rimbo idag, men också till de som i framtiden kommer att bosätta sig där.

För att få en beskrivning av de kulturmiljövärden som finns i Rimbo och hur de kan bevaras och utvecklas tillsammans med en bebyggelseutveckling gjordes en kulturmiljöutredning och landsskapsanalys (Rimbo – Kulturmiljöutredning och landskapsanalys, WSP 2019). En känslighetsanalys visar kulturmiljöns möjlighet att ta emot nya inslag utan att den kulturhistoriska karaktären eller det kulturhistoriska värdet påtagligt förändras. Analysen visar även områden som är lämpliga för exploatering eller områden där värden kan stärkas genom åtgärder.

UTVECKLING

Kulturmiljö ska ses som en tillgång som ska bevaras och stärkas. I områden med kulturhistoriska värden som riskerar att påtagligt förändras vid nya inslag ska exploatering vara restriktiv och de kulturhistoriska värdena ska noggrant utredas och påvisa hur påverkan på värdena ska undvikas alternativ minimeras. I områden som bedöms vara mycket känsliga för förändring är potentialen mycket liten eller obefintlig för nyexploatering utan att kulturhistoriska värden skadas. Vid plan- eller lovärenden i dessa områden är det viktigt att säkerställa att värdena inte går förlorade.

För särskilt värdefulla bebyggelseområden och allmänna platser som skyddas av plan- och bygglagens förvanskningsförbud ska respektive områdes värden, egenskaper och karaktärsdrag värnas.

Tillkommande bebyggelse ska anpassa efter de befintliga årsringarna för att inte läsbarheten i Rimbos historiska bebyggelseutveckling ska gå förlorad.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Vid plan – och lovärenden i områden som bedömts mycket känsliga för förändring bör kulturhistorisk och/ eller landskaplig kompetens krävas för att säkerställa att värdena inte går förlorade.

Arbete och näringsliv

NULÄGE

Rimbos geografiska läge gör att tätorten är attraktiv som bostadsort samtidigt som den har goda förutsättningar för att ha en växande och varierande arbetsmarknad.

Vård- och omsorg, utbildning följt av byggverksamhet och handel är de branscher som anställer flest i Rimbo tätort och på den omkringliggande landsbygden. Det är fler som pendlar från Rimbo tätort för arbete än som pendlar in till Rimbo tätort för arbete. Ungefär 30 % av de som bor i Rimbo tätort arbetar också i Rimbo tätort, för Norrtälje stad är motsvarade andel 50 %. Anledningen till att många som bor i Rimbo inte arbetar i Rimbo kan bero på närheten till fler stora arbetsmarknader.

UTVECKLING

Norrtälje kommun som helhet har cirka 2,7 arbetstillfällen per invånare vilket är jämförbart med snittet bland Sveriges kommuner. I takt med att befolkningen ökar är det viktigt att säkerställa att näringslivet utvecklas parallellt med bostadsutvecklingen för att bibehålla och stärka Rimbos attraktivitet.
För att Rimbo ska vara en levande tätort måste det lokala näringslivet karakteriseras av branschbredd där befintliga företagsbranscher växer samtidigt som branscher som idag är svagt representerade ser fördelar med etablering i Rimbo. En bred arbetsmarknad medför att det lokala näringslivet blir mindre konjunkturkänsligt, bidrar till att fler människor både kan arbeta och bo i Rimbo och lockar nya invånare till Rimbo och den omkringliggande landsbygden.

Rimbos främsta konkurrensfördel är dess geografiska läge med goda förutsättningar för arbetspendling och närhet till stora arbetsmarknader som Stockholm, Arlanda och Uppsala men också dess komplementära plats för företag som behöver finnas i nära anslutning till Arlandaregionen. Rimbo ska dra nytta av Arlandaregionens tillväxt och positionera sig utifrån sitt strategiska läge.

Näringslivets aktörer väljer etableringsort för start eller omlokalisering av företag utifrån marknadsmässiga bedömningar där möjligheten att köpa eller arrendera mark, köpa eller hyra lokaler, robust infrastruktur, god kollektivtrafikförsörjning samt tillgång till kompetent arbetskraft är viktiga faktorer. Rimbos framtida näringslivsutveckling bör inriktas på fyra strategiska inriktningar. Inriktning i) tydliggör behovet av att stärka förutsättningarna för det befintliga näringslivets möjligheter till tillväxt där ökat befolkningsunderlag och infrastrukturutveckling är centralt. Inriktning ii) bygger på att locka företag inom kunskapsintensiva, tjänsteproducerande och personalintensiva branscher där mycket god kollektivtrafikförsörjning och digital infrastruktur är avgörande framgångsfaktorer. Inriktning iii) betonar Rimbos erbjudande för ytkrävande verksamheter som inte är lämpliga att lokalisera i urbana miljöer utifrån sin karaktär och betalningsförmåga när omvandling sker av industriområden i angränsade kommuner. Framtagande av verksamhetsmark är viktigt för att locka dessa företag. Inriktning iiii) fokuserar på företag inom besöksnäringen, kreativa branscher mm där platsen och boendemiljön är en del av affärsmodellen.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Säkerställ god kollektivtrafikförsörjning till Stockholm, Arlanda och Uppsala.
- Skapa en bredare arbetsmarknad.
- Utred behovet av verksamhetsmark i och runt Rimbo.
- Stärkt befolkningsunderlag.
- Verka för gynnsam digital- och transportinfrastrukturutveckling.

Gator för fordonstrafik

NULÄGE

Genom Rimbo tätort går riksväg 77 och länsväg 280 som är nationellt och regionalt viktiga statliga vägar. Riksväg 77 knyter ihop E18 i öster mot Norrtälje och Kapellskär med E4 i väster mot Uppsala och Mälardalen. Riksväg 77 är utpekad som riksintresse för kommunikationer på grund av sin funktion att binda samman hamnen i Kapellskär med E4. Länsväg 280 knyter ihop väg E18 i söder med riksväg 76 i norr mot Hallstavik och Gävle. Enligt Trafikverket är länsväg 280 prioriterad för godstransporter.

Den tunga trafiken har negativ påverkan på boende och miljön genom trafikbuller och att vägarna utgör en barriärverkan genom orten. Den tunga trafiken från hamnen i Kapellskär är stundvis mycket intensiv och bidrar till en upplevd otrygg miljö av boende och andra trafikanter som ska korsa eller röra sig utmed vägarna.
Trafikverket har pekat ut riksväg 77 och länsväg 280 som rekommenderade transportleder för farligt gods. Vägarna innebär därmed ett hinder för bostadsutveckling i Rimbo genom de skyddsavstånd som finns för farligt gods. Trafikverket planerar även att utöka bärigheten på vägarna vilket innebär att ännu tyngre fordon kan komma att trafikera vägarna.

UTVECKLING

Det regionala vägnätets funktion är att säkra framkomligheten för den långväga trafiken för arbetsresor, för näringslivets transporter och för kollektivtrafik.

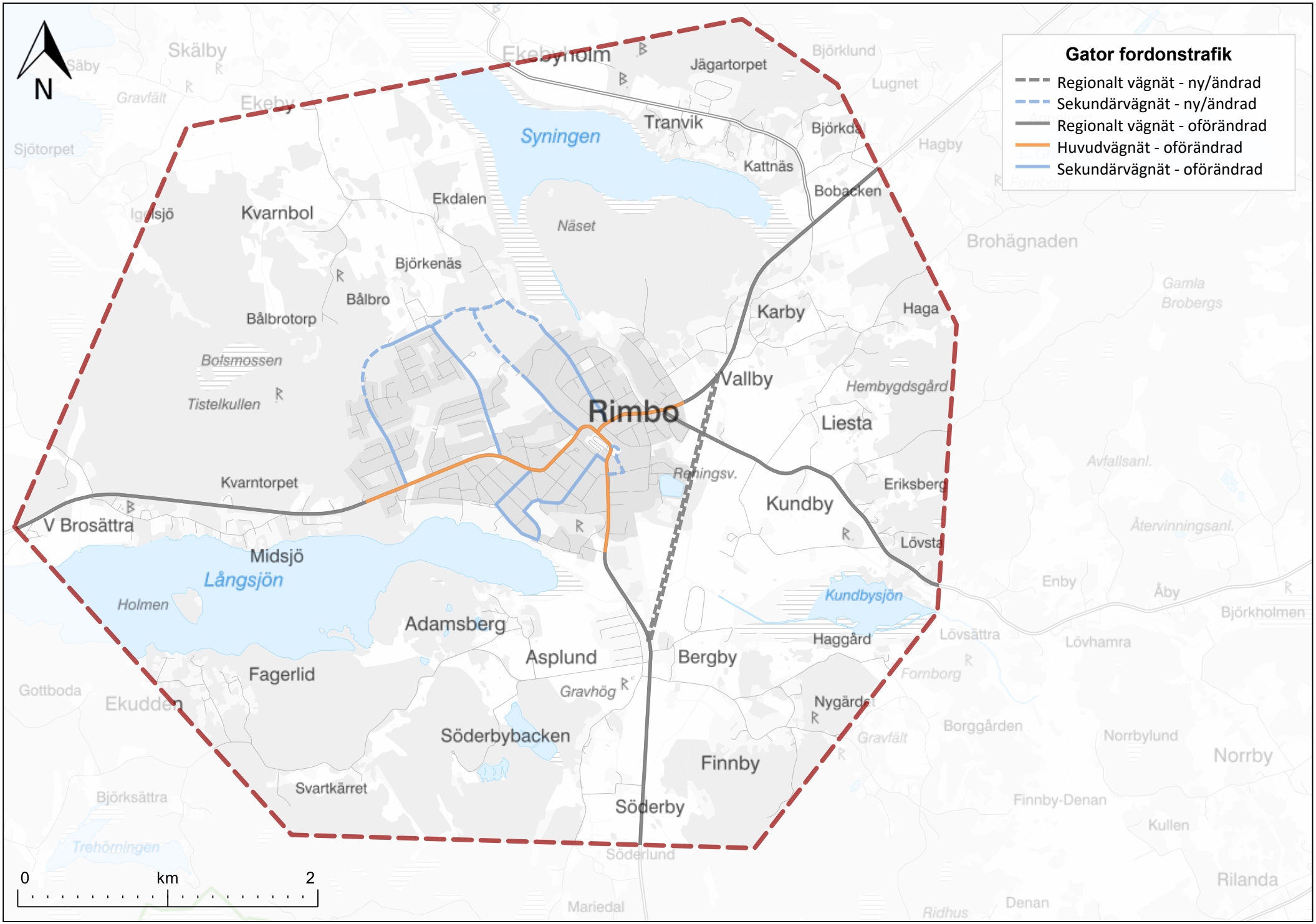
Om riksväg 77 och länsväg 280 ligger kvar genom Rimbo kommer trafikflödena öka till en nivå år 2030 som kommer innebära att korsningen av väg 77 och väg 280 i östra Rimbo måste byggas om för att säkra framkomligheten och trafiksäkerheten. Åtgärder måste göras för att minska barriärer och skapa tryggare passager, särskilt i centrala Rimbo där skolelever korsar vägarna.

För att möjliggöra en utveckling av centrala Rimbo och för att skapa en trygg trafiksituation genom orten i sin helhet behöver både riksväg 77 och länsväg 280 flyttas till lägen utanför tätorten Rimbo.

Planerna på att flytta riksväg 77 ut från Rimbo har pågått under en längre tid. Två lokaliseringsalternativ har studerats, ett alternativ som går norr om tätorten och ett alternativ söder om tätorten. Det norra alternativet passerar norr om Västertorp och Bålbroskogen med tre nya anslutningspunkter; vid Midsjö i väst, vid Bålbro i norr samt vid Liesta i öst. En sådan lokalisering innebär att trafik till och från Rimbo snabbare kan nå riksväg 77 än att trafikera genom Rimbo vilket innebär kortare restider och bättre regional tillgänglighet.

Det södra alternativet passerar söder om Söderby för att minimera intrånget på produktiv och värdefull åkermark. Alternativet innebär störst restidsnytta för den genomgående trafiken men trafiken till och från Rimbo får längre till riksväg 77 än med det norra alternativet. Om vägen lokaliseras söder om tätorten finns det förutsättningar för verksamhetsmark i anslutning till vägen.

En flytt av riksväg 77 kommer att avlasta vägarna i Rimbo med framför allt genomfartstrafik. Med den trafikutveckling som är prognostiserad för år 2030 innebär det dock inte att trafikflödena kommer att minska genom Rimbo jämfört med år 2020. Trafik till och från Rimbo, vilket utgör ungefär hälften av trafikflödet på riksväg 77, kommer att finnas kvar samt genomfartstrafik på länsväg 280. På länsväg 280 finns även en hög andel tung trafik som fortsatt kommer att innebära en barriärverkan och otrygg trafikmiljö i Rimbo. Även det nybyggnadsförbud som hindrar en centrumutveckling kommer att finnas kvar.

Kartan visar befintliga och föreslagna gator för fordonstrafik.

Som en andra etapp måste därför länsväg 280 flyttas ut till en förbifart öster om Rimbo. Den nya sträckningen är cirka 2 kilometer lång och kopplas till befintlig länsväg 280 vid Asplund i söder och vid Vallby i norr. Vägen lokaliseras öster om reningsverket och bildar därmed en naturlig gräns för tätortens expansion österut. Öster om vägen avses det öppna kulturlandskapet att bevaras. Lokaliseringen möjliggöra för nya verksamhetsområden väster om vägen. De nya områdena lokaliseras i anslutning till befintliga verksamhetsområden vilket skapar möjligheter för befintliga verksamheter att utöka och för nya att tillkomma. Det innebär även en möjlighet för verksamheter i centrala Rimbo att hitta en mer lämplig lokalisering och frigöra ytor i de centrala delarna för bostäder.

När både riksväg 77 och länsväg 280 inte längre finns kvar genom Rimbo kommer vägarna att fungera som huvudvägar men helt nya möjligheter skapas för att minska vägarnas fysiska barriärverkan och genomfartskaraktär. Huvudvägnätet har en uppsamlande funktion och fungerar som infarter till Rimbo. Vägarna har en större trafikmängd och ska utformas för att säkerställa framkomlighet för kollektivtrafik, utryckningsfordon och yrkestrafik. Det är därför viktigt att huvudvägarna inte får en för smal utformning.

För att minska genomfartstrafiken är det viktigt att skapa en vägutformning som leder till lägre hastigheter genom Rimbo och att skyltning på de nya förbifarterna av riksväg 77 och länsväg 280 inte leder trafiken genom Rimbo. Den nya vägutformningen ska samtidigt som den säkerställer framkomligheten för en större trafikmängd och för kollektivtrafik skapa plats för gång- och cykeltrafik och för fler trygga och trafiksäkra passager och kopplingar. Framkomligheten för gång- och cykeltrafik löses genom separation från motorfordon i gaturummet. I de centrala delarna kommer ny bebyggelse närmare vägarna.

Det sekundära vägnätet fungerar som uppsamlingsgator till bostadsområden och stadsdelar. De utgör länken mellan huvudvägar och lokalgator. På det sekundära vägnätet ska vägutformningen stimulera till ett lugnt trafiktempo. De måste dimensioneras för att kunna trafikeras av kollektivtrafik men kan samtidigt innehålla kantstensparkering. Framkomligheten för gång- och cykel löses genom separation från motorfordon i gaturummet.

Västertorpsvägen och Rånäsvägen ska byggas ihop för att möjliggöra att kollektivtrafik kan trafikera bostadsområdena i västra Rimbo.

Det lokala vägnätets funktion är att tillgodose behovet av transporter som har målpunkt längs gatan. Det lokala vägnätet ska i huvudsak ansluta till sekundärvägnätet. Trafikflödena på lokala gator överstiger sällan 1000 fordon per dygn och det finns därmed inget generellt behov av att separera trafikslagen gång- och cykel från motorfordon. På det lokala vägnätet ska vägutformningen stimulera till ett lugnt trafiktempo.

Gång- och cykeltrafik

NULÄGE

Huvudvägnätet för gång- och cykel är relativt väl utbyggt i Rimbo. Separata gång- och cykelstråk finns i alla de yttre delarna av tätorten. Närmast centrum används lokalgatunätet. Under de senaste åren har ett flertal felande länkar i gång- och cykelvägnätet åtgärdats för att få ett mer sammanhållande och genare nät med ökad separering av oskyddade trafikanter och biltrafik, främst intill skolor. Cykelparkeringar med ramlåsning har byggts ut i centrum för att stimulera till kombinationsresor med cykel och kollektivtrafik. Det pågår ett arbete med upprustning av gångtunnlarna i Rimbo för att öka tryggheten och göra dessa mer attraktiva genom bland annat förbättrad belysning.

Storleken på Rimbo tätort gör att det aldrig är längre än 2 kilometer från tätortens ytterkanter till centrum vilket nås på under 10 minuter cykling i normalt tempo (15 km/h). Det gör cykeln till ett attraktivt färdmedel i synnerhet då topografin är relativt plan. Norrtälje är en bilberoende kommun och satsningar på att utveckla gång- och cykeltrafiken främjar såväl miljön som folkhälsan. I nuläget utgör de statliga vägarna riksväg 77 och länsväg 280 genom Rimbo barriäreffekter för gående och cyklister på grund av de relativt höga trafikmängderna och en hög andel tung trafik. Genom att flytta ut riksväg 77 och länsväg 280 från centrala Rimbo skapas bättre förutsättningar att anpassa nuvarande trafikmiljöer i centrala Rimbo för gång- och cykeltrafik.

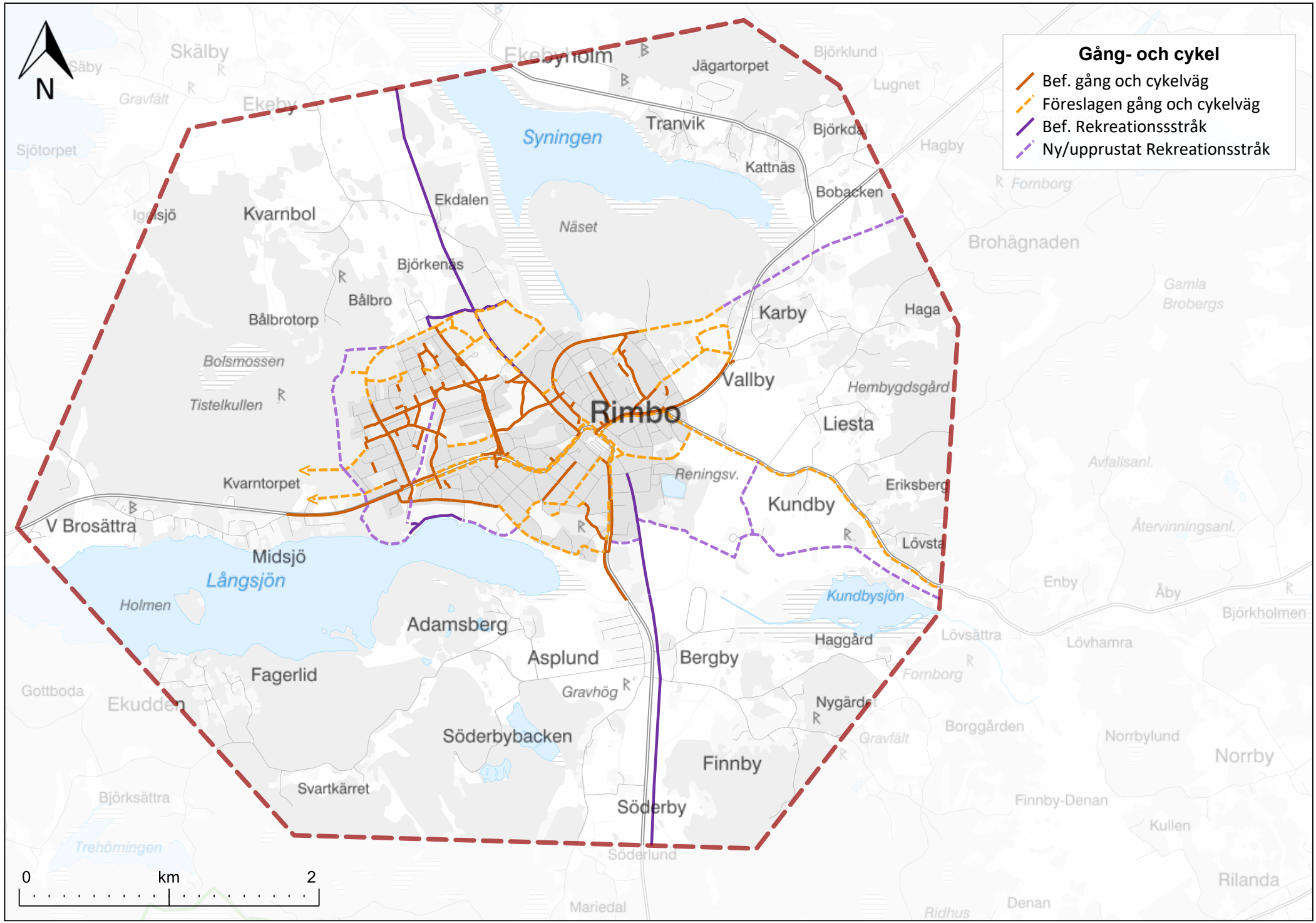
UTVECKLING

I och med utvecklingen av centrala Rimbo kommer det finnas möjligheter att skapa ett attraktivt gaturum där gående och cyklister ges högre prioritet vilket gör det attraktivare att uppehålla sig i centrum. Vid utvecklingen av centrum blir det viktigt att skapa attraktiva och säkra passager till och från centrum för att öka trafiksäkerheten och minska barriäreffekterna av omkringliggande gator.

Gång- och cykelvägnätet måste fortsatt byggas ut med fokus på att åtgärda felande länkar, separering av gående och cyklister från biltrafik där det är höga trafikflöden samt säkra skolvägar. Nybyggnadsområden ska integreras tidigt i byggprocessen till gång- och cykelvägnätet så att det blir säkert, smidigt och attraktivt att röra sig till fots och med cykel till viktiga målpunkter inom tätorten.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Som gående och cyklist ska det vara tryggt, säkert, tillgängligt och lätt att röra sig i Rimbo tätort.
- Vid centrumomvandling minska barriäreffekterna av omkring liggande gator för gående och cyklister samt skapa trafiksäkra passager.
- Utveckla felande länk mellan tätorten och den befintliga banvallen som rekreationsstråk mot Norrtälje.
- Tillgängliggöra nybyggnadsområden för gående och cyklister.

Kartan visar befintliga och föreslagna gång- och cykelstråk och rekretaionsstråk.

Kollektivtrafik

NULÄGE

Rimbo har goda kollektiva förbindelser med Stockholm, Uppsala och Norrtälje stad och den omkringliggande landsbygden. Mot Stockholm finns tiominuterstrafik under rusningstid och halvtimmestrafik under stora delar av trafikdygnet. Mot Uppsala och Norrtälje finns halvtimmestrafik under rusningstid och timmestrafik under resterande trafikdygn. Rimbo ligger bra till för dagligt arbetsresande mot Arlanda men det krävs ett byte i Åby vägskäl till Upplands lokaltrafik eftersom ingen direktlinje finns. Rimbo har även flera lokala linjer som trafikerar det omkringliggande landsbygden. Resandet på linjer utgörs till största delen av skolbarn och tidtabellerna är anpassade till morgon- och eftermiddagstrafik.

Busstationen ligger centralt i Rimbo med två närliggande pendlarparkeringar som har en beläggningsgrad över 90% och har så haft över tid. Många av de som använder pendlarparkeringarna kommer från Rimbo tätort och har således mindre än 1-2 kilometer till de regionala busslinjerna, vilket är nära. De som bor i Västertorp har längst till busstationen och för att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig för de boende drogs under 2018 Stockholmslinjen om med start och stopp i Västertorp under morgon och eftermiddag. Rimbo busstation saknar vänthall eller annan plats att vänta i vid kyla och regn vilket resenärer upplever som oattraktivt. Stationens körytor är effektiva för busstrafik men är överdimensionerande för att skapa bra stadskvaliteter.

UTVECKLING

Rimbos goda geografiska läge med närhet till Stockholm, Norrtälje stad, Arlanda och Uppsala innebär att tillgängligheten till stora arbetsmarknader är god. För att Rimbo ska fortsätta att växa är bättre förbindelser med kollektivtrafiken en förutsättning. Arlanda beräknas att växa till 30 000 arbetsplatser till år 2030 och genom en direktlinje till Arlanda ökar Rimbos regionala tillgänglighet till en stor och expanderande arbetsmarknad.

Busslinjen till Stockholm ska göras mer attraktiv med bekväma bussar som underlättar för resenärer att arbeta ombord. Genom åtgärder i centrala delarna av regionen kommer framkomligheten för kollektivtrafiken att öka vilket kommer minska restiden.

Busslinjen som trafikerar Tekniska Högskolan-Rimbo-Hallstavik trafikerar två kommundelscentra och måste uppgraderas till en stomlinje med högre krav på ett snabbt och effektivt trafikupplägg. De avgångar som påbörjas och avslutas i Rimbo ska utgå från Västertorp och Bålbro för att komma närmare resenärerna. Linjen blir därmed mer attraktiv och det minskar behovet av pendlarparkeringar i centrala Rimbo.

Landsbygdslinjerna utvecklas mot att bli anropsstyrd trafik. Genom den anropstyrda trafiken kommer områden som tidigare saknat kollektivtrafik få tillgång till kollektivtrafik. Fasta linjesträckningar kommer att finnas kvar medan större områden utmed sträckningarna kompletteras med anropstyrd områdestrafik. Utvecklingen av den anropstyrda trafiken ökar tillgängligheten till kollektivtrafiken på landsbygden för serviceresor, fritidsresor och lokala arbetsresor.

När och i vilken form spårbunden kollektivtrafik kan återkomma till Rimbo är ovisst. Järnvägsreservatet från Kårsta till Rimbo ligger kvar för att det i framtiden ska vara möjligt med en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo. År 2037 planeras Roslagsbanan att trafikera Odenplan med ändstation Stockholm Central. Om Roslagsbanan förlängs till Rimbo

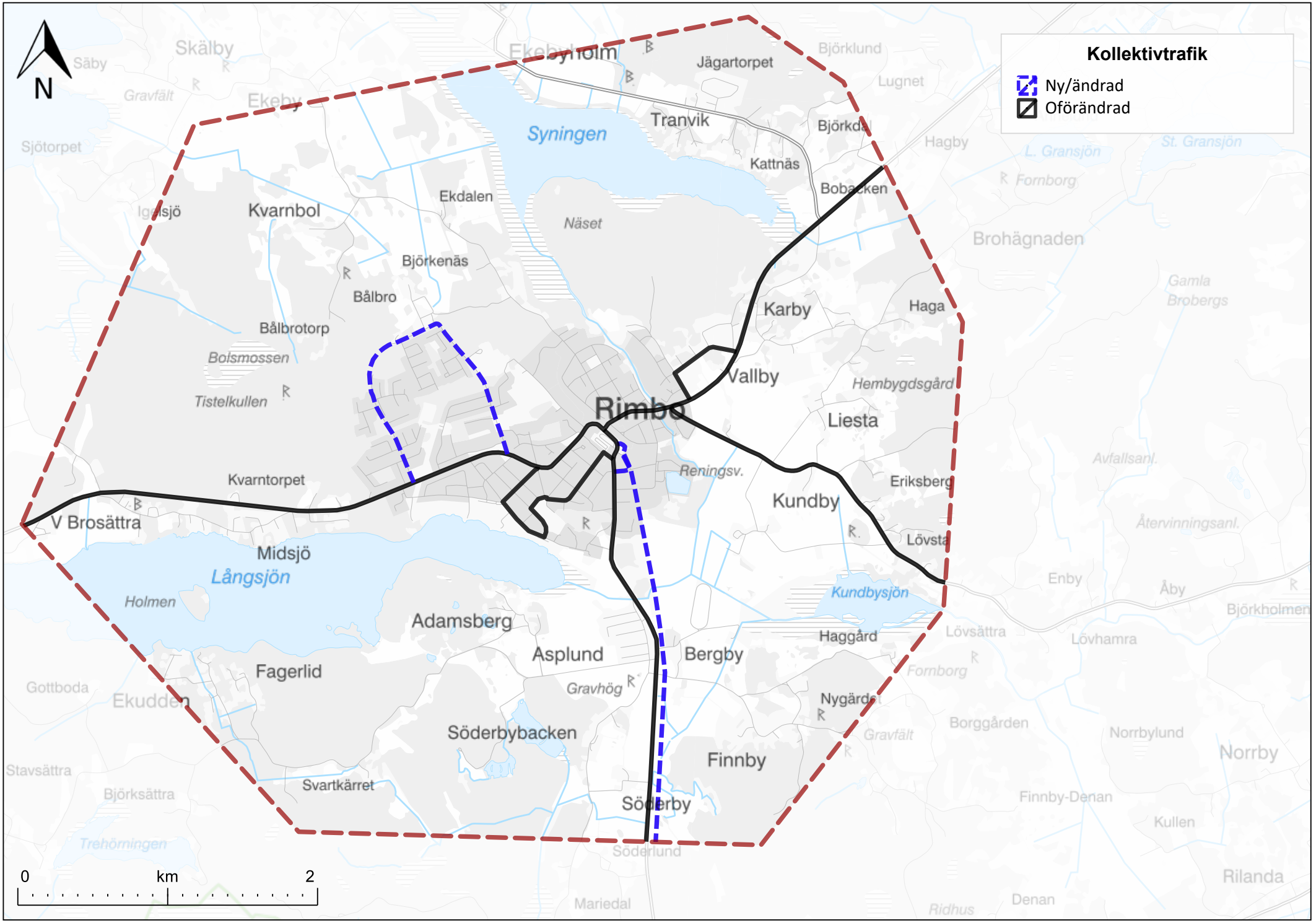

677 Norrtälje
COF 562
STOCKHOLM
77 UPPSALA
ARLANDA
RIMBO

förkortas restiden till centrala Stockholm och därmed kan en större arbetsmarknad bli mer tillgänglig med kortare restid än med buss via Danderyds sjukhus och Tekniska högskolan.

För att möjliggöra för en framtida förlängning av Roslagsbanan till Rimbo flyttas busstationen till ett nytt läge öster om väg 280 i centrala Rimbo. Busstationen kommer utvecklas till ett resecentrum med stationsbyggnad, vänthall och pendlarparkering. Lösningen kommer erbjuda snabba byten mellan tåg och buss. I ett första steg utvecklas en busstation och när spårtrafik till Rimbo blir aktuellt kommer ett sammanhängande resecentrum utvecklas.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Bygg ihop Västertorpsvägen och Rånäsvägen så att Stockholmslinjen kan trafikera västra Rimbo.
- Säkerställ kollektivtrafikens framkomlighet på huvudvägarna i Rimbo samt på Västertorpsvägen och Rånäsvägen.
- Verka för att etablera en direktlinje till Arlanda.
- Satsa på att etablera ett nytt attraktivt resecentrum och reservera plats för eventuell framtida järnväg.

Kartan visar befintliga och föreslagna kollektivtrafikstråk.

Parkering

NULÄGE

Parkeringarna i Rimbo kan delas in i fem huvudkategorier: pendlarparkeringar, parkeringar i centrum, parkeringar vid allmänna ändamål, cykelparkeringar samt parkering vid nyproduktion av bostäder (p-norm).

Det finns två pendlarparkeringar i Rimbo med totalt 127 platser. Pendlarparkeringarna fyller en viktig funktion för att göra det attraktivt med kombinationsresor mellan bil och kollektivtrafik så att bilisten inte tar bilen hela sträckan mellan start och målpunkt. Nuvarande pendlarparkeringar är lokaliserade intill busstationen i centrala Rimbo vilket de flesta busslinjer utgår ifrån. Under de senaste åren har ett flertal inventeringar gjorts av beläggningsgraden på pendlarparkeringar som visar på att dessa oftast har en beläggningsgrad över 90 %. Vid helgevenemang fyller pendlarparkeringarna i centrala Rimbo en funktion som buffertparkering.

Det finns ca 170 allmänna parkeringsplatser i Rimbo centrum. Utöver de allmänna parkeringsplatserna så finns två privata parkeringar för handelsändamål med totalt 38 platser.

I Rimbo centrum finns det ett gott utbud av cykelparkeringar. Vid det flesta cykelparkeringar finns det möjlighet till ramlåsning och den stora cykelparkeringen vid busstationen har även tak.

UTVECKLING

I samband med centrumutvecklingen kommer parkeringsplatserna i centrum att omlokaliseras för att ge plats åt bostäder, verksamheter och allmänplats så som torg, gågator och parker. För att skapa en attraktiv centrummiljö måste gående och cyklister prioriteras och parkeringarna lokaliseras utanför centrum. På tillfartsvägar till attraktiva centrumparkeringar bör oskyddade trafikanter separeras från fordonstrafik.

Pendlarparkeringarna fyller en viktig funktion för att göra det attraktivt med kombinationsresor mellan bil och kollektivtrafik så att bilisten inte tar bilen hela sträckan mellan start och målpunkt. Nuvarande pendlarparkeringar är lokaliserade intill busstationen i centrala Rimbo. Pendlarparkeringar ska främst vara för de som bor utanför tätorten. Pendlarparkeringar ska så långt som det är möjligt lokaliseras i utkanten av tätorten i direktanslutning till kollektivtrafiklinjerna. Det ökar tillgängligheten till pendlarparkeringar för de som bor utanför tätorten och frigör ytor i centrum som kan användas för bland annat bostäder, verksamheter och allmänna platser.

I och med ombyggnationen av Rimbo centrum är det viktigt att planera för väderskyddade cykelparkeringar med goda låsmöjligheter. Cykelparkeringarna ska vara väl synliga, lättåtkomliga och utformas med god belysning för att upplevas trygga. Det ska vara enkelt att cykla till centrum, låsa fast cykeln säkert och resa vidare med kollektivtrafiken.

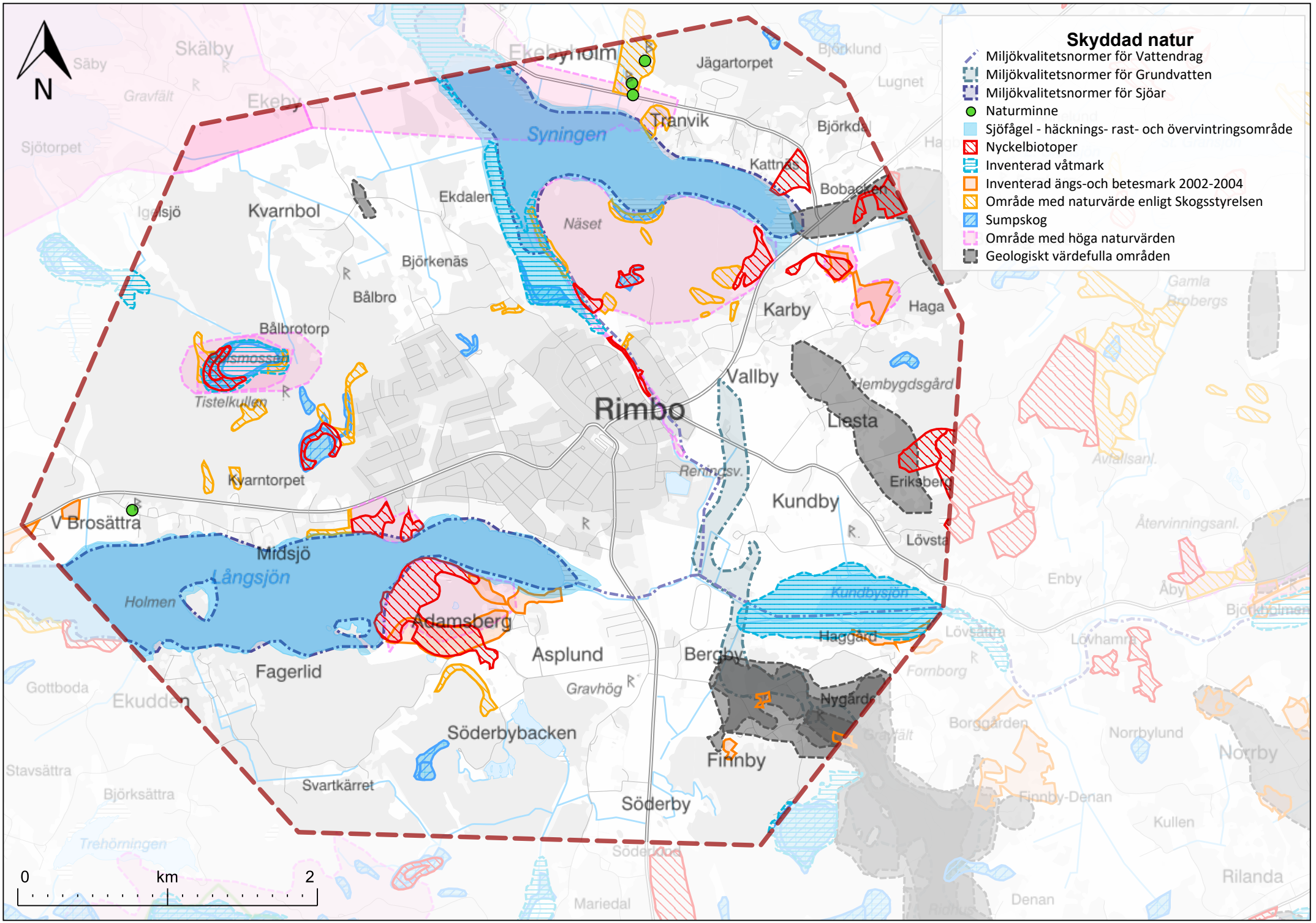
Det finns allmänna parkeringar vid idrottsanläggningarna i Rimbo bland annat Arkadien, Mullevallen och Skarsjöparken. Vid nybyggnation av nya anläggningar ska behovet av parkeringar tillgodoses.

Vid nybyggnation av bostäder ska parkering för boende och besökare anordnas på kvartersmark. För Rimbo tätort tillämpas samma parkeringstal som för zon 3 i Parkeringsstrategin för Norrtälje stad. Parkeringar för anställda och besökare till verksamheter ska anordnas på kvartersmark.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Innan befintliga pendlarparkeringar tas i anspråk ska det finns andra pendlarparkeringar som kan ersätta de gamla.
- Boendeparkering och verksamhetsparkering anordnas på kvartersmark.
- Utreda parkeringsbehovet och lokalisering av centrumparkering- och pendlarparkeringar vid centrumomvandling och nytt resecentrum.
- Behov av pendlarparkeringar ska utredas och lämpliga platser för pendlarparkeringar ska utredas.

Kartan visar skyddad natur

Biologiska värden och spridningssamband

NULÄGE

Något som präglar Rimbos närnatur är lövrikedom och tallvärden och dess sjöar och vattendrag. Asp, björk och sälg är vanliga inslag, men det finns även områdesvis gott om ask, ek och hassel. Vid vattentornet finns tallar som är 150 år gamla. Marken i Rimbo är kalkpräglad vilket gör att ansvarsnaturtypen kalkbarrskog och rikkärr finns vilket gynnar en mängd speciella arter, bland annat arter av svampar och mossor. Rimbo tätort omgärdas i norr och sydost av odlingslandskap med naturvärden i form av bland annat hagmarker, åkerholmar, solitära träd och solexponerade bryn. Flera naturområden i Rimbo har högt naturvärde, dessa återfinns bland annat i hagmark, i äldre barrskogar, hassellundar och sumpskogar.

”Biologisk mångfald är variationsrikedomen bland levande organismer av alla ursprung, inklusive från bland annat landbaserade, marina och andra akvatiska ekosystem och de ekologiska komplex i vilka dessa organismer ingår; detta innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem” (definition enligt FN:s konvention om biologisk mångfald).

Biologisk mångfald är en grundförutsättning för att ekosystem ska fungera och bidra med ekosystemtjänster. En rik biologisk mångfald ökar möjligheten för ekosystem att anpassa sig vid långsiktiga förändringar och ger motståndskraft vid tillfälliga störningar.

För att biologisk mångfald ska bevaras och kunna leverera ekosystemtjänster behöver arter kunna leva och sprida sig i landskapet, så kallad grön infrastruktur. Underlag och kunskap om grön infrastruktur visar vad som bör bevaras, stärkas och utvecklas i landskapet.

I Rimbo har flera naturvärdesinventeringar (Naturföretaget, 2018) utförts för att identifiera höga naturvärden och analys av grön infrastruktur (Calluna 2019) har utförts för att analysera och kartlägga viktiga livsmiljöer. Livsmiljöer (habitatnätverk) har undersökts för barrskogsmesar, mindre hackspett och för större vattensalamander. Dessa tre analyser täcker in viktiga barr- och lövskogssamband samt viktiga livsmiljöer för groddjur.

Barrskogar har identifierats som potentiella viktiga födosöksområden och häckningsbiotoper för barrskogsmesarna tofsmes och talltita och lövdominerade områden har identifierats som potentiell livsmiljö för mindre hackspett. Dessa arter har krav på större sammanhängande områden och förekomster av gamla träd och död ved. I dessa miljöer finns också en mängd andra arter som gynnas av dessa förutsättningar och det är därför som ovan nämnda arter är i fokus i den här typen av analys.

Inom Rimbo tätort finns mycket träd som är planterade i parker och längs vägar. Träd i tätorter har en mycket viktig roll som boendemiljöer och spridningskorridorer för olika arter.

I det nationella miljökvalitetsmålet ett rikt växt och djurliv ingår att statusen för naturligt förekommande arter och naturtyper ska vara gynnsam. I Rimbo finns många rödlistade arter som är knutna till olika naturmiljöer. Mest är det arter av kärlväxter, svampar och fåglar som inte har en livskraftig status. Rödlistade arter bryr sig inte om geografiska avgränsningar på kartor och det är ibland svårt att få en total bild av dessa arters utbredning. Rödlistning av arter är ett system för att ge en prognos över risken att en art dör ut. Det är ett hjälpmedel för att kunna visa hänsyn till arter som är hotade eller som minskar i antal. Rödlistan har flera olika nivåer som indikerar hur det går för en viss art. Rödlistan är inte juridiskt bindande men arter som är med på rödlistan kan ändå omfattas av olika skydd enligt Artskyddsförordningen.

I Rimbo har förekomst av större och mindre vattensalamander, vanlig groda, vanlig padda samt åkergroda konstaterats. Samtliga groddjur i Sverige är fridlysta och för den större vattensalamandern, och även åkergrodan, är även dess livsmiljö på land och i vatten skyddad. Det innebär att vid en exploatering måste det framgå att tillräckliga hänsyn tagits till den större vattensalamanderns, och åkergrodans, fortlevnad.

UTVECKLING

Gällande viktiga barrskogssamband finns större områden men spridningsmöjligheterna öster- och söderut är bristfälliga och behöver förstärkas.
Gällande viktiga lövskogssamband finns en del ädellövsskogsmiljöer tillgängliga men de består till stor del av barr- och blandskog. De många solitära ädellövträd som finns spritt i Rimbo utgör ett viktigt komplement för ädellövskogsmiljöerna .

För större vattensalamander och andra groddjur är det viktigt att bevara de dammar, strandmiljöer och andra våtmarker som finns samt de landmiljöer de är beroende av för sin landfas, övervintring och spridning.

Även om ett område inte påverkas direkt av en exploatering eller annan utveckling kan omgivande avverkningar ha effekt på kvaliteten på livsmiljöer och samtidigt öka isoleringen. För arter
som inte flyger över öppna marker kan till exempel en avverkning komma att begränsa artens spridning i landskapet.

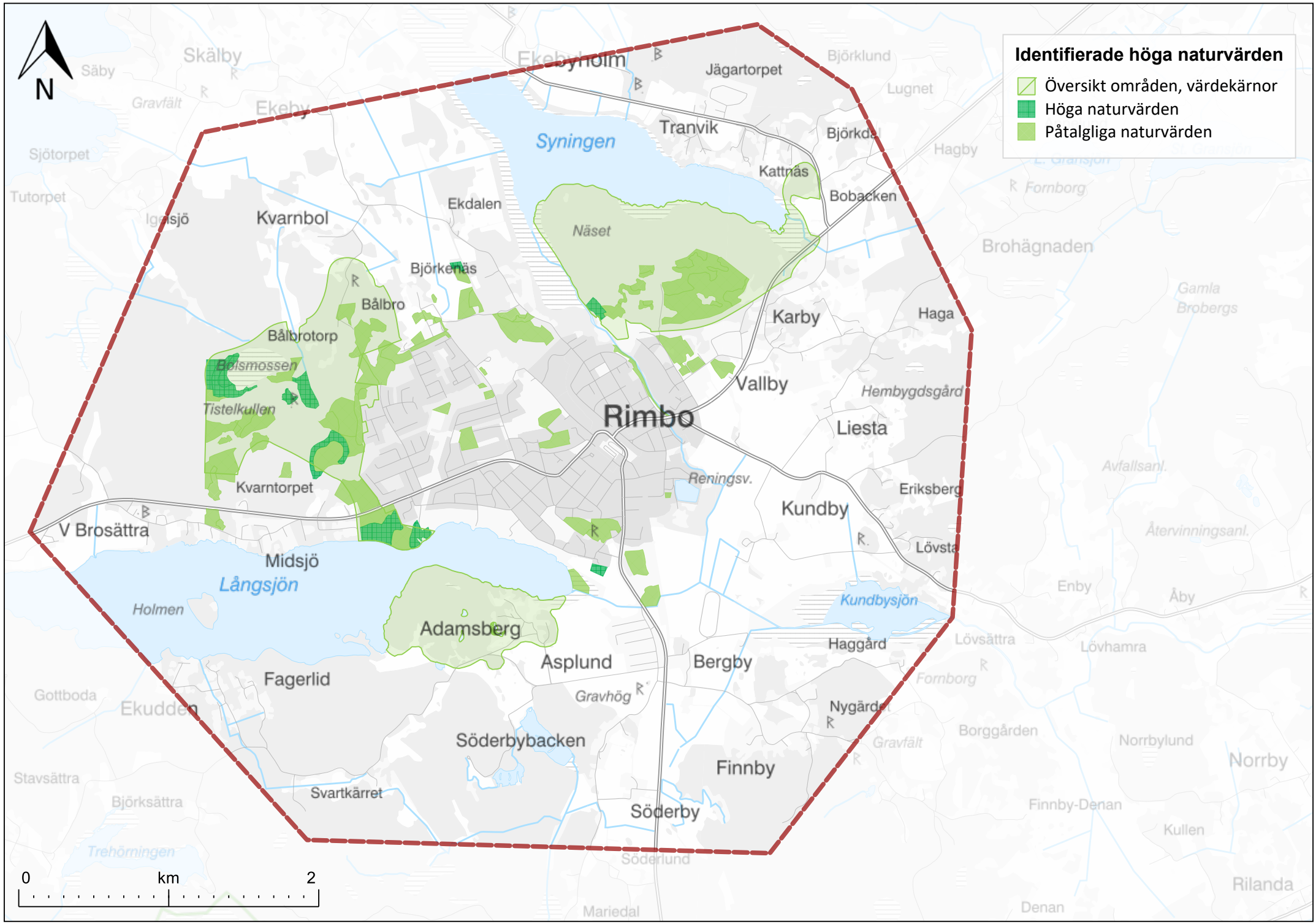
Skogsområdet Näset har för många arter endast en spridningsväg, den gröna remsa som leder från Västertopskogen väster om Näset. Det är viktigt att denna spridningsväg beaktas och förstärks i den fortsatta planeringen.

Exploatering inom de mest livskraftiga områdena, det vill säga de områden som är störst och minst isolerade kan bidra till en större förlust av biologisk mångfald eftersom dessa områden förser andra områden med individer.

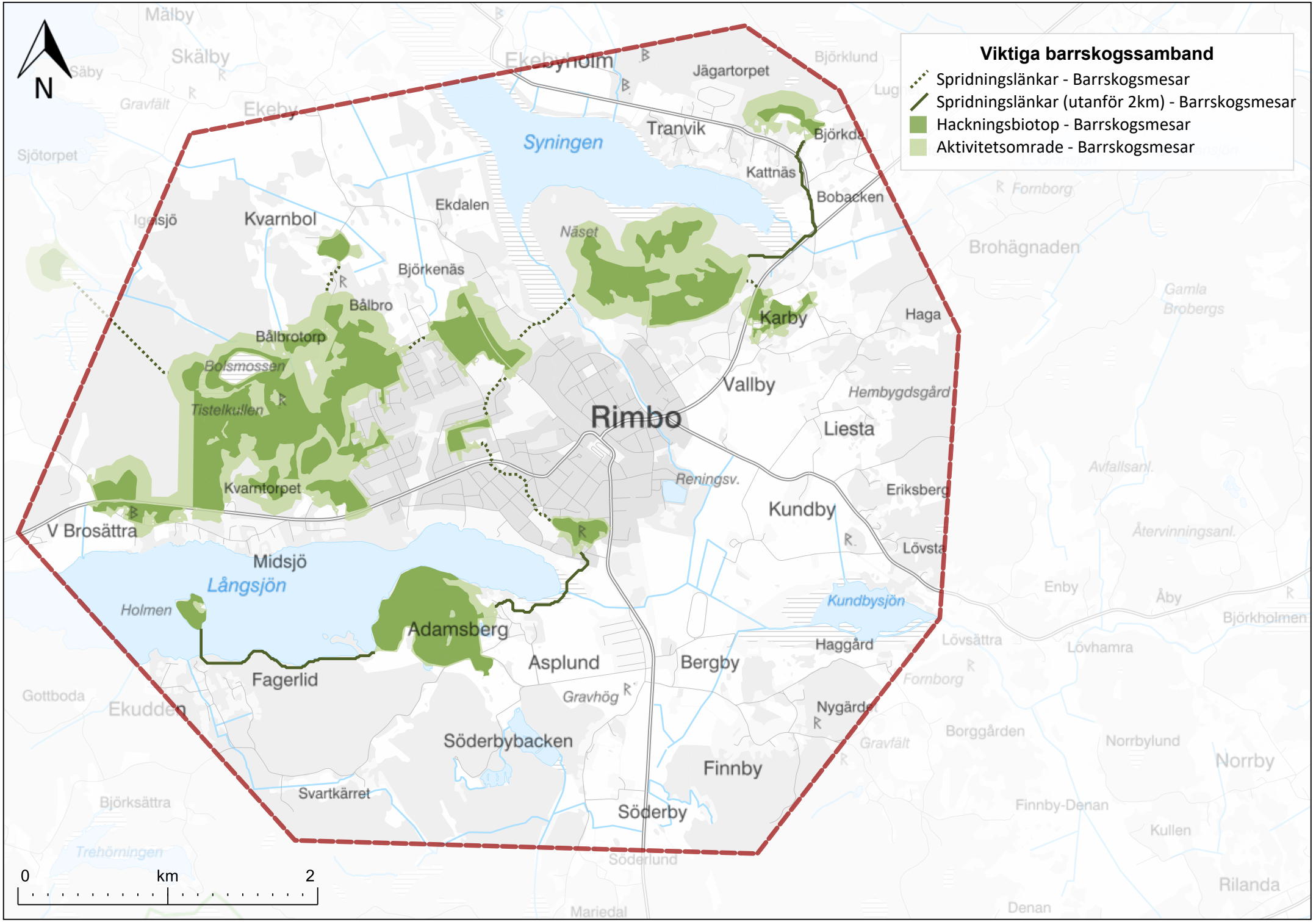
Något gemensamt för samtliga fokusarter är behovet av död ved. Att lämna död ved vid olika åtgärder kan därför gynna många olika arter.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

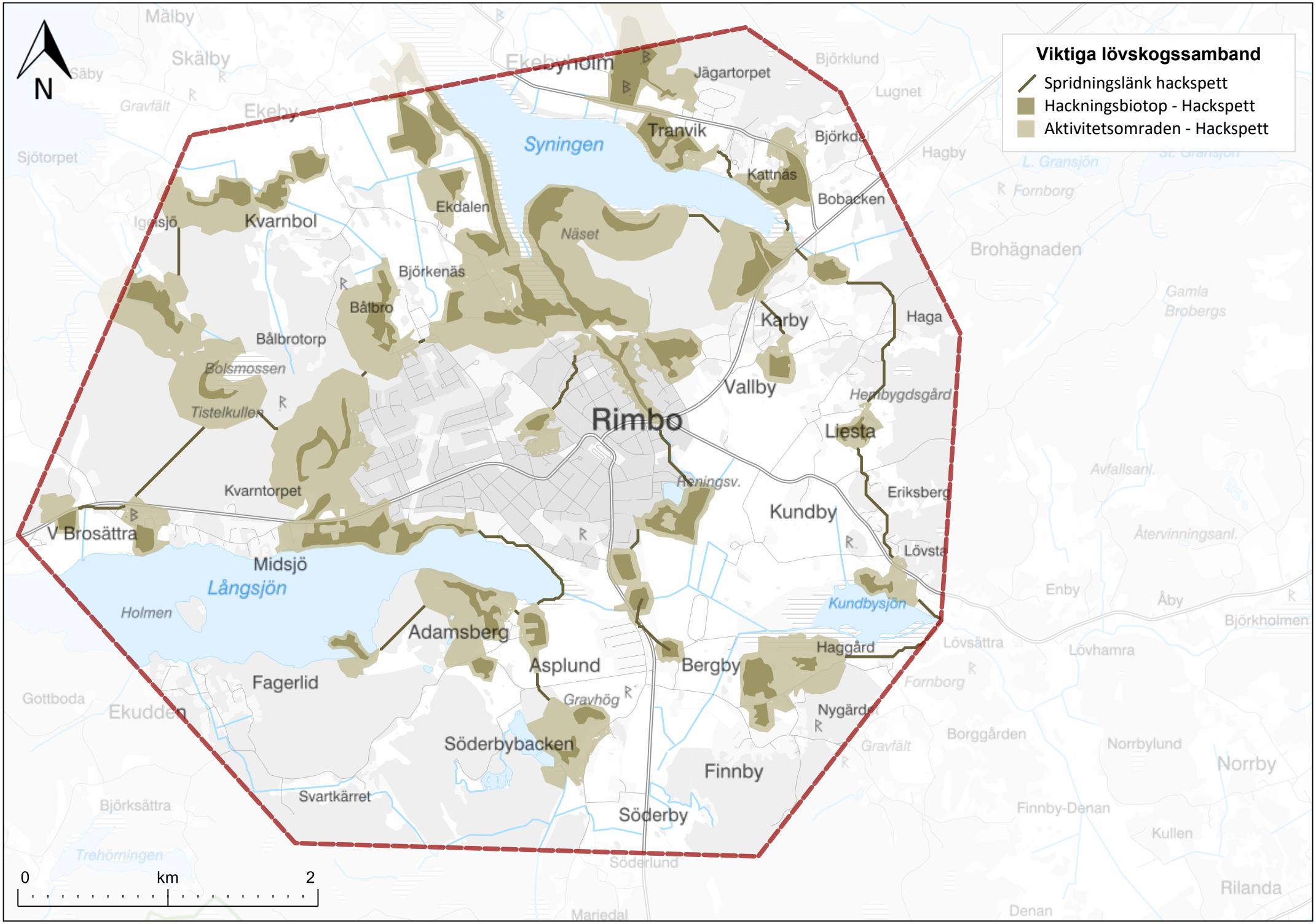
- Bidra till att spridningssamband förstärks på kvartersmark och allmän platsmark genom grönytefaktorn.
- Vid exploatering i område i närheten av skyddade arter behöver förstärkande skyddsåtgärder genomföras så att arternas gynnsamma bevarandestatus inte påverkas negativt.
- Större biologiskt värdefulla utpekade områden ska inte exploateras.
- Beakta och samverka kring skyddade arter.
- Vid arbeten i närheten av träd ska hänsyn tas så att skador på träden minimeras.
- Vid nyplantering av träd ska olika arter av träd planteras för att skapa en variation i staden och gynna biologisk mångfald.
- En strävan ska vara att äldre och stora träd bevaras.
- När ett solitärträd tas bort rekommenderas att ett nytt solitärträd planteras för att ersätta det borttagna trädet.
- Befintliga trädrader och alléer bör bevaras och utvecklas.
- Den biologiska mångfalden bör göras mer synlig i den fysiska miljön.

Kartan visar höga naturvärden

Kartan visar viktiga barrskogssamband

Viktiga lövskogssamband
Spridningslänk hackspett
Hackningsbiotop - Hackspett
Aktivitetsomraden - Hackspett
N
Rimbo
Syningen
Midsjö
Långsjön
Kundbysjön
Kvarnbol
Ekdalen
Näset
Björkenäs
Bålbro
Bålbrotorp
Bolsmossen
Tistelkullen
Kvarntorpet
V Brosättra
Holmen
Adamsberg
Asplund
Bergby
Fagerlid
Gravhög
Söderbybacken
Svartkärret
Söderby
Finnby
Nygården
Haggård
Lövsta
Eriksberg
Kundby
Liesta
Hembygdsgård
Vallby
Karby
Haga
Kattnäs
Bobacken
Tranvik
Jägartorpet
Ekebyholm
Mälby
Skälby
Ekeby
Sjötorpet
Gravfält
Lugnet
Hagby
Fornborg
Brohägnaden
Gamla Brobergs
Avfallsanl.
Återvinningsanl.
Enby
Åby
Björkholmen
Lövsättra
Lövhamra
Borggården
Norrbylund
Norrby
Finnby-Denan
Kullen
Rilanda
Denan
Mariedal
Söderlund
Trehörningen
Björksättra
Ekudden
Gottboda
0
km
2
Kartan visar viktiga lövskogssamband

Grönstruktur

NULÄGE

Grönstruktur kan beskrivas som parker, grönområden och gröna stråk. De miljöer som beskrivs är områden som kommunen inte vill utveckla för bebyggelse och som på lång sikt kommer fortsätta bidra med offentliga kvalitéer. Tillgången till bostadsnära parker och naturområden har stor betydelse för människans hälsa och välbefinnande. Väl utvecklade och gestaltade offentliga miljöer, parker och torg bidrar till en positiv identitet för orten med omnejd och höjer även det ekonomiska värdet på befintlig och kommande bebyggelse. Grönstrukturen bidrar med miljöer för lek, spontanidrott, rekreation och odling med mera. Grönstråk är befintliga stråk där man kan röra sig i gröna samband mellan parker, skogar och rekreationsområden.

I Rimbo pekas fem större grönområden ut som extra värdefulla, Näset och Kvarntorp/Västertorp, Näshagen vid Adamsberg, markerna kring Liesta och Karby samt Kundbysjön. Dessa har ett stort värde för det lokala friluftslivet, då de är lättillgängliga för allmänheten och dessutom ofta inrymmer höga naturvärden med bidragande ekosystemtjänster. En del anläggningar för det rörliga friluftslivet, såsom motionsspår och ridstigar finns inom närströvområdena. I och med dessa grönområden i kombination med centrala parker, lekparker och gröna stråk har Rimbo idag ett bra utgångsläge för utveckling för att skapa mervärde och utveckla dessa platser i takt med ökad användning och efterfrågan.

Inne i samhället finns många små naturområden insprängda bland bebyggelsen. Gröna spridningskorridorer finns till exempel längs kraftledningar, vattendrag och cykelvägar.

UTVECKLIG

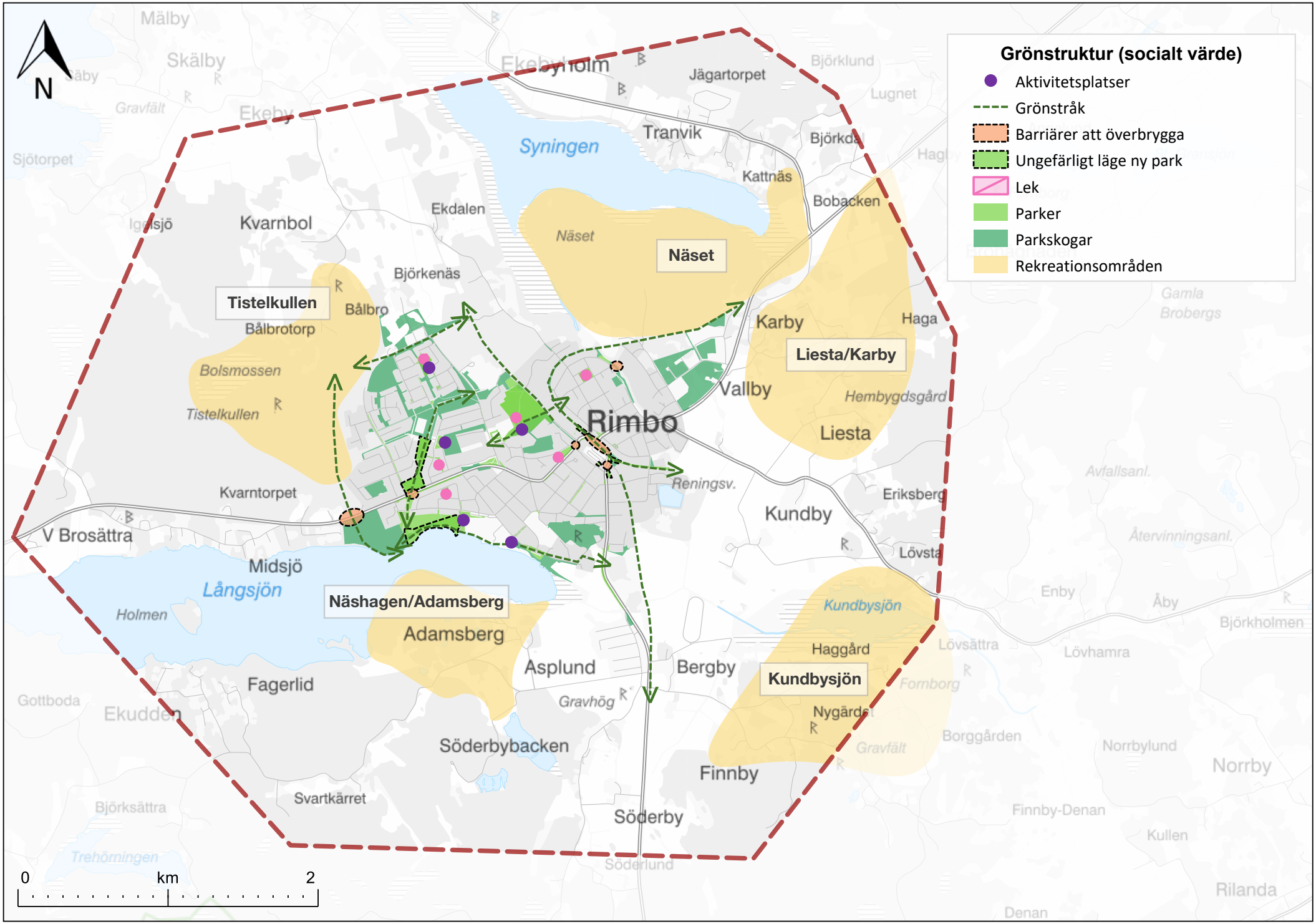
Rimbos invånare ska ha god tillgång till natur- och grönområden för rekreation och avkoppling inom gångavstånd från bostaden. Grönstrukturen i staden ska erbjuda kvaliteter i form av rekreation, sociala och kulturhistoriska värden och biologisk mångfald. Nya och befintliga parker och grönstråk ska utvecklas för att säkerställa tillgång till nåbar och kvalitativ park och natur i och omkring Rimbo samtidigt som ekologiskt viktiga spridningssamband bevaras och utvecklas.

När Rimbo centrum utvecklas med fler bostäder ska det planeras för mer grönska med fickparker och gröna gaturum. Grönska ska bidra till att skapa intressanta och inbjudande miljöer i centrum. Järnvägsparken kommer bli en naturlig del av Rimbo centrum genom åtgärder som skapar säkra övergångar och minskar bullerpåverkan.

Skarsjöparken ska utvecklas med aktiviteter om lockar blandade grupper i olika åldrar och med olika intressen vilket kommer skapa flöden av människor under dygnets alla timmar. Det gröna stråket från Bålbroskolan, längs kraftledningen och ner till Långsjön ska göras mer tillgänglig och den upplevda tryggheten ska öka med bland annat belysningsåtgärder. De gröna stråken längs med Långsjön, Vallbyån och banvallen ska utvecklas och göras mer tillgängliga.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Vid detaljplaneläggning eller tillståndsprövning i ett grönområde, behöver grönområdets värden gällande rörligt friluftsliv, tillgänglighet, viktiga ytor ur ett äldre- och barnperspektiv, ekosystemtjänster och naturvärden ställas emot intresset att till exempel bygga fler bostäder eller tillskapa mer industrimark.
- Utpekade grönstråk ska bevaras och stärkas.
- Grönområden som hyser höga natur och kultur- och friluftsvärden ska bevaras.
- Grönområden ska finnas inom 300 meter från bostadsområden.
- Grönområden ska finnas i nära anslutning till äldreboende, förskolor och grundskolor.
- Grönområden som har en viktig klimatreglerande funktion bör bevaras.

Kartan visar grönstruktur

Blåstruktur

NULÄGE

Övergripande blåstruktur

Rimbo är omgivet av vatten, med sjöar, vattendrag, våtmarker och fågelsjöar. Detta ger Rimbos invånare stora möjligheter till både aktivitet och avkoppling knutet till denna viktiga naturtyp med tillhörande rika biologiska mångfald. I Rimbos våtmarker, glupar och dammar lever till exempel många groddjur och ovanliga mossor och i sjöarna och vattendragen fladdermöss och sällsynta vattenväxter.

Vattnet flödar igenom landskapet. Rimbo med omnejd ligger till stor del i Norrtäljeåns avrinningsområde men också i syd delvis i Åkerströmmens avrinningsområde. Från norr rinner vattnet från skogarna i Uppsala län och den lilla sjön Kornan ner i Gavel-långsjön och vidare till Skedviken för att sedan ta vägen till Syningen. Härifrån rinner det igenom Rimbo centrum i Vallbyån vidare ner till Kundbysjön för att sedan fortsätta sin resa österut mot Norrtäljeviken via ett flertal sjöar och åar.

Västerifrån rinner vattnet från Metsjön och dess avrinningsområde vidare ner i Långsjön för att nedströms ansluta till ån från Syningen för att sedan rinna in i Kundbysjön.

Våtmarker och grundvatten fyller på de stora ytvattensystemen. Det finns många olika typer av våtmarker i planområdet med sumpskogar, strandmiljöer och en mosse. Öster om Rimbo, i nordsydlig riktning, ligger ett betydande grundvattenmagasin i Rööåsen. Utöver att vara viktigt som dricksvattenreserv är grundvattenförekomster också viktigt för grundvattenberoende ekosystem.

Våtmarker

I Rimbo med omnejd finns ett flertal våtmarker och sumpskogsområden som är upptagna ibland annat Skogsstyrelsens sumpskogsinventering.

Dessa biotoper har höga naturvärden som beror på hydrologin. Bolsmossen i nordväst är en helt intakt mosse med mycket höga värden. Här finns sällsynta mossor och sötvattensnäckor. Ovanför Bolsmossen Tistelkullen, med gravar från bronsåldern.

Sjöar och vattendrag

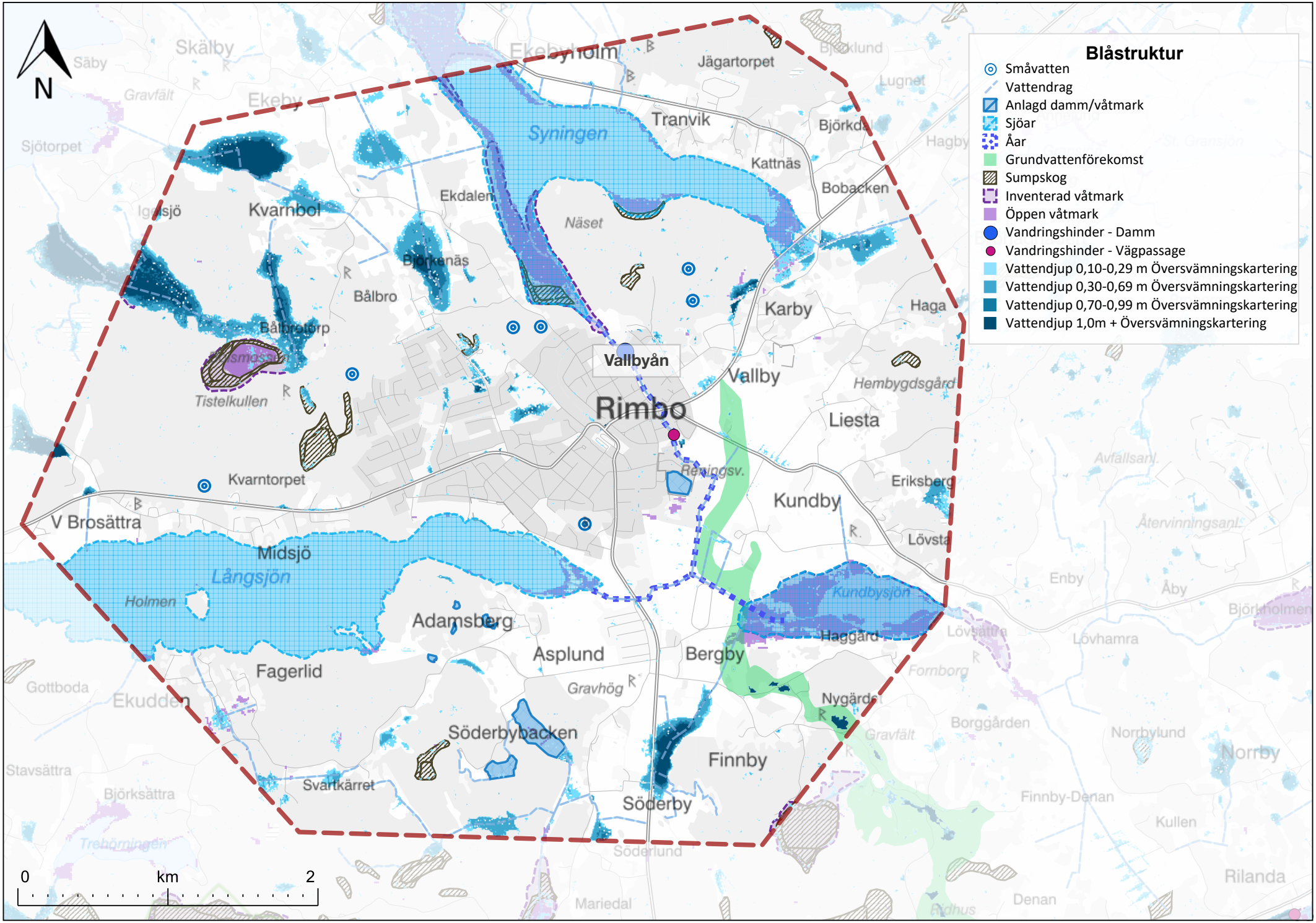
Knutna till Rimbos sjöar och vattendrag är rödlistade arter som fladdermusarter, fåglar, utter och sällsynta kransalger.

Syningen är en grund sjö som tidigare varit klarvattensjö som nu blivit grumlig. Sjön har betydelse för fågellivet, främst den vassrika Ekebyholmsviken i norr. Utter förekommer regelbundet i sjön. Sjöns in- och utlopp utgörs av våtmarksområden. I Syningen finns det rödlistade arter och arter som är mycket känsliga för miljöpåverkan.

Kundbysjön med sina sankängar har ett stort värde som rastplats för flyttande fåglar under vår och höst. Sjön utgör också en viktig häckningsplats för ett flertal arter. Kundbysjön påverkas av näringsämnen från reningsverken i Rimbo och Rånäs och har tidigare restaurerats på grund av snabb igenväxning.

Långsjön har med sitt grumliga vatten ett litet siktdjup och drabbas ofta av kraftiga algblomningar. Sjön är ett viktigt fiskevatten där fiskekort kan lösas.

Vallbyån som rinner genom Rimbo på sin väg från Syningen till Kundbysjön är reglerad och har flera vandringshinder. Åns strandzoner är på långa sträckor hårt exploaterade. Bitvis finns dock fina partier och i norr finns en nyckelbiotop längsmed ån.

Blåstruktur
Småvatten
Vattendrag
Anlagd damm/våtmark
Sjöar
Åar
Grundvattenförekomst
Sumpskog
Inventerad våtmark
Öppen våtmark
Vandringshinder - Damm
Vandringshinder - Vägpassage
Vattendjup 0,10-0,29 m Översvämningskartering
Vattendjup 0,30-0,69 m Översvämningskartering
Vattendjup 0,70-0,99 m Översvämningskartering
Vattendjup 1,0m + Översvämningskartering
N
0
km
2
Kartan visar blåstruktur
Rimbo
Vallbyån
Vallby
Karby
Haga
Liesta
Hembygdsgård
Kvarnbol
Kvarntorpet
Bålbro
Bålbrotorp
Björkenäs
Ekdalen
Näset
Syningen
Tranvik
Jägartorpet
Kattnäs
Bobacken
Tistelkullen
Hennigsv.
Eriksberg
Kundby
Lövsta
V Brosättra
Midsjö
Långsjön
Holmen
Adamsberg
Asplund
Bergby
Fagerlid
Gravhög
Haggård
Kundbysjön
Nygärdet
Söderbybacken
Finnby
Svartkärret
Söderby
Ekudden
Gottboda
Stavsättra
Björksättra
Trehörningen
Mariedal
Söderlund
Borggården
Norrbylund
Norrby
Finnby-Denan
Kullen
Rilanda
Denan
Lövhamra
Enby
Åby
Björkholmen
Lövsätra
Formborg
Återvinningsanl.
Avfallsanl.
Ekebyholm
Skälby
Säby
Gravfält
Ekeby
Sjötorpet
Lugnet
Hagby
Björkdal
Bjärklund

Naturlig fördröjning och rening

Småvatten, dammar, våtmarker, översvämningsområden, naturliga vattendrag och sjöar har stor betydelse för fördröjning och reglering av vattenflöden. De är också betydelsefulla för den biologiska mångfalden och flera nyckelbiotoper finns i anslutning till dessa områden.

Utöver arbetet med att ta hand om dagvatten ska det lämnas plats för naturliga vattensystem och för kommande vattenvård. I och runt Vallbyån behöver det säkerställas att naturliga kantzoner kan bibehållas och återskapas.

UTVECKLING

För sjöar och vattendrag och de ekosystemtjänster som är kopplade till dem är det viktigt att fortsätta arbetet mot bättre vattenkvalitet. Det ska gå att bada i sjöarna och vattenmiljön ska bidra till att gynna och bevara hotade arter. Det betyder att utsläpp av miljöfarliga ämnen ska minska och att naturliga vatten och strandzoner ska behållas naturliga eller återskapas.

För mossar, sumpskogar, dammar, naturliga stränder är det viktigt att exploatering lämnar en skyddszon som inte påverkar hydrologin. Utsläpp av dagvatten till känsliga vattenmiljöer ska undvikas och i sådana fall först renas i syfte att uppnå bevarandestatus för hotade arter och i syfte att uppnå god vattenstatus. I vissa känsliga vattenmiljöer med hög biologisk mångfald som våtmarker och dammar (ej dagvattendammar) ska dagvatten inte släppas alls. Dagvattenlösningar nere i recipienten är inte godtagbart utan ska ske uppe på land.

Våtmarker ska igenom hela planprocessen ses som resurser, som bidrar till landskapets vattenhållande egenskaper och bidrar till att minska skada från översvämningar och skyfall. Fungerande naturliga våtmarkssystem har ett högt ekonomiskt värde för samhället. Planeringen bör sträva mot att bevara och restaurera de våtmarkssystem som finns och återskapa deras funktion på de platser där våtmarker har försvunnit.

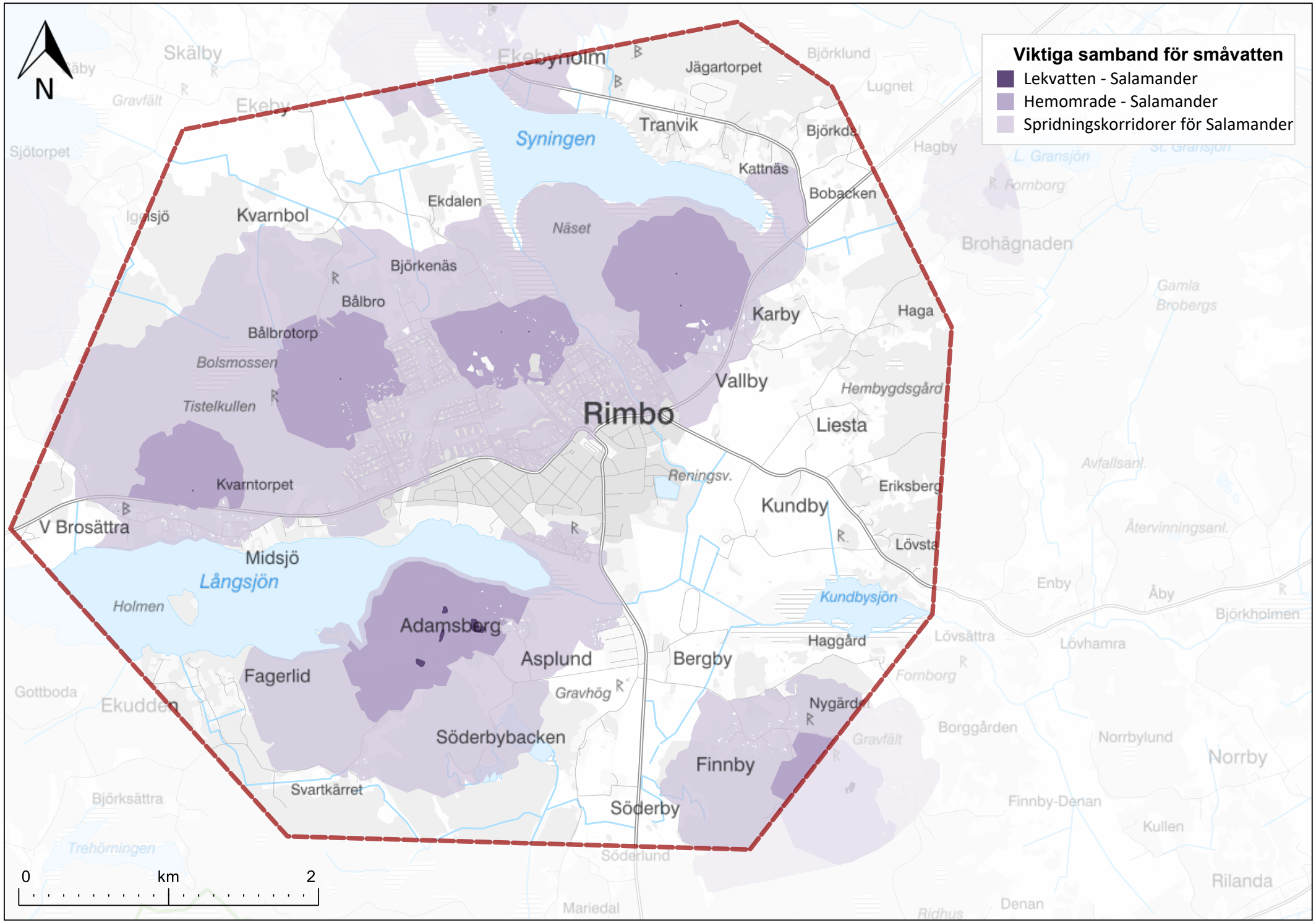
Värdefulla vattenområden med extra höga värden bör ha ett formellt skydd. Bolsmossen är ett vattenområde med extra höga värden och som bör ha ett formellt skydd.

Ekologiskt funktionella kantzoner behövs för den biologiska mångfalden i vattnet men också för ekosystemtjänster som vattenrening och flödesutjämning vid skyfall samt för temperatursänkning i stadsmiljön. Därför ska ekologiskt funktionella kantzoner vid vattendrag och sjöar bibehållas eller återskapas. En naturlig strandzon längsmed vattendrag har träd och buskar i olika åldrar, död ved och överhängande grenar över vattnet samt en zon som kan översvämmas vid olika höga flöden. Strandmiljöer längs sjöar och vattendrag ska bevaras och restaureras, detta bibehåller ekosystemens funktion och skapar också en grönblå lunga för människor att vistas i. Det är viktigt att bevara opåverkade strandzoner runt sjöar och vattendrag opåverkade, även inne i staden. Vid skötsel av strandmiljöer är det viktigt att ta hänsyn till de skyddsvärda arter som finns. Vattendragen i Rimbo bör städas från skräp årligen.

Naturpedagogik vid dammar, sjöar och vattendrag bör uppmuntras och förenklas. Tydlig information ska finnas på plats och habitatförbättrande åtgärder bör utföras.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- I den fysiska planeringen bör det stora ekonomiska värdet av levande sjöar, vattendrag och våtmarker beaktas.
- Kundbysjön ska göras mer tillgänglig med tydliga stråk för att underlätta för besökare.
- Tillgängligheten till sjöar, småvatten, vattendrag och våtmarker bör ses över och säkerställas.
- Naturpedagogiska platser kopplade till vatten bör utvecklas.
- Vattnets rekreativa värde ska tas om hand och ses som en resurs.
- Natursträder ska bevaras och fysisk störning ska undvikas i ekologiskt känsliga strandzoner.
- Väl tilltagna skydds- och kantzoner ska sparas mot sjöar och vattendrag.
- Ekologiskt funktionella kantzoner återskapas.

Kartan visar viktiga samband för småvatten.

Ekosystemtjänster

NULÄGE

Naturvårdsverket definition av ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Ett ekosystem kan vara en avgränsad mark- eller vattenyta där levande växter, djur, insekter och mikroorganismer lever i ett kretslopp och är beroende av och påverkar varandra. Ett ekosystem kan vara en skog, stadspark, insjö men också hela planeten.

Ekosystemtjänster brukar delas in i fyra kategorier; stödjande, reglerande, försörjande och kulturella ekosystemtjänster. Stödjande tjänster är de grundläggande processer och strukturer som ligger till grund för de andra tjänsterna, till exempel livsmiljöer för växter och djur och ekosystemets förmåga att bryta ner organiskt material. Reglerande tjänster är naturens förmåga att reglera och minska negativa effekter som exempelvis dagvattenhantering och översvämningsskydd. Försörjande tjänster är de produkter som naturen producerar som vi har direkt nytta av, exempelvis timmer och grödor. Kulturella ekosystemtjänster bildas genom människans upplevelse av naturen och är till exempel naturens förmåga att bidra till människans hälsa och välbefinnande genom att verka stressreducerande samt ge inspiration och kunskap.

Generationsmålet ingår i Sveriges miljömålssystem och är ett övergripande mål som inriktar den svenska miljöpolitiken och är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Målet visar på den samhällsomställning som krävs för att vi ska kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta till kommande generationer. En av de så kallade strecksatserna som förtydligar generationsmålets innebörd och visar vad miljöpolitiken ska fokusera på är att ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
Rimbo tätort har god kapacitet att tillhandahålla flertalet ekosystemtjänster. Sjöar, vattendrag, strandzoner, stora skogsområden i anslutning till bebyggelse, mindre skogsdungar inom bebyggelse, åkerholmar i jordbrukslandskapet bedöms ha särskild betydelse för att leverera viktiga ekosystemtjänster i Rimbo. För att Rimbo ska fortsätta ha god kapacitet att leverera ekosystemtjänster kräver det att förvaltning av mark och vatten bidrar till att det finns fungerande och välmående ekosystem. I framtida utveckling av Rimbo tätort är det viktigt att ekosystemtjänster bevaras och stärks.

UTVECKLING

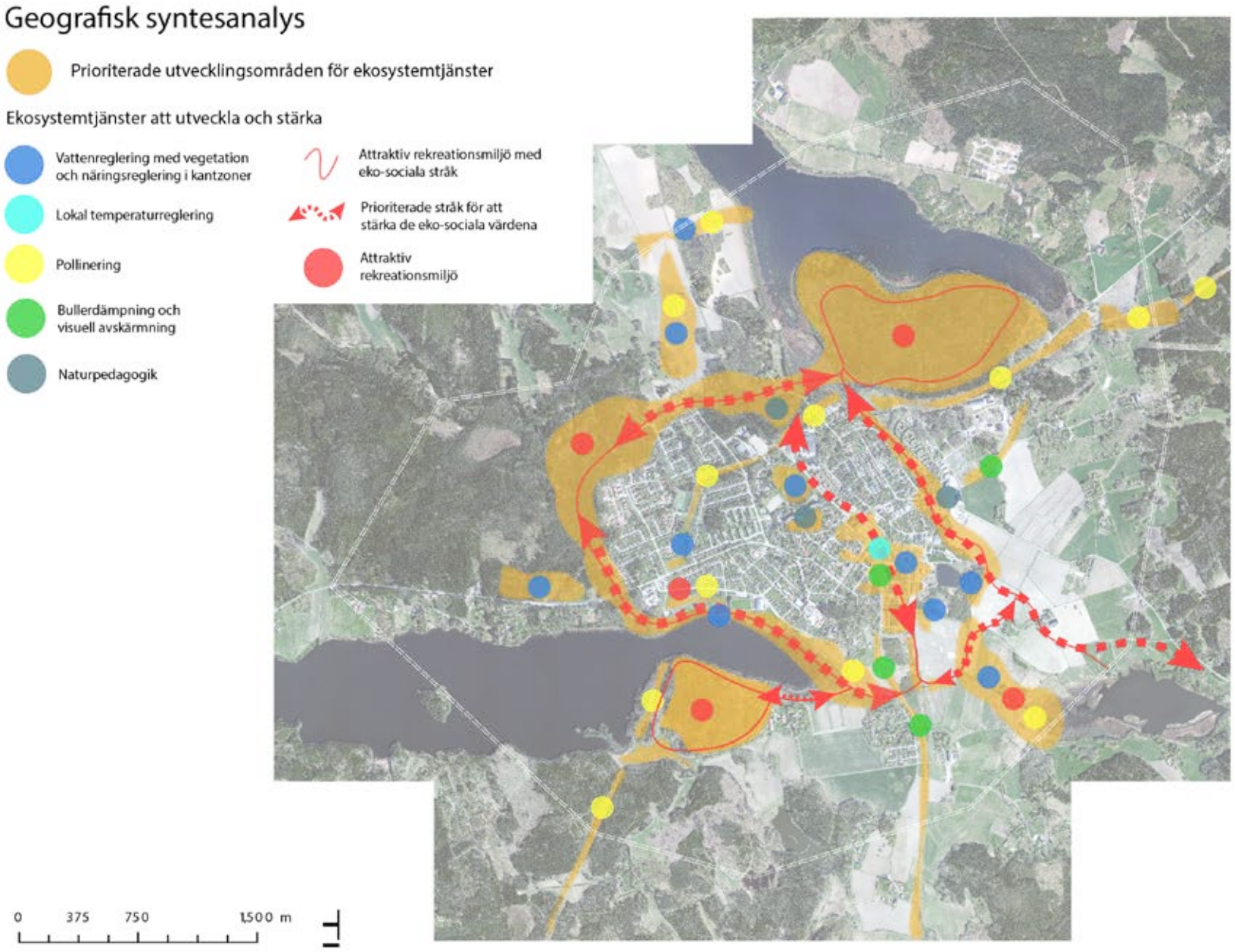
I och med att Rimbo har god kapacitet att tillhandahålla flertalet ekosystemtjänster är det av största vikt att i kommande planering utvärdera hur ekosystemtjänster kommer att påverkas vid en exploatering. Områden som består av marktyper som har stor kapacitet att tillhandahålla många ekosystemtjänster ska i så stor utsträckning som möjligt inte exploateras. Om det ska ske någon form av utveckling i ett sådant område ska den föreslagna exploateringen anpassas för att minimera påverkan. Genom att i planeringen se över placeringen av bebyggelse och hårdgjorda ytor och utvärdera påverkan på ekosystemtjänster är det möjligt att minska påverkan på funktionella ekosystem.

Det är viktigt att säkerställa ekosystemens kapacitet att leverera olika ekosystemtjänster. Genom att öka andelen vegetation i annars hårdgjorda områden förbättras potentialen att hantera stora vattenmängder men det kan även rena luft och bidra till lokal temperaturreglering.

Multifunktionella grönområden ska bevaras och skapas. Ett användbart arbetssätt är att planera för eko-sociala samband där förstärkningsåtgärder kan göras för att öka ekologisk funktionalitet och förbättra sociala rekreationsvärden vilket höjer ekosystemtjänsternas värde.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Tidigt utvärdera hur ekosystemtjänster kommer att påverkas vid en exploatering.
- Öka andelen vegetation i hårdgjorda områden.
- Återskapa ekosystem vid exploatering.
- Behåll större och sammanhängande skogsområden i anslutning till tätorten.

Geografisk syntesanalys från utredningen Ekosystemtjänster i Rimbo - kartläggning och analys, WSP 2020-03-05.

MKN Vatten

NULÄGE

I Rimbo finns det yt- och grundvatten som är klassade vattenförekomster med miljökvalitetsnormer. Planområdet berör två sjöar som är statusklassificerade vattenförekomster.

Långsjön har i senaste statusklassificeringen från 2019 dålig ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. God ekologisk status ska uppnås till år 2027. Tidsundantaget motiveras med att god status med avseende på näringsämnen inte kan uppnås tidigare. Övergödning är den främsta orsaken till att sjön har dålig ekologisk status.

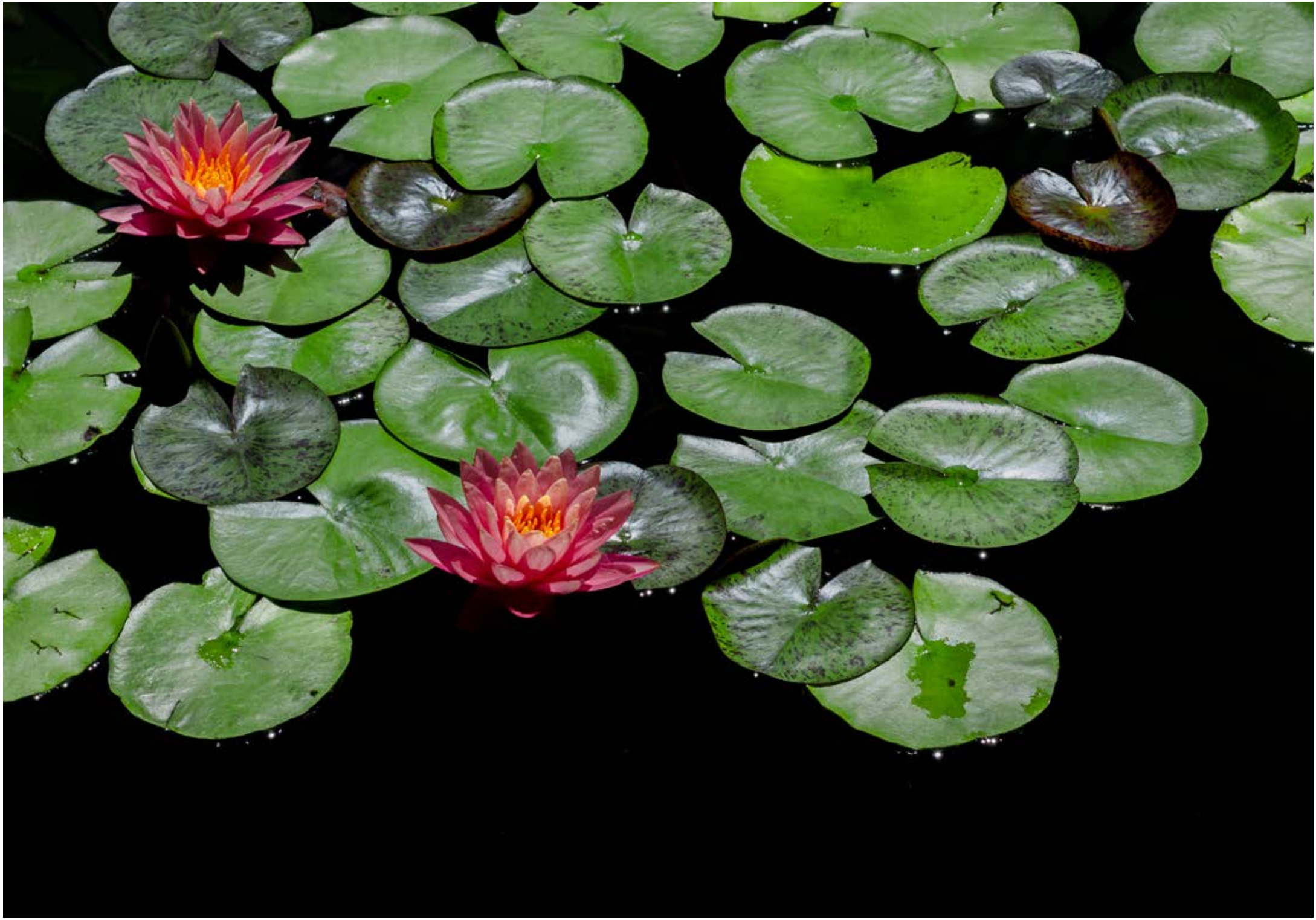
Långsjön uppnår inte god kemisk status på grund av för höga halter av ämnena bromerad difenyleter och kvicksilver. Gränsvärdena för dessa ämnen överskrids i samtliga av Sveriges vattenförekomster. På grund av att det bedömts vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av dessa ämnen så att god kemisk status uppnås har undantag i form av mindre stränga krav för dessa ämnen medgetts. Långsjön uppnår god kemisk status om dessa ämnen inte räknas med. Påverkanskällor som anges som betydande för Långsjön är urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp och atmosfäriskt nedfall.

Syningen har i senaste statusklassificeringen från 2019 dålig ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. Miljökvalitetsnormen anger ett tidsundantag till 2027 för att uppnå god ekologisk status. Anledningen är att det bedömts som tekniskt omöjligt att uppnå god ekologisk status med avseende på näringsämnen tidigare på grund av att flera vattenförekomster uppströms har tidsundantag till år 2027. Övergödning är den främsta orsaken till sjöns dåliga ekologiska status.

Syningen uppnår inte god kemisk status på grund av för höga halter av ämnena bromerad difenyleter och kvicksilver. Gränsvärdena för dessa ämnen överskrids i samtliga av Sveriges vattenförekomster. På grund av att det bedömts vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av dessa ämnen så att god kemisk status uppnås har undantag i form av mindre stränga krav för dessa ämnen medgetts. Syningen uppnår god kemisk status om dessa ämnen inte räknas med. Påverkanskällor som anges som betydande för Syningen är reningsverk, jordbruk, enskilda avlopp, amosfäriskt nedfall samt möjlig påverkan från hästgårdar.

Tre statusklassificerade vattendrag finns i planområdet, Norrtäljeån-Vallbyån, Norrtäljeån (efter Långsjön) och Norrtäljeån-Balkensån. De har alla tre i senaste statusklassificeringen från 2019 måttlig ekologisk status och de uppnår inte god kemisk status. Klassningen av ekologisk status som måttlig baseras på miljökonsekvenstypen övergödning. Samtliga tre vattenförekomster har kvalitetskravet god ekologisk status år 2027. Tidsundantaget motiveras med att god status avseende näringsämnen inte kan uppnås tidigare på grund av att vattenförekomster uppströms medgetts undantag till år 2027. Att god kemisk status inte uppnås beror på höga halter av ämnena bromerad difenyleter och kvicksilver. De tre vattendragen uppnår god kemisk status om dessa ämnen inte räknas med.

I planområdet finns tre statusklassificerade grundvattenförekomster, Rööåsen-Bergby, Rööåsen-Denan och Rööåsen-Rö. Norr om planområdet finns också en preliminär grundvattenförekomst, Ekebyholm. Samtliga av dessa grundvattenförekomster har under förvaltningscykel 3 statusklassificerats med god kvantitativ status och god kemisk status. Rööåsen-Bergby används som reservvattentäkt för Rimbo tätort.

TABELL 1. STATUSKLASSIFICERING OCH MILJÖKVALITETSNORMER FÖR YTVATTENFÖREKOMSTER I RIMBO.			
VATTENFÖREKOMST	**EKOLOGISK STATUS**	**KEMISK STATUS**	**KVALITETSKRAV**
Långsjön	Dålig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027. God kemisk ytvattenstatus
Syningen	Dålig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027. God kemisk ytvattenstatus
Norrtäljeån-Vallbyån	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027. God kemisk ytvattenstatus
Norrtäljeån (efter Långsjön)	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027. God kemisk ytvattenstatus
Norrtäljeån-Balkensån	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2027. God kemisk ytvattenstatus

TABELL 2. STATUSKLASSIFICERING OCH MILJÖKVALITETSNORMER FÖR GRUNDVATTENFÖREKOMSTER I RIMBO.			
VATTENFÖREKOMST	**KVANTITATIV STATUS**	**KEMISK STATUS**	**KVALITETSKRAV**
Rööåsen-Bergby	God	God	God kvantitativ status. God kemisk grundvattenstatus
Rööåsen-Denan	God	God	God kvantitativ status. God kemisk grundvattenstatus
Rööåsen-Rö	God	God	God kvantitativ status. God kemisk grundvattenstatus
Ekebyholm	God	God	God kvantitativ status. God kemisk grundvattenstatus

UTVECKLING

Miljökvalitetsnormer för vatten ska beaktas i planläggningen så att planen inte medför risk för att statusen i en vattenförekomst försämras. Planläggningen ska bidra till att uppnå miljökvalitetesnormerna för yt- och grundvatten ur ett avrinningsområdesperspektiv och integreras i lokal åtgärdssamordning utifrån lokala åtgärdsprogram för vatten. Planläggningen ska utgå från de åtgärdsbehov som krävs av planer i ett större sammanhang för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Näringsämnesbelastningen till vattenförekomsterna måste minska för att möjliggöra att god status ska uppnås. För att minska näringsbelastningen krävs genomförande av kostnadseffektiva lokala åtgärdsprogram för att minska påverkan från bland annat jordbruket, små avlopp och Rimbo avloppsreningsverk. Planläggning av området ska förbättra dagvattenhanteringen och det samlade åtgärds behovet på så sätt förbättra vattenkvaliteten i vattenförekomsterna.

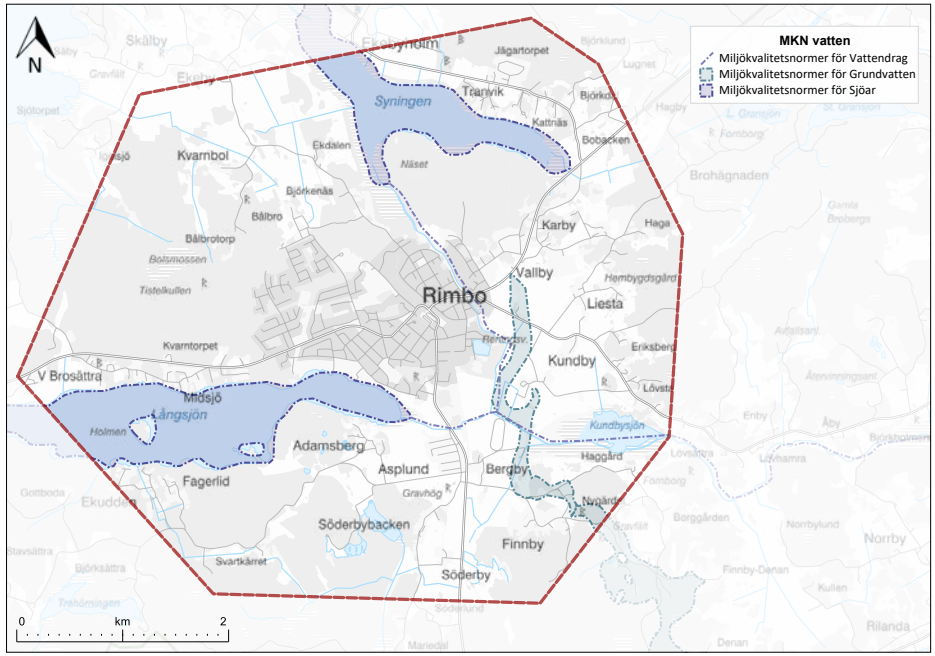
En dagvattenutredning (WSP 2019) har gjorts för att i ett tidigt skede för att utreda hur utvecklingsförslagen påverkar dagvattnet i Rimbo.

Utredningen visar att den förändrade markanvändningen, utan åtgärder, medför en ökning av samtliga föroreningar i dagvattnet från de föreslagna utvecklingsområdena. Ökningen beror främst på att tidigare gräsytor och parkmark ersätts med hårdgjorda ytor. Dagvattenutredningen föreslår åtgärder som fokuserar på att minska fosforbelastningen till vattenförekomsterna, eftersom näringsämnen är utslagsgivande för ekologisk status för samtliga ytvattenförekomster. Åtgärderna består bland annat i anläggande av dagvattendammar, översvämningsytor och växtbäddar. Utredningen föreslår lämpliga ytor för åtgärder.

För att ge en positiv påverkan på grundvattenförekomsterna i Rimbo ska förorenad mark saneras i samband med exploatering och miljöfarliga verksamheter bör undvikas inom grundvattenförekomsternas tillrinningsområde.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Anordna lokal dagvattenhantering både på kvartersmark och allmän plats för att fördröja och rena dagvatten så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan uppnås.
- Ta fram dagvattenutredningar som redovisar hur miljökvalitetsnormerna kan följas vid exploateringsprojekt som kan medföra dagvattenpåverkan.
- Ta fram åtgärdsnivåer för hållbar dagvatten hantering i Rimbo tätort.
- Vid exploatering inom tillrinningsområdet för en grundvattenförekomst ska påverkan på grundvattnet tas i beaktan.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Klimatanpassning

NULÄGE

Klimatet är under förändring och kommer framöver successivt bli allt våtare och varmare. Regionalt visar SMHI:s klimatanalys för Stockholms län (Framtidsklimat i Stockholms län – enligt RCP-scenarier) en ökning av årsmedeltemperaturen med 3-5 grader mot slutet av århundrandet och en 20-30% ökning både av årsmedelnederbörden och förekomsten av kraftiga regn och skyfall.
Klimatförändringarna innebär bland annat en ökad risk för översvämningar, ras, skred och erosion, som kan ge stora konsekvenser i samhället. Därför är det viktigt att inkludera klimatanpassning i den fysiska planeringen.

Stora delar av Rimbo består av oexploaterade skogsområden, jordbruksmark och sjöar. Översvämningsriskerna till följd av stora vattenansamlingar i lågpunkter i bebyggda områden är överlag begränsade. Erosions- och skredbenägenheten i området bedöms generellt som liten, men finkorniga jordarter längs med Långsjöns och Syningens strandkanter förekommer.

UTVECKLING

Planförslaget medför att en del av Rimbos oexploaterade grönytor omvandlas och att andelen hårdgjorda ytor ökar. Det orsakar en ökad ytavrinning och ett behov av lokala lösningar för fördröjning och rening av dagvatten. De klimatförändringar som är att vänta i form av ökad nederbörd och risk för översvämningar gör det än viktigare att avsätta ytor för att omhänderta och rena stora vattenflöden samt se över strandzoner som kan översvämmas av sjöar och vattendrag.

En skyfallskartering för befintlig och planerad ny markanvändning har tagits fram i syfte att identifiera områden som riskeras översvämmas vid kraftiga skyfall (WSP, 2019). Skyfallskarteringen har utförts med ett 100-årsregn med 30 min varaktighet och en klimatfaktor på 1,25. Det motsvarar enligt dagens klimatscenarier ett skyfall i ett klimat som kan tänkas råda år 2100. Skyfallskartering har även utförts för ett intensivare regn motsvarande ett 500-årsregn med 30 min varaktighet och en klimatfaktor på 1,25.

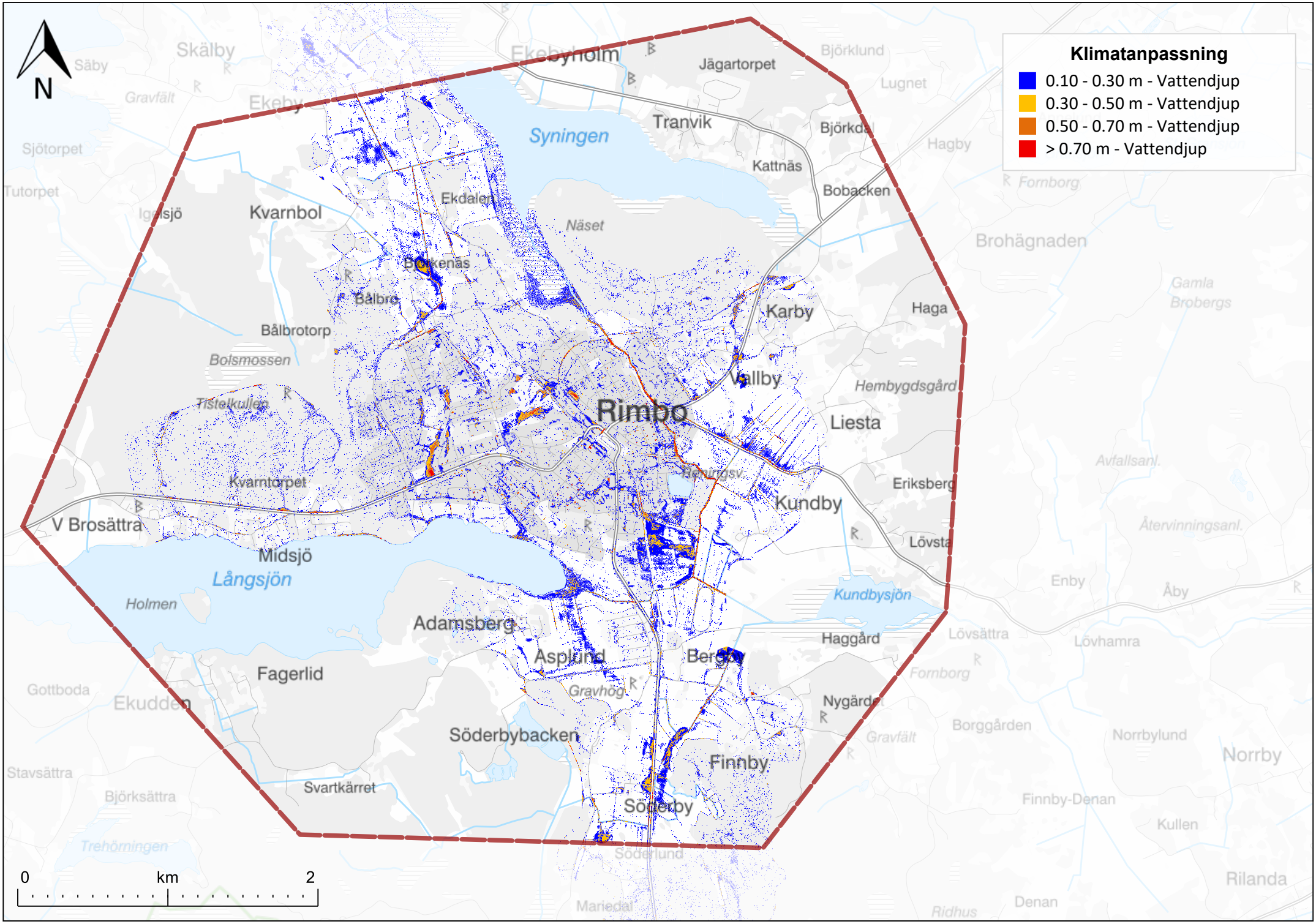
Skyfallskarteringen visar att planförslaget medför en ökad översvämningsrisk i områden som exploateras från att tidigare varit skogs- och grönområden, framförallt i lägre belägna delar av de olika utvecklingsområdena. I redan exploaterade områden planeras ledningsnätet uppgraderas, vilket innebär att ingen markant ökad översvämningsrisk uppkommer i dessa områden med framtida markanvändning.

Ytor som bedömts som lämpliga att använda för utjämning och fördröjning av flöden redovisas i följande karta. Några av ytorna kan utgöra ytor som kan tillåtas översvämmas vid skyfall. Ytor som avsätts för att hantera dagvatten kan med fördel utformas för att ge andra värden i området, t.ex. för rekreation och biologisk mångfald. Placering och utformning av ytorna behöver utredas vidare i den fortsatta planeringen.

En välplanerad grönstruktur bidrar till att hantera ökad nederbörd och ger också en avkylande effekt i ett varmare klimat. Ny bebyggelse ska placeras och utformas på sådant sätt att den inte riskerar att skadas av översvämning, vilket är särskilt viktigt för samhällsviktig verksamhet.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Integrera grönska och översvämningsytor i identifierade riskområden så att ökade nederbördsmängder kan omhändertas inom planområdet. Detta ger också temperaturreglerande effekter.
- Identifiera lämpliga ytliga rinnvägar för att leda bort vatten vid skyfall till fördröjningsmagasin eller recipient.
- Höjdsätt och utforma ny bebyggelse så att de inte tar skada vid ett 100-årsregn.
- Eventuella riskområden för ras och skred ska hanteras i den fortsatta planeringen.

Potentiella platser för utjämning och fördröjning av flöden.

Risker och störningar

Buller

NULÄGE
I Rimbo finns det områden som berörs av trafik- och verksamhetsbuller. Det är framförallt i områden intill väg 77 och väg 280 som bakgrundsnivåerna av buller är relativt höga.

UTVECKLING
I planeringen ska nationella riktvärden för buller tillämpas och vid behov ska bullerbegränsande åtgärder utföras för att säkerställa en god ljudmiljö i planområdet. När väg 77 och väg 280 får nya dragningar utanför tätorten kommer de befintliga vägarna byggas om till stadsgator och den tunga trafiken genom Rimbo kommer minska vilket kommer begränsa trafikbullerstörningar. Trafikbullret kan också begränsas genom att planera för en väl utbyggd gång-, cykel- och kollektivtrafik.

I bullerutsatta områden är det viktigt att placera och utforma byggnaderna så att bullerstörningen minimeras. Alla bostäder ska ha en ljudskyddad sida och uteplats. Genom att verksamheter samlokaliseras utanför de centrala delarna av Rimbo tätort kan störningar från bullerskapande verksamheter hållas utanför de tätbebyggda bostadsområdena. På offentliga platser så som torg, parker och naturområden ska en god ljudmiljö alltid eftersträvas.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING
- Genomför bullerutredningar vid detaljplanläggning i bullerutsatta områden och dimensionera vid behov bullerbegränsande åtgärder.
- Planera och utforma ny bebyggelse så att bullerstörningar. begränsas och om möjligt så att befintliga bostäder ges en minskad bullernivå.

Luftkvalitet

NULÄGE
Luftföroreningar påverkar människors hälsa och har en negativ påverkan på miljön. Miljökvalitetsnormer för utomhusluft finns för bland annat kväveoxider och partiklar.
Norrtälje kommun är medlem i Östra Sveriges Luftvårdsförbund, som utför kontinuerliga mätningar av utomhusluften för att kontrollera att miljökvalitetsnormerna inte överskrids. Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft uppfylls i Rimbo.

Biltrafiken är den främsta källan till luftföroreningar inom planområdet men det förekommer även lokala utsläpp från uppvärmning genom eldning med ved och olja.

UTVECKLING
Genom förbättringar av gång- och cykelvägnätet och öka tillgängligheten till kollektivtrafiken kan bilanvändningen minska vilket kan leda till bättre luftkvalitet.

En samlad bebyggelse skapar förutsättningar för utbyggnad av fjärrvärme vilket kan ge en minskning av utsläpp från uppvärmning

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING
- Främja gång-, cykel- och kollektivtrafik i planeringen.

CIRCLE K

Miljö- och hälsostörande verksamheter

NULÄGE

Inom området finns flera miljöstörande verksamheter, bland annat den tillståndspliktiga verksamheten vid Rimbo avloppsreningsverk. Det finns anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter som till exempel bensinstationer och företag som hanterar kemikalier.

Befintliga och tidigare verksamheter i Rimbo gör att det finns potentiellt förorenade områden.

Väg 77 och väg 280 är rekommenderade primära transportleder för farligt gods.

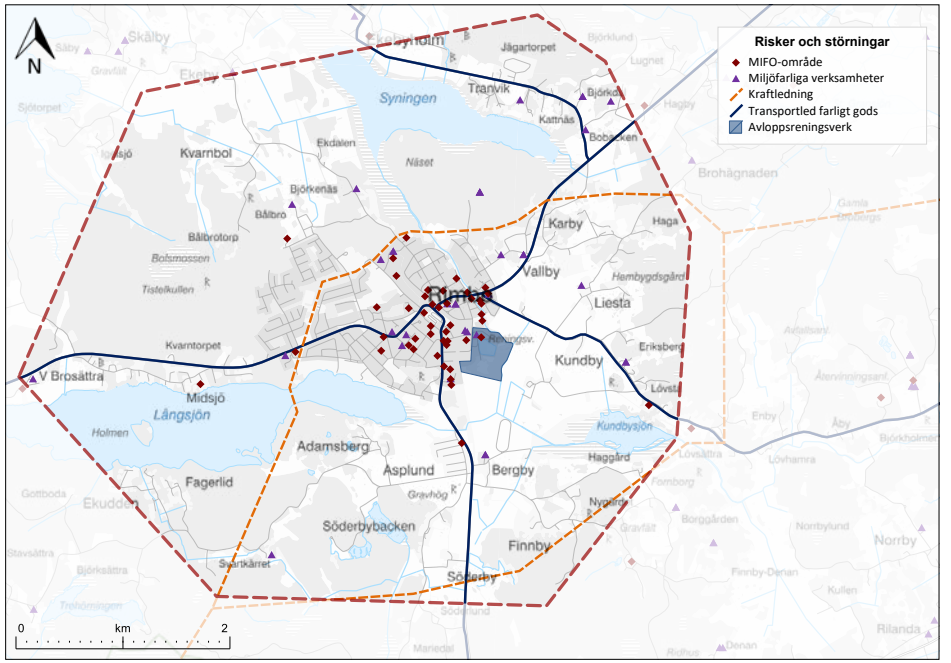
UTVECKLING

I planarbetet tas en utredning fram för att fastställa skyddsavstånd och åtgärder för att minska störningarna från Rimbo avloppsreningsverk. Innan exploatering i ett potentiellt förorenat område ska riskerna för föroreningar undersökas och sanering utföras vid behov.

Den föreslagna nya sträckningen för väg 77 och väg 280 är positiv då transportleder för farligt gods bör undvikas inom tätorten för att minska risken för människors hälsa och miljön.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- Utför riskanalyser vid planläggning invid väg 77 och väg 280 eller i närheten av verksamheter med behov av skyddsavstånd.

Kartan visar miljö- och hälsostörande verksamheter

Teknisk försörjning

Dricksvatten

NULÄGE

Rimbo försörjs med dricksvatten från kommunalförbundet Norrvatten. Dricksvattnet produceras i Görvälnverket intill Mälaren i Järfälla kommun och distribueras till kommunen via Vallentuna och Brottby. Via det lokala vattenledningsnätet når dricksvattnet Bergby vattenverk som i dagsläget används som en tryckstegring med lågreservoar. Därifrån pumpas dricksvattnet till det vattentorn som är beläget centralt i Rimbo tätort för vidare distribuering till fastigheter i Rimbo. Ledningen som ansluter till tryckstegringen i Bergby är den enda ledningen in till Rimbo vilket gör vattenförsörjningen delvis sårbar.

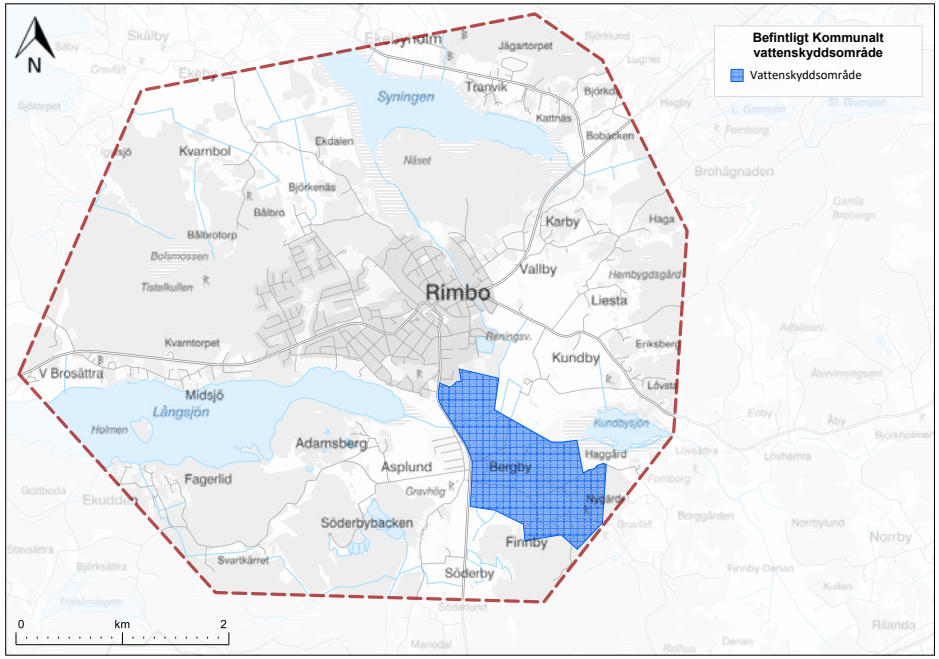
Grundvattenförekomster

I Rimbo ligger grundvattenförekomsterna Rööåsen-Bergby, Rööåsen-Denan och Rööåsen-Rö. Norr om Rimbo ligger även grundvattenförekomsten Ekebyholm. Rööåsen-Bergby är den grundvattenförekomst som vid behov kan användas som grundvattentäkt.

I VISS (VattenInformationsSystem Sverige) bedöms Rööåsen-Bergby kemiska status till God och dess kvantitativa status till God. Den sammanvägda bedömningen av God kemisk status och God kvantitativ status är hämtat från underlag beskrivet i dokumentet; Dataunderlag för VISS till klassificering av status och riskbedömning av grundvatten. För den kvantitativa statusen är tillförlitlighetsklassningen bedömd till Låg och för kemiska status till Medel.

Reservvatten- och nödvattenförsörjning

Vid ett eventuellt avbrott på Norrvattens överföringsledning håller vattenreservoaren i vattentornet stånd i cirka ett dygn. Norrvatten kan erhålla reservvatten från grundvattentäkterna Finsta-Kilen och Västra-Syninge. Kapaciteten på dessa täkter klarar med marginal Rimbos nuvarande behov. För att säkra Rimbos framtida behov av reservvatten ska den befintliga brunnen som är ansluten till Bergby vattenverk kompletteras med ytterligare en brunn.

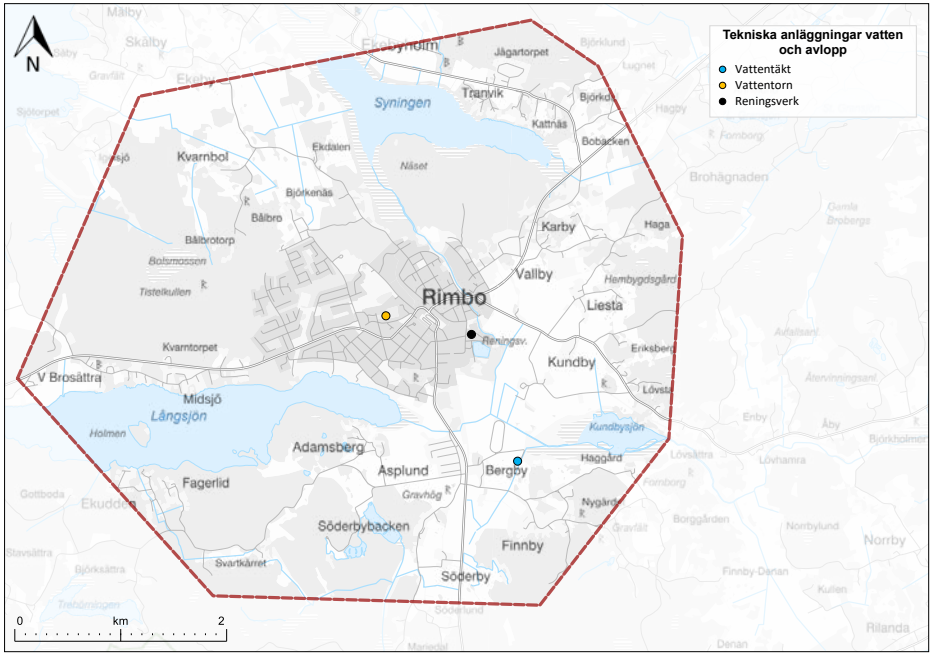

Befintligt vattenskyddsområde

Vid ett eventuellt längre avbrott på det lokala vattenledningsnätet, som gör att dricksvatten inte kan distribueras i ledningsnätet, kommer nödvatten i tankar finnas i mycket begränsad mängd. Det ställer krav på att verksamheter har en egen reservplan vid behov av dricksvatten i större mängder.

Gällande skyddsföreskrifter för vattentäkten i Rimbo-Bergby är från 70-talet. Arbetet med att se över skyddsföreskrifter och vattenskyddsområdets utbredning inför ansökan till Länsstyrelsen pågår. Vattenskyddsområdets gränser kan komma att justeras under tillståndsprocessen.

Vid Norrtälje Brandstation i Norrtälje stad finns kommunens första vattentankstation (vattenkiosk). Vattenkiosken kommer kunna erbjuda köp av vatten både till verksamheter och till privatpersoner.

Vattentorn, vattentäkt (aktuell och föreslagen), Bergby tryckstegring

UTVECKLING

Den allmänna vattenförsörjningen i Rimbo är i nuläget god. En utökning av befolkningsunderlaget enligt planen utgör med dagens förutsättningar inget problem vad gäller vattenförsörjningen till Rimbo även om det finns ett förnyelse-/ nybyggnadsbehov identifierat på delar av överföringsledningen. Det lokala ledningsnätet har generellt goda förutsättningar att klara en ökad belastning men har ett visst förnyelsebehov på vissa sträckor. Det kan även finnas lokala begränsningar i ledningsnätet varför förutsättningarna alltid behöver utredas i samband med ny exploatering.

Mälaren som primär dricksvattentäkt innebär generellt god vattentillgång. Mälaren förser drygt 2 miljoner människor med dricksvatten samtidigt som den verkar som recipient för utsläpp från bland annat båttrafik, industrier, åkermark, dagvatten och avloppsvatten vilket gör att vattenkvaliteten är sårbar. För att kunna upprätthålla Mälarens goda vattenkvalitet i takt med ökad påfrestning kommer stora åtgärder att krävas. En stark tillväxt i regionen medför även att produktionskapaciteten i Görvälnverket behöver utredas.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram en regional vattenförsörjningsplan för att synliggöra länets förutsättningar för utveckling och förhållningssättet till grundvattenförekomsterna. Vattenförekomsten Rööåsen-Bergby har hög regional prioritet i vattenförsörjningsplanen vilket innebär att vattenskyddsområdet behöver revideras med nya skyddsföreskrifter. Innan ny bebyggelse tillåts i närområdet behöver vattenskyddsområdets föreskrifter och vattenskyddsområdet ha uppdaterats. Skyddsföreskrifterna kommer ange förutsättningarna för vilken typ av bebyggelse som är möjlig inom vattenskyddsområdet och vilka åtgärder som krävs för att säkerställa att grundvattnet skyddas. Att vattentäkten har klassats som en vattentäkt med hög regional prioritet som är i behov av revidering gör att det är extra viktigt att vara försiktig vad gäller den framtida fysiska planeringen.

Nya exploateringar innebär ofta ökad förbrukning av dricksvatten. Trenden för Norrvatten de senaste åren är att den totala vattenförbrukningen stiger per år och trots vädjan till allmänheten 2018 om att spara vatten uteblev effekten. Norrvatten har hemställt medlemskommunerna att godkänna ”Riktlinjer för hållbar vattenförbrukning” för att tydliggöra vad som gäller under perioder av risk för vattenbrist eller leveransstörningar.

Verksamheter, både kommunala och privata, kan ha behov av vatten för olika aktiviteter som bevattning, spolning, tvättning eller andra processer men som kanske inte kräver dricksvattenkvalitet.
Vissa av kommunens entreprenörer använder i den mån det går vatten från sjö, å eller liknande.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

Utred långsiktigt behov av förstärkningsåtgärder i dricksvatten-leveransen med hjälp av dricksvattenmodeller

- Utred behov av förnyelseplan för ledningsnätet
- Utred framtida behovet av reservvatten
- Utred vattenskyddsområdet
- Utred plats för vattenkiosk i Rimbo

Dagvatten

NULÄGE

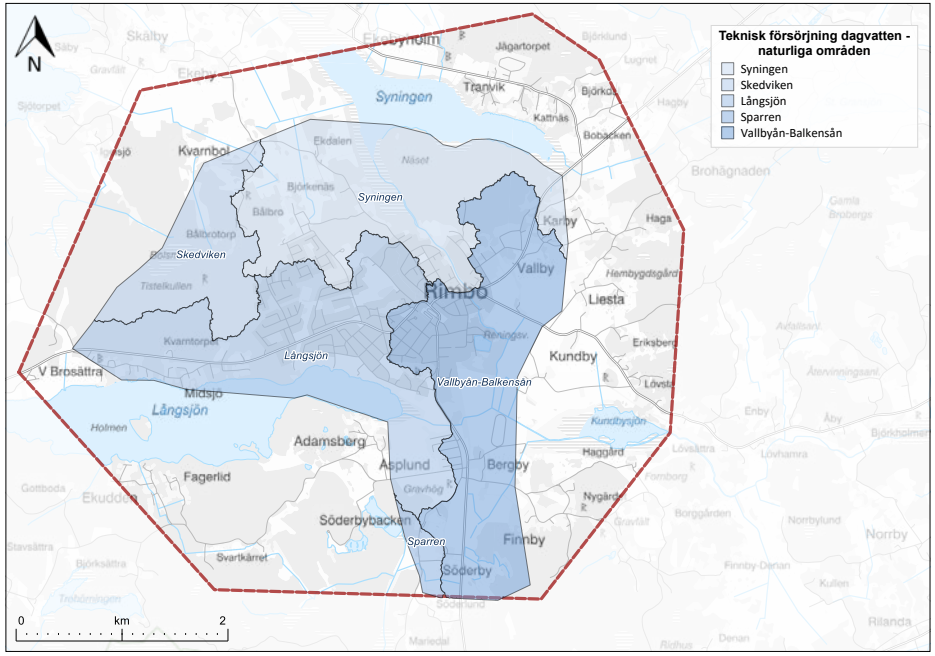
Dagvatten från Rimbo avleds idag huvudsakligen till recipienterna Långsjön, Skedviken, Syningen, Norrtäljeån-Vallbyån och Norrtäljeån-Balkensån, se karta Teknisk fördröjning dagvatten - naturliga områden.

Planområdet utgörs mestadels av sandig morän och lera men det förekommer även urberg, postglacial sand, isälvssediment och torv. Detta innebär att infiltrationsmöjligheterna varierar inom området med sämre möjligheter för infiltration på platser bestående av lera och urberg och bättre infiltrationsmöjligheter i områdena där jordarten är sand, isälvsmaterial och torv. Det innebär också att risken för att förorena mark och grundvatten är större inom områden med stor genomsläpplighet.

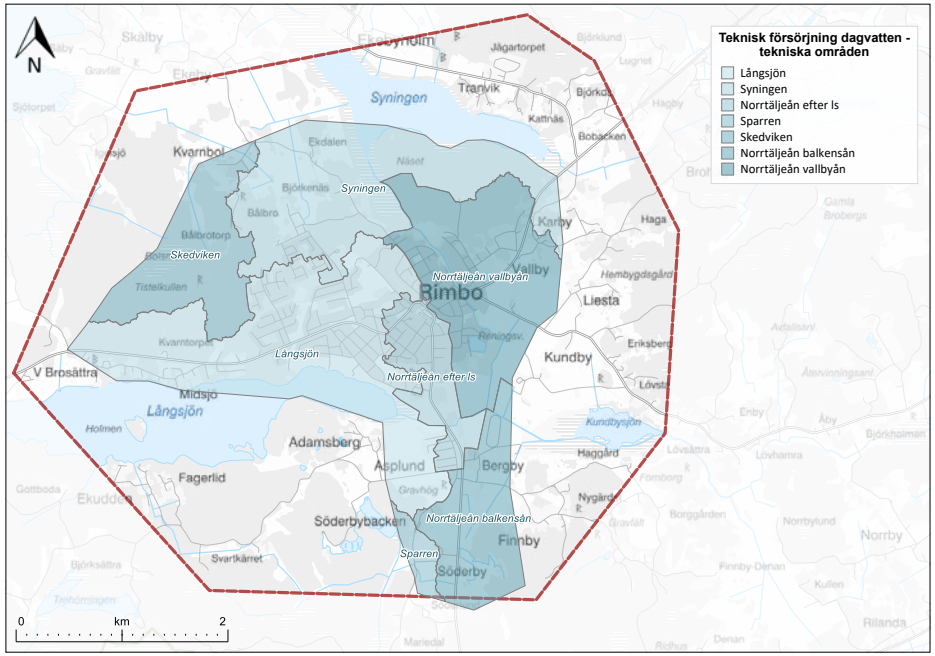
Inom vattenskyddsområdet Rimbo-Bergby gäller skyddsföreskrifter som begränsar hanteringen av dagvattnet inom vattenskyddsområdet. Skyddsföreskrifterna tillåter ingen infiltration till grundvattenmagasinet utan föregående rening.

Avledningen av dagvatten inom planområdet sker via ett separat dagvattenledningsnät vars tillrinningsområde framgår av kartan Teknisk fördröjning dagvatten - tekniska områden. I de områden som inte avvattnas av ett ledningsnät sker avrinningen ytledes utifrån landska-

Naturliga delavrinningsområden med recipienter.

Tekniska delavrinningsområden med recipienter.

pets höjder. Den allmänna dagvattenanläggningen dimensioneras enligt VA-huvudmannens, vid tillfället för anläggande, gällande branschstandard (Svenskt Vatten).

Regn som överskrider va-huvudmannens ansvar enligt branschstandard, ska avledas utanför den allmänna dagvattenanläggningen, t.ex. på markyta (se skyfall/stora regn). Kravet på hur mycket dagvatten den allmänna dagvattenanläggningen ska kunna omhänderta har ökat genom åren. Det innebär att befintligt dagvattenledningsnät inom planområdet i nuläget är dimensionerat för olika mängd vatten i olika delar av bebyggelsen. För att dagvattnet ska nå dagvattenanläggningen på ett säkert sätt så krävs en korrekt höjdsättning.

Länshållningsvatten som uppkommer i samband med schaktning och sprängning vid utbyggnad ska omhändertas enligt Kommunens riktlinjer.

UTVECKLING

Norrtälje kommun antog 2017-11-06 en dagvattenstrategi, Dagvattenstrategi för Norrtälje kommun, som grundar sig i kommunens fördjupande dagvattenpolicy. Den fördjupade dagvattenpolicyn antogs i kommunfullmäktige 2016-12-19 § 270.I strategin betonas att Norrtälje kommun ska ha en dagvattenhantering som verkar för långsiktigt hållbara lösningar där dagvattnet ses som en resurs och skapar värden för stadsmiljön genom att vara estetiska och funktionella inslag i landskapet, att bebyggda områden inte ska drabbas av skador vid översvämningar samt minimera negativ påverkan på människa och miljö.

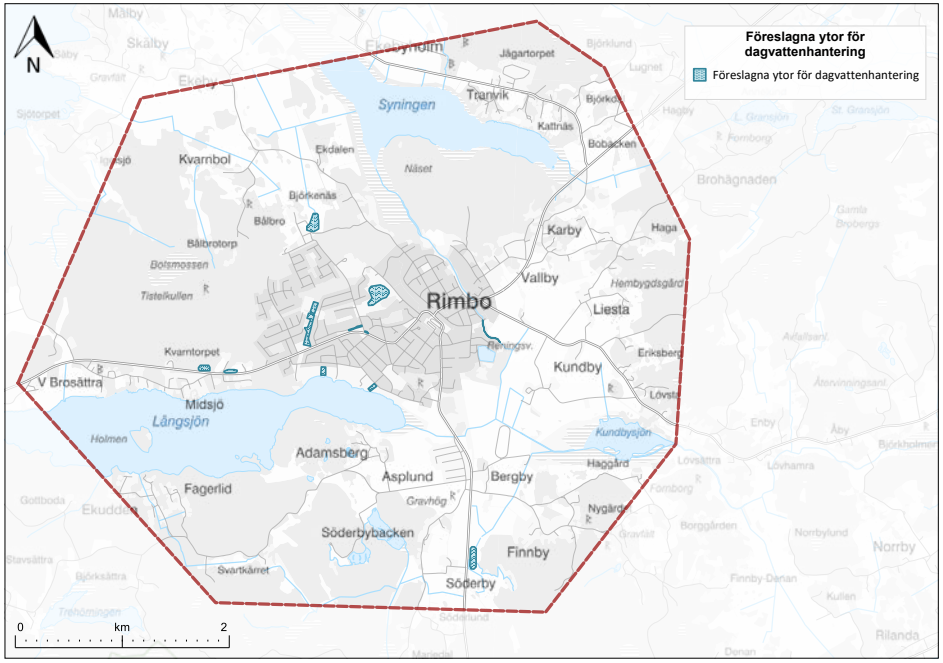
Föroreningsbelastningen till recipienterna förväntas öka med den planerade utvecklingen inom planområdet liksom mängden dagvatten. För att uppnå en god vattenkvalitet i omkringliggande recipienter, enligt dagens och framtidens krav (se kapitel MKN vatten) är det nödvändigt att minska föroreningsbelastningen.

Arbetet med kravställning på rening och fördröjning av dagvatten på kvartersmark och allmän platsmark behöver fortgå både inom detaljplanearbete och vid annan ombyggnation inom planområdet. Det är även viktigt att ett uppströmsarbete startas upp för att minimera vad som släpps mot både recipienter och den allmänna dagvattenanläggningen, både i ny och befintlig bebyggelse. Arbetet med att se till att föroreningarna inte ens hamnar i dagvattnet, är mycket viktigt för en hållbar dagvattenhantering. Åtgärdsnivåer för hållbar dagvattenhantering behöver säkerställas.

För att skapa förutsättningar för en god vattenkvalitet och minimera risker för översvämning och andra dagvattenrelaterade problem behövs en övergripande planering för hur dagvattnet i hela planområdet ska hanteras. Den övergripande planeringen behöver tydliggöra vilka behov av dagvattenhantering som finns i både befintlig och ny bebyggelse. Framförallt är det viktigt att säkerställa att ytor avsedda för dagvattenanläggningar finns att tillgå i den omfattning som behövs för att kommunen ska kunna utföra sitt uppdrag på ett hållbart sätt. Utifrån grundkarta, topografi och befintligt ledningsnät har ett arbete påbörjats där ett antal potentiella platser för åtgärder ringats in. De möjliga åtgärdsplatserna har baserats på läge i förhållande till ledningsnätet, tillgängligt utrymme och höjdförhållanden.

Utifrån målsättning om en hållbar dagvattenhantering och för att klara nuvarande och kommande krav finns det ett stort behov för kommunen och va-huvudmannen att prioritera utbyggnad av dagvattenanläggningar efter de behov som finns inom planområdet. Det finns i nuläget ett stort behov av både anläggningar för rening och fördröjning av dagvatten. Med rätt typ av dagvattenanläggningar kan dagvattnet nyttjas som en positiv resurs i samhället, istället för att orenat släppas ut och förorena sjöar och vattendrag.

Kapacitet och skick på VA-huvudmannens befintliga dagvattenledningsnät behöver utredas i samband med all planering av ny och befintlig bebyggelse. För att få en bättre bild av ledningsnätets kapacitet ska en hydraulisk dagvattenmodell tas fram för planområdet.

Föreslagna ytor för dagvattenhantering

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

Ett systematiskt uppströmsarbete behöver bedrivas för att begränsa utsläpp av oönskade ämnen till dagvattnet.

- Erforderlig rening och fördröjning av dagvatten på kvartersmark och allmän platsmark behöver säkerställas både inom detaljplanearbete och vid annan ombyggnation inom planområdet.
- En övergripande plan för hur dagvattenhanteringen ska utformas inom planområdet och tillräckliga åtgärdsnivåer behöver tas fram för att skapa förutsättningar för en god vattenkvalitet och en hållbar hantering av dagvatten.
- För en hållbar dagvattenhantering behöver ytor lämpliga för allmänna dagvattenanläggningar avsättas i nödvändig omfattning. Genom att ta hänsyn till dagvattenhantering i ett tidigt planeringsskede finns fler möjligheter att hitta ytor som kan användas för fördröjning och rening av dagvatten.
- Målsättningen ska vara att på sikt ha en dagvattenhantering där dagvatten inte når recipienten orenat.

Spillvatten

NULÄGET

Rimbos spillvatten avleds främst med självfall och en serie av pumpstationer till Rimbo Avloppsreningsverk (ARV). Undantaget är området Midsjö där LTA (lågtrycksavlopp) används för att pumpa avloppsvattnet till spillvattensystemet. Tillrinningsområdet är tillskottsvattenbelastat och drygt 50 % tillskottsvatten kommer till reningsverket.

Rimbo ARV har ett tillstånd på 13200 Pe, varav 9000 fysiska personer samt därutöver tvättvatten från Textilia samt mottagning av extern slam. Verket har med ett utbyggt kvävereningssteg en reningskapacitet på ca 10 000 Pe.Antalet boende i Rimbo som idag är anslutna till verket är cirka 5000.

Verket rötar idag slammet i en rötkammare så att biogas bildas för vidare behandling. Det renade vattnet rinner ut i Vallbyån till Kundbysjön. Den känsliga recipienten har lett till att verket har höga kvävekrav.

UTVECKLING

Även om Reningsverket har kapacitet kan det vara kapacitetsbrist i delar av spillvattennätet, om delar av befintligt spillvattennät är fullt utnyttjat redan i dagsläget. Då kan det krävas utbyggnad av nya ledningar, ombyggnad eller omledning av vissa områden för att kunna tillgodose det ökade behovet som den planerade tillväxten innebär. Här kan användandet av hydrauliska modeller underlätta framtagandet av hållbara lösningsförslag.

En kartläggning av och åtgärder för att minska tillskottsvattnet behöver göras eftersom en minskning i mängden tillskottsvatten kan ge ökad redundans i pumpstationer och ledningsnät.

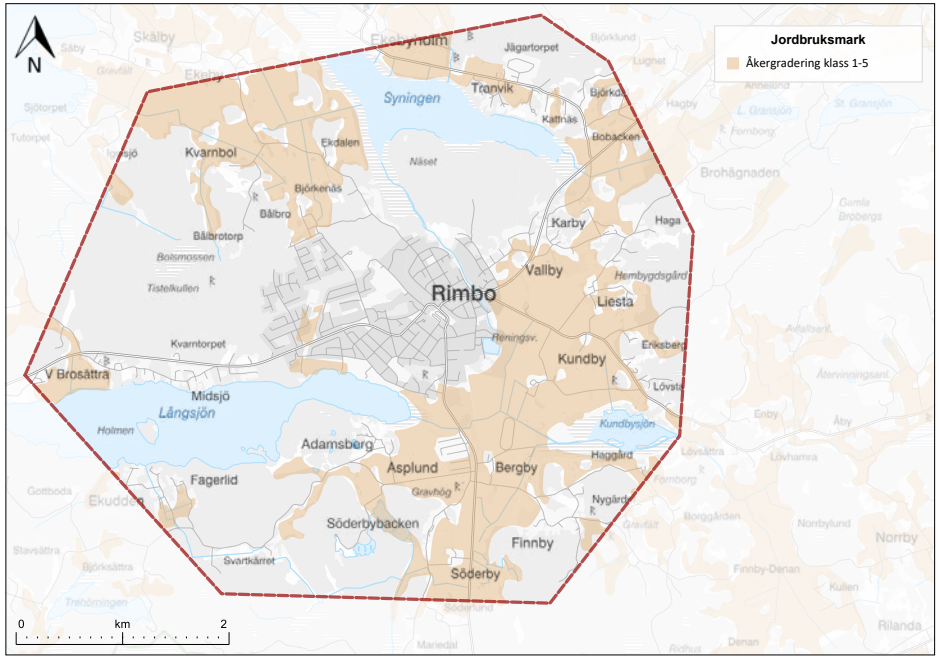
Jordbruksmark

Tillgången till jordbruksmark minskar samtidigt som behovet av den ökar. Jordbruksmarken har formats under tusentals år genom påverkan från betande djur och människans bearbetning av marken. Om exploatering sker på jordbruksmark, till exempel genom att det byggs bostäder eller anläggs vägar är det inte möjligt att återställa marken till jordbruksmark igen. Jordbruksmarken skyddas i Miljöbalkens 3 kapitel 4 §: ”Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.”

Det innebär inte att det är förbjudet att exploatera jordbruksmark men att exploatering endast får ske om det gäller ett väsentligt samhällsintresse och om det saknas alternativa platser för detta.
Jordbruket är viktigt för allmänna intressen som produktion av livsmedel och biobränslen samt bevarande av öppet landskap, biologisk mångfald, kulturmiljövärden och friluftsliv.

INRIKTNING FÖR FORTSATT PLANERING

- En hållbar utveckling på landsbygden ska säkras genom en restriktiv hållning till byggande på jordbruksmark.
- Om exploatering ska ske på jordbruksmark ska det föregås av en konsekvensanalys som visar på nytta respektive skadan för den långsiktiga hållbara utvecklingen.

Jordbruksmark

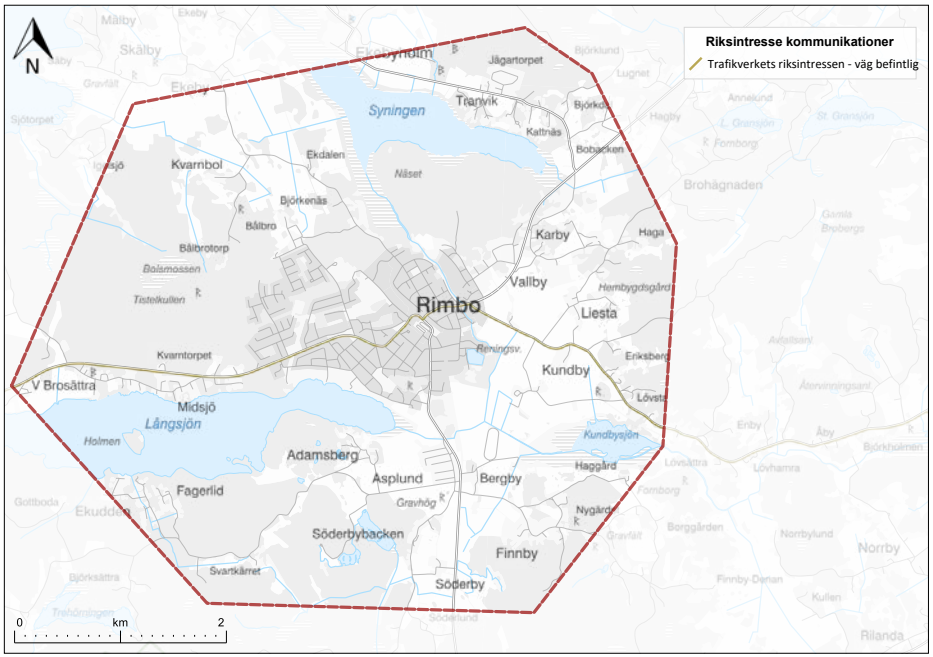
Riksintressen

Inom avgränsningen för den fördjupade översiktsplanen finns tre riksintressen; ett riksintresse för kommunikationer (väg 77), ett riksintresse för kulturmiljövården (Skedviken) och ett riksintresse för totalförsvaret. Bestämmelser om riksintresse finns i miljöbalken, plan- och bygglagen samt hushållningsförordningen. Definitioner och förhållningssätt finns i miljöbalken.

RIKSINTRESSE FÖR KOMMUNIKATIONER - VÄG 77

Väg 77 är utpekad som riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Vägen utgör viktig förbindelse mellan E4 och E18 för trafik till och från Kapellskär hamn. Väg 77 ingår i nätet med viktiga regionala vägar som pekats ut i Systemanalysen för Stockholm-Mälarregionen och Gotland för att främja fungerande sammanhängande regionala stråk. Väg 77 är viktig för godstransporter och utgör primär transportväg för transporter av farligt gods.

Trafikverket planerar att bygga om väg 77 mellan Uppsala länsgräns och trafikplats Rösa. Trafikverket vill förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på vägen och samtidigt minska miljöpåverkan.

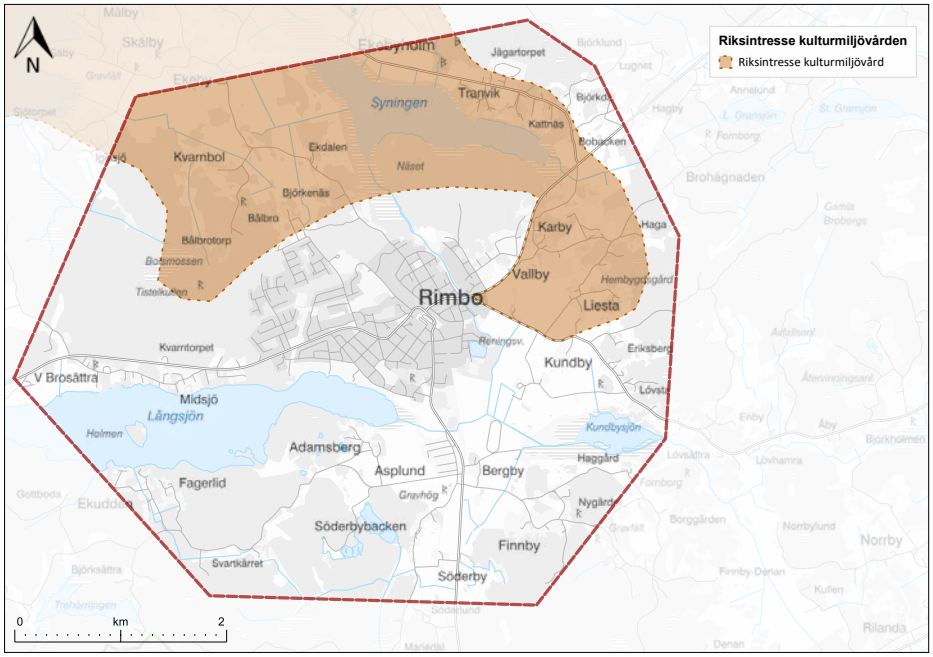

Riksintresse kommunikationer väg 77.

RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖVÅRDEN - SKEDVIKEN

Norr om Rimbo ligger ett område som utgör riksintresse för kulturmiljövården, riksintresset Skedviken (AB 85). Områden som är av riksintresse för kulturmiljövården regleras i 3 kap. 6 § miljöbalken (1988:808). Motiveringen till riksintresset lyder ”Slättbygd kring en större sjö, där odlings- och bebyggelsestruktur med byar, sätesgårdar och bruk, samt sockenbildningen kan följas alltsedan brons- och järnåldern”.
För fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo berörs endast en mindre del av riksintresset, men stora delar av områdena nord och nordost om Rimbo präglas av riksintressanta uttryck som ska skyddas från påtaglig skada.

Området kring Tistelkullen och bort till Näset präglas av flertalet fornlämningar som utgör spår av bronsålderns landskap. Fornlämningsbilden ger landskapet stora värden och utgör uttryck för riksintresset.

Rikintresse för kulturmiljövården Skedviken

Nordost om Rimbo, i det öppna jordbrukslandskapet, återfinns Rimbo kyrka från 1400-talet. Kyrkan är väl synlig och har ett framträdande läge på impediment i landskapet som historiskt varit en strategisk plats vid kommunikationsled. Kyrkan utgör uttryck för riksintresset även dess läge med visuella och funktionella samband bör betraktas utgöra uttryck för riksintresset. Odlingslandskapet öster om Rimbo uppvisar höga värden i sin bibehållna utbredning. Gårdar och byar ligger på impediment i odlingslandskapet väl synliga för varandra. Slättbygden utgör uttryck för riksintresset och området kring Rimbo kyrka med de välbevarade byarna kan betraktas utgöra uttryck för riksintresset. Karby ligger intill sockencentrum och har fungerat som en del av detta. Byn Liesta, strax söder om kyrkan, uppvisar en välbevarad bystruktur och välbevarade byggnader. Storgodslandskapet kring Ekebyholms slott uttrycker tydliga attribut för sin typmiljö och är utpekat som uttryck för riksintresset. Stora vidsträckta åkerlandskap och storskaliga ekonomibyggnader omger slottsmiljön med huvudbyggnad med 1700-talskaraktär.

Inom de delarna av den fördjupade översiktsplanen som berör riksintresset är det av stor vikt att efterföljande planering särskilt följer upp hur förslagen kan anpassas till kulturhistoriska värden så att inte riksintresset skadas.

RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARET

Planområdet ligger till viss del inom yttre kanten av MSA-ytan för Uppsala-Ärna flygplats (både civil- och militär flygplats) samt innanför Arlandas och Brommas MSA-ytor (civila flygplatser). MSA-ytan står för Minimum Sector Altitud och definierar inom vilket geografiskt avgränsat område det råder krav på hinderfrihet för att kunna garantera en säker inflygning till landningsbanan. Nya element i landskapet som exempelvis byggnader, master eller vindkraftverk kan, dels fysiskt på grund av sin höjd och dels ifall radiolänkstråk riskerar att störas, ha en negativ inverkan på flygtrafiken.

Mark- och vattenanvändning - utvecklingsområden

Mark- och vattenanvändning

Mark- och vattenanvändningskartan redovisar grunddragen av den avsedda användningen av mark- och vattenområden för Rimbo. Kartan visar kommunens viljeinriktning för att säkra en ändamålsenlig struktur för framtida behov. Alla ytor inom den fördjupade översiktsplanens avgränsning har ett huvudsakligt användningsområde. Inom varje användningsområde kan många funktioner rymmas, vilket preciseras i nedanstående text.

Områden för **Mångfunktionell bebyggelse** har stads- och tätortsmässig karaktär och innehåller många olika servicefunktioner tillsammans med bostäder. Bebyggelsen kan användas för bostäder, kontor, handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder. Bebyggelsen är indelad i kvarter åtskilda av gator, eller har en kvartersliknande struktur. Trafik- och parkeringsytor, parker, fritidsanläggningar, skolor och förskolor kan ingå.

Användning Verksamheter och industri är områden för verksamheter som inte bör blandas med bostäder. Verksamheterna i den här användningen är störande för omgivningen på något sätt och inte förenliga med bostäder. Det kan till exempel vara verksamheter som är ytkrävande, genererar tung trafik eller påverkar omgivningen med buller eller lukt. Omfattar traditionella industriområden, handelscentrum och annan verksamhet.

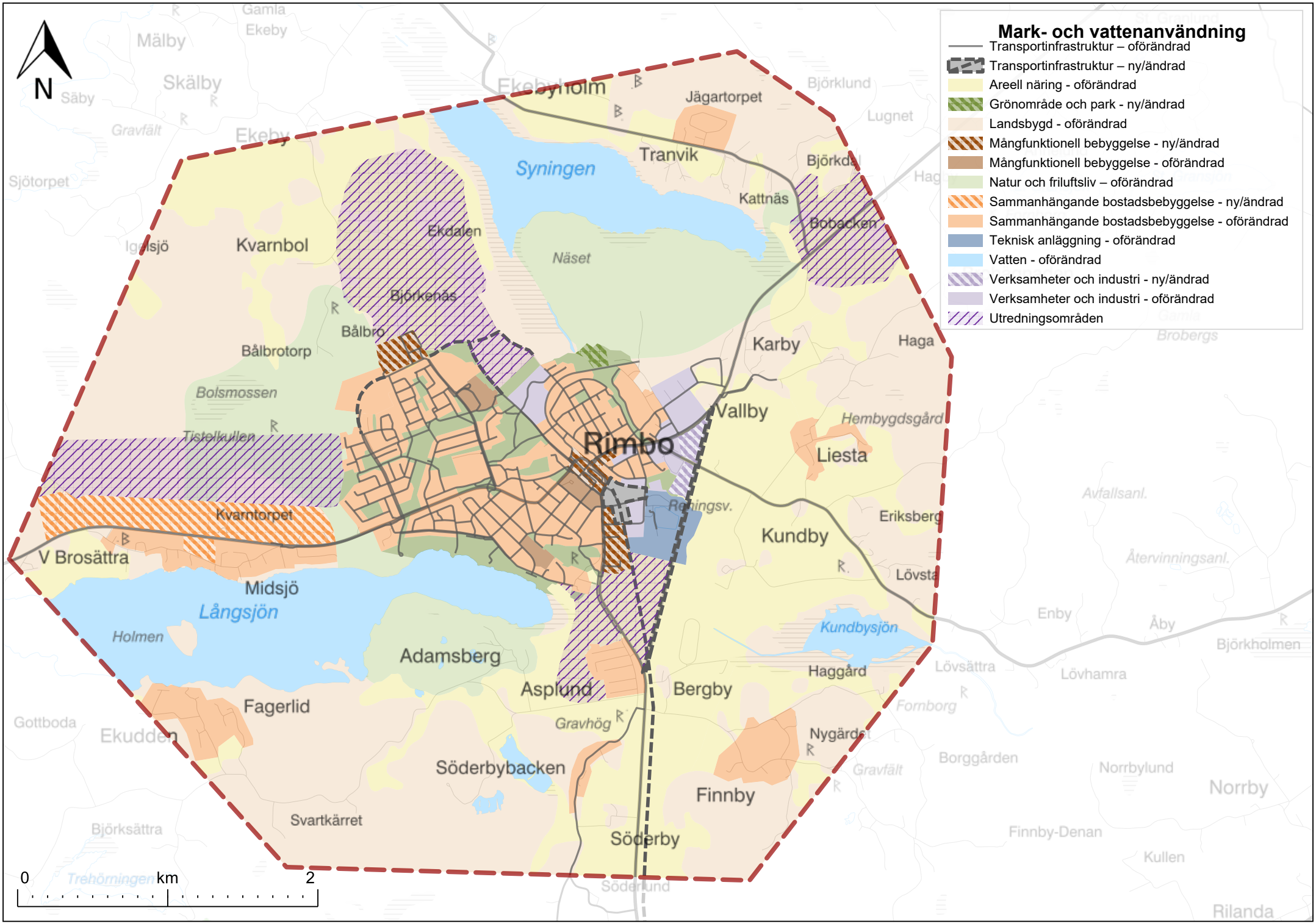
I **Transportinfrastruktur** redovisas det övergripande transportsystemet som är viktigt för att åstadkomma en hållbar och ändamålsenlig bebyggelsestruktur. Här ingår bland annat väg, järnväg, parkering och resecentrum.

Tekniska anläggningar är grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle och ska därav pekas ut med försiktighet. Det är framför allt anläggningar som kräver stora ytor och där användningen behöver ha företräde framför andra användningar för att få ett fungerande system som pekas ut här. I den fördjupade översiktsplanen för Rimbo pekas Rimbo avloppsreningsverk ut som teknisk anläggning.

I **Areell näring** ingår i denna fördjupade översiktsplan områden för jordbruk. Områden som klassificerats som jordbruksmark ingår i användningen areell näring.

I **Grönområde och park** ingår större parker, grönområden eller anlagda områden för fritidsaktiviteter inom tätorten. Användningen avser grönområde som på grund av dess stora betydelse för ett stort omland bör skiljas ut från övrig bebyggelsemiljö. I kategorin ingår till exempel parker, parkliknande miljöer, naturmark i tätortsmiljö, närrekreationsområden, lekplatser, samt anlagda områden för fritidsaktiviteter som främst äger rum utomhus.

Natur och friluftsliv innefattar större sammanhängande områden där värden för friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster är prioriterade och förvaltas med hänsyn till friluftslivet. Områdena är allmänt tillgängliga och kan bland annat innehålla skidspår, vandringsleder, motionsslingor mm. Områden där kommunen avser inrätta naturreservat kan även ingå inom denna kategori.

Mark- och vattenanvändning
Transportinfrastruktur – oförändrad
Transportinfrastruktur – ny/ändrad
Areell näring - oförändrad
Grönområde och park - ny/ändrad
Landsbygd - oförändrad
Mångfunktionell bebyggelse - ny/ändrad
Mångfunktionell bebyggelse - oförändrad
Natur och friluftsliv – oförändrad
Sammanhängande bostadsbebyggelse - ny/ändrad
Sammanhängande bostadsbebyggelse - oförändrad
Teknisk anläggning - oförändrad
Vatten - oförändrad
Verksamheter och industri - ny/ändrad
Verksamheter och industri - oförändrad
Utredningsområden
N
Rimbo
Syningen
Näset
Midsjö
Långsjön
Kundbysjön
Kvarnbol
Ekdalen
Björkenäs
Bålbro
Bålbrotorp
Bolsmossen
Tistelkullen
Kvarntorpet
V Brosättra
Holmen
Adamsberg
Fagerlid
Ekudden
Gottboda
Asplund
Gravhög
Söderbybacken
Svartkärret
Björksättra
Söderby
Finnby
Bergby
Haggård
Nygärdet
Tranvik
Jägartorpet
Kattnäs
Bobacken
Karby
Haga
Vallby
Hembygdsgård
Liesta
Eriksberg
Kundby
Lövsta
Lövsättra
Lövhamra
Enby
Åby
Björkholmen
Fornborg
Borggården
Norrbylund
Norrby
Finnby-Denan
Kullen
Rilanda
Björklund
Lugnet
Ekeby
Ekebyholm
Mälby
Skälby
Säby
Gamla Ekeby
Gravfält
Sjötorpet
Brobergs
Avfallsanl.
Återvinningsanl.
Rönningsv.
0
km
2

Landsbygd är markområden som är möjliga för flera användningar men där det inte alltid är nödvändigt eller möjligt att ange vilka markområden som bör användas för vad.

Vatten avser sjöar och vattendrag.

Utöver mark- och vattenanvändningskartan finns ett antal tematiska kartor som redovisas under Allmänna intressen. Dessa kartor har en högre detaljeringsgrad än den sammanvägda markanvisningskartan.

Utveckling bostäder

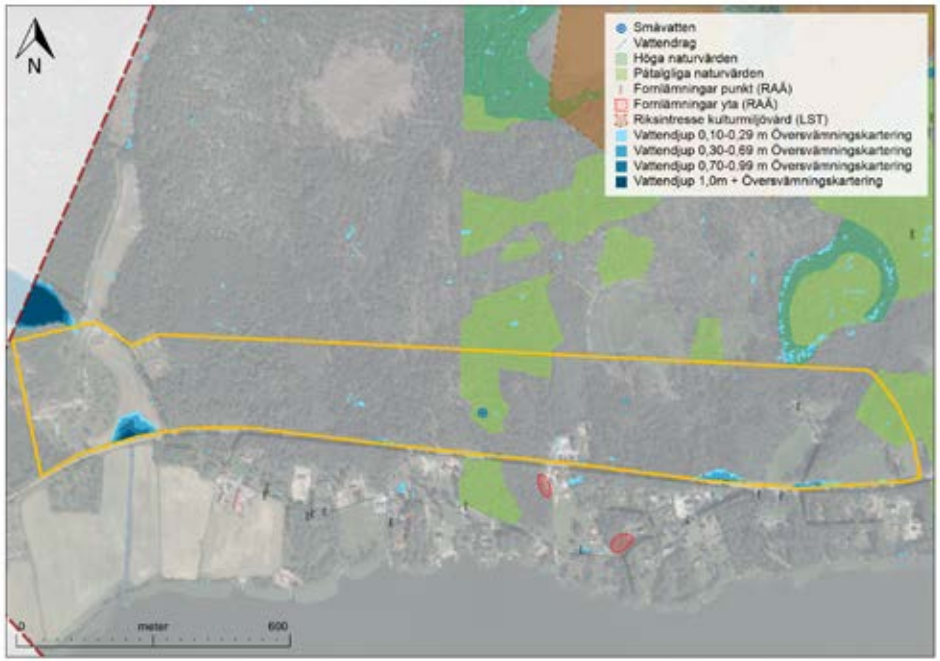
I detta kapitel beskrivs den önskade utvecklingen för Rimbos tre olika delområden som föreslås för bostadsutveckling. I den fortsatta planeringen och i samband med detaljplaner och program kan det behövas fördjupade studier och utredningar för varje område.

För att genomföra en utveckling av områdena krävs ibland åtgärder innan planläggning och utbyggnad kan påbörjas, vilka presenteras under rubriken Vägledning för kommande planering under respektive område.

KVARNTORPET

NULÄGE

Kvarntorpet består idag av skogsmark med inslag av torp och öppna marker. I den östra delen av området finns ett viktigt rekreationsstråk med en koppling söderut till naturområde med höga kulturmiljövärden samt vidare till Sandbankarna. Enligt Artportalen finns signalarter, fridlysta och rödlistade arter i området. Inom området finns två områden med naturvärden enligt Skogsstyrelsen. Norr om områdets östra del ligger en våtmark. Den dominerande jordarten är morän med inslag av lera i den östra delen. Ett stråk av sand finns i den västra delen.

Kartutsnitt Kvarntorpet

I dagsläget råder ett nybyggnadsförbud längs väg 77 på grund av farligt gods-leden. Busshållplats med kollektivtrafik Uppsala-Norrtälje finns vid väg 77 söder om området.

Området är idag inte detaljplanelagt, dock har ett positivt planbesked getts för en fastighet inom området. Fastigheterna är i både privat och kommunal ägo. Den västra delen av området (fastigheten Viby 1:16) har genomgått en planprocess men detaljplanen antogs aldrig.

Området ligger till största delen utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten. Områdets östra del ligger i nära angränsning till befintlig vatten- och spillvattenledning.
I samband med utbyggnaden fram till Midsjö dimensionerades det då nybbyggda ledningsnätet för en viss ökning av boende i området. Hur många fastigheter som kan anslutas och vilka åtegärder som krävs för

att en utbyggnad ska kunna ske behöver utredas.

Enligt översvämningskarteringen finns det risk för översvämning vid skyfall i området längs med väg 77.

UTVECKLING

Området har potential att utvecklas som bostadsområde med förslagsvis dominerande villabebyggelse för att knyta an till den befintliga småhusbebyggelsen i Midsjö. Trafikverket planerar ny dragning av väg 77 utanför Rimbo tätort, vilket innebär att farligt gods inte längre kommer gå genom tätorten och nybyggnadsförbudet försvinner. Området är kuperat och angränsar till låg bebyggelse i form av småhus i syd och öst. Med tanke på terrängen och omgivningen föreslås därför en inriktning mot i första hand småhusbebyggelse. Inslag av parhus och radhus kan förekomma. Bebyggs området med enbart småhus beräknas ca 120 nya tomter kunna skapas inom området. Området behöver planeras med stor hänsyn till de naturvärden som idag finns på platsen och det är viktigt att skapa släpp mellan bebyggelsen för att upprätthålla spridningskorridorer och rekreationsmöjligheter för djur och människor.

Ny förskola bör inrymmas inom Kvarntorpet om behov finns i samband med utbyggnaden. En ny förskola lokaliseras lämpligen i den östra delen av området. Exakt placering får utredas i samband med fortsatt planering.

I dagvattenutredningen föreslås två ytor som kan avsättas för dagvattenhantering. De föreslagna ytorna ligger i lågpunkter och är därför lämpliga platser att fördröja och rena dagvatten. Eftersom området ligger nära recipienten Långsjön, som har dålig ekologisk status, är det extra viktigt att säkerställa fördröjning och rening av dagvatten.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- Ytor för rening och fördröjning av dagvatten innan det når Långsjön bör föreslås. Utred hur dagvatten ska tas omhand på bästa sätt.
- Identifiera och föreslå lämpliga stråk som kopplar till omgivningens bebyggelse- och rekreationsområden.
- Koppla ihop området med befintliga tätorten med gång- och cykelförbindelser.
- Föreslå lämpliga in- och utfarter samt hållplatslägen vid väg 77.
- Naturvärdesbedömning behöver göras liksom groddjursinventering.
- Avrinningsområde och påverkansområde för våtmarken bör utredas så att denna inte påverkas vid eventuell exploatering, för bibehållen vattenhållande funktion i landskapet.
- Utred möjligheten att skapa gemensamma ytor och trygga offentliga miljöer inom området.
- Förskola är lämpligt i området. I samband med planeringen av området ska förskolebehov stämmas av mot aktuell lokalförsörjningsplan.
- Området består av flera olika fastighetsägare och både kommunal och privat ägo. Planläggning bör inledas med ett program för att reda ut den övergripande strukturen för hela området.
- Utred förutsättningar med aveende på vattenförsörjning och spillvattentjänster för en utökad bebyggelse.

BÅLBRO NORRA

NULÄGE

Området består idag av jordbruksmark med inslag av åkerholmar och stenrösen, i väst angränsar området till det större skogsområdet Tistelkullen. Rimbo orienteringsklubb har en klubbstuga i anslutning till motionsspåret som utgår från vändplanen vid nuvarande Västertorp-vägens slut. En tennishall och tillhörande utomhusbanor finns också inom området. Skytteverksamhet bedrevs i den västra delen av området mellan åren 1938 till 1974. Området vid kulfånget är markförorenat efter den tidigare skytteverksamheten.

De uppvuxna träden i området är en viktig del i en spridningskorridor mellan Tistelkullen och Näset, som inte står i kontakt med andra gröna korridorer eller skogsområden. I Bålbro norra finns flera signalarter, fridlysta arter och värdeelement som stenrösen, äldre träd, grova sälgar och aspar. Naturvärdesinventering från 2018 klassade här områden med visst naturvärde samt påtagligt naturvärde. Området består av glacial lera med inslag av morän.

De högsta naturvärdena i området finns i lövskogen som präglas av ett stort inslag av asp och sälg, i lövlunden med asp, ek och hassel, samt i den ohävdade före detta betesmarken och åkerholmen med många signalarter för ängs- och betes-marker. Åkerholmen klassas som Natura 2000-naturtypen silikatgräsmark, men om inte hävd återinförs kommer området att växa igen. Området hyser höga naturvärden (klass 2).

En detaljplan med användningen småindustri finns från 1980. Denna är delvis påbörjad i och med en utbyggd vägslinga och ledningsnät för vatten, spill och dagvatten från 1988.

Enligt översvämningskarteringen finns det ett område som tangerar områdets östra del och sträcker sig vidare åt nordost. Detta område riskerar att översvämmas vid skyfall.

Kartutsnitt Bålbro norra

Bålbro norra ingår delvis i riksintresse för kulturmiljövården, Skedviken. Inom området förekommer ett fornminnesområde (gravfält, järnålderskaraktär). Området ligger inom Ekebydalens odlingslandskap som är utpekat som en känslig miljö i kulturmiljöutredningen. Det sammanhållna odlingslandskapet vid Ekebyholm med långa siktlinjer är känsligt för dominerande nutida tillägg som bryter siktlinjer.

Hela området är i kommunens ägo.

Bålbro norra ligger på gångavstånd till Katarinaparken med lekplats. Två förskolor samt Bålbroskolan finns i närheten.

UTVECKLING

Planen föreslås att området utvecklas till ett område med bostäder och verksamheter som är förenliga med bostäder. Verksamheter som är förenliga med bostäder är bland annat handel, idrottsanläggningar och kontor. Hur många nya bostäder som kan tillkomma i området är beroende av hur den befintliga indrottsanläggningen utvecklas i framtiden.

Bålbro norra ligger mitt emellan Västertorpsskogen och Bålbroskogen och skulle vid en exploatering dra fördel av det läget med tillkommande bussförbindelser och annan service.

Exploateringen behöver utredas mot bakgrund av att området är en del av ett riksintresse för kulturmiljövården och det finns visuella samband mellan Bålbro norra och övriga jordbrukslandskapet kring Skedviken. Även fornminnet som finns inom området behöver undersökas för att komma fram till hur nära ny bebyggelse kan uppföras.

Det är viktigt att bibehålla den biologiska mångfalden sett i ett större landskapsperspektiv. Därför behöver området utformas så att funktionen spridningskorridor upprätthålls mellan skogsområdena Tistelkullen och Näset. En skötselplan finns framtagen för sydöstra delen av området intill Bålbroskogen som ska säkerställa skyddsåtgärder i samband med exploateringen av Bålbroskogen. Denna del bör planläggas som natur i kommande detaljplan.

Bålbro norra ligger i Syningens avrinningsområde. Dagvattnet kan vid en exploatering ledas åt Syningen för att inte belasta befintlig dagvattenanläggning i Rimbo. Dagvattenutredningen föreslår att en yta för dagvatten reserveras i östra/norra utkanten av området. I samband med exploatering skulle denna kunna utformas som en park med reningsanläggningar så som dammar, diken och översilningsytor för dagvatten, som även kan ge rekreationsmässiga värden. Förutsättningarna för dagvattenhantering måste utredas närmare i en dagvattenutredning.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- Ytterligare provtagning (för avgränsning av föroreningen) och sanering i området vid kulfånget.
- Vidare utreda utformning av grön korridor för att upprätthålla spridningssambandet mellan de större skogsområdena.
- Utreda påverkan på riksintresset för kulturmiljövården.
- Utredning av områdets geotekniska förutsättningar.
- Undersökning av fornlämningsområdet inom området.
- Bevaka kopplingen till motionsslingan i anslutning till området.
- Komplettera Västertorpsvägen med gång- och cykelväg.
- Planera för en park med rening och fördröjning av dagvatten med rekreationsmässiga värden.
- I samband med planeringen av området ska förskolebehovet stämmas av mot aktuell lokalförsörjningsplan.
- Utred hur dagvatten ska tas om hand.
- Utred förutsättningar med avseende på vattenförsörjning och spillvatten för utökad bebyggelse.

Utveckling verksamheter och infrastruktur

VÄG 280

NULÄGE

Länsväg 280 knyter ihop väg E18 i söder med riksväg 76 i norr mot Hallstavik och Gävle. Enligt Trafikverket är länsväg 280 prioriterad för godstransporter och rekommenderad transportled för farligt gods. Vägarna innebär därmed ett hinder för bostadsutveckling i Rimbo genom de skyddsavstånd som finns för farligt gods.

Om länsväg 280 ligger kvar genom Rimbo kommer trafikflödena öka till en nivå år 2030 som kommer innebära att korsningen av väg 77 och väg 280 i östra Rimbo måste byggas om för att säkra framkomligheten och trafiksäkerheten. Åtgärder måste göras för att minska barriärer och skapa tryggare passager, särskilt i centrala Rimbo där skolelever korsar vägarna.

UTVECKLING

För att möjliggöra en utveckling av centrala Rimbo och för att skapa en trygg trafiksituation genom orten i sin helhet behöver både riksväg 77 och länsväg 280 flyttas till lägen utanför tätorten Rimbo.
Länsväg 280 flyttas ut till en förbifart öster om Rimbo. Den nya sträckningen är cirka 2 kilometer lång och kopplas till befintlig länsväg 280 vid Asplund i söder och vid Vallby i norr.

Vägen lokaliseras öster om reningsverket och bildar därmed en naturlig gräns för tätortens expansion österut. Öster om vägen avses det öppna kulturlandskapet att bevaras. Lokaliseringen möjliggöra för nya verksamhetsområden väster om vägen. De nya områdena lokaliseras i anslutning till befintliga verksamhetsområden vilket skapar möjligheter för befintliga verksamheter att utöka och för nya att tillkomma. Det innebär även en möjlighet för verksamheter i centrala Rimbo att hitta en mer lämplig lokalisering och frigöra ytor i de centrala delarna för bostäder.

VÄG 77

NULÄGE

Riksväg 77 är nationellt och regionalt viktig statlig väg. Riksväg 77 knyter ihop E18 i öster mot Norrtälje och Kapellskär med E4 i väster mot Uppsala och Mälardalen. Riksväg 77 är utpekad som riksintresse för kommunikationer på grund av sin funktion att binda samman hamnen i Kapellskär med E4.

Den tunga trafiken har negativt påverkan på boende och miljön genom trafikbuller och att vägarna utgör en barriärverkan genom orten. Den tunga trafiken från hamnen i Kapellskär är stundvis mycket intensiv och bidrar till en upplevd otrygg miljö av boende och andra trafikanter som ska korsa eller röra sig utmed vägarna.

UTVECKLING

Planerna på att flytta riksväg 77 ut från Rimbo har pågått under en längre tid. Två lokaliseringsalternativ har studerats, ett alternativ som går norr om tätorten och ett alternativ söder om tätorten. Det norra alternativet passerar norr om Västertorp och Bålbroskogen med tre nya anslutningspunkter; vid Midsjö i väst, vid Bålbro i norr samt vid Liesta i

P CENTRUM
P Badhus
14

öst. En sådan lokalisering innebär att trafik till och från Rimbo snabbare kan nå riksväg 77 än att trafikera genom Rimbo vilket innebär kortare restider och bättre regional tillgänglighet.

Det södra alternativet passerar söder om Söderby för att minimera intrånget på produktiv och värdefull åkermark. Alternativet innebär störst restidsnytta för den genomgående trafiken men trafiken till och från Rimbo får längre till riksväg 77 än med det norra alternativet. Om vägen lokaliseras söder om tätorten finns det förutsättningar för verksamhetsmark i anslutning till vägen.

JÄRNVÄG

NULÄGE

Från slutet av 1800-talet blev Rimbo en knutpunkt för tre olika järnvägslinjer. Den första av dessa var kopplingen Länna bruk – Norrtälje hamn. Länna var sedan tidigare kopplat till Uppsala men hade behov av Norrtäljes läge som hamn i Östersjön. Rimbo blev en anhalt, senare station, på sträckan. Byggandet påbörjades 1882 och var klart 1884.

År 1880 fanns det planer på att bygga en järnväg genom Roslagen mellan Rimbo och Stockholm. Arbetet påbörjades år 1883. Ett stationshus uppfördes i Rimbo året därpå och år 1885 invigdes banan.

En tredje järnväg invigdes 1898, den mellan Rimbo och Häverösund. År 1915 förlängdes banan till Hallstaviks pappersbruk. Persontrafiken mellan Rimbo och Norrtälje lades ner år 1969. Godstrafiken på sträckan Uppsala-Rimbo-Hallstavik fortskred till år 1977 och i slutet av 1980-talet avvecklades järnvägen till Stockholm.

UTVECKLING

När och i vilken form spårbunden kollektivtrafik kan återkomma till Rimbo är ovisst. Järnvägsreservatet från Kårsta till Rimbo ligger kvar för att det i framtiden ska vara möjligt med en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo. År 2037 planeras Roslagsbanan att trafikera Odenplan med ändstation Stockholm Central. Om Roslagsbanan förlängs till Rimbo förkortas restiden till centrala Stockholm och därmed kan en större arbetsmarknad bli mer tillgänglig med kortare restid än med buss via Danderyds sjukhus och Tekniska högskolan.

För att möjliggöra för en framtida förlängning av Roslagsbanan till Rimbo flyttas busstationen till ett nytt läge öster om väg 280 i centrala Rimbo. Busstationen kommer utvecklas till ett resecentrum med stationsbyggnad, vänthall och pendlarparkering. Lösningen kommer erbjuda snabba byten mellan tåg och buss. I ett första steg utvecklas en busstation och när spårtrafik till Rimbo blir aktuellt kommer ett sammanhängande resecentrum utvecklas .

VALLBY SÖDRA

NULÄGE

Området är sammantaget cirka 6 hektar sort och ligger i direkt anslutning till Rimbo tätort och nyttjas idag som jordbruksmark. Vallby södra berör två större fastigheter; Rånäs 12:1 som tillhör Svenska kyrkan och Beateberg 1:10 som är i privat ägo.

I Vallby södra finns ett par åkerholmar, vilka omfattas av det generella biotopskyddet. Rödlistade och skyddade fåglar har observerats i området. Hela området består av postglaciala lerjordarter. Området berör strandskydd för vattendraget Norrtäljeån – Vallby mellan Syningen och Kundbysjön. Bäcken går i den södra kanten av exploateringsområdet. Ån bidrar till ekosystemtjänsterna biologisk mångfald och vattenreglering.

En mindre del av området ligger inom område för sårbart grundvatten, grundvattenförekomsten Rööåsen-Bergby, vilket i detta fall gäller kom-

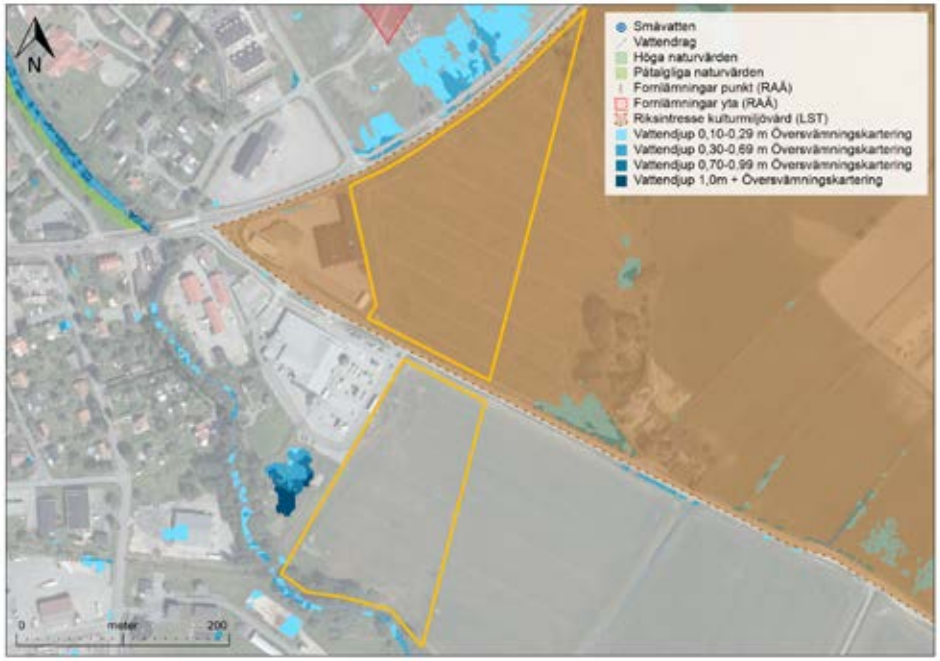
munens reservvattentäkt. Detta innebär bland annat att vissa verksamheter kan vara olämpliga och att dagvatten och avlopp inte bör infiltreras ner i marken utan föras bort/ha hög skyddsnivå.

UTVECKLING

Området är med hänsyn till sin omedelbara närhet till tätorten lämpligt för exploatering och komplettering av bebyggelse. Planerat vägreservat för en framtida dragning av väg 280 kommer att splittra upp åkermarken mellan den befintliga tätorten och den nya vägdragningen. Mot bakgrund av de nya förutsättningarna lämpar sig området för etablering av verksamheter som är beroende av att ligga i direkt anslutning till tätorten. Området kan utgöra en ny årsring av Rimbos utveckling.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- Utredning av geoteknik
- VA-utredning
- Ta hänsyn till det generella biotopskyddet (åkerholmarna)
- Hänsyn till grundvatten
- Hänsyn till strandskydd Norrtäljeån – Vallby
- Utred hur dagvatten ska tas om hand
- Utred förutsättningarmed avseende på vattenförsörjning och spillvattentjänster för en utökad beyggelse.

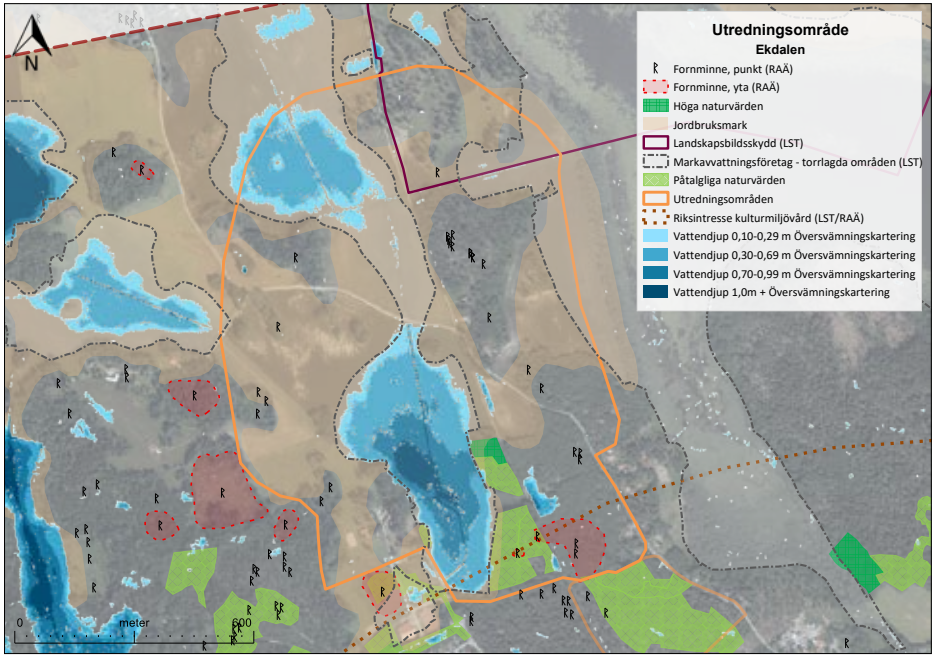
Kartutsnitt Vallby södra

Utredningsområden

Det finns en politisk vilja att Rimbo ska utvecklas som bostadsort. Utvecklingen ska främst ske genom tillkomst av nya områden för småhusbebyggelse. Områden som pekas ut för detta ändamål i fördjupning av översiktsplanen för Rimbo är till stora delar oexploaterade och innehåller olika värden som måste utredas mer ingående innan det är möjligt att ange hur många bostäder som kan tillkomma inom respektive område. Avgränsningen av respektive utredningsområde ska ses som schematisk och den exakta avgränsningen kommer fastställas i kommande planering.

Skillnaden mellan utvecklingsområden och utredningsområden är att de föreslagna utredningsområdena inte är tydligt geografiskt avgränsade, ofta omfattar en stor geografisk yta och innehåller flertalet värden som måste utredas vidare.

Kartutsnitt Ekdalen

EKDALEN

NULÄGE

Ekdalen består till största del av jordbruksmark med inslag av mindre skogspartier och en öppen våtmark mot Syningen. Lera (postglacial lera) och morän är de dominerande jordarter. Den södra och östra delen av området ägs av kommunen resterande mark är i privat ägo.

I området finns värdefulla naturtyper i form av hällmarkstallskog, värdefulla trädytor samt ängs- och betesmarker. I den södra delen av området finns ett smalt band av träd som är en del av ett viktigt spridningssamband som går från Tistelkullen bort mot Näset. Skogsområdet väster om banvallen har påtagligt höga naturvärden och i ett mindre område i norr finns det höga naturvärden. Stranden mot Syningen kan fungera som spridningslänk för större vattensalamander vilket är en starkt skyddad art. Skogarna intill Syningen är en häckningsbiotop för mindre hackspett som en starkt skyddad art och rödlistad som nära hotad.

I den södra delen av Ekdalen finns ett stort lågpunktområde som kan översvämmas vid skyfall.

En stor del av detta område kan också behövas för dagvattenhantering i samband med att de norra delerna av Rimbo bebyggs.

Dagvattenutredningen föreslår att en yta för dagvatten reserveras inom detta område. I samband med exploatering skulle denna kunna utformas som en park med reningsanläggningar så som dammar, diken och översilningsytor för dagvatten, som även kan ge rekreationsmässiga värden. Förutsättningarna för dagvattenhantering måste utredas närmare i en dagvattenutredning.
Ekdalen ligger inom riksintresse för kulturmiljövården, Skedviken. Det finns fornlämningar och fornlämningsområden i området, främst från

bronsåldern. Området ligger inom Ekebydalens odlingslandskap som är utpekat som en känslig miljö i kulturmiljöutredningen. Det sammanhållna odlingslandskapet vid Ekebyholm med långa siktlinjer är känsligt för dominerande nutida tillägg som bryter siktlinjer.

Delar av området berörs av ett markavvattningsföretag, Syningen-Skedviken tf. m.fl.

Området är idag utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Det finns flertalet förskolor i närområdet och den närmaste grundskolan är Bålbroskolan. En ny förskola planeras i Västertorpskogen.

UTVECKLING

Planen föreslår att området utvecklas med bostäder, främst villabebyggelse. Områdets föreslagna geografiska avgränsning är inte exakt och kan komma att revideras. Antalet bostäder som kan tillkomma i området utreds i ett senare planskede.

Området bör planeras i sin helhet för att tidigt utreda behoven av social service och teknisk infrastruktur, till exempel vatten- och avloppsförsörjning, gator och förskolor. Utvecklingen av området bör ske från befintlig bebyggelse för att skapa en sammanhållen bebyggelseutveckling.

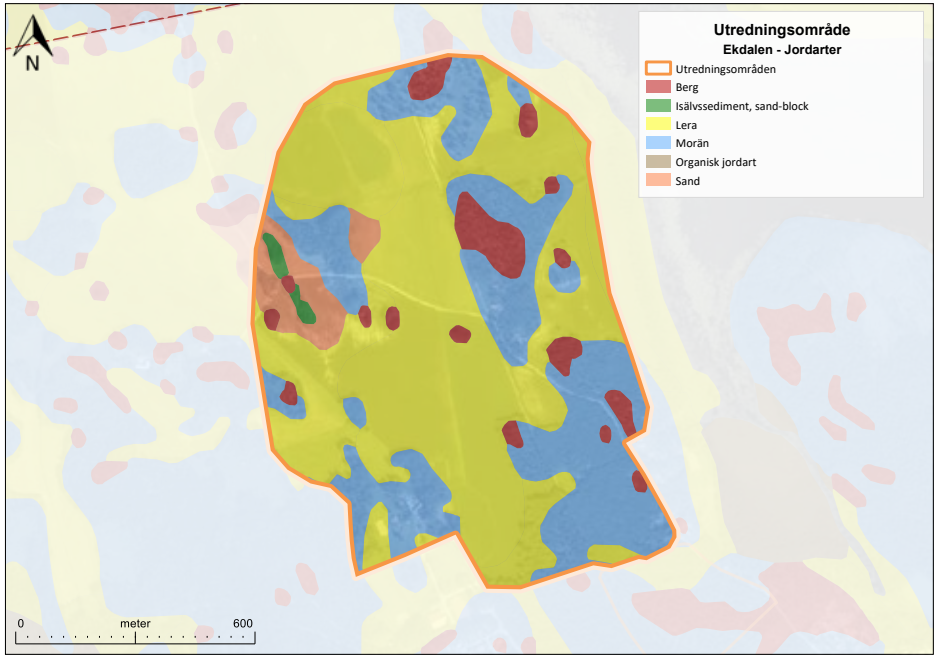
Området bör utvecklas med hänsyn till de naturvärden som finns i området och det befintliga spridningssambandet bör bevaras.

När nya bostäder tillkommer i området bör det ske med hänsyn till Ekebydalens sammanhållna odlingslandskap och de långa siktlinjerna som utmärker området. Utvecklingen av området ska ske med hänsyn till att området är en del av riksintresset för kulturmiljövården, Skedviken.

I dagvattenutredningen som gjordes för fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo förslås det att en dagvattenpark anläggs i området. Genom att utveckla dagvattenparken med rekreativa värden blir parken även ett besöksmål.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- Utreda påverkan på riksintresset för kulturmiljövården
- Undersöka fornlämningsområden och fornlämningar inom området
- En VA-utredning måste genomföras
- En dagvattenutredning måste genomföras
- En naturvärdesbedömning ska göras innan området exploateras
- Utreda utformning av en grön korridor för att upprätthålla spridningssambandet mellan de större skogsområdena
- Behovet av lekplatser bör ses över vid omfattande exploatering
- Utreda påverkan på Markavvattningsföretaget Syninge. Skedviken torrläggningsföretag m.fl.
- Utreda områdets geotekniska förutsättningar
- Ta fram en barn- och socialkonsekvensanalys

Kartutsnitt Ekdalen jordarter

DRAKBERGET

NULÄGE

Området består till stor del av skog. Den dominerade jordarten i området är morän med inslag av berg och lera. Området är i kommunal ägo och är inte detaljplanelagt.

Det finns påtagliga naturvärden och vissa naturvärden enligt naturvärdesbedömningen (2018). I området finns två naturvärdesobjekt enligt Skogsstyrelsen. Området utgör en viktig spridningslänk mellan skogsområdena Tistelkullen och Näset. Det finns fridlysta och rödlistade arter i området samt flera värdeelement.

Det finns två fornlämningar inom området och det kan finnas ytterligare fornminnen i området.

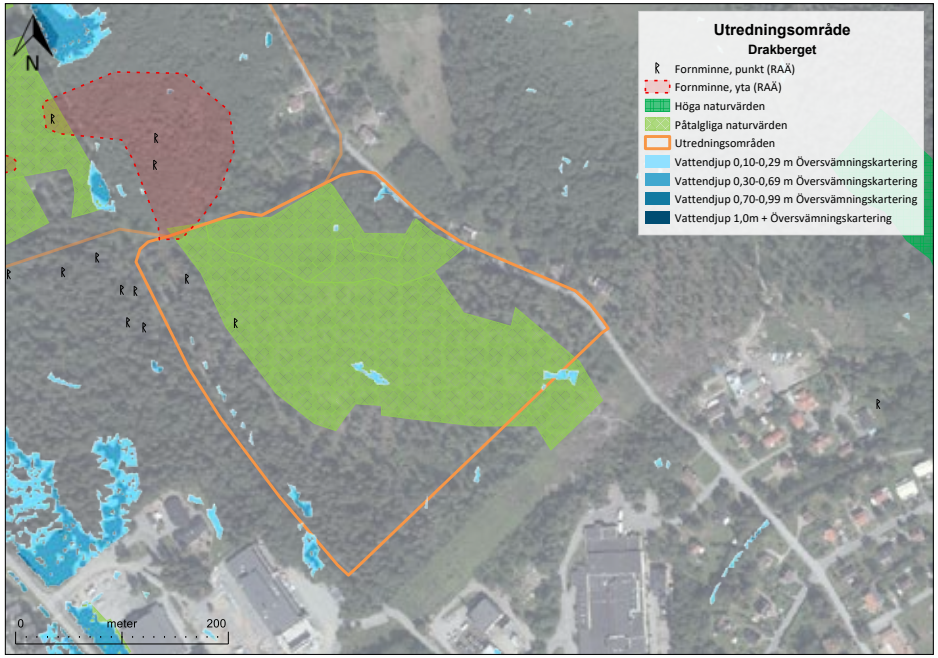
Den norra delen av området har en naturlig avrinning åt nord- nordost mot södra delarna av Syningen. Området runt Syningen omfattas av ett markavvattningsföretaget Syningen-Skedviken torrläggningsföretag m.fl, se figur höger.

UTVECKLING

Planen föreslår att området utvecklas med bostäder, främst villabebyggelse. Områdets föreslagna geografiska avgränsning är inte exakt och kan komma att revideras. Antalet bostäder som kan tillkomma i området utreds i ett senare planskede.

Området bör planeras i sin helhet för att tidigt utreda behoven av social service och teknisk infrastruktur, till exempel vatten- och avloppsförsörjning, gator och förskolor. Utvecklingen av området bör ske från befintlig bebyggelse för att skapa en sammanhållen bebyggelseutveckling.

Vid vidare planering måste stor hänsyn tas till de naturvärden som finns inom området, speciellt i den norra delen som har påtagligt naturvärde,

Kartutsnitt Drakberget

samt områdets funktion som en del i en spridningskorridor. I anslutning till områdets östra del finns en stenbrottsdamm som tillsammans med det intilliggande kärret kan fungera som lek- och landmiljö för flera arter av groddjur. Det har tidigare observerats större vattensalamander i stenbrottsdammen.

Kompensationsåtgärder kan behöva göras i samband med områdets exploatering. Den bevarade järnvägsbanken, tillsammans med rester av järnvägen i centrala Rimbo, är få kvarvarande uttryck från järnvägsepoken och tydliga kulturhistoriska riktlinjer i landskapet som bör värnas i samband med en utveckling av Drakberget. En arkeologisk utredning bör tas fram.

Områdets VA-försörjning måste utredas. För långsiktigt hållbar VA-pla-

nering bör utvecklingen som helhet i denna del av Rimbo inkluderas i utredningen.

För området som omfattas av markavvattningsföretagets båtnadsområde är det inte tillåtet att släppa på större flöden än vad som framgår av rådande regleringar för markavvattningsföretaget. Företaget måste omprövas eller avvecklas om flöden till företaget avleds eller förändras. Det är svårt att bedöma omfattningen på en eventuell framtida dagvattenanläggning, då det inte finns information om naturliga rinnvägar i dagsläget. Hur dagvattnet ska omhändertas och avledas behöver utredas för området i sin helhet.

I och med att området är ett tätortsnära naturområde bör en socialkonsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys genomföras i samband med planläggning av området.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

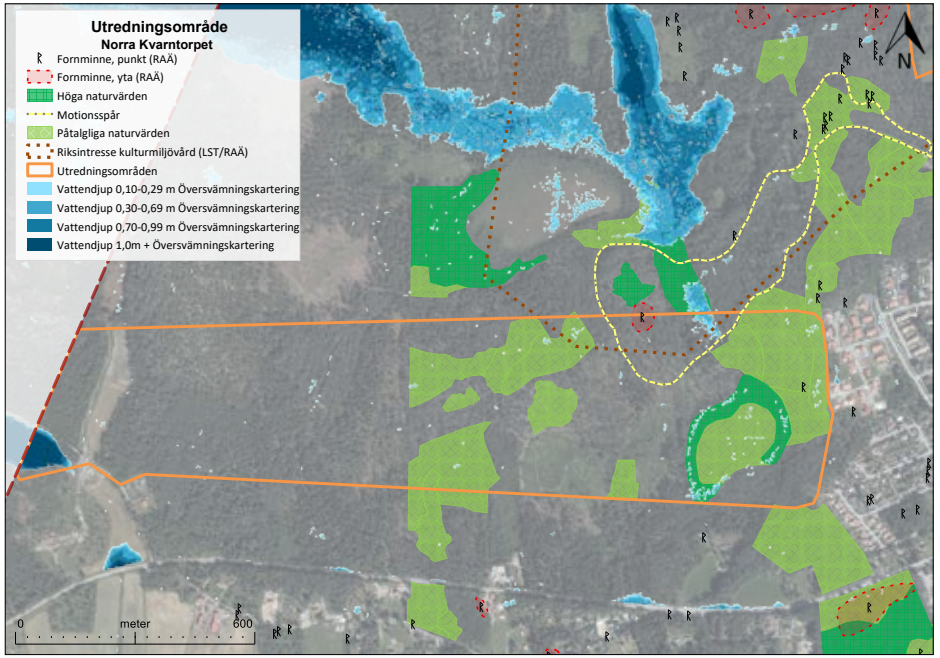
- Vidare utreda utformning av grön korridor för att upprätthålla spridningssambandet mellan de större skogsområdena
- Utred avstånd till kraftledning och verksamheter söder om området
- Utred VA-kapaciteten
- En arkeologisk utredning behöver genomföras
- Utred angöring för fordonstrafik från i första hand Ekebyvägen
- En naturvärdesbedömning behöver genomföras
- Artskyddsutredningar för arter som påverkas av habitatsförlust med förslag på skyddsåtgärder
- Utred hur dagvatten ska tas om hand
- En socialkonsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys bör genomföras i samband ed planläggning av området

NORRA KVARNTORPET

NULÄGE

Området består av skog med rekreativa värden. Området är av kommunal ägo och är inte detaljplanelagt. Området består främst av morän med ett område som består av torv.

Området är en del av ett större och sammanhängde skogsområde med höga naturvärden och är sannolikt viktigt som källområde för arter som kan sprida sig ifrån mindre områden runt om i Rimbo. Naturvärdena består av bland annat av områden med sumpskog, rödlistade arter och en nyckelbiotop. I den västra delen av området har det inte genomförts någon naturvärdesinventering.

Kartutsnitt Norra kvarntorpet

Delar av området, främst den östra delen, har stor kapacitet att tillhandahålla flera olika ekosystemtjänster bland annat vattenreglering, pollinering, biologisk mångfald.

En mindre del av området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården, Skedviken Enligt Rimbo kulturmiljöutredning och landskapsanalys kan området lämpa sig för exploatering. I området har enstaka arkeologiska lämningar påträffas.

I området finns ett elljusspår och stigar området används för motion, rekreation, hundpromenader och lek.

Längst väg 77 finns kollektivtrafik.

UTVECKLING

Planen föreslår att området utvecklas med bostäder, främst villabebyggelse. Områdets föreslagna geografiska avgränsning är inte exakt och kan komma att revideras. Antalet bostäder som kan tillkomma i området utreds i ett senare planskede.

Området bör planeras i sin helhet för att tidigt utreda behoven av social service och teknisk infrastruktur, till exempel vatten- och avloppsförsörjning, gator och förskolor. Utvecklingen av området bör ske från befintlig bebyggelse för att skapa en sammanhållen bebyggelseutveckling.

Utveckling av området bör ske med hänsyn till befintliga naturvärden. För den västra delen av området måste det göras en naturvärdesinventering. När området utvecklas bör det ske med hänsyn till områdets möjlighet att tillhandahålla ekosystemtjänster.

För att bevara en del områdets rekreativa värden bör ett nord-sydligt grönt stråk lämnas oexploaterat i den östra delen av området. Om kommande exploatering påverkar det befintliga elljusspåret bör en annan lokalisering av elljusspåret utredas.

En socialkonsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys bör genomföras bland annat för att utreda områdets rekreativa värden och hur barn påverkas av en utveckling av området. Beroende på hur många nya bostäder som kan tillkomma i området måste behovet av nya förskolor utredas.

Det finns enstaka fornlämningar i området och en arkeologisk utredning bör göras innan området utvecklas.

För att skapa säkra gång och-cykelvägar till och från de centrala delarna av Rimbo bör gång- och cykelvägar kopplas ihop med befintliga bostadsområden öster om det föreslagna området. Biltrafiken bör ledas söderut och anslutas till vägg 77.

En utredning krävs för att utreda hur dagvatten som uppkommer inom området ska tas omhand på bästa sätt innan dagvattnet når Långsjön. Dagvattenanläggningen bör planeras utifrån hantering av dagvatten från utvecklingsområdet Kvarntorpet och från utredningsområdet Norra Kvarntorpet. På så sätt kan dagvattenanläggningen utformas på rätt sätt från början vilket också ger bästa möjliga förutsättningar för exploatering och dagvattenhantering i området i stort.

Vid en större exploatering i denna riktning av staden är det sannolikt att det kommer behöva göras kapacitetshöjande åtgärder på befintligt ledningsnät fram till området. För att dimensionera anläggningen på rätt sätt är det viktigt att tydliggöra framtida planer så att det kan tas höjd för kommande exploateringar vid behov. En VA-utredning behöver genomföras för att tydliggöra vilka åtgärder som kommer bli nödvändiga utifrån kommande behov.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- Utreda påverkan på riksintresset för kulturmiljövården
- Undersöka fornlämningar inom området
- En VA-utredning måste genomföras

- En dagvattenutredning måste genomföras
- En naturvärdesinventering av hela området måste genomföras
- Behovet av förskolor bör utredas
- En socialkonsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys bör genomföras
- Behovet av lekplatser bör ses över vid omfattande exploatering

ASPLUND/TOMTA

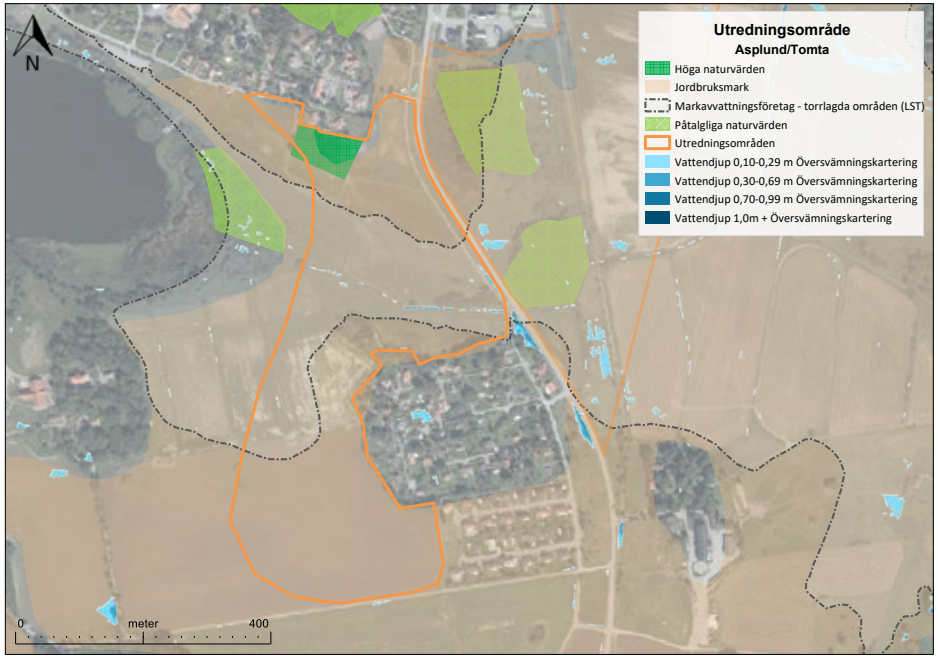
NULÄGE

Området består av åkermark och våtmark och i väster finns ängs- och betesmark. Den norra delen av området ägs av kommunen och den södra delen är i privat ägo. Området är inte detaljplanelagt. Stora delar av dalgången består av torv och kärr en del av området består av post-glacial lera.

För en del av området finns det ett positivt planbesked för del av fastigheten Adamsberg 1:1 i Rimbo församling Ks 16-832.214. Planbeskedet omfattar området närmast den befintliga bebyggelsen i Asplund och innehåller bostäder. I den nu gällande fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo 2010 föreslås området mellan Rimbo tätort och bostadsområdet Asplund vara ett område för dagvattenhantering.

Ett område längs Långsjön innehåller ett påtagligt naturvärde i form av strandlövskog där grodor finns runt ett alkärr. I norr finns Tomta backe som är en del av ett ädellövsamband i Rimbo. Området har ett högt naturvärde mest på grund av tillgången till trädet ask.
Området ingår i ett smalt prioriterat utvecklingsområde för ekosystemtjänster och är ett prioriterat stråk för att stärka de eko-sociala värdena.

Kundbysjön och Långssjön var en gång i tiden en och samma sjö och dalgången är det enda läsbara spår av det. Det innebär att dalgången

Kartutsnitt Asplund/Tomta

är känslig för omfattande exploatering och storskalig förändring.

Adamsberg är i Rimbo kulturmiljöutredning och landskapsanalys utpekad som mycket känslig miljö. Det innebär att miljön är mycket känslig för dominerande nutida tillägg. I områdets södra delar finns gravfält som är skyddade som fornlämningar.

Vatten och spillvatten är framdraget till Asplund. Området angränsar mot vattenskyddsområde Rimbo-Bergby som är under utredning. Vattentäkten är reservvattentäkt för Rimbo och skyddsföreskrifter ska följas. Området omfattas av båtnadsområde för markavvattningsföretag Sänkning av Långsjön, Kundbysjön och Björken i norr. Området ligger i anslutning till väg 280 och det råder nybyggnadsförbud 30 meter på varje sida om vägen.

UTVECKLING

Planen föreslår att området utvecklas med bostäder, främst villabebyggelse. Områdets föreslagna geografiska avgränsning är inte exakt och kan komma att revideras. Antalet bostäder som kan tillkomma i området utreds i ett senare planskede.

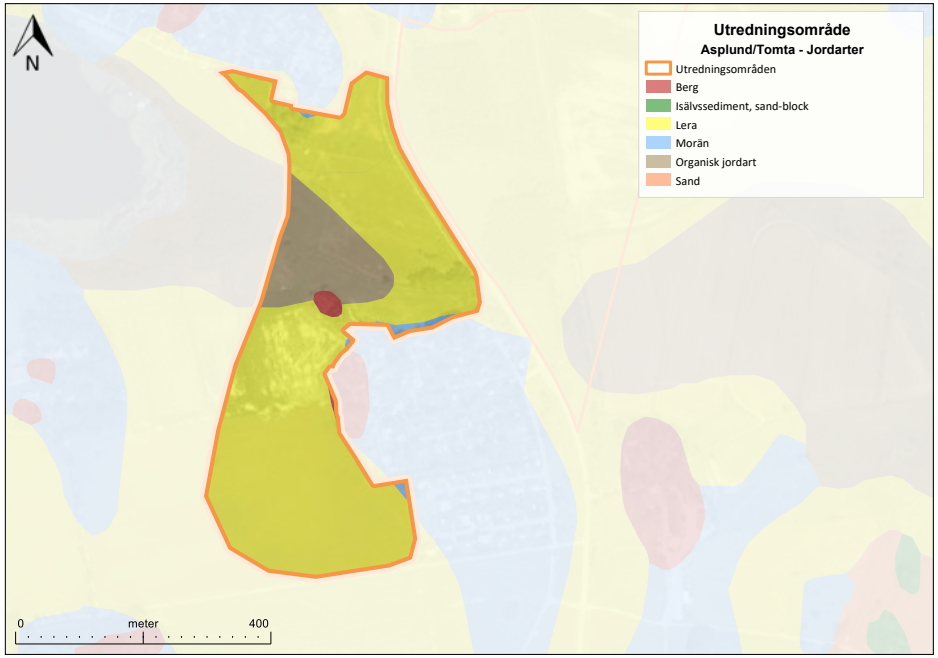
Området bör planeras i sin helhet för att tidigt utreda behoven av social service och teknisk infrastruktur, till exempel vatten- och avloppsförsörjning, gator och förskolor. Utvecklingen av området bör ske från befintlig bebyggelse för att skapa en sammanhållen bebyggelseutveckling.

En naturvärdesinventering bör göras av den södra delen av stranden längs Långsjön innan området utvecklas. När området utvecklas bör områdets förmåga att tillhandahålla ekosystemtjänster stärkas och utvecklas.

Kapacitet i befintlig VA-anläggning måste utredas. I och med att stora delar av området har en avrinning mot Långsjön ska ytor för rening och fördröjning av dagvatten innan det når Långsjsön utredas.

Utveckling av området ska ske med hänsyn till områdets kulturhistoriska värden.

En geoteknisk markundersökning kan bli nödvändig för att bedöma området lämplighet.

Kartutsnitt Asplund/Tomta jordarter

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- En dagvattenutredning måste tas fram i samband med plan läggning
- En naturvärdesinventering ska tas fram i samband med planlägg
- Undersöka fornlämningar inom området
- En VA-utredning måste genomföras
- En dagvattenutredning måste genomföras
- En socialkonsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys bör genomföras
- Området geotekniska förhållande bör utredas

KILEN

NULÄGE

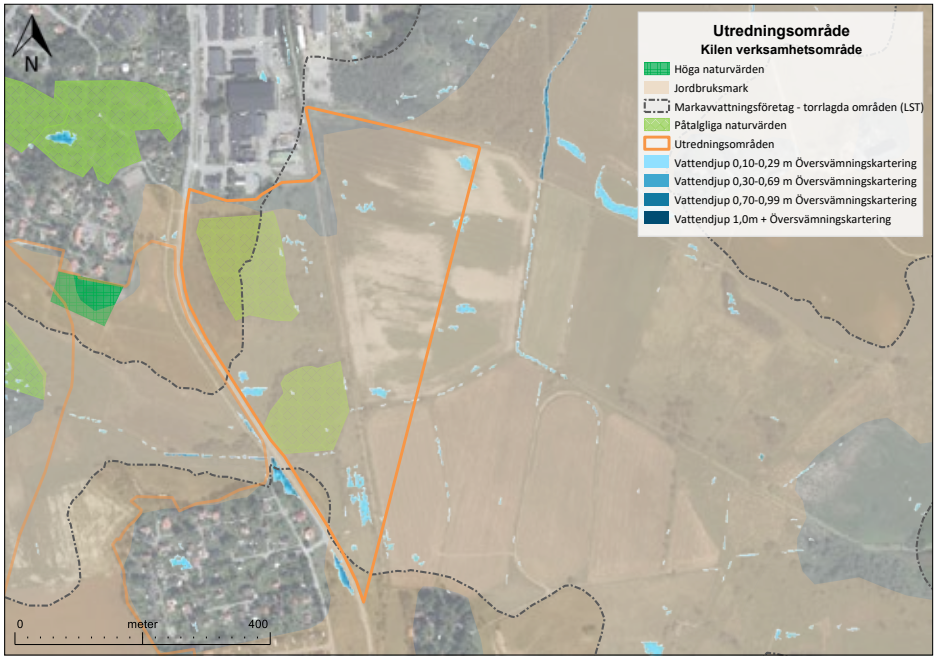
Området består av jordbruksmark och lövskogsdungar och består främst av lera. Kommunen äger området väster om banvallen och området öster av banvallen är privat ägo. Området är inte detaljplanelagt. I den gällande fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo 2010 är området i dalgången avsatt för dagvattenhantering.

Lövskogsdungarna i området ingår i ett lövskogssamband och är ett aktivitetsområde för mindre hackspett som är rödlistad som nära hotad. Lövskogsdungarna har hög kapacitet att tillhandahålla flera ekosystemtjänster främst biologisk mångfald. Genom området går järnvägsreservatet som ska möjliggöra för en framtida förlängning av Roslagsbanan till Rimbo.

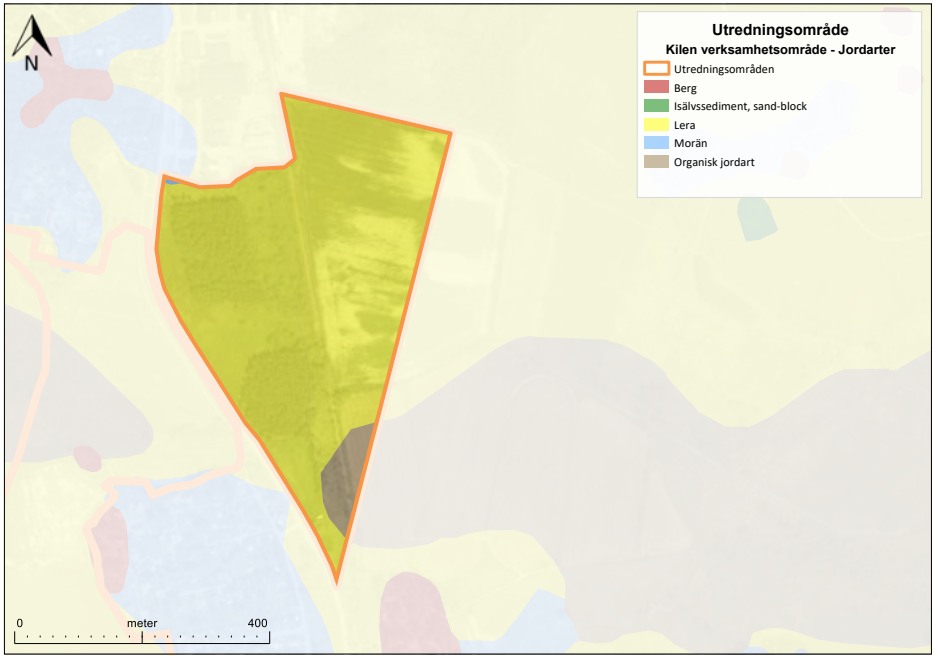
Enligt Rimbo kulturmiljöutredning och landskapsanalys kan området vara lämpligt att utveckla och komplettera men med hänsyn till banvallen.

Området ligger inom vattenskyddsområde Rimbo-Bergby som är under utredning. Vattentäkten är reservvattentäkt för Rimbo och skyddsföreskrifter ska följas. Tillrinningsområde för grundvattenförekomsten Rööåsen-Bergby berör nästan hela området.

Området omfattas av båtnadsområde för markavvattningsföretag Sänkning av Långsjön, Kundbysjön och Björken i norr.
Väg 280 ligger i anslutning av området om innebär ett nybyggnadsförbud på 30 meter på var sida om vägen.

Kartutsnitt Kilen

Kartutsnitt Kilen jordarter

UTVECKLING

Området ska utvecklas till verksamhetsområde som är förenligt med den föreslagna centrumutvecklingen.

När området utvecklas bör hänsyn tas till de befintliga lövskogsdungarna och dess funktion som aktivitetsområde för bland annat mindre hackspett och höga kapacitet att tillhandahålla flera ekosystemtjänster.

Kapacitet i befintlig anläggning måste utredas och dagvattenhanteringen måste utredas.

När området utvecklas är viktigt att inte bygga bort möjligheten för en framtida förläning av Roslagsbanan till Rimbo.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- En dagvattenutredning måste tas fram i samband med planläggning
- En VA-utredning måste genomföras
- En socialkonsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys bör genomföras

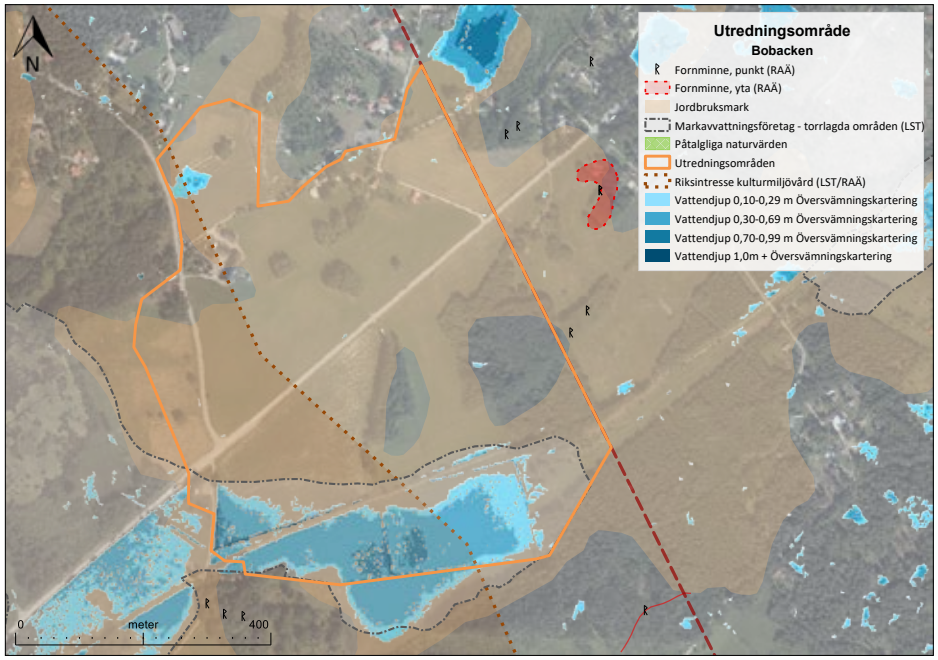
BOBACKEN

NULÄGE

Området består av flera olika naturtyper främst åker- och annan öppen mark. Området är i privat ägo och är inte detaljplanelagt. Området består främst av sand och ett mindre område i söder består av torv.

I området finns nyckelbiotoper och ytor med värdefulla träd. I den västra delen av området berörs ett spridningssamband för större vattensalamander. Området berör delar av en häckningsbiotop och aktivitetsområde för mindre hackspett och därmed ett viktigt lövskogssamband

En del av området berörs av riksintresse kulturmiljövården, Skedviken.

Kartutsnitt Bobacken

Området ligger ca 1 km från befintlig VA-anläggning. Område har en avrinning mot Syningen. Området runt Syningen omfattas av ett markavvattningsföretaget Syningen-Skedviken tf m.fl.

Riksväg 280 går igenom området vilket innebär ett nybyggnadsförbud 30 meter om var sida av vägen.

UTVECKLING

Planen föreslår att området utvecklas med bostäder, främst villabebyggelse. Områdets föreslagna geografiska avgränsning är inte exakt och kan komma att revideras. Antalet bostäder som kan tillkomma i området utreds i ett senare planskede.

Området bör planeras i sin helhet för att tidigt utreda behoven av social service och teknisk infrastruktur, till exempel vatten- och avloppsförsörjning, gator och förskolor. Utvecklingen av området bör ske från befintlig bebyggelse för att skapa en sammanhållen bebyggelseutveckling.

Hänsyn bör tas till riksintresse för kulturmiljövården Skedviken.

Kapacitet i den befintliga vatten- och spillvattenanläggningen inne i Rimbo måste utredas för att se om den är möjlig att nyttja för den tänkta exploateringen eller i vilket grad den behöver förstärkas. I och med att området inte är lokaliserat i direkt anslutning till befintligt bebyggelse i Rimbo tätort kan en utbyggnad av VA bli kostsamt. För en långsiktig hållbar planering är det viktigt attt det finns en tydlig utvecklingsinriktning för denna del av Rimbo.

För området som omfattas av markavvattningsföretagets Båtnadsområde är det inte tillåtet att släppa på större flöden än vad som framgår av rådande regleringar för markavvattningsföretaget. Markavvattningsföretaget måste omprövas eller avvecklas om flöden till företaget avleds eller förändras.

I och med att området har avrinning mot Syninge måste en dagvattenutredning genomföras.

Området lokalisering kan innebära en hög grad av bilberoende som bland annat bidrar till ett högre parkeringstryck i och runt de centrala delar av Rimbo tätort.

En naturvärdesinventering av området måste göras i och med att det finns flera fynd av naturvårdarter.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- En dagvattenutredning måste tas fram i samband med planläggning
- En VA-utredning måste genomföras
- En socialkonsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys bör genomföras
- En naturvärdesinventering av området måste göras
- Utreda hur riksintresse för kulturmiljövården påverkas

NYA ANSLUTNINGSVÄGAR

NULÄGE

Banvallen är en del av ett grönt rekreationsstråk och i väster finns ett skogsområde. Banvallen och det angränsande skogsområdet används för rekreation. Banvallen är i kommunal ägo. Ingen detaljplan finns för den här delen av banvallen. Detaljplanen för Bålbroskogen sträcker sig ända fram till banvallen med användningen natur.

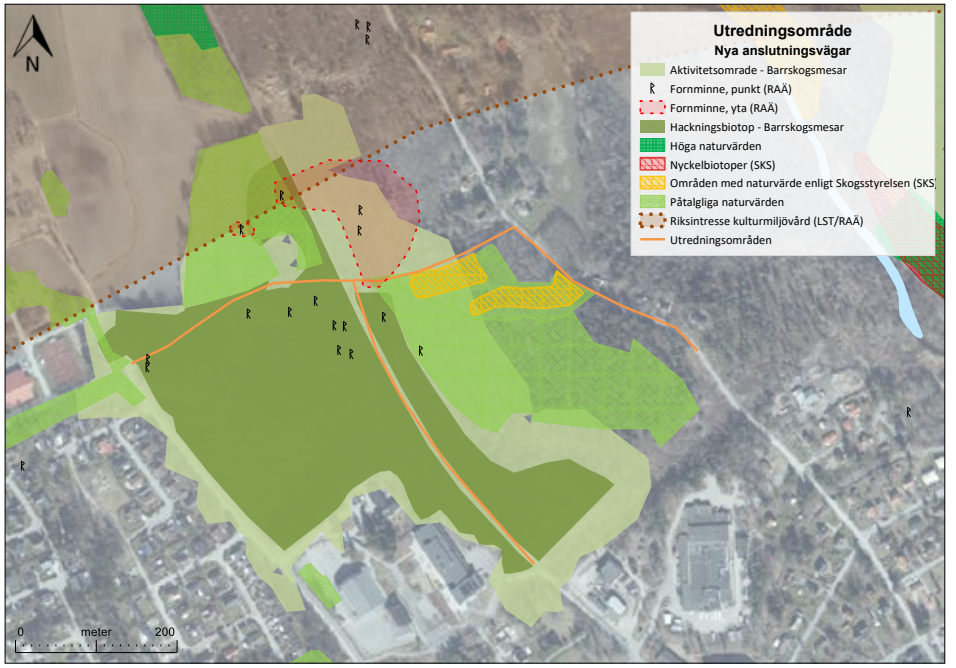
Området innehåller påtagliga naturvärden och ett mindre område i norr innehåller höga naturvärden. Värdena ligger i att det finns gott om död lövved samt ekar och aspar och området ingår i ett nätverk av asprika skogar. I området går spridningssambandet från Tistelkullen bort mot Näset. I den södra delen finns ett aktivitetsområde och en häckningsbiotop för barrskogsmesar. Hela området som omfattas av vägen ligger inom aktivitetsområde för mindre hackspett.

Den föreslagna bilvägen går genom ett fornlämningsområde i söder som är ett gravfält bestående av 11 fornlämningar. Norra delen går igenom riksintresse kulturmiljövården, Skedviken. Området klassas som mycket känslig struktur i Rimbo kulturmiljöutredning och landskapsanalys. Banvallen är ett av de få kvarvarande uttryck från järnvägsepoken och en tydlig kulturhistorisk riktlinje i landskapet.

UTVECKLING

Ekdalsvägen förlängs genom att banvallen utvecklas till en bilväg och ansluter till Västertorpvägen och Ekebyvägen. Syftet är att avlasta Rånäsvägen.

I samband med detaljplaneläggningen av Bålbroskogen genomfördes en kapacitetsstudie av Rånäsvägen som visar att Rånäsvägen klarar av en ökad trafikmängd. Behovet av förlängningen av Ekdalsvägen och de nya anslutningsvägarna kommer sannolikt uppstå om det sker en

Kartutsnitt anslutningsvägar

omfattande exploatering av utredningsområdet Ekdalen. En ny kapacitetsutredning bör genomföras för att utreda när behovet av de nya vägarna uppstår.

Den föreslagna bilvägen kommer gå genom värdefulla natur- och kulturmiljöer och kan påverka skyddade arter främst genom buller från vägtrafiken. Hänsyn måste tas till det befintliga spridningssambandet.

När banvallen utvecklas till en bilväg bör hänsyn tas till banvallens kulturhistoriska uttryck.
Banvallen och angränsande grönområden används i dag som rekreationsområde och det kommer vara viktigt att säkerställa att det finns trafiksäkra gång- och cykelvägar längs bilvägen samt passager över

vägen. En barn- och socialkonsekvensanalys bör genomföras tidigt i planeringen för de nya bilvägarna.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- Utreda eventuell påverkan på riksintresse för kulturmiljövården
- Undersökning av fornlämningsområdet
- Genomföra en barn- och socialkonsekvensanalys
- Utred när behovet av förlängningen av Ekdalsvägen kan uppstå

KOLONILOTTER

NULÄGE

Området är i kommunal ägo och är inte detaljplanelagt.

Området har inte naturvärdesinventerats. Området ligger i ansluten till Näset som har större naturvärden.

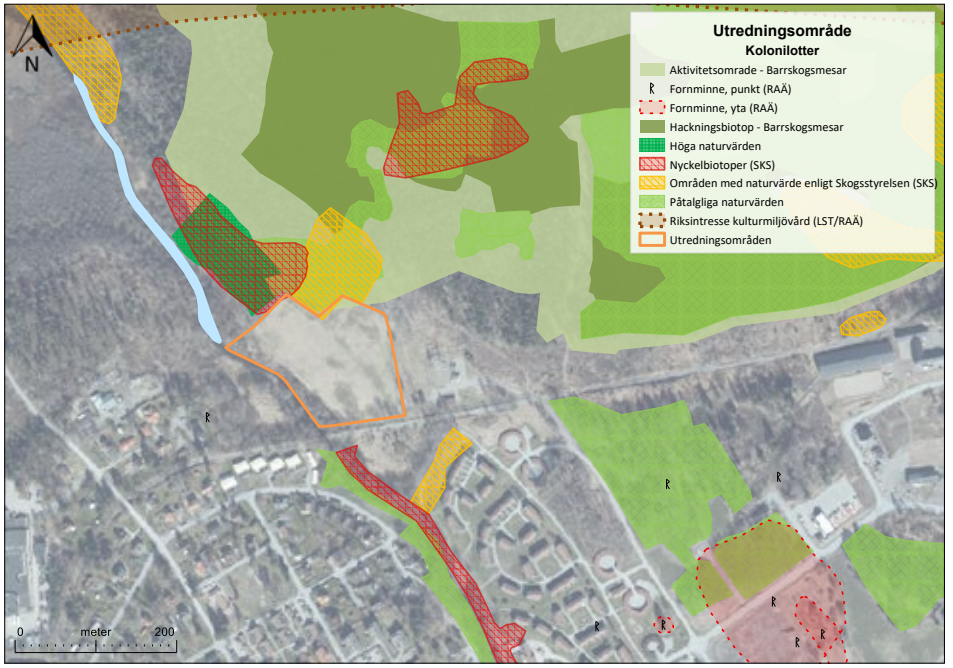
Området ligger i direkt anslutning till en nyckelbiotop och ett område med naturvärde enligt Skogsstyrelsen.

Tillrinningsområde via vattendrag till grundvattenförekomsten Rööåsen-Bergby. Området tangerar mot markavvattningsföretaget Synningen-Skedviken torrläggningsföretag mfl i väster.

UTVECKLING

I området föreslås kolonilotter tillkomma.

Det finns många aspekter att beakta när det gäller VA och kolonilotter och det är viktigt att upprätta en hållbar lösning. Förutsättningar gällande användning av området och huvudmannaskap behöver utredas. Dagvattenfrågan behöver utredas.

Kartutsnitt koloniotter

En naturvärdesinventering av området bör genomföras. Utveckling av området bör genomföras på sådant sätt att naturvärden i omgivningen och de gröna stråken som passerar tätt intill inte påverkas negativt.

Området ligger på en plats som är svår att nå med kommunal gatuinfrastruktur. Om en kommunal tillfartsväg ska dras fram till område riskerar det att bli en lång sträckning.

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- En dagvattenutredning måste genomföras
- En naturvärdesinventering måste genomföras
- Utreda trafiklösningar för området

Utveckling Rimbo centrum

NULÄGE

Rimbo centrum växte fram under det gröna planidealet som präglar 1920 års stadsplan. Unikt för Rimbo är att orten och centrumet än idag präglas av detta stadsplaneideal. Motorn för ortens framväxt från förra sekelskiftet var järnvägen. Järnvägen avvecklades i slutet av 1980-talet och nästan alla spår av järnvägen är idag bortbyggda eller svåra att avläsa i staden och landskapet. Den norrgående banvallen är delvis omvandlad till gång-och cykelväg men inne i Rimbo tätort övergår den till väg. Delvis går väg 77 och 280, som idag är kraftigt trafikerade genomfartsleder, längs den gamla järnvägens sträckning. Vägarna skapar en stark nord-sydlig och öst-västlig barriär i centrum. Idag finns även ett nybyggnadsförbud på vardera 30 meter sida om väg 77 respektive väg 280 som hindrar en utveckling mot stadskvarter att växa fram inom de obebyggda kvarteren i centrum.

Rimbo centrum består idag av blandade funktioner, så som handel, restauranger och caféer, busstation, bensinstation, centrumparkering och pendlarparkeringar samt torg och en park. Centrumet präglas av stora hårdgjorda ytor för busstation och parkeringsplatser samt vägar med stor andel tung trafik. Offentlig service finns i form av bibliotek, fritidsgård, kommunens kontaktcentrum, badhus och servicebostäder. Endast drygt hundra bostäder finns i centrum idag. Sammantaget är det många olika fastighetsägare i centrum. Kommunen äger fastigheter som används för parkering, vägar, park och busstation. De sydöstra delarna av centrum mellan väg 280 och avloppsreningsverket är idag ett verksamhetsområde med inslag av handel.

Inom Rimbo centrum finns ett tiotal detaljplaner för bland annat småindustri, trafikändamål, bussterminal, parkering, centrumändamål och handel. De senast antagna planerna är från 1990-talet. Det finns detaljplaner på bebyggelse i centrum som inte genomförts, som fastigheten där pendlarparkeringen i korsningen väg 77/väg 280 idag finns.

Ungefärlig avgränsning Rimbo centrum.

Hela Rimbo centrum ligger inom ett större sammanhängande område som, liksom jordbrukslandskapet öster om staden, domineras av glacial lera.

RIMBO CENTRUMS UTVECKLING

Centrumomvandlingen har många beroenden och samband till större strukturförändringar. Utan åtgärder hindrar idag Rimbo ARV, väg 77 och väg 280 samt nuvarande läge för busstation en utveckling av centrum-

kvarteren. Centrumutvecklingen förutsätter att en ny dragning av väg 77 samt väg 280 kommer till stånd, att åtgärder genomförs på Rimbo ARV i syfte att minska skyddsavståndet samt en flytt av busstationen. Dessa frågor beskrivs närmare under Genomförande. Här följer en beskrivning av visionen som förutsätter dessa strukturella förändringar på en övergripande nivå.

SEX DELVISIONER FÖR FRAMTIDENS RIMBO CENTRUM

Delvision 1-5 togs fram som ett resultat av en dialog som hölls under 2019 med politiker, tjänstepersoner, företagare, verksamma och fastighetsägare i Rimbo centrum. Dialogen syftade till att komma fram till en gemensam målbild för hur centrum kan förtätas. Dialogen sammanfattades i fem delvisioner för Rimbo centrum (Vision Rimbo centrum, Spacescape 2019). Den sjätte delvisionen har vuxit fram ur en inventering och analys av kulturmiljövärdena i Rimbo centrum (Rimbo centrum utvecklingsförslag, WSP 2020)

1. Centrum som ett finrum i mänsklig skala

För att behålla småstadskaraktären i Rimbo centrum eftersträvas en småskalig, mänsklig skala i bebyggelsen. Ny bebyggelse ger möjligheter att rama in befintliga och tillkommande offentliga platser och gator, som med sammanhängande markbeläggning kan skapa ett tydligt ”finrum” i det offentliga.

2. Mer plats för folkliv

Tillför och förädla ytor för vistelse, folkliv och kultur inne i centrum. En förbättrad torgyta, en upprustad gågata och fler gator med hög prioritet för gående ger möjlighet till boende i Rimbo att ta plats och vistas i det offentliga rummet.

3. Tryggt och tillgängligt för gående

Trafiksäkerheten och tillgängligheten för gående i centrum upplevs idag av många som bristfällig. Detta åtgärdas genom att ge högre prioritet för gående på befintliga såväl som nya gator. På sikt omvandlas väg 77 och 280 till stadsgator med sänkta hastigheter för att öka trafiksäkerheten och möjliggöra fler passager och korsningspunkter för gående. Trottoarer och cykelbanor ger mer utrymme för gående och cyklister.

4. Ny bebyggelse skapar ett tydligare rum

Tillkommande bebyggelse kan fungera som ett verktyg att skapa mer tydliga gatu- och stadsrum, genom att rama in platser och stråk. Fler bostäder och ökat underlag för lokal service stärker också centrums roll.

5. Nytt resecentrum och ökat hållbart resande

Med hänsyn till en möjlig, framtida förlängning av Roslagsbanan, flyttas resecentrum till ett läge som kopplar samman busstermiinal med järnvägsreservatet. Ett nytt resecentrum kan också göra det mer attraktivt att resa hållbart, samtidigt som markparkering får annan användning. En flytt av bussterminalen frigör attraktiv mark, som är en viktig pusselbit för att skapa en mer tydlig entré till centrum.

6. Ett centrum med rum för grönska

Trädgårdsstaden var utgångspunkten i den över 100 år gamla stadsplanen. Denna vision får fortsatt prägla Rimbo centrum i dess utveckling. Med mer grönska och tydliga stadsrum finns möjligheten att skapa ett tätare, attraktivare och mer hållbart centrum. Gröna miljöer är av stort värde för att skapa en hållbar miljö som blir robust för klimatförändringar och samtidigt höjer vistelsevärdet. Ökad grönska i stadsmiljön bidrar till att på ett bättre sätt ta hand om dagvatten, sänka temperaturer och rena luften. I takt med att centrum förtätas växer behoven av att utveckla kvalitativa offentliga rum för det ökande antalet människor som väntas bo, arbeta och vistas i kvarteren.

UTGÅNGSPUNKTER FÖR NYA CENTRUMKVARTER

När Rimbo centrum utvecklas ska Rimbos trädgårdsstadskvaliteter värnas och förstärkas. Visionen innebär också att ett nytt resecentrum skapas med möjlighet till direkt koppling till en förlängning av Roslagsbanan. Området vid nuvarande busstation kan utvecklas och nya gröna centrumkvarter föreslås inom de områden som idag saknar bebyggelse, i huvudsak markparkeringar i centralt läge. En förtätning på dessa platser skulle bidra till ett tydligare definierat Rimbo centrum. Utvecklingsförslaget bygger vidare på det stadsplaneideal som funnits för Rimbo sedan 100 år tillbaka i tiden. Då, som nu innebär det stora kvarter, bebyggelse i mänsklig skala, plats för grönska och tydliga rumsbildningar. Förslaget är anpassat så att vissa mindre delar kan utvecklas då nya väg 77 finns på plats, andra delar kräver att också väg 280 får en ny dragning utanför centrum. Först när de nya vägarna anlagts och de tunga transporterna kan ledas bort från centrumvägarna öppnas möjligheten att skapa hela, kvalitativa stadskvarter med mer plats för folkliv.

De kulturella värdena som finns i Rimbo centrum har identifierats och ska beaktas vid utveckling av respektive kvarter där särskilt värdefull bebyggelse och/eller områden ingår. En byggnadsklassificering har gjorts i två steg för centrumkvarteren. En övergripande där särskilt värdefulla byggnader och områden identifierades samt byggnader med miljömässigt värde (Rimbo Kulturmiljöutredning och landskapsanalys, WSP 2019).

En fördjupad byggnadsklassificering har tagits fram för de byggnader som pekats ut som särskilt värdefulla och ligger inom det mer detaljerade utvecklingsförslaget för centrum (Rimbo centrum – byggnadsklassificering, WSP 2020).

Blandstadskvarter 1-7

Kvarteren föreslås utvecklas mot stadskvarter för att skapa ett tydligare centrum och attraktiva boendemiljöer med gröna gårdar för höga vistelsevärden. Något av kvarteren kan utformas som ett storgårdskvarter med extra stort ljusinsläpp och möjlighet till en gård med fler funktioner för de boende. En volymstudie har tagits fram för att undersöka hur höga hus som är lämpligt i centrum, i förhållande till omgivningen. Förslaget varierar mellan 3-5 våningar, där de nya kvarteren på befintliga busstationen tål högst antal våningar, och kvarteren som angränsar till villabebyggelse generellt bör hållas lägre. Entréer till den nya bebyggelsen bör ske utifrån gatorna då det bidrar till att befolka gatorna.

Översiktskarta över föreslagen centrumomvandling i Rimbo.

För tillkommande bebyggelse vid gamla stationshuset (kvarter 1) föreslås två fristående punkthus. Hela kvarteret är utpekat som särskilt värdefullt område och därför krävs extra hänsynstagande vid utvecklingen av detta kvarter. Punkthus kan bidra till att inte dölja stationshuset, utan snarare synliggöra det. Buller från vägtrafiken behöver dock studeras närmare för att utröna om förslaget är genomförbart ur bullersynpunkt.

Sammantaget uppskattas kvarter 1-7 kunna inrymma 286 nya bostadslägenheter. Uppskattningen grundar sig på den struktur och det antalet våningar som anges i illustrationsplanen.

De nya kvarteren skapar möjlighet till levande bottenvåningar med lokaler för handel, restauranger och tjänsteföretag i de stråk där flest människor väntas röra sig. Totalt beräknas drygt 5600 kvm lokalyta tillkomma i dessa stråk som sträcker sig längs Roslagsvägen och Västra Stockholmsvägen samt vid torget och parkeringsplatsen i centrum.

Inom kvarter 6-7 finns idag en bensinstation. För att möjliggöra en utveckling mot bostadskvarter behöver bensinstationen omlokaliseras.

Illustrationsplan Rimbo centrum. Bild: WSP

Blandstadskvarter 8-9
För kvarteren närmast söder om Köpmannagatan tillåts en succesiv omvandling till tätare kvarter med fler funktioner så som bostäder, verksamheter förenliga med bostäder, handel och kontor (Blandstad - gradvis omvandling i översiktskartan). I mark- och vattenanvändningskartan ges dessa kvarter användningen Mångfunktionell bebyggelse. Detta förutsätter att fastighetsägarna själva är villiga att driva en sådan utveckling.

Kvarter 8 innehåller två särskilt värdefulla byggnader att specifikt ta hänsyn till. Bebyggelsen bör därför anpassas i skala till dessa. För att ta ner skalan längs gågatan kan bebyggelsens toppvåningar hållas indragna. I mark- och vattenanvändningskartan ges dessa kvarter användningen Mångfunktionell bebyggelse.

Blandstadskvarter 10

Kvarteret söder om nya resecentrum mellan Västra Stockholmsvägen och järnvägsreservatet (kvarter 10), tillåts på sikt att bli blandstadskvarter genom komplettering och förtätning. Detta område tål generellt en högre bebyggelse då det redan idag har en mer storskalig karaktär. Det industriella uttrycket bör vara utgångspunkt för den tillkommande bebyggelsen. Byggnader av mycket högt kulturhistoriskt värde är Mjölkcentralen och Konfektionsfabriken. Flera andra kulturhistoriskt värdefulla byggnader finns också (Rimbo centrum – byggnadsklassificering, WSP 2020), vilka omvandlingen i så stor utsträckning som möjligt ska ta hänsyn till.

Detta område kan på sikt inrymma en ny grundskola och idrottshall. I mark- och vattenanvändningskartan har detta område användningen Mångfunktionell bebyggelse. Om en förtätning av kvarteren 8-10 sker, uppskattas de tillsammans kunna rymma uppemot 160 nya bostäder.

VERKSAMHETSOMRÅDE

Området mellan järnvägsreservatet och avloppsreningsverket föreslås få fortsatt användning verksamheter, såtillvida de är förenliga med bostäder. En gradvis omvandling mot ett effektivare markutnyttjande och inriktning mot mer handel och kontor välkomnas i och med att åtgärder sätts in för att minska skyddsavståndet till Rimbo ARV motsvarande scenario tre i utredningen Skyddsavstånd Rimbo ARV – luktutredning och skyddsavstånd Rimbo ARV (Sweco 2020).

VÄGAR, GATOR OCH STRÅK

När nya förbifarter för väg 77 och väg 280 finns på plats finns förutsättningar att succesivt omvandla vägarna till gator och utforma dem på ett sätt så att hastigheten för fordonstrafiken minskas och mer utrymme kan skapas för fotgängare och cyklister. Längs stadsgatorna planteras träd och anläggs kantstensparkeringar där så är möjligt. Sambandet mellan järnvägsparken och det nya resecentrumet förstärks och Köpmannagatan rustas upp som gågata. Banvallen lyfts fram som gång- och cykelstråk vid gamla stationshuset och söder/österut förbi nya resecentrum och vidare upp mot Finstavägen. Längs Västra Stockholmsvägen behöver gång- och cykelstråket särskilt beaktas så att det utformas och länkas samman på ett tryggt och säkert sätt. Vidare utredning hur detta ska göras behövs. Inom hela centrum har gång- och cykel prioritet i syfte att skapa ett tryggare centrum med ett rikt folkliv. Detta kan tydliggöras bland annat genom en sammanhängande markbeläggning där gående har prioritet. I väntan på Roslagsbanans förlängning till Rimbo kan banvallen rustas upp och användas som rekreationsstråk.

PARKERINGAR

Parkeringarna för besökande till centrum fördelas på den centrumparkering som blir kvar efter byggnation, eventuella kantstensparkeringar längs gator samt ett nytt parkeringsområde vid nya resecentrum i direkt anslutning till kollektivtrafiken. Den nya parkeringen vid resecentrum används lämpligen även som pendlarparkering. På så sätt möjliggörs både ett byggande på mark i centrum, som idag tas i anspråk av ytkrävande markparkering, samtidigt som ett hållbart resande med en samlad bytespunkt kan skapas. Parkeringar för nya bostadskvarter förläggs under den nya bebyggelsen för att möjliggöra tillräckligt stora gårdar med kvalitativa vistelseytor.

På sikt kan det uppstå behov av att iordningställa en pendlarparkering intill kollektivtrafikstråk i anslutning till tätorten.

Fågelperspektiv från norr, söderut över Rimbo centrum. De nya kvarteren i grått. Utvecklingsförslaget visas endast med volymer i denna bild, varje kvarter behöver studeras närmare i nästa planeringsskede. Bild: WSP

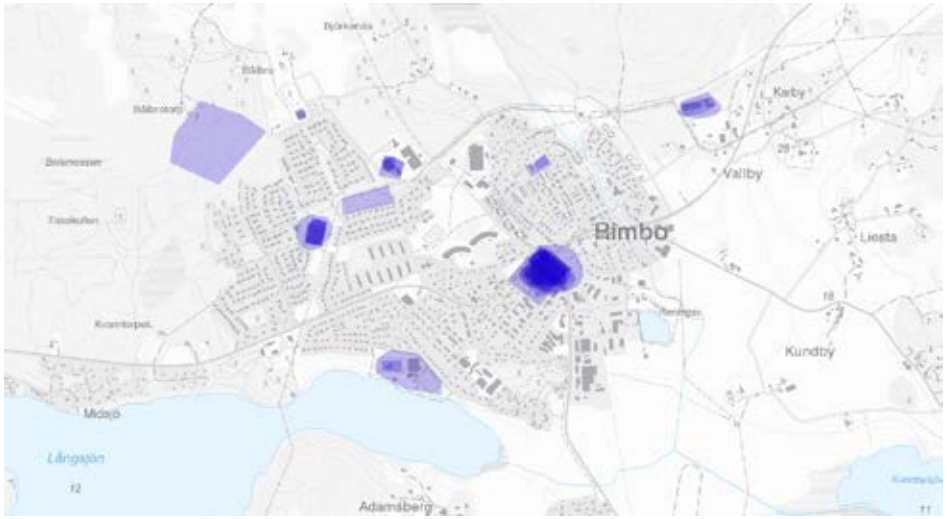
OFFENTLIGA PLATSER

Järnvägsparken var en av de första offentliga platserna som tillkom i Rimbo centrum. Kontakten mellan parken och det gamla stationshuset föreslås stärkas genom att utveckla den offentliga ytan däremellan som idag används endast som parkering. Köpmannagatan föreslås tillföras gröna kvaliteter och bli det gröna stadsstråk som länkar ihop järnvägsparken med det nya resecentrumområdet. Vid skärningspunkten och den befintliga platsbildningen Köpmannagatan/Centralvägen föreslås en mindre fickpark i syfte att skapa en mötes- och viloplats, en grön oas mitt i centrum.

Torget utgör ytan i skärningspunkten mellan Köpmannagatan och centrumstråket norrut vid de nya kvarteren. I och med att centrumkvarteren byggs skapas ett tydligare stadsrum som ramas in av fasader med levande bottenvåningar. Det ökade antalet bostäder skapar ett nytt underlag för service och i takt med att centrumkvarteren byggs kan torget omdanas och tillföras fler kvaliteter.

I anslutning till resecentrum bör en park eller ett torg utformas med syfte att höja attraktiviteten i utemiljön på platsen och ta hand om gång- och cykelflödet mellan nya resecentrum och centrumkvarteren.

Under 2018 genomfördes en dialog med elever i årskurs 6 på Långsjöskolan enligt metoden ”Barnkartor i GIS”. Metoden är framtagen av forskare vid SLU och bygger på en digital kartenkät som besvaras av skolelever. Studien syftade till att kartlägga var barn vistas och hur de upplever sin utemiljö, så som skolvägar, favoritplatser och platser som de upplever som otrygga. Mycket av det som framkom av studien rör centrum. Många barn rör sig till och från centrum till och från skolan och under sin fritid, många vistas i centrum och många av barnen upplever centrum som en farlig eller en otrevlig plats. Samtidigt har flera barn angett att centrum är en av favoritplatserna de vistas på.

Kartan visar var barnen brukar vistas utomhus på fritiden. Ju mörkare färg, desto fler barn har svarat att de brukar vistas här. Många barn vistas i Rimbo centrum. Källa: Barnkartor i GIS 2018.

Barnkartor-i-GIS-studien visar på betydelsen av att utforma ett centrum som är utformat på ett sätt som gör det säkert och tryggt för barn och unga att vistas och röra sig i området. Barn och unga tillhör en grupp i samhället som vistas allra mest på de offentliga platserna.

KONST I RIMBO CENTRUM

Den konstnärliga gestaltningen i det offentliga rummet bidrar till att stärka identiteten och karaktären i Rimbo tätortsområde. Den kan fånga upp och interagera med kulturhistoriska värden, vara platsspecifik och spegla vår samtid. Konsten kan även bidra till att skapa nyfikenhet och inspirera till reflektion men också lek. Konsten skapar rum för möten och fler får ta del av att möta konst i sin närmiljö som vanligtvis inte besöker konstinstitutionerna. I Rimbo kommer det finnas större och mindre konstnärliga gestaltningar utifrån plats och behov. Idag finns endast ett par konstverk i den offentliga miljön i Rimbo.

Konst i de nya bostadsområdena bidrar till att skapa identitet och en hemkänsla. Konstverken kan vara en del av en fasad, portiker eller på innergårdar. Konsten i de nya bostadsområdena är en del av hela Rimbos utveckling och sker i samarbete med den befintliga planen för offentlig gestaltning i Rimbo centralort.

Befintliga konstnärliga gestaltningar och förslag på nya konstnärliga gestaltningar i Rimbo centrum.

RESECENTRUMOMRÅDET

Det nya resecentrumområdet ska utvecklas för alla trafikslag. Alla är fotgängare i början och i slutet av en resa, varför det är av stor vikt att miljön är vackert, tryggt och trafiksäkert utformad för fotgängare och cyklister. Längsmed resecentrumkvarteret och med direkt koppling till de stråk som leder till centrum och banvall ska det finnas gång- och cykelvägar. Cykelparkeringar möjliggörs centralt inom resecentrum-området.

Tegelbyggnaden på fastigheten Galten 1, som från början uppfördes som mejeribyggnad 1938, föreslås få användning som resecentrum med plats för bland annat vänthall och service. Byggnaden är klassad som kulturhistoriskt värdefull och är mycket välbevarad till form och material. Den antas kunna anpassas till en ny användning utan att förvanska de bärande karaktärsdragen.

Resecentrumområdet ska fungera optimalt för kollektivtrafiken med en initial utformning för busstrafik som på sikt kan byggas ut för att också ta emot en förlängning av Roslagsbanan. Rimbo skulle i ett sådant skede få en helt ny roll som kollektivtrafiknod i ett regionalt perspektiv. Illustrationsplanen anger ett förslag med hållplatslägen strax öster om resecentrumbyggnaden, intill parkeringsplatsen i ett första skede och perrongerna/parkeringsplatser i ett senare skede. Möjligheten att skapa dockningsplatser för bussar i direkt anslutning söder om resecentrumbyggnaden behöver utredas vidare i ett senare planeringsskede.

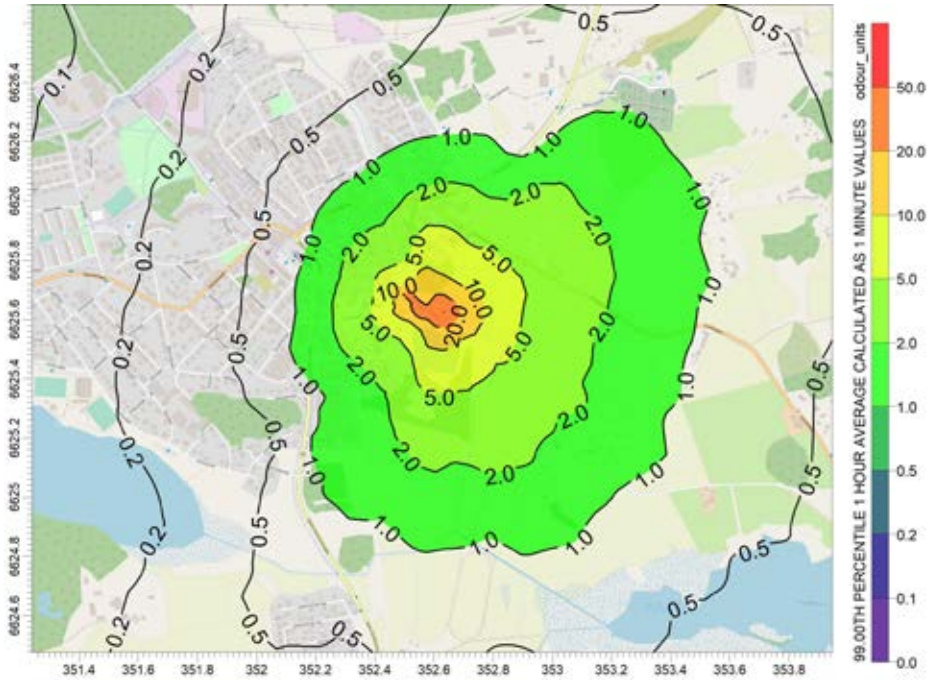
Även biltrafiken ska på ett smidigt sätt kunna ta sig till och från nya resecentrum och nya parkeringsplatser skapas i anslutning till hållplatser och perronger. En kapacitetsutredning behöver tas fram för att beräkna framtida parkeringsbehov.

Banvallen föreslås rustas upp som gång- och cykelstråk norr om resecentrum. När Roslagsbanan förlängs till Rimbo kommer infarter till verksamhetsområdet att skäras av. Hur infart till verksamhetsområdet då kan utformas intill rekreationsstråket behöver studeras vidare i den fortsatta planeringen.

RIMBO AVLOPPSRENINGSVERK

Åtgärder på Rimbo avloppsreningsverk behövs för att minska luktspridningen och möjliggöra en stadsomvandling i de föreslagna kvarteren. En utredning har tagits fram för att belysa de luktkällor som behöver åtgärdas, hur de kan åtgärdas och vad kostnaderna för dessa uppgår till. Fyra olika scenarier presenteras som ger olika resultat för hur nära bostäder kan byggas. I det mest kostsamma scenariot, nr 4, kan man bygga bostäder hela vägen fram till avloppsreningsverkets fastighetsgräns. För att kunna genomföra utvecklingen som den fördjupade översiktsplanen för Rimbo centrum föreslår kommer det innebära åtgärder enligt minst scenario 3 i utredningen (Skyddsavstånd Rimbo ARV – luktutredning och skyddsavstånd Rimbo ARV, Sweco). Då kan man i de delar som vetter mot Rimbo centrum klara en lukt på mindre än 1.0 i samtliga stadsomvandlingskvarter. Lukt över 1.0 kan då fortfarande dock förekomma inom verksamhetsområdet närmast reningsverket.

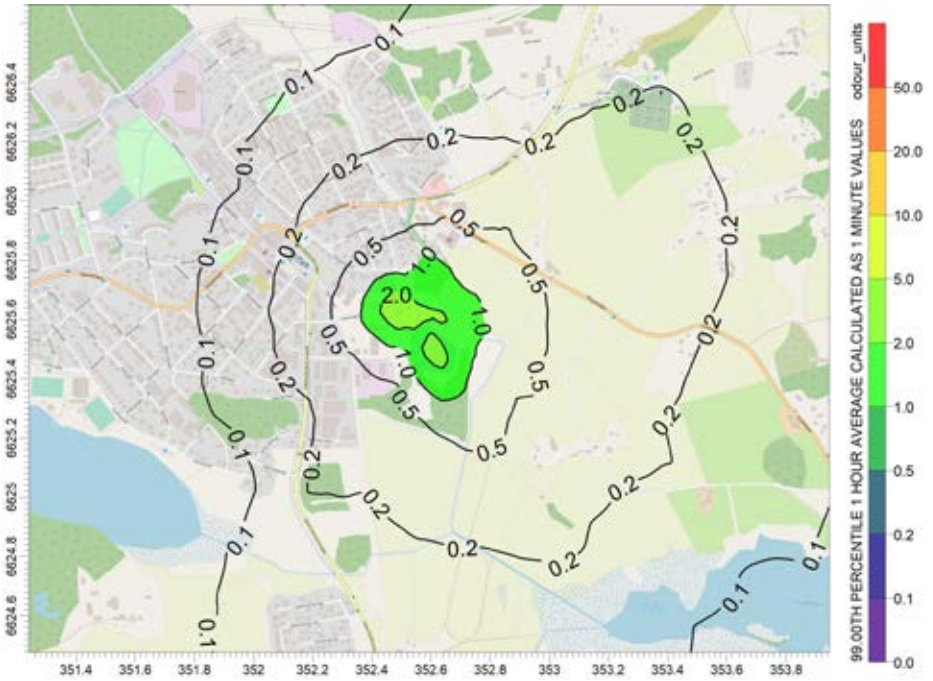

Bild till vänster: Luktvärden på mer än 1 OU/m3 har i dagsläget en maximal utbredning på ca 900 meter från centrum av verksamhetsområdet och ca 750 meter från verksamhetens fastighetsgräns. Att det kan kännas en tydlig lukt av avlopp i närheten av reningsverket i dagsläget framgår av bilden.

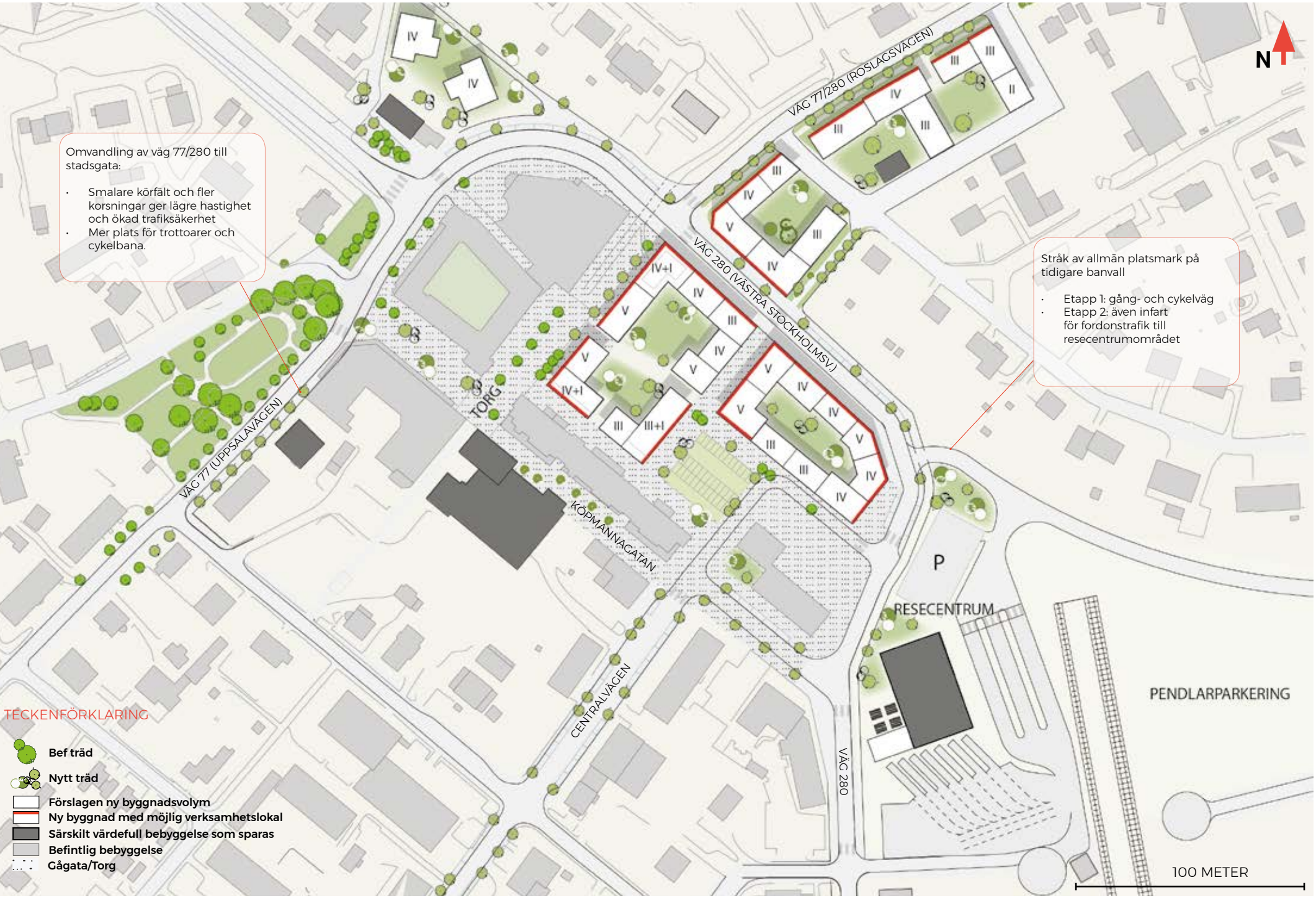
Bild till höger: Åtgärder enligt Scenario 3 innebär att bostäder kan byggas utanför gränsen 0,5 OU/m3, vilket uppträder 250 - 400 m från centrum av verksamheten. Skolor, kontor och liknande bedöms kunna etableras utanför gränsen till 1 OU/m3 och handel, lättare industri samt verkstäder fram till 2 OU/m3.

SERVICE OCH OFFENTLIGA FUNKTIONER

Både de nya centrumkvarteren och de kvarter som gradvis kompletteras och omvandlas till blandstad ska rymma plats för offentlig och kommersiell service. I takt med att befolkningen i Rimbo ökar växer serviceunderlaget och plats behöver skapas för näringslivet. Kombinationen bostäder med lokaler i bottenvåningarna är önskvärd i centrumkvarteren i de stråk som förväntas ha störst flöden av människor. De stråken ska i första hand erbjuda lokaler längs gatan, vilket också bidrar till att befolka gatorna fler tider på dygnet och därmed öka förutsättningarna för upplevd trygghet. Sammantaget uppskattas drygt 5600 kvadratmeter lokalyta möjliggöras i de nya centrumkvarteren genom att nyttja bottenvåningarna längs vissa stråk.

Extra omsorg bör läggas vid centrumkvarteren vid torget, där också en högre grad av offentlig service kan förläggas. Det skulle exempelvis kunna vara kommunala funktioner och samlingslokaler/mötesplatser som ska vara tillgängliga för invånarna, exempelvis Öppen förskola som idag helt saknas i Rimbo tätort. Olika typer av servicelägenheter, exempelvis för äldre, bör också finnas i centrumkvarteren med närhet till kollektivtrafik, service och offentliga platser.

Illustrationsplan Rimbo centrum med förslag till verksamhetslokaler. Bild: WSP

VÄGLEDNING FÖR KOMMANDE PLANERING

- De identifierade karaktärsområdena bör vara utgångspunkten för den kommande planeringen av Rimbo centrum enligt Rimbo centrum utvecklingsförslag (WSP 2020).
- Behovet av detaljplaner är avhängigt när i tid det blir aktuellt för stadsutveckling. Centrumutvecklingen är beroende av Trafikverkets nya vägdragningar av väg 77 respektive väg 280. Inget förslag på avgränsning eller ordningsföljd av kommande detaljplaner görs därför inom den fördjupade översiktsplanen.
- Åtgärder på Rimbo ARV behöver göras för att kunna genomföra visionen för Rimbo centrum.
- Möjligheterna att planera för en ny grundskola i anslutning till resecentrumområdet (kvarter 10) behöver utredas vidare.
- Barnperspektivet – dialog med barn och unga ska ske i den fortsatta planeringsprocessen.
- För vidare planering av de nya kvarteren krävs detaljplan då mer detaljerade utredningar tas fram, så som buller, solstudier, förprojektering, kapacitetsstudier för parkering, geoteknik, markföroreningar och dagvattenhantering.
- Resecentrumområdet behöver utredas vidare. Exempelvis trafik- och vistelseytorna inom området, parkeringsytornas storlek, fd Mejeriets möjliga omvandling till servicebyggnad/resecentrum och hela områdets koppling till omgivningen. En mer detaljerad genomförandeplan behöver tas fram för resecentrumområdet för att anpassa åtgärderna i tiden.
- Geotekniska utredningar behöver tas fram för varje del som är aktuell för vidare planering och byggande. I princip hela centrumområdet vilar på mark med lerdominerade jordarter.
- Konstnärlig gestaltning ska finnas med som en del i utvecklingen i varje del av Rimbo centrum.
- Utred ny plats för bensinstation i anslutning till nya väg 77.
- Värna och stärk den gröna infrastrukturen i samband med utvecklingen av Rimbo centrum.

Genomförande

Fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo anger en övergripande och långsiktig utvecklingsinriktning för användningen av mark och vatten i Rimbo tätort. Planen ska vara vägledande för kommande detaljplanering. Planen tar sikte på år 2050 vilket innebär att den föreslagna utvecklingen kan komma att ske under lång tid. I och med att planen anger en långsiktig utveckling är det viktigt att kontinuerligt följa upp utvecklingen i Rimbo.

Mark- och vattenanvändningskartan anger i stora drag inriktningen för markanvändningen i Rimbo. En stor del av Rimbo tätort föreslås vara oförändrad i planen. Oförändrad markanvändning innebär att det kan ske viss utveckling inom angiven kategori utifrån dagens markanvändning. Den utveckling som sker ska i hög grad anpassas till omgivningen och den befintliga användningen av marken. Områdena som föreslås utvecklas med nya bostäder och verksamheter i planen ligger dels i centrum och dels inom tidigare oexploaterad mark i utkanten av Rimbo tätort. Vid kommande planering är det viktigt att tidigt tydliggöra vilka utredningar som måste genomföras för att underlätta detaljplaneläggningen. Antalet bostäder som anges i planen är endast en uppskattning och i samband med detaljplaneläggning kommer antalet möjliga bostäder klargöras.

Beroenden och samband

När Rimbo utvecklas är det viktigt att offentlig service, infrastruktur och tekniska lösningar tillkommer parallellt med nya bostäder och verksamheter. Investeringar i vatten- och avlopp, förskolor, gator och annan övergripande infrastruktur innebär kostnader som måste finansieras. För en ekonomisk hållbar utveckling är det viktigt att behoven av nödvändig infrastruktur tydliggörs tidigt i planeringen och ses i ett övergripande och långsiktigt perspektiv.

Utvecklingen av Rimbo är beroende av att väg 77 och väg 280 lokaliseras utanför Rimbo tätort. Vägarna medför ett skyddsavstånd på varje sida om vägen vilket begränsar utvecklingsmöjligheterna i Rimbo. Vägarna skapar även en otrygg trafikmiljö och det är svårt att genomföra tillräckligt med åtgärder för att minska barriäreffekten och skapa en säkrare trafikmiljö när vägarna är kvar i dess nuvarande utformning. Om inte vägarna får nya sträckningar kommer en betydande andel tung trafik fortsatt trafikera genom Rimbo, vilket innebär kraftiga restriktioner och skyddsavstånd. Utan en omlokalisering av dessa vägar blir det således omöjligt att utveckla stadskvarter i enlighet med den fördjupade översiktsplanens vision. Utvecklingen av Rimbo centrum är även beroende av att åtgärder genomförs som minskar luktspridningen från reningsverket.

Utbyggnadsordning

För att utvecklingen av Rimbo ska ske på hållbart på kort- och långsikt måste det finns en plan för i vilken ordning utvecklingen ska ske. En utbyggnadsordning gör det möjligt att tidigt i planeringen av nya bostäder tydliggöra behovet av offentlig service, infrastruktur och teknisk försörjning. Det finns mycket som kan påverka genomförandet av planen och i vilken ordning genomfördet sker. Privata markägare bestämmer själva om och när de vill utveckla sina fastigheter. En del projekt genererar intäkter medan andra projekt innebär investeringar. Det måste finnas en balans mellan projekten som kostar och projekten som ger intäkter. En förutsättning för att skapa balans är det finns kunskap om vad som

kostar och när kostnaderna kan uppkomma till exempel när uppstår behovet av en ny förskola eller investeringar i VA-nätet.

Utbyggnadsordningen som föreslås i planen utgår från de begränsningar som väg 77 och väg 280 samt skyddavståndet till reningsverket har på utvecklingen av Rimbo centrum. En utbyggnadsordning som omfattar hela planområdet kan bli aktuellt att ta fram vid ett senare skede när planförslaget varit ute på samråd.

Etapp 0

NULÄGE

I ett första skede kan den utveckling som inte är beroende av större övergripande åtgärder ske. Det rör sig om viss upprustning av offentliga platser i centrum, så som gågatan, Köpmannagatan och torget. Centralvägen från Köpmannagatan till Minervavägen kan omdanas med trädplanteringar och utredas om kantstensparkeringar är möjligt.

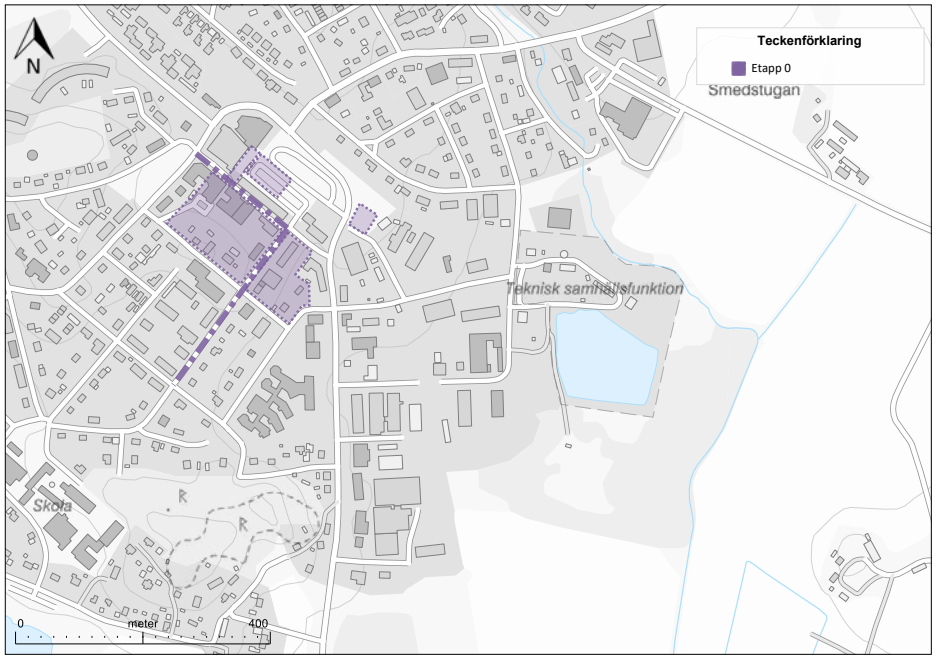
En ny parkering kan iordningställas strax öster om väg 280 i närheten av det nya resecentrumet, vilket även gällande detaljplan medger. I samband med att nya parkeringsplatser säkerställs här, samt en eventuell kombination med parkerings längs Centralvägen, möjliggörs att ett centrumkvarter bebyggs. Detta kvarter ligger utanför skyddszonen från väg 280 respektive väg 77.

Inom kvarteren mellan Uppsalavägen och Industrivägen kan förtätning ske på initiativ av fastighetsägarna. För detta behöver troligen detaljplan upprättas då nuvarande detaljplan begränsar delar av området till enbart bostäder respektive handel. Våningsantalet varierar idag mellan 1-3 våningar inom dessa kvarter.

En flytt av busstationen kan i detta skede förberedas genom att ta fram en ny detaljplan för området.

ÖVRIGA RIMBO

Utvecklingsområdena Drakberget och Bålbro Norra kan detaljplaneras och byggas ut.Ny förskola i del av nuvarande Skarsjöparken kan också detaljplaneras och byggas ut i ett tidigt skede.

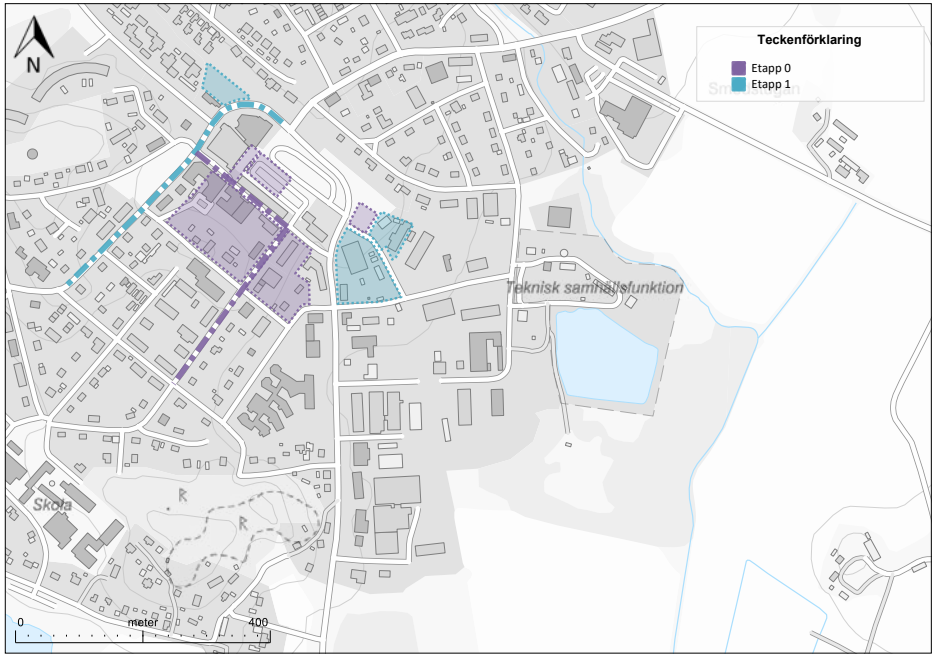
Etapp 1

CENTRUM

I samband med en ny dragning av väg 77 möjliggörs en gradvis omvandling av befintlig väg 77 till stadsgata i samband med förtätning. Gatan kan då utformas med smalare körfält och fler korsningar som ger lägre hastighet, mindre buller och ökad trafiksäkerhet. Mer utrymme för gående och cyklister ger plats för trottoarer och cykelbana.
Kvarteret bakom gamla stationshuset kan planeras och bebyggas, liksom nya resecentrumområdet, vilket möjliggör en flytt av busstationen

ÖVRIGA RIMBO

I och med att den tunga trafiken kommer att flytta ut till nya väg 77 utanför Rimbo tätort, kan även Kvarntorpet utvecklas. I området behövs en förskola. Hela detta område bör inledningsvis planeras i form av ett program på grund av dess storlek och komplexitet. Fortsatt planering och utbyggnad av Drakberget och Bålbro Norra i den mån de inte är färdigställda.

Etapp 2

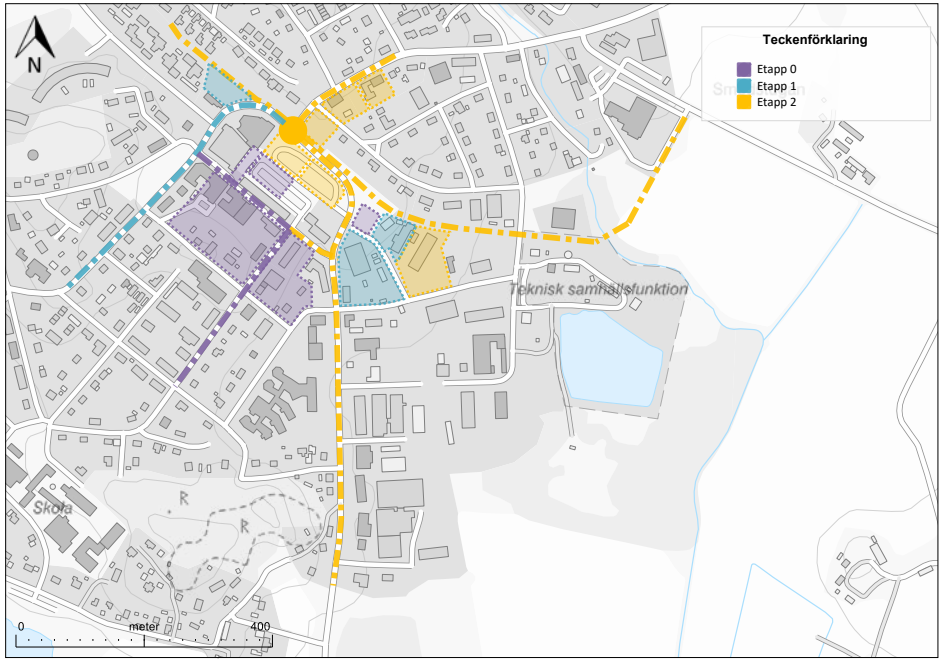
CENTRUM

När en ny dragning av väg 280 utanför centrum blir förverkligad öppnas nya möjligheter att utveckla flera centrumkvarter. I samband med detta behöver en bensinstation omlokaliseras till lämplig plats i anslutning till nya väg 77/280. Centrumkorsningen anpassas så att den samspelar bättre med den förändrade trafikeringen. Banvallarna norr och söder/österut från centrum kan omvandlas till fungerande gång- och cykelstråk. Norrut kan det ansluta till befintlig gång- och cykelväg, och österut till Finstavägen.

De vägar som tidigare fungerat som genomfartsleder genom centrum kan omvandlas till stadsgator med lägre hastighet i anslutning till de kvarter som utvecklas. Den sista länken av Köpmannagatan som grön gågata och koppling mellan Järnvägsparken och nya resecentrum kan färdigställas.

ÖVRIGA RIMBO

I västra delen av Rimbo tätort kan en pendlarparkering iordningställas. Parkeringen kan bidra till ett mer hållbart resande då inte alla resor behöver börja och sluta i centrum. På så sätt kan trafikmängden och belastningen på centrumparkeringarna minskas något. Fortsatt planering och utbyggnad av utbyggnadsområdena utanför centrum i den mån de inte är färdigställda.

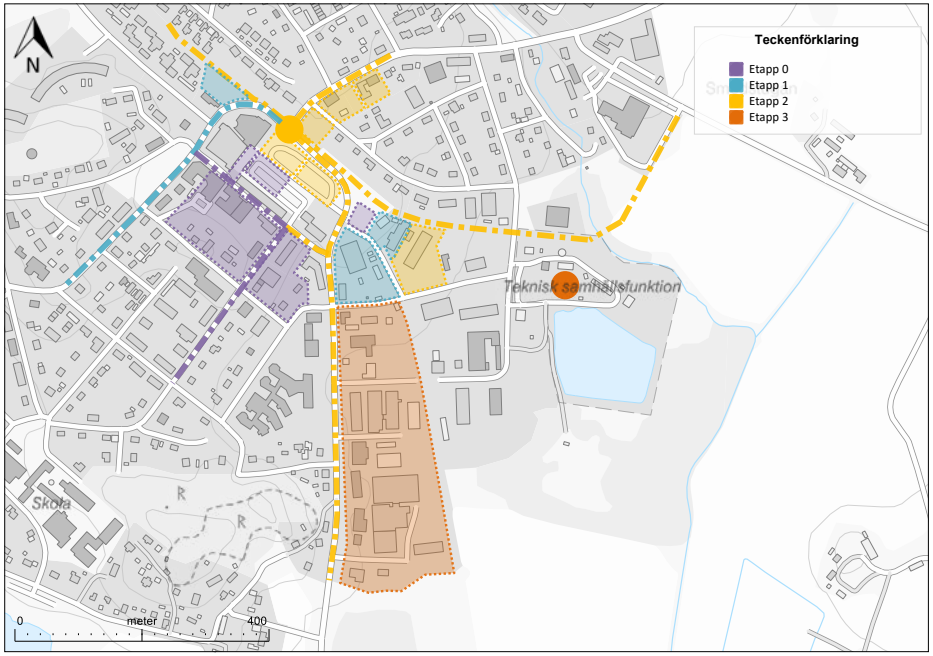
Etapp 3

CENTRUM

När åtgärder görs för att minska ner skyddsavståndet till Rimbo avloppsreningsverk möjliggörs en stadsutveckling i kvarteren närmast Västra Stockholmsvägen. Beroende på den faktiska befolkningsutvecklingen och om de övriga områdena har bebyggts kan det i detta skede finnas ett behov av en ny grundskola i Rimbo. Området bör planeras för ny grundskola samt idrottshall om behov finns. Ny verksamhetsmark behöver säkerställas för att möjliggöra stadsutveckling i detta område. Lämpliga platser för verksamheter kan finnas i anslutning till nya väg 77/280 söder om Rimbo.

ÖVRIGA RIMBO

Fortsatt utbyggnad av utbyggnadsområdena utanför centrum i den mån de inte är färdigställda.

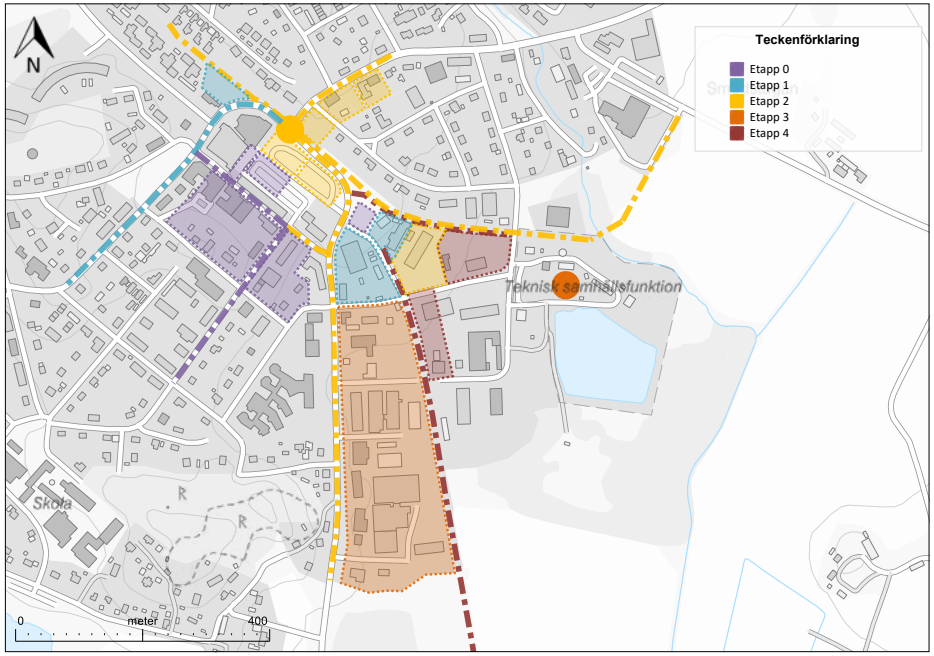
Etapp 4

CENTRUM

När Roslagsbanan förlängs till Rimbo behöver resecentrumområdet anpassas för alla trafikslag. Ett perrongområde tillkommer och parkeringsmöjligheter behöver säkerställas i anslutning till detta. Nuvarande Fabriksgatan kommer att klippas av järnvägen, vilket innebär att tillfartstrafik till verksamhetsområdet närmast reningsverket behöver anordnas i anslutning till banvallen.

ÖVRIGA RIMBO

Fortsatt utbyggnad av utbyggnadsområdena utanför centrum i den mån de inte är färdigställda.

KONTAKTUPPGIFTER

Norrtälje kommun
Box: 800, 761 28 Norrtälje
Telefon: 0176-710 00
E-post: kontaktcenter@norrtalje.se

norrtalje.se

Miljökonsekvensbeskrivning

Samrådshandling

MKB för fördjupad översiktsplan för Rimbo, Norrtälje kommun.

VOS Vatten och Samhällsteknik AB

2021–09–09

2021–09–09

Medverkande

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) har upprättats av Vatten- och Samhällsteknik AB genom Catarina Lund och Eva Djupfors i samarbete med planavdelningen, Norrtälje kommun, som också är uppdragsgivare för arbetet.

Granskning	***Namn***	***Datum***
Granskad internt	*Catarina Lund och Eva Djupfors*	*2020–05–25*
Slutprodukt godkänd	*Catarina Lund*	*2021–02–05*
Revidering	*Catarina Lund*	*2021-09-09*

Innehållsförteckning

1. SAMMANFATTNING OCH SAMLAD BEDÖMNING 3

2. INLEDNING 12
2.1. Den fördjupade översiktsplanens bakgrund 12
2.2. Den fördjupade översiktsplanens syfte 12
2.3. Läget och areal 12
2.4. Befintlig markanvändning 13
2.5. Miljöbedömningens bakgrund och syfte 14
2.6. Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och avgränsning 14
2.7. Redovisning av alternativ 17

3. PLANFÖRSLAG - FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN 20

4. NOLLALTERNATIV 24

5. FÖRUTSÄTTNINGAR - RIKSINTRESSEN OCH OMRÅDESSKYDD 29
5.1. Riksintressen enligt 3 kap miljöbalken 29
5.2. Strandskydd 31

6. FÖRUTSÄTTNINGAR - KOMMUNALA PLANER 35

7. MILJÖASPEKTER, KONSEKVENSER OCH BEDÖMNING 40
7.1. Landskapsbild 40
7.2. Naturmiljö 48
7.3. Ekosystemtjänster 81
7.4. Kulturmiljö 92
7.5. Rekreation och friluftsliv 106
7.6. Ianspråktagande av jordbruksmark 111
7.7. Vattenförsörjning 113
7.8. Dagvatten 115
7.9. Hälsa och säkerhet 119
7.10. Miljökvalitetsmål 136
7.11. Miljökvalitetsnormer (MKN) 143

8. UPPFÖLJNING 149

9. REFERENSER 150

1. Sammanfattning och samlad bedömning

Syftet med den fördjupade översiktsplanen (FÖP) är att ta ett helhetsgrepp över ortens samhälls- och bebyggelseutveckling.

Översiktsplanen och andra kommunala dokument
Förslaget till fördjupad översiktsplan bedöms vara förenligt med Översiktsplan 2040 antagen i december 2013.

I det fortsatta arbetet måste hänsyn tas till ekologiskt känsliga områden inom planområdet. För att kommunens dagvattenstrategi ska uppfyllas måste arbetet med dagvattenhanteringen i den fördjupade översiktsplanen utvecklas.

Riksintressen
Riksintresset för kulturmiljö enligt 3 kap. 6 § miljöbalken bedöms påverkas i liten omfattning vad gäller föreslagna utvecklingsområden men en utredning behöver göras vad gäller utredningsområdet Ekdalens påverkan på riksintresset för kulturmiljö innan detaljplanering av området kan göras.

Väg 77 är ett riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken eftersom den är viktig förbindelse mellan E4 och E18 för trafik till och från Kapellskärs hamn. Planering pågår för att flytta väg 77:s sträckning ut från Rimbo tätort. Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset för kommunikationer negativt.

Strandskydd
Område för verksamheter inom utvecklingsområdet Vallby södra berör strandskydd för vattendraget Norrtäljeån – Vallby mellan Syningen och Kundbysjön. Bäcken går i den södra kanten av utvecklingsområdet. Utvecklingsområdet Midsjö berörs av strandskydd för Långsjön.

Föreslagna utredningsområden för Asplund/Tomta och Kilen berör strandskyddet för Norrtäljeån efter Långsjön. Föreslaget utredningsområde för kolonilotter berör strandskyddet för Norrtäljeån – Vallbyån söder om Syningen.

Landskapsbild

Det är positivt om den framtida utvecklingen av Rimbo sker genom förtätning och i direkt anslutning till redan ianspråktagen mark, vilket i huvudsak föreslås för utvecklingsområdena (små konsekvenser och mindre/lokal betydelse).

Det är negativt för landskapsbilden med stora exploateringar inom de föreslagna utredningsområdena Ekdalen, Asplund/Tomta och Kilen (stora/måttliga konsekvenser beroende på omfattning och lokal betydelse).

Grad av konsekvens för landskapsbild

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Naturmiljö

Vid exploatering av skogsområden bör i första hand skog med lågt eller visst naturvärde väljas för exploateringen. Viktigt att spridningssamband bibehålls och stärks samt att relevanta kompensationsåtgärder görs.

För utvecklingsområdena är bedömningen måttliga konsekvenser av kommunal/mindre lokal betydelse.

För utredningsområdena är påverkan större och konsekvenserna bedöms bli stora/måttliga beroende på graden av exploatering och vilka områden som exploateras.

Grad av konsekvens för naturmiljö

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Kulturmiljö

Sammantaget bedöms att föreslagna utvecklingsområden inte påverkar de värdekärnor som beskrivs för riksintresset Skedviken.

Gravfälten inom området Bålbro norra sammanfaller med områden med högt naturvärvärde, vilket gör att exploatering av detta område bör undvikas av både natur- och kulturmiljöskäl.

För centrala delar av Rimbo föreslås en förtätning. Förslaget innebär stor hänsyn och anpassning till de kulturhistoriska värdena i Rimbo centrum. Det omfattande underlag som tagits fram för planförslaget och de anpassningar som planeras utifrån kulturmiljövärdena i Rimbo Centrum bidrar till att konsekvenserna blir begränsade.

Vad gäller utredningsområdena Ekdalen och Asplund/Tomta riskerar påverkan på kulturmiljön och riksintresset för kulturmiljö bli stor/måttlig om exploateringen blir större än enstaka hus/mindre områden. Med hänsyn till riksintresset bedöms påverkan åtminstone ha en regional omfattning.

Det är generellt mycket viktigt att ny bebyggelse inom respektive utvecklings- och utredningsområde anpassas vad gäller dess omfattning och utformning så att hänsyn tas till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärden på platsen och intresset av en god helhetsverkan.

Grad av konsekvens för kulturmiljö

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Rekreation och friluftsliv

Vid exploatering av utvecklings- och utredningsområdena bör delar av områdena sparas för närrekreation och/eller naturpedagogik.

Om exploateringen av utredningsområdet Norra Kvarntorpet blir stor blir den negativa konsekvensen större för rekreation och friluftsliv (måttliga konsekvenser).

Grad av konsekvens för rekreation och friluftsliv.

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Ianspråktagande av jordbruksmark

Planförslaget föreslår två utvecklingsområden på jordbruksmark. Det är Vallby södra och ett mindre område vid Bålbro norra. Båda områdena ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse i Rimbo (små konsekvenser).

Flera större utredningsområden föreslås på jordbruksmark, Ekdalen, Bobacken, Asplund/Tomta och Kilen. Om exploateringen inom dessa områden blir stor, bedömds konsekvenserna bli måttliga lokalt, men stora och regionala om man ser till de långsiktiga och kumulativa effekterna.

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Vattenförsörjning

Planförslagets utvecklingsområden bedöms inte påverka vattenskyddsområdet negativt eftersom de inte berör vattenskyddsområdet för reservvattentäkten vid Bergby. Hänsyn måste dock tas till grundvattenförekomsten *Rööåsen-Bergby* inom vattenskyddsområdets tillrinningsområde vid detaljplanering för verksamheter inom utvecklingsområdet Vallby södra (små konsekvenser).

Utredningsområdet Kilen för verksamheter ligger inom vattenskyddsområdet för reservvattentäkten vid Bergby, vilket är olämpligt med hänsyn till de risker som kan uppstå inom ett verksamhetsområde. Stora/måttliga konsekvenser beroende på omfattning och placering av bebyggelsen inom området och vilka skyddsåtgärder som vidtas.

Grad av konsekvens för vattenförsörjning.

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Dagvatten

Dagvattnets föroreningsbelastning till recipienterna förväntas öka på grund av exploatering av skogsmark och ökad andel hårdgjorda ytor. För att hålla nere mängden föroreningar till recipienten måste dagvattnet renas och andelen hårdgjorda ytor minimeras. Dagvattenutredningen visar på möjliga åtgärder och i det fortsatta planeringsarbetet avses åtgärder säkerställas så att berörda vatten-förekomsters status inte påverkas negativt. Syftet är att medverka till att miljö-kvalitetsnormerna kan klaras.

Grad av konsekvens för dagvatten

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Hälsa och säkerhet

Förorenad mark
Inom utvecklingsområdena Bålbro norra och Rimbo centrum finns potentiellt förorenade områden. I det kommande detaljplanearbetet för dessa utvecklingsområden bör markmiljöunderökning göras tillsammans med geoteknisk undersökning.

Miljöfarlig verksamhet
Avloppsreningsverket är tillståndspliktigt enligt miljöbalken och berör utvecklingsområdet Rimbo centrum. Avloppsreningsverket i Rimbo orsakar luktolägenhet för omgivningen och åtgärder krävs för att bostäder ska kunna byggas enligt planförslaget i Rimbo centrum. Luktolägenheterna är möjliga att åtgärda så att bostäder kan byggas på ett avstånd av 0–100 meter från avloppsreningsverkets fastighetsgräns, beroende på riktning från verket. Kostnaden bedöms uppgå till uppemot 9,0 mnkr för scenario 4. För att klara utbyggnaden enligt planförslaget krävs åtgärder minst motsvarande scenario 3 i luktutredningen. Kostnaden för scenario 3 bedöms uppgå till 4,1 Mnkr.

I samband med detaljplanering får det utredas vilka skyddsområden som behövs mellan befintliga verksamheter inom respektive verksamhetsområde och planerade utvecklings- och utredningsområden.

Hästhållning
Planerade nya områden för bostäder ligger tillräckligt långt från ridanläggningen Ridklubben Rimbo Ryttare. I de fall det finns annan hästhållning på annan plats i närheten av bostäder, vårdlokaler eller skola/förskola, bör ett skyddsavstånd hållas mellan ridverksamhet/hästhagar och bostäder/förskola.

Skred och erosion
På några platser inom utvecklingsområdena Rimbo centrum och Vallby södra finns risk för skred, ras eller erosion angivna av SGU och/eller Skogsstyrelsen. Risk finns även inom några av utredningsområdena.

I samband med detaljplanering bör geotekniska undersökningar göras för att få information om förutsättningarna för grundläggning och eventuell risk för skred, ras eller erosion.

Trafikbuller
Några av planerade utvecklings- och utredningsområden ligger intill väg 77 och väg 280 där relativt höga ljudnivåer kan förväntas med hänsyn till att dessa vägar är genomfartsvägar i nuläget. Däremot planeras inte för några bostadsområden intill de nya sträckningarna av dessa vägar men utredningsområdet Bobacken

ligger intill väg 280 och planeringen måste ta hänsyn till detta. I samband med detaljplanearbetet bör en översiktlig bullerutredning göras för att säkerställa ett tillräckligt skyddsavstånd till den planerade järnvägen.

Trafiksäkerhet
Förslaget till ny sträckning för väg 280 och väg 77 förbi Rimbo är positivt för trafiksäkerheten i Rimbo och innebär att de befintliga genomfartsvägarna kan byggas om till stadsgator där gång- och cykeltrafik kan prioriteras. Utredningsområdet Bobacken måste planeras med hänsyn till trafiksäkerhet på grund av närheten till väg 280 och områdets avstånd till Rimbo centrum

Risker
Brandstationen i Rimbo har en central placering vilket är positivt. I samband med kommande detaljplanearbete bör en riskutredning göras om bostäder planeras i närheten av bensinstationerna eller verksamheter med behov av skyddsavstånd på grund av risker.

Transporter med farligt gods
Utvecklingsområdet Vallby södra och utredningsområdet Kilen planeras intill det föreslagna läget för väg 280 och utredningsområdet Bobacken intill befintlig väg 280. Som underlag till detaljplanering inom detta område bör en riskutredning göras med hänsyn till transporter med farligt gods förbi Rimbo.

Översvämning
De flesta av föreslagna utvecklings- och utredningsområden ligger på skogs eller jordbruksmark och vid exploatering av dessa områden ökar risken för översvämning. Genom att kombinera en analys av ekosystemtjänsten för markens vattenreglerande förmåga med dagvattenutredning och skyfallskartering går det att identifiera särskilt viktiga områden att genomföra åtgärder i för att reglera stora vattenflöden och samtidigt höja värdet av denna ekosystemtjänst.

Grad av konsekvens för hälsa och säkerhet.

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Miljömål

För de flesta relevanta miljökvalitetsmålen bedöms planförslaget i huvudsak ge en negativ påverkan. Positiva effekter är mindre näringsläckage vid exploatering på jordbruksmark och mindre läckage från förorenad mark vid eventuell sanering i samband med exploatering. Möjligheter finns att ta ytterligare hänsyn till de aktuella miljöaspekterna i kommande detaljplanearbete. Graden av påverkan kan variera men på lång sikt, ur ett hållbarhetsperspektiv och med hänsyn till att en del av påverkan är kumulativ, bedöms påverkan som stor om exploateringen blir omfattande.

Grad av konsekvens för miljömål.

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Betydande miljöpåverkan och samlad bedömning

Utvecklingsområden
Planförslagets utvecklingsområden bedöms orsaka betydande miljöpåverkan med avseende på naturmiljö och vattenmiljö med hänsyn till exploatering av naturmark (skog) och ökad dagvattenavrinning. Konsekvenserna bedöms som måttliga och möjligheter finns att ta ytterligare miljöhänsyn i det kommande detaljplanearbetet, vilket behöver göras. Det är även dessa frågor som kommunen bör lägga särskild vikt vid i kommande uppföljning för utvecklingsområdena.

Utredningsområden
Planförslagets utredningsområden bedöms orsaka betydande miljöpåverkan av i huvudsak följande skäl;

- Påverkan på naturmiljön och ekosystemtjänster med hänsyn till exploatering av naturmark inom området Norra Kvarntorpet, Drakberget och eventuellt Ekdalen, Bobacken och Asplund/Tomta.
- Påverkan på kulturmiljön med hänsyn till exploatering inom området Ekdalen och Asplund/Tomta.
- Påverkan på landskapsbilden inom området Ekdalen, Asplund/Tomta och Kilen.
- Ianspråktagande av jordbruksmark inom området Ekdalen, Bobacken, Asplund/Tomta och Kilen.
- Påverkan på rekreationsintressen på grund av exploatering inom området Norra Kvarntorpet, Drakberget och Ekdalen.
- Generell påverkan på vattenmiljön med hänsyn till ökad dagvatten-avrinning inom samtliga utredningsområden och risk för påverkan på vattenförsörjning genom exploatering inom vattenskyddsområde för reservvattentäkten i Bergby inom området Kilen.

Konsekvenserna bedöms som stora om exploateringen inte begränsas till ett mindre antal hus/mindre områden inom respektive utredningsområde och då i anslutning till befintlig bebyggelse eller befintliga vägar och på områden med i första hand låga naturvärden.

2. Inledning

2.1. Den fördjupade översiktsplanens bakgrund

Norrtälje kommun har tagit fram en ny fördjupad översiktsplan (FÖP) för Rimbo. I nuläget finns en fördjupad översiktsplan för Rimbo som antogs 2010. Rimbo är kommunens näst största ort med cirka 5 000 invånare och har en särställning som kommundelscentrum. I ett kommundelscentrum är det angeläget att underlaget för utbud av kommersiell och annan service ges möjlighet att utvecklas. Orten är i förhållande till omkringliggande arbetsmarknader i Stockholm, Uppsala och Stockholm Arlanda Airport mycket strategiskt belägen och efterfrågan av nya bostäder i Rimbo är stor.

2.2. Den fördjupade översiktsplanens syfte

Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att ta ett helhetsgrepp över ortens samhälls- och bebyggelseutveckling. Detta inkluderar frågor om markanvändning, service, handel, sociala perspektiv, trafik, natur- och rekreation, vatten, VA, miljö-aspekter med mera.

2.3. Läget och areal

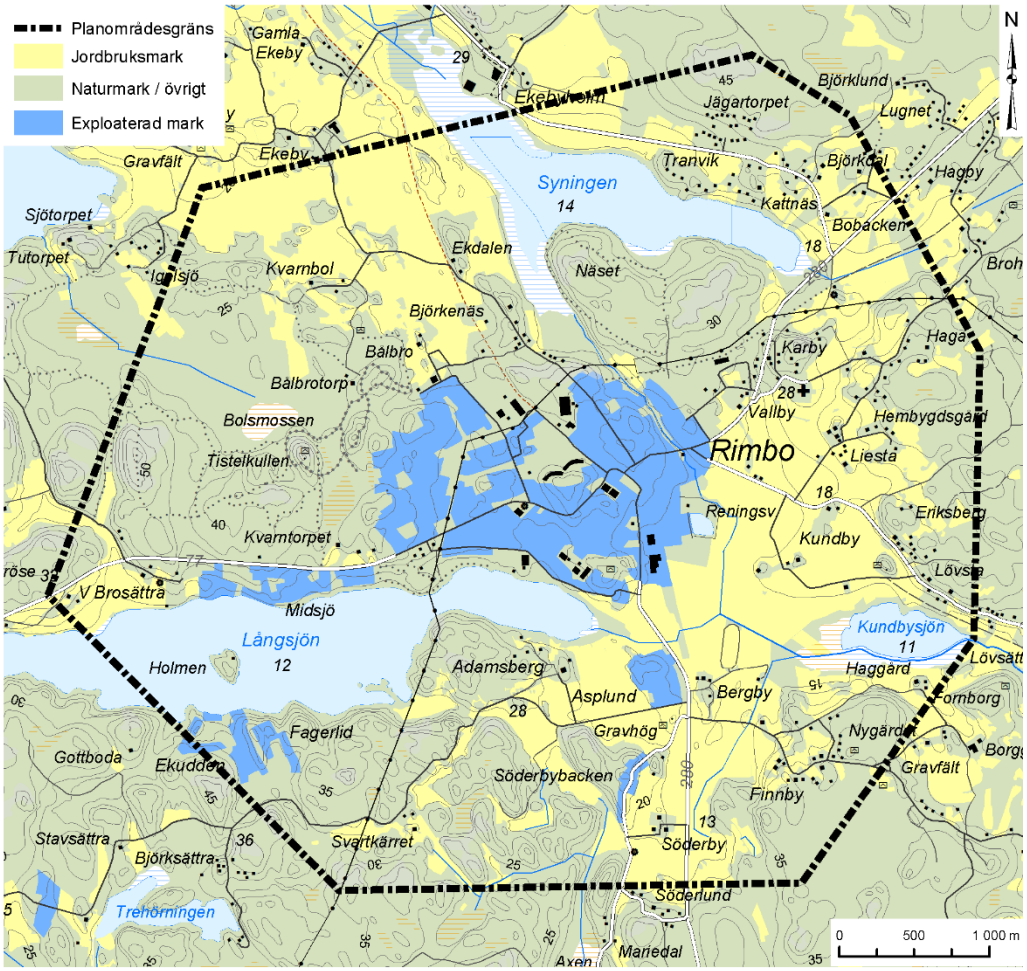
Rimbo ligger nordost om Arlanda, mellan Norrtälje och Uppsala. Avståndet till Norrtälje är knappt 2 mil, till Arlanda 3,5 mil och till Stockholm och Uppsala cirka 4,5 mil. Den fördjupade översiktsplanen omfattar Rimbo samhälle med omnejd.

Figur 1 Planområdets läge i Norrtälje kommun.

2.4. Befintlig markanvändning

Den huvudsakliga befintliga markanvändningen inom planområdet är jordbruksmark, naturmark, som i huvudsak består av skog, och exploaterad mark i centrala Rimbo.

Figur 2 Schematisk markanvändning inom planområdet idag.

2.5. Miljöbedömningens bakgrund och syfte

Denna handling är en miljökonsekvensbeskrivning tillhörande miljöbedömningen av fördjupad översiktsplan för Rimbo, Norrtälje kommun.

Enligt miljöbalken (1998:808, förkortad MB) 6 kap. och plan- och bygglagen (2010:900, förkortad PBL) 4 kap. 34 § ska en miljöbedömning upprättas för de planer och program vars genomförande kan antas innebära en betydande miljöpåverkan. Genomförandet av en översiktsplan kan generellt antas medföra en betydande miljöpåverkan. Genomförandet av en miljöbedömning innebär flera steg, varav ett första steg är att identifiera och avgränsa relevanta aspekter som sedan tas upp i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).
Miljökonsekvensbeskrivningen ingår i den fördjupade översiktsplanens handlingar och kommer precis som denna bli föremål för samråd med allmänheten och berörda myndigheter. Samråd och granskning av MKB:n samordnas med planförfarandet för den fördjupade översiktsplanen. Enligt 6 kap. 1 § MB är syftet med miljöbedömningen att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas (lag 2017:955).

Vid miljöbedömningen ingår det att:

- samråda om omfattning och detaljeringsgrad i MKB (avgränsningssamråd)
- upprätta en MKB
- ge tillfälle till synpunkter på MKB:n och planen
- arbeta in slutsatser och inkomna synpunkter innan planen antas

2.6. Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och avgränsning

Enligt 6 kap. 11 § MB ska både konsekvenser, eventuella åtgärder samt rimliga alternativ till förslag på fördjupad översiktsplan med hänsyn till dess syfte och geografiska räckvidd identifieras, beskrivas och bedömas.

Genom MKB:n redovisas betydande positiv eller negativ miljöpåverkan som kan antas uppkomma på biologisk mångfald, befolkning, människors hälsa, djurliv, växtliv, mark, vatten, luft, klimatfaktorer, materiella tillgångar, landskap, bebyggelse, forn- och kulturlämningar och annat kulturarv.

Avgränsning och metodbeskrivning

En avgränsning beträffande MKB:ns innehåll, omfattning och detaljeringsgrad har enligt 6 kap. 12 § MB genomförts för nu aktuellt förslag till fördjupad översiktsplan. Se Avgränsning av MKB för fördjupad översiktsplan för Rimbo – *Underlag för samråd enligt 6 kap 13 § miljöbalken, Norrtälje kommun, 2018–10–11.* Av underlaget framgår att man haft workshops och medborgardialog med mera. Samråd med länsstyrelsen har även skett genom möten 2018-10-04, 2018-11-20 och 2019-10-14. I ett senare skede, under våren 2021, har planförslaget reviderats med hänsyn till den politiska viljan och ett antal större utredningsområden har lagts till.

MKB:n har avgränsats utifrån platsens förutsättningar, planens syfte och de miljö- och riskfrågor som har identifierats till att omfatta följande frågor:

- Landskapsbild
- Naturmiljö
- Ekosystemtjänster
- Kulturmiljö
- Rekreation och friluftsliv
- Ianspråktagande av jordbruksmark
- Vattenförsörjning
- Dagvatten
- Hälsa och säkerhet inklusive buller
- Miljökvalitetsmål
- Miljökvalitetsnormer

Motiveringen till avgränsningen till ovanstående punkter är att dessa miljöaspekter bedöms vara mest intressanta med hänsyn till platsens förutsättningar och den planerade exploateringen. Även kumulativa effekter redovisas i den mån de kan förutses i nuläget. Klimateffekter tas i förekommande fall upp under respektive sakområde.

För varje sakområde görs följande bedömning i den samlade bedömningen:

- Graden av miljökonsekvens (en översiktlig bedömning/gradering av hur stor påverkan/konsekvenserna blir)
- Konsekvensens geografiska omfattning (inom vilket område bedöms påverkan ske/konsekvenserna uppstå)

Graden av konsekvens och konsekvensens geografiska omfattning markeras med färg enligt följande skala där exempelvis grönt betyder små konsekvenser eller mindre/lokal betydelse.

Grad av konsekvens för miljöaspekt

Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små konsekvenser	Positiva konsekvenser

Konsekvensens geografiska omfattning

Nationell påverkan	Regional betydelse	Kommunal betydelse	Mindre/lokal betydelse

Detaljeringsgrad vid bedömning
Den fördjupade översiktsplanen är ett strategiskt övergripande dokument, en framtida utveckling av Rimbo samhälle. Utvecklingens påverkan och konsekvenser kan inte förutspås i detalj. Även bedömningar och slutsatser i denna MKB är därför i viss mån övergripande.

Tidsmässig avgränsning
MKB:n följer den fördjupade översiktsplanens tidplan både vad gäller planprocessen och tiden för planens genomförande. I detta fall sträcker sig planen fram till 2050.

Geografisk avgränsning
Ett genomförande av den fördjupade översiktsplanen medför konsekvenser inte endast inom avgränsningen av den fördjupade översiktsplanens yta utan även utanför. Konsekvenserna utanför gränsen för planområdet kan i detta fall vara påverkan på vatten- och luftmiljön, trafik, natur- och kulturmiljön, rekreation, landskapsbild samt buller.

2.7. Redovisning av alternativ

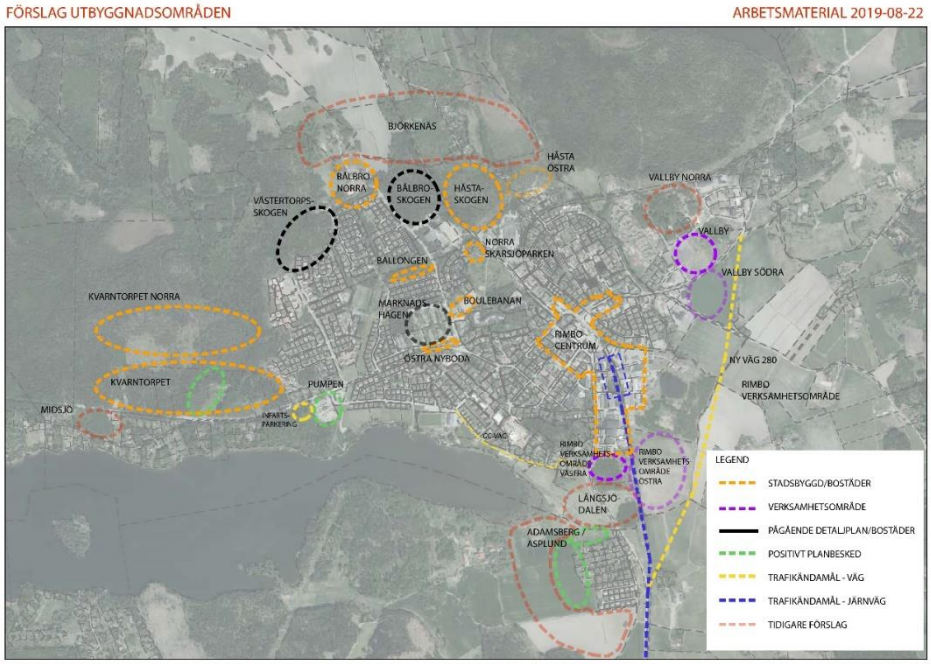
Planförslaget - huvudalternativet
För att belysa de miljökonsekvenser som kan tänkas uppstå beskrivs ett huvudalternativ som är de konsekvenser som kan förväntas vid ett genomförande av den fördjupade översiktsplanen. Huvudalternativet innehåller även ett antal större utredningsområden, som inte har studerats i detalj och vars avgränsning är schematisk.

Nollalternativ
Ett nollalternativ beskrivs endast kortfattat. Beskrivningen av nollalternativet är en bedömning av miljöns sannolika utveckling om det nya fördjupade översiktsplaneförslaget för Rimbo samhälle inte genomförs. Nollalternativet innebär därmed ett scenario som motsvarar Rimbos framtida samhällsutveckling vid avsaknad av en ny FÖP som strategiskt beslutsunderlag.

Sidoalternativ
Arbetet med den fördjupade översiktsplanen har inletts med en workshop för företagare samt en bred medborgardialog, som påverkat viktiga vägval i arbetet med FÖP:en. På så sätt har workshopen och medborgardialogen fungerat som en metod för att utreda alternativa inriktningar tidigare i planprocessen. Detta motsvarar syftet med att beskriva tänkbara sidoalternativ.

Kommunens arbete med den fördjupade översiktsplanen har varit en process där det i ett tidigare skede funnits flera andra alternativ som förkastats av olika skäl. Figuren nedan visar de områden som kommunen arbetat med. Områden har utgått av olika skäl som exempelvis natur- och kulturmiljövärden, fornlämningar, rekreationsintressen, åkermark, vattenskyddsområde, närhet till kraftledning, närhet till väg 77 samt osäkra markförhållanden. Några av dessa tidigare förkastade områden har genom den politiska viljan på nytt tagits med i planförslaget som utredningsområden. Andra områden, där detaljplaneläggning pågår eller nyligen avslutats, har tolkats in som pågående markanvändning (exempelvis Västertorpsskogen och Bålbroskogen).

- Midsjö - utvecklingsområde
- Norra Kvarntorpet - utredningsområde
- Ballongen
- Boulebanan
- Östra Nyboda
- Björkenäs - utredningsområde
- Håsta östra
- Långsjödalen (ingår i utredningsområdet Asplund/Tomta)
- Asplund/Tomta - utredningsområde
- Vallby och Vallby norra
- Rimbo verksamhetsområde östra och västra (motsvarar ungefär utredningsområdet Kilen)
- Rimbo verksamhetsområde västra
- Förskola söder om Drakberget, Skarsjöparken

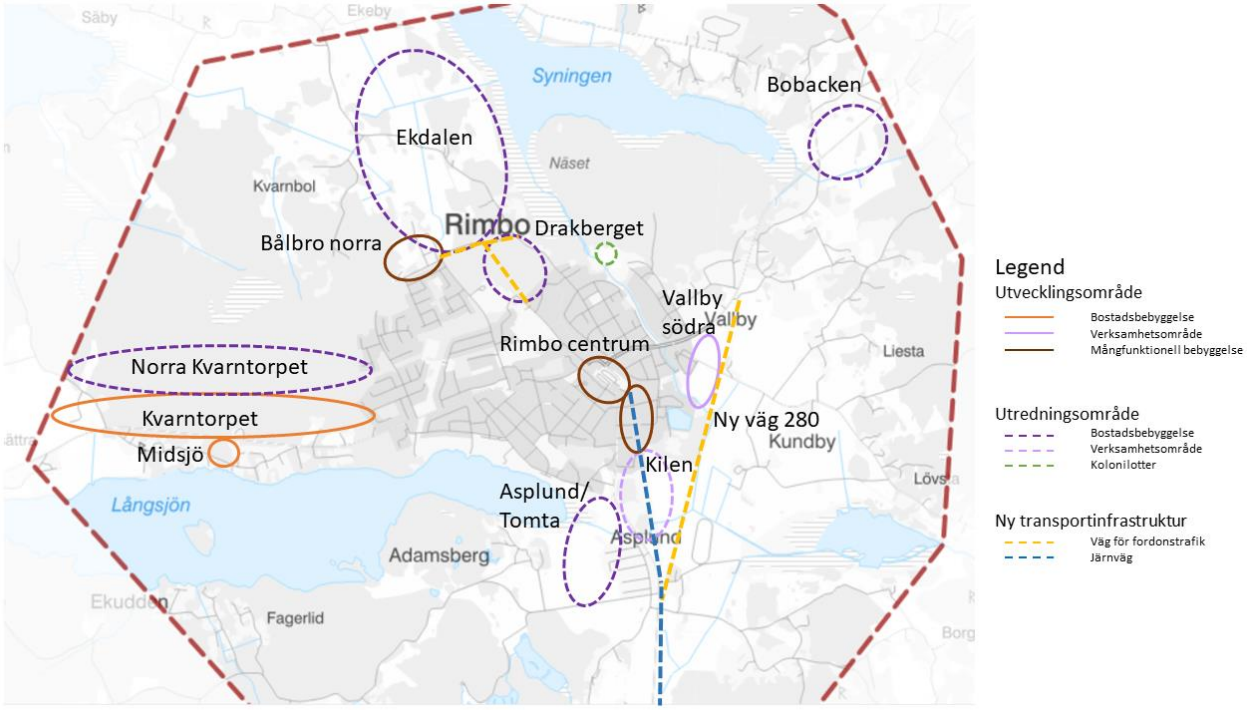
Figur 3 Utbyggnadsområden som tidigare funnits med i planprocessen. Några av dessa områden ingår numera på nytt i planförslaget som utredningsförslag från politikerna

3. Planförslag - fördjupad översiktsplan

Fokus för den fördjupade översiktsplanen för Rimbo är följande:

- Rimbo centrum
- Småhusbebyggelse
- Stärka kopplingen till Arlanda genom att planera för verksamheter och kollektivtrafik.
- Verksamhetsområden i anslutning till tätorten och i anslutning till ny väg 280.
- Utveckling med hänsyn till befintliga värden för rekreation, jordbruksmark samt natur- och kulturmiljö.

Utöver utvecklingsområdens redovisas schematiskt ett antal utredningsområden som tidigare har förkastats med hänsyn till olika värden och som måste studeras närmare för att avgränsning och omfattningen av eventuell möjlig exploatering ska kunna bedömas. Utbyggnaden planeras att ske i etapper. I kartbilden nedan redovisas de föreslagna utvecklings- och utredningsområdena.

Figur 4 Plankarta med förslag på utvecklings- och utredningsområden.

Utvecklingsområden

Kvarntorpet
Området ska utvecklas med bostäder.

Bålbro norra
Området ska utvecklas med mångfunktionell bebyggelse.

Midsjö
Området ska utvecklas med bostäder, främst friliggande småhus.

Vallby södra
Området ska utvecklas med verksamheter.

Rimbo centrum
Se längre ner.

Utredningsområden

Kolonilotter
Kolonilotter ska utvecklas i området.

Ekdalen
Bostäder ska tillkomma i området, främst friliggande småhus. Hur många bostäder som kan tillkomma ska utredas i ett senare skede.

Banvallen som bilväg
Banvallen ska omvandlas till bilväg för att avlasta Rånäsvägen. Omfattande exploatering av Ekdalen är en förutsättning för vägens existens.

Drakberget
Området ska utvecklas med nya bostäder, främst småhus med inslag av par- och radhus.

Norra Kvarntorpet
Området ska utvecklas med bostäder, främst friliggande småhus.

Asplund/Tomta
Området ska utvecklas med bostäder, främst friliggande småhus.

Kilen
Området ska utvecklas till verksamhetsområde.

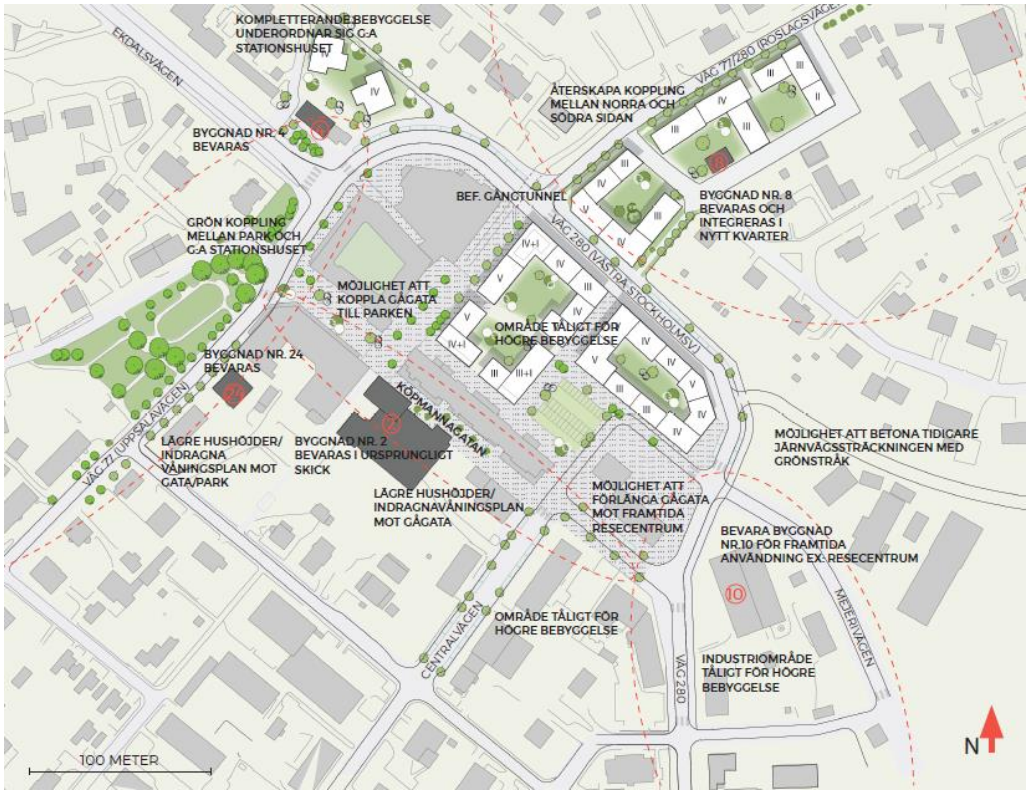
Bobacken
Området ska utvecklas med bostäder, främst friliggande småhus.

Nya vägar

Inriktningen för den framtida utvecklingen av Rimbo samhälle är i viss mån beroende av att väg 77 och väg 280 får nya sträckningar. Trafikverket arbetar med planering av en ny vägsträckning för väg 77. Den exakta dragningen av väg 77 är inte beslutad. Vägsträckningen för väg 280 är den dragning som kommunen förordar men Trafikverket har inte påbörjat arbetet.

Rimbo centrum

Enligt Rimbos nya fördjupade översiktsplan önskar kommunen att förtäta bebyggelsestrukturen kring det tidigare stationsområdet, se efterföljande kartbild.

Figur 5 Utvecklingsförslag. Kartbild: WSP, 2020-04-15.

Planförslaget tar fasta på följande fyra olika karaktärsområden:

- Villabebyggelse trädgårdsstaden,
- Gamla centrum ”paradgatan”,
- Äldre industri med järnvägsprägel och
- Köpmannagatan.

Karaktärsområdena grundar sig i den historiska markanvändningen. Inom varje område finns det bevarade strukturer, så som byggnader och andra element som tillsammans gör det möjligt att än idag utläsa och förstå den historiska markanvändningen på platsen*1*. Enligt planförslaget avses Rimbo centrum att förtätas samtidigt som det värnas om kulturhistoriskt intressanta objekt i de fyra karaktärsområdena.

1 Rimbo centrum, del 2-utvecklingsförslag, WSP, 2020-04-15.

4. Nollalternativ

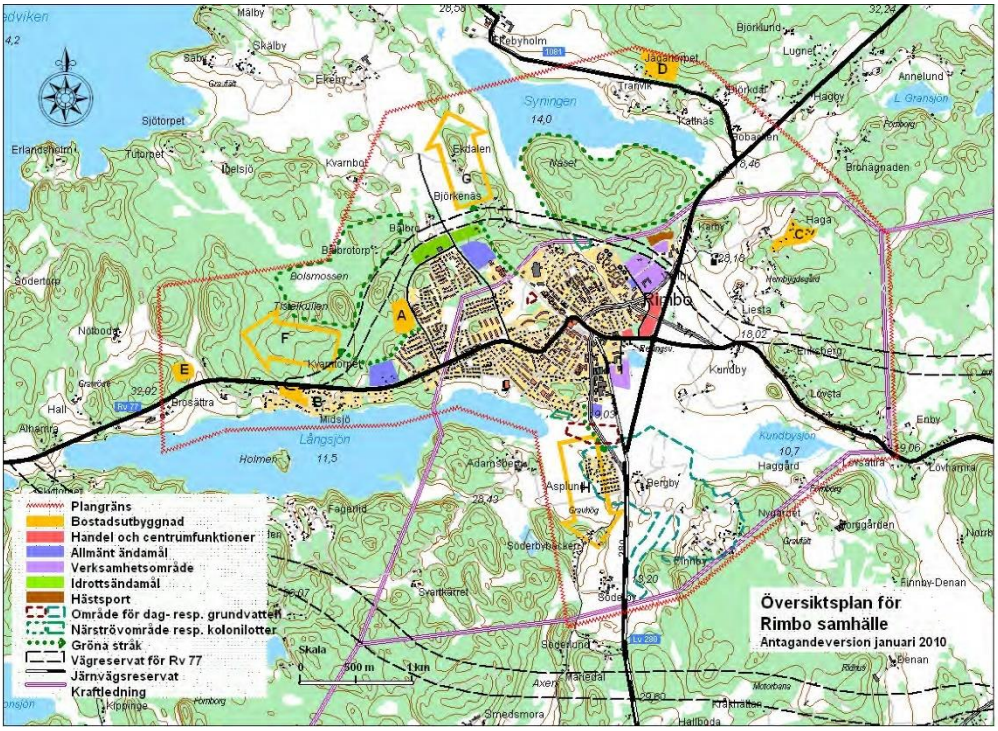
Nollalternativet innebär den sannolika utvecklingen av området om det aktuella förslaget på fördjupad översiktsplanen inte antas och realiseras. Om inte en ny fördjupad översiktsplan antas gäller istället fortsättningsvis nuvarande fördjupad översiktsplan för Rimbo, som antogs 2010-05-10. I den finns planberedskap för byggande av nya bostäder och företagsetableringar. Planen möjliggjorde att orten Rimbo år 2020 kunde ha en befolkning på 6 000 invånare. En av de huvudsakliga skillnaderna mellan gällande FÖP och aktuellt förslag, är att det aktuella förslaget siktar 30 år framåt till år 2050 jämfört med gällande FÖP som planerade för åren 2010 till 2020. Övriga större skillnader är följande:

- Gällande FÖP utgår från en sträckning för ny väg 77 både norr och söder om Rimbo medan aktuellt förslag utgår från en sträckning söder om Rimbo. Sträckningen för väg 280 har inte ändrats jämfört med FÖP:en från 2010.

- Ytterligare större skillnad är den centrumutveckling som föreslås av planförslaget som bland annat innebär fler bostäder i centrum och ett nytt resecentrum men buss- och tågstation.

Gällande FÖP anger omfattande områden för bostäder i tre riktningar förutom några mindre områden markerade med bokstäverna A, C, D och E i figuren nedan. De större utbyggnadsområdena var tänkta i skogsområdet väster om Rimbo, i jordbrukslandskapen norr och söder om Rimbo enligt pilarna F, G och H.

I ett sent planeringsskede under våren 2021 har ett antal utredningsområden tillkommit som inte är lika noggrant analyserade som planförslagets utvecklingsområden. Dessa områden är större områden som i stort sammanfaller med de tre pilarna i gällande FÖP. Ytterligare ett större område har tillkommit vid Bobacken.

Figur 6 Gällande fördjupad översiktsplan för Rimbo, antagen av fullmäktige 2010-05-10.

Konsekvenser med hänsyn till ”god bebyggd miljö” och planeringsförutsättningar

Här nedan återges reflektioner kring nackdelarna med gällande fördjupad översiktsplan (nollalternativet) jämfört med föreslagna utvecklingsområden i aktuellt förslag till fördjupad översiktsplan.

Synpunkterna vad gäller spridd bebyggelse och utveckling på tidigare oexploaterad mark är även giltiga för planförslagets utredningsområden som tillkommit i ett sent planeringsskede genom ett initiativ från politiker.

Spridd bebyggelse

I den tidigare fördjupade översiktsplanen för Rimbo föreslås bostadsutvecklingen främst ske i utkanterna av Rimbo tätort vilket skapar en spridd och gles bebyggelsestruktur. En spridd och gles bebyggelse kan försvåra planeringen av nödvändig teknisk och social infrastruktur. Det kan även innebära stora investeringar för att upprätthålla tillräcklig bra standard till exempel lokalisering av förskolor och skolor och VA försörjning. I orter med en spridd bebyggelse kan det vara svårt att uppnå det befolkningsunderlaget som behövs för god kollektivtrafikförsörjning vilket innebär att kollektiva färdmedel får svårt att konkurrera med bilen.

Otydlig utveckling på tidigare oexploaterad mark
Områden som föreslås för bostadsutbyggnad är i många fall markerade med breda pilar och inte avgränsade i plankartan vilket skapar otydlighet gällande var utveckling kan ske och i vilken omfattning. Utvecklingen av områden för bostäder och verksamheter föreslås främst ske på mark som inte tidigare har ianspråktagits. I flera av de utpekade områdena finns det höga natur- och kulturvärden och jordbruksmark som är viktiga att utreda och ta hänsyn till vid exploatering. Otydligheten kring avgränsning och omfattning av utvecklingsområden och det eventuellt kommande behovet av utredningar kan innebära att efterföljande planarbetet tar lång tid. Det saknas en genomförandebeskrivning av planen vilket försvårar planeringen av kommunala investeringar i bland annat VA-nätet, förskolor och skolor och vård och omsorg. Den bostadsbebyggelse som föreslås är uteslutande småhus vilket bidrar till att skapa ett homogent bostadsbestånd i Rimbo.

Ingen utveckling av Rimbo centrum
I planen föreslås det ingen specifik utveckling av Rimbo centrum utan utveckling av centrumfunktioner föreslås ske i utkanten av Rimbo tätort, i anslutning till ett mindre handelsområde vid väg 77. Att sprida ut centrumfunktioner på flera platser inom tätorten minskar tillgängligheten till service och handel. Det kan även innebära att verksamheter går miste om positiva synergieffekter som uppstår vid nära lokalisering i centrum. Det finns en risk att centrum utarmas till följd av att handels- och serviceområden etableras i utkanten av tätorten.

Inga nya bostäder i Rimbo centrum
Planen förslår inte någon ny bostadsbebyggelse i centrum och tillsammans med utlokaliseringen av centrumfunktioner kan det bli svårt att upprätthålla ett levande centrum. För ett levande centrum som är befolkat under större delen av dygnet bör det finnas olika typer av verksamheter och servicefunktioner men även bostäder. Rimbo centrum består av stora ianspråktagna och hårdgjorda ytor men i planen föreslås inte någon specifik utveckling av centrum. I stället för att utveckla och effektivisera användningen av ytorna i det befintliga centrumet föreslår planen en utveckling av centrumfunktioner på oexploaterad mark.

Miljökonsekvenser av nollalternativet jämfört med planförslagets utvecklingsområden

Sammantaget bedöms konsekvenserna för nollalternativet vara större jämfört med aktuellt planförslag vad gäller planförslagets utvecklingsområden.
Om utredningsområdena inkluderas i bedömningen blir konsekvenserna ungefär likvärdiga med nollalternativet.
Nollalternativet föreslår en större utbyggnad på i huvudsak tidigare oexploaterad mark, ungefär i överensstämmelse med vad planförslagets utredningsområden omfattar.

Kulturmiljö och landskapsbild

Sedan gällande FÖP för Rimbo antogs 2010 har det tagits fram en kulturmiljö-utredning och landskapsanalys. Vidare har de kulturhistoriska värdena i centrala Rimbo analyserats och redovisats och i sin tur legat till grund för ett utvecklings-förslag vid det före detta stationsområdet i Rimbo (område Rimbo centrum).

Nollalternativet bedöms som ett sämre alternativ då nu framtaget planerings-underlag*2* bedöms vara ett underlag som ger bättre förutsättningar för att bevara och utveckla landskapsbildsmässiga värden i stort samt att bevara och stärka Rimbo centrums kulturhistoriska värden och på så vis berika kommande planering och utveckling av orten.

Naturmiljö

Till skillnad mot aktuellt planförslag saknas detaljerade naturinventeringar som underlag till gällande fördjupad översiktsplan. Nollalternativet är sämre än planförslaget ur naturmiljösynpunkt eftersom nollalternativet berör mer naturmark. Om utredningsområdena inkluderas i planförslaget bedöms konsekvenserna för naturmiljön bli ungefär likvärdiga med nollalternativet.

Rekreation och friluftsliv

Enligt nollalternativet har hänsyn tagits till rekreation och friluftslivet på ett bra sätt. Eftersom nu aktuellt planförslag dock i jämförelse i mindre utsträckning tar nya, ännu ej exploaterade markområden, i anspråk bedöms nollalternativets påverkan på rekreation och friluftslivet som större än nu föreslaget planförslag.

2 Rimbo kulturmiljöutredning och landskapsanalys, WSP, 2019-11-29. Rimbo centrum, del 1-byggnadsklassificering, WSP 2020-03-16, Rimbo centrum, del 2-utvecklingsförslag, WSP, 2020-04-15.

Ianspråktagande av jordbruksmark
Nollalternativet berör mer jordbruksmark jämfört med aktuellt planförslag genom bostadsutbyggnad enligt pilarna G och H som i huvudsak berör jordbruksmark. Om utredningsområdena inkluderas i planförslaget bedöms konsekvenserna för ianspråktagande av jordbruksmark bli ungefär likvärdiga med nollalternativet.

Vattenmiljö och dagvatten
Aktuellt planförslaget innebär en större inriktning på förtätning av Rimbo centrum och mindre exploatering av naturmark jämfört med nollalternativet. Detta innebär mindre mängder nya hårdgjorda ytor och därmed generellt en mindre ökning av föroreningar från dagvattnet jämfört med nollalternativet.

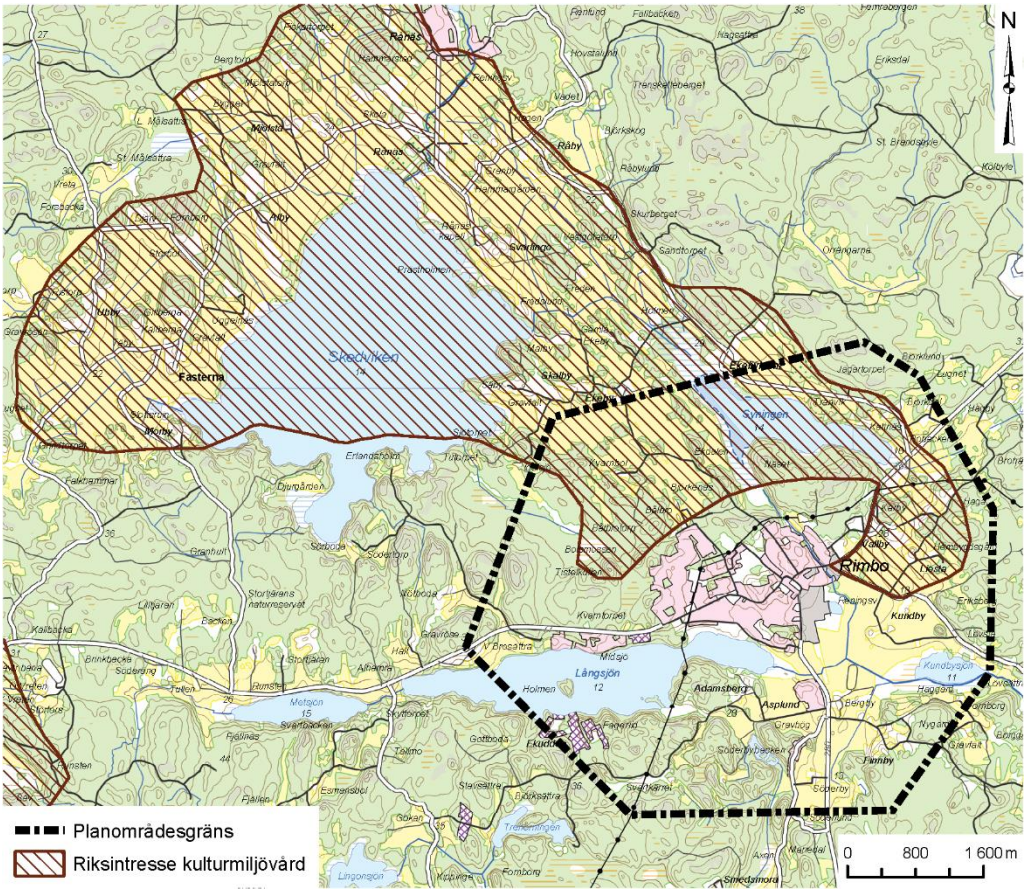
Hälsa och säkerhet
Nollalternativet har ett vägreservat väg 77 norr om Rimbo. Förslaget på sträckning norr om samhället bedöms som sämre ur störnings- och risksynpunkt jämfört med nu aktuell sträckning söder om samhället, som har ett större avstånd till Rimbo.

5. Förutsättningar - riksintressen och områdesskydd

Den fördjupade översiktsplanen redovisar planeringsunderlag som exempelvis riksintressen och planer som geografiskt sett berör området som den fördjupade översiktsplanen omfattar. I efterföljande avsnitt redovisas endast de planeringsunderlag som bedömts som relevanta för konsekvensbedömningen.

5.1. Riksintressen enligt 3 kap miljöbalken

Kulturmiljövård enligt 3 kap 6 § miljöbalken - Skedeviken

Figur 7 Riksintresseområdet utgör ett stort sammanhängande område nordväst om Rimbo. Några av de föreslagna exploateringsområdena ligger delvis inom riksintresseområdet.

Motiveringen till riksintresset är: ’Slättbygd kring en större sjö där odlings- och bebyggelsestruktur med byar, sätesgårdar och bruk, samt sockenbildningen kan följas alltsedan brons- och järnåldern’.

Uttryck för riksintresset är: ’Det vidsträckta odlingslandskapet med äldre vägsystem, byar och gårdar. Den efter en sockensammanslagning tillkomna Fasterna kyrka från 1806, där delar av den medeltida Esterna kyrkas murverk

ingår, samt grunden till Fasta medeltidskyrka, som samtidigt avskaffades. Inom området ligger dessutom Rimbo medeltida kyrka. Mörby slottsruin med ursprung som medeltida sätesgård. Ekebyholms slott, med 1700-talsprägel, och Rånäs säteri som vid 1700-talets slut omvandlades till bruk, med bruksgata, bostadshus av olika slag, ekonomibyggnader, brukskontor och lämningar av produktions-anläggningarna samt bruksherrgården från mitten av 1800-talet. Rånäs kapell från 1908. Det av storgodsdriften präglade landskapet. Välbevarade bymiljöer och gårdar som Ubby, Mjölsta, Svärlinge, Granby och Råby'.

Bedömning utvecklingsområden
Utvecklingsområdena Kvarntorpet och Rimbo centrum ligger på behörigt avstånd från riksintresset och bedöms därmed inte påverka riksintresset. Vallby södra och Bålbro norra berör en mindre del av riksintresseområdet och ligger i dess utkant. Påverkan av exploatering i Vallby södra och Bålbro norra bedöms vara liten.

Bedömning utredningsområden
Utredningsområdet Bobacken, öster om sjön Syningen, berör en mindre del av riksintresseområdet och ligger i dess utkant. Påverkan av exploatering i Bobacken bedöms därmed vara liten.

Utredningsområdet Ekdalen, norr om Rimbo, berör riksintresset. Riksintressets huvudsakliga värden ligger i landskapet med vägsystem, byar och gårdar. Området kring Tistelkullen och bort till Näset präglas av flertalet fornlämningar som utgör spår av bronsålderns landskap. Fornlämningsbilden ger landskapet stora värden och utgör uttryck för riksintresset. Enligt den kulturmiljöutredning och landskaps-analys som gjort av WSP som underlag till planarbetet (se vidare under *Landskaps-bild*), ingår området i ett *Mycket känsligt område* (Tistelkullens rekreationsområde) och i *Ett känsligt område* (Ekebys odlingslandskap). Den gamla banvallen genom området anges vara en *Mycket känslig struktur*. Området ingår i karaktärsområdet *Herrgårdslandskapet* och i ett *Särskilt värdefullt landskapsrum* inom detta område. I samband med ett detaljplanearbete inom området krävs en noggrann analys och bedömning av påverkan på riksintresset. Övriga utredningsområden bedöms inte påverka riksintresseområdet för kulturmiljö.

Stora delar nord och nordost om Rimbo präglas av riksintressanta uttryck som ska skyddas från påtaglig skada. Det är viktigt att dessa värden bevaras för framtiden och inte sönderdelas av ogenomtänkta ingrepp i miljön. Tillämpliga lagrum är 3 kap 6 §, 4 kap 4 § och 7 kap 11 § miljöbalken (MB).

För att kunna bibehålla de historiska miljöerna är det viktigt att dessa miljöer med sin bebyggelse och sitt landskap fortsätter att brukas på ett sätt som överens-stämmer med deras bevarandevärden.

Sammantaget bedöms att det föreslagna utredningsområdet Ekdalen riskerar att påverka de värdekärnor som beskrivs för riksintresset Skedeviken.

Kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken (väg 77)
Väg 77 är ett riksintresse för näringslivets transporter och utgör en anslutning till en utpekad hamn av riksintresse. Vägen är en viktig förbindelse mellan E4 och E18 för trafik till och från Kapellskärs hamn. Vägen ingår i ett nät med viktiga regionala vägar. Trafikverket arbetar med en vägplan som innebär att vägens sträckning genom Rimbo kommer att flyttas ut från Rimbo tätort.

Bedömning
Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset negativt då de föreslagna utvecklings- och utredningsområdena ligger på ett stort avstånd till den planerade nya vägsträckningen. De planerade utvecklingsområdena intill nuvarande sträckning av väg 77 genom Rimbo avses inte detaljplaneras förrän väg 77 är flyttad. Det planeras inte för nya verksamhetsområden i närheten av planerad ny sträckning för väg 77 i planförslaget, vilket är positivt med tanke på risker med transport av farligt gods.

I närheten av väg 280 planeras för ny bebyggelse men väg 280 utgör inte riksintresse.

Totalförsvar enligt 3 kap 9 § och kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken (flygplatser)
Planområdet ligger till viss del inom yttre kanten av MSA-ytan för Uppsala-Ärna flygplats (både civil- och militär flygplats) samt innanför Arlandas och Brommas MSA-ytor (civila flygplatser). MSA-ytan står för Minimum Sector Altitud och definierar inom vilket geografiskt avgränsat område det råder krav på hinderfrihet för att kunna garantera en säker inflygning till landningsbanan. Nya element i landskapet som exempelvis byggnader, master eller vindkraftverk kan, dels fysiskt på grund av sin höjd och dels ifall radiolänkstråk riskerar att störas, ha en negativ inverkan på flygtrafiken.

Bedömning
Ett genomförande av planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på berörda MSA-ytor eftersom några höga objekt som exempelvis vindkraftverk inte planeras inom planområdet.

5.2. Strandskydd

Strandskyddet gäller generellt längs med alla kuster, sjöar och vattendrag. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten, både på land och i vattenområdet. Strandskyddet kan också vara utökat, i Norrtälje kommun

vanligen till 300 meter. Strandskyddets syften är att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Inom strandskyddat område är det förbjudet att:

- uppföra nya byggnader,
- ändra byggnader eller sätta upp andra anläggningar eller anordningar som avhåller allmänheten från att röra sig där,
- gräva, spränga eller på annat sätt förbereda för sådana byggnationer,
- utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv.

Anläggningar eller anordningar som är förbjudna kan till exempel vara bryggor, pirar, staket, grillplats och parkeringsplatser. Andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv kan vara att fälla träd, muddra, lägga upp massor eller gödsla.

Ekonomibyggnader och anordningar som behövs för jordbruk, fiske och skogsbruk är undantagna från förbudet, om de måste ligga inom strandskyddat område för sin funktions skull.

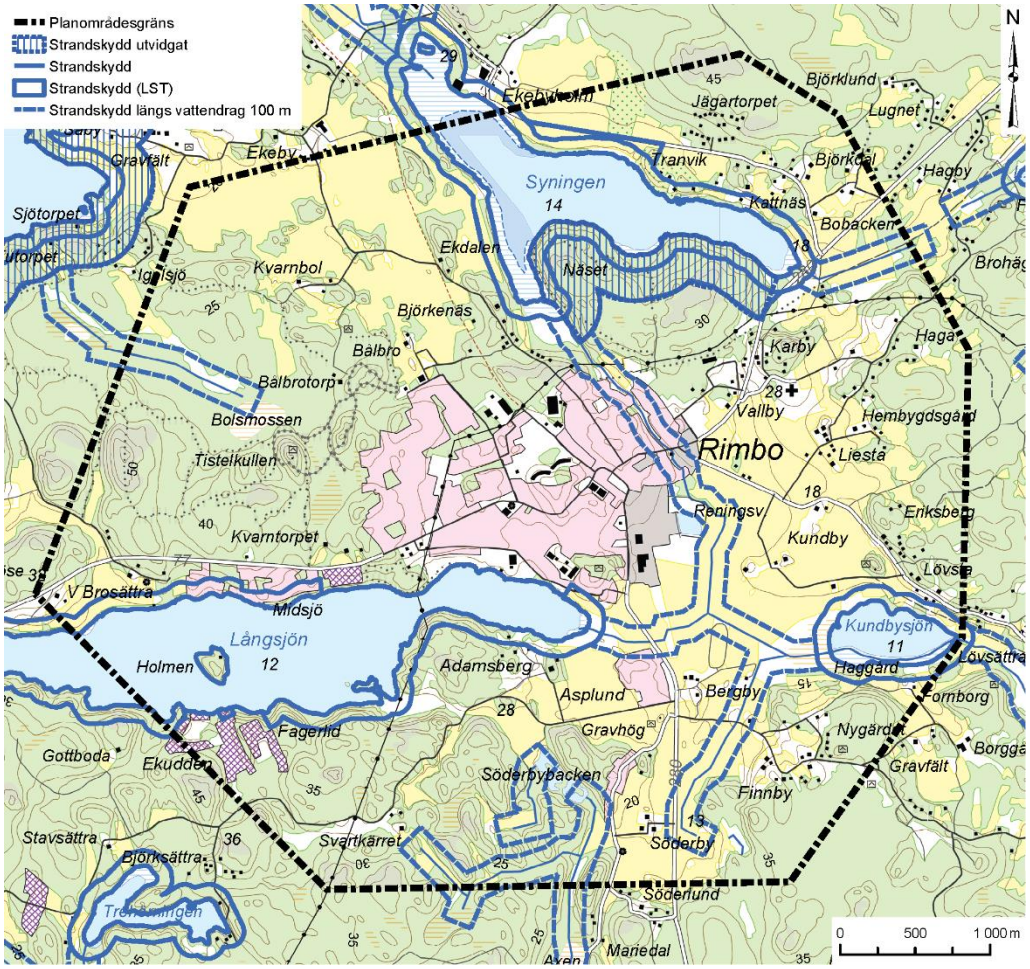
En kommun har enligt plan- och bygglagen möjligheten att upphäva strandskyddet i en detaljplan. En förutsättning för att kunna upphäva strandskyddet för ett visst område är att ett av särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c-d §§ MB uppfylls samt att intresset av att ta området i anspråk på ett sätt som avses med detaljplanen ska väga tyngre än strandskyddets syften. Generellt gäller även att en fri passage för allmänheten ska säkerställas mellan strandlinjen och planerad byggnation, se 7 kap. 18 § MB. Kravet på fri passage gäller inte om byggnaden eller anläggningen för sin funktion måste ligga vid vattnet.

Föreslagen förändring utvecklingsområden

Utvecklingsområdet för verksamheter vid Vallby södra berör strandskydd för vattendraget Norrtäljeån – Vallby mellan Syningen och Kundbysjön. Ån går i den södra kanten av utvecklingsområdet. Utvecklingsområdet Midsjö berörs av strandskydd för Långsjön.

Föreslagen förändring utredningsområden

Utredningsområdena Asplund/Tomta och Kilen berör Norrtäljeån efter Långsjön. Föreslagna kolonilotter berör strandskyddet för Norrtäljeån – Vallbyån söder om Syningen.

Figur 8 Strandskydd. 100 meter strandskydd gäller runt hela Långsjön. För vissa områden vid Långsjön gäller dock strandskydd enligt gällande detaljplaner. Syningen norr om Näset har ett strandskydd på 300 meter.

Bedömning utvecklingsområden

Föreslaget utvecklingsområde för Vallby södra måste hålla ett avstånd på 100 meter till Norrtäljeån-Vallbyån på grund av strandskydd. Föreslaget utvecklingsområde Midsjö måste hålla ett avstånd på 100 meter till Långsjön. Vattendraget och Långsjön är vattenförekomster och har bedömts som potentiellt ekologiskt känsliga i analysen av grön infrastruktur för Rimbo (Calluna 2018).

Bedömning utredningsområden

Föreslagna utredningsområden måste hålla ett avstånd på 100 meter till Norrtäljeån respektive Norrtäljeån efter Långsjön och Norrtäljeån – Vallbyån på grund av strandskydd. Norrtäljeån efter Långsjön och Norrtäljeån – Vallbyån är vattenförekomster och har därmed bedömts som potentiellt ekologiskt känsliga i analysen av grön infrastruktur för Rimbo (Calluna 2018).

6. Förutsättningar - kommunala planer

Översiktsplan
Översiktsplan 2040 antogs i december 2013. Planen anger bland annat följande:

'För att nyproduktion av bostäder ska bli efterfrågad och genomförd måste den ske i attraktiva livsmiljöer med goda kollektiva pendlingsmöjligheter. Idag finns dessa möjligheter främst i anslutning till Norrtälje stad och i viss mån i Rimbo.'

'Upprustningen och ombyggnaden av riksväg 77 med förstärkt kollektivtrafik kommer att ge goda möjligheter för tillväxt i hela stråket med Rimbo som nav och stärkta pendlingsmöjligheter.'

I översiktsplanen anges att i tillståndsgivning, planer och projekt i ett ekologiskt känsligt område ska konsekvensbedömning ske med avseende på hur det ekologiskt särskilt känsliga området påverkas. Norrtälje kommun klassar följande områden som ekologiskt särskilt känsliga:

Vatten- och markområden som är belastade av näringsämnen och/eller miljöföroreningar, mark- och vattenområden som hyser rödlistade växter och djur, nyckelbiotoper, område med naturvärde enligt Skogsstyrelsen, häcknings-, rast- och övervintringsområden för sjöfågel, övervintringslokal för fladdermöss, kustvattendrag som mynnar i havet, slåtterängar- och naturbetesmarker, rikkärr, sumpskogar, våtmarker och vattenförekomster med miljökvalitetsnormer.

Bedömning
En utveckling i Rimbo stämmer överens med översiktsplanen. I det fortsatta arbetet måste hänsyn tas till ekologiskt känsliga områden inom planområdet. Det innebär att dagvattenhanteringen måste ske med stor omsorg eftersom recipienterna för dagvattnet (Syningen, Långsjön och Norrtäljeån), är vattenförekomster som inte klarar god status i nuläget. Både Syningen och Långsjön har dålig ekologisk status.

Det måste tas hänsyn till de rödlistade och fridlysta arter som påträffats inom respektive utvecklings- och utredningsområde. De områden som inte tidigare naturvärdesinventerats måste inventeras. De områden som inte inventerats helt eller delvis är utvecklingsområdena Kvarntorpet samt utredningsområdena Kolonilotter, Ekdalen, Banvallen som bilväg, Norra Kvarntorpet, Asplund/Tomta, Kilen och Bobacken.

Fördjupad översiktsplan (FÖP)
Det finns en gällande FÖP för Rimbo, antagen av kommunfullmäktige 2010.

Bedömning
Den gällande FÖP:en är inaktuell men fungerar som nollalternativ i denna MKB, se vidare under *Nollalternativ* ovan. Gällande FÖP saknar en utveckling av Rimbo centrum, vilket är ett utvecklingsområde enligt planförslaget. De föreslagna utredningsområdena stämmer i grova drag överens med de grova pilarna för bostadsutbyggnad i norr (G), söder (H) och väster (F) i gällande FÖP. Utredningsområdena Kilen och Bobacken saknas i gällande FÖP.

Dagvattenstrategi
Kommunen har en dagvattenpolicy, antagen av kommunfullmäktige 2016-12-19 § 270 och en dagvattenstrategi, antagen av kommunfullmäktige 2017-11-06. Syftet med dagvattenstrategin är att uppnå en god vattenstatus i kommunens sjöar, vattendrag och hav genom att begränsa tillförseln av föroreningar, att bebyggda områden inte ska drabbas av skador vid översvämningar samt att få till en hållbar exploateringsprocess. I strategin finns riktlinjer för planering av dagvatten-hanteringen. Den handlar om att dagvattenflöden ska minimeras och att dag-vattnet ska ses som en resurs. Dagvattenflödet ska tas omhand på ett säkert och långsiktigt hållbart sätt och utsläpp till recipienten ska se på ett långsiktigt hållbart sätt.

Bedömning
För att kommunens dagvattenstrategi ska uppfyllas måste arbetet med dagvatten-hanteringen i den fördjupade översiktsplanen fortsätta i detaljplanearbetet. Se vidare under *Dagvatten* nedan.

Bostadsförsörjningsstrategi
Kommunen har en bostadsförsörjningsstrategi, antagen 2017-08-28. I strategin finns bland annat bostadspolitiska mål och strategiska riktlinjer. I strategin anges att kommunen ska ta fram en fördjupad översiktsplan för bland annat Rimbo för att få en samlad bild av var nya bostäder bäst lämpar sig att byggas.

Bedömning
Den fördjupade översiktsplanen stämmer överens med bostadsförsörjnings-strategin.

VA-plan
Kommunen har en plan för kommunalt vatten och avlopp, antagen 2020. VA-planen för 2018 innehåller en plan för befintliga VA-anläggningar och en plan för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp under de kommande fem åren.

Rimbo var aktuell i planen 2018 gällande följande frågor. För vattenskydds-området redovisas information från VA-planen 2020.

Reningsverket
Rimbo ARV, som renar spillvatten från Rimbo tätort är i behov av upprustning bland annat med avseende på slamhanteringen. Föreläggande från länsstyrelsen rörande nyttjande av bildad rötgas samt beslut från räddningstjänsten att rötkammaren inte får drivas i nuvarande skick ligger till grund. Rötkammaren är avstängd och tömd för inspektion och väntar på upprustning, gasanläggningen behöver förnyas.

Rimbo ARV är i behov av utbyggnad av ett kvävereningssteg för att gällande tillståndskrav avseende kväve och biologiskt syreförbrukande ämnen ska kunna efterlevas. Länsstyrelsen har med stöd av miljöbalken förelagt kommunen att vidta åtgärder för uppfyllnad av ställda krav. Utredning har genomförts och åtgärder håller på att genomföras.

Bedömning
Åtgärderna som nu pågår är en förutsättning för att den fördjupade översikts-planen ska kunna genomföras i sin helhet.

Vattenskyddsområde för reservvattentäkten vid Bergby
Ansökan om reviderat vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för reserv-vattenverket i Rimbo-Bergby pågår och målet är att arbeta vidare med vatten-skyddsområden för de vattentäkter som saknar skydd.

Tidigare utredning av kapacitet i vattentäkten Rimbo-Bergby visade att ytterligare en vattentäkt borde borras och detta gjordes under 2018. Arbete som kvarstår för att färdigställa reservvattenkapaciteten är provpumpning och anslutning av vatten-täkten till vattenverket. Dessa åtgärder är viktiga att göra innan behovet överstiger Norrvattens kapacitet. Idag klarar Norrvattens reservvattentäkter att leverera vatten till Finsta, Rimbo och Rånäsområdet. Detta kan dock förändras med kommande exploateringar och den beräknade befolkningsökningen i Rimbo-området.

Bedömning utvecklingsområden

Det föreslagna utvecklingsområdet ligger utanför skyddsområdet för reservvattentäkten vid Bergby men innanför vattentäktens tillrinningsområde i grundvattenförekomsten Röåsen-Bergby. Hänsyn till vattenförekomsten och bedömning av risker måste tas vid detaljplanering och hantering av dagvatten inom utvecklingsområdet för verksamheter i Vallby södra.

Bedömning utredningsområden

Utredningsområdet Kilen för verksamheter ligger inom vattenskyddsområdet för reservvattentäkten vid Bergby, vilket bedöms som olämpligt med hänsyn till de risker som kan uppstå inom ett verksamhetsområde.

Dagvatten

Även i den befintliga dagvattenanläggningen finns det ett stort behov av att arbeta aktivt med dagvattenfrågan. På många ställen i kommunen, framförallt i Norrtälje tätort och Rimbo, pågår en förtätning av befintlig bebyggelse, vilket kan leda till en ökad belastning av dagvatten på redan hårt belastade ledningsnät och anläggningar, vilket i sin tur kan leda till problem i form av källaröversvämningar.

Bedömning

I det fortsatta arbetet med dagvattenhantering i Rimbo måste åtgärder planeras för hela Rimbo, både gällande dagvatten från befintlig bebyggelse och dagvatten från utvecklings- och utredningsområden.

Klimat- och miljöprogram
Norrtälje kommun har ett klimat- och miljöprogram, antaget i april 2018. Programmet syftar till att tydliggöra och strukturera miljöarbetet i kommunen och utgör ett styrdokument med klimat- och miljömål som går längre än vad aktuell lagstiftning kräver när det gäller miljöhänsyn. Programmet är avgränsat till att i huvudsak omfatta den miljöpåverkan som kommunens aktiviteter medför. Miljömålen har delats upp i följande fem temaområden. För varje temaområden finns ett antal mål och strategier som anknyter till de nationella och regionala miljökvalitetsmålen.

- Klimatet
- Kemikaliesamhället
- Kretslopp
- Naturvård
- Vatten

Här nedan anges de etappmål som bedöms som mest relevanta för arbetet med kommande detaljplaner i Rimbo.

- 50 procent av den kommunala nybyggnationen i egen regi ska vara träbaserad år 2025.
- Lokal energiproduktion på byggnadsnivå ska ske i nyproducerade kommunala fastigheter senast 2020 där inte till exempel fjärrvärme-produktion är mer gynnsamt ur miljösynpunkt.
- Vid nybyggnation av fastigheter och bostäder ska Miljöbyggnad nivå Silver eller Svanen användas i alla projekt från 2019.
- I all nybyggnation av gator/VA i tätort ska från 2019 dagvattenlösningar för fördröjning och rening anläggas. Dagvattnet ska användas som resurs.

Bedömning
Det bedöms finnas bra förutsättningar att klara Klimat- och miljöprogrammets relevanta etappmål i kommande detaljplaner för Rimbo. Att avsätta lämpliga ytor för dagvattenhantering är särskilt viktigt så inte mark som är lämplig för detta ändamål istället avsätts för exploatering innan frågan är tillräckligt utredd.

7. Miljöaspekter, konsekvenser och bedömning

7.1. Landskapsbild

Som ett viktigt planeringsunderlag för den fördjupade översiktsplanen för Rimbo har det tagits fram en kulturmiljöutredning och landskapsanalys.*3* Genom landskapsanalysen redovisas förekomsten av sex karaktärsområden och fem särskilt värdefulla bebyggelseområden i Rimbo med omnejd.

Karaktärsområden

- Herrgårdslandskapet
- Bylandskapet
- Järnvägssamhället
- Stadsbyggnaden
- Industri och verksamheter
- Fritidshus i omvandling

Särskilt värdefulla bebyggelseområden

- Gårdar och byar
- Sockencentrum
- Säterier och herrgårdar
- Stationssamhället
- Efterkrigstidens villor och radhus

Landskapsbilden kring tätorten

Landskapet i anslutning till Rimbo tätort domineras av öppen storskalig jordbruksmark söder och österut, samt längs med ett stråk som sträcker sig i nordvästlig riktning. De östra jordbruksmarkerna karaktäriseras av en flack till svagt böljande topografi med långa siktlinjer. I dessa finns en stark visuell koppling mellan yttre kanten av staden och jordbruksmarkerna.

I övrigt präglas samtliga jordbruksmarker av de historiska gårdar/herrgårds-miljöer som finns bevarade med tillhörande element så som alléer, hag-/betes-marker och gårdshus. Västerut är topografin mer kuperad med stora slutna sammanhängande skogsmarker som breder ut sig. Norrut och söderut karaktäriseras landskapet av tät sammanhängande kuperad skogsmark som ansluter till de öppna låglänta sjölandskapen av Syningen och Långsjön. Långsjön tillsammans med Kundbysjön är del av den dalgång som skapats genom en skjuvzon (deformation av berggrunden). Denna zon har präglat områdets topografi.

3 Kulturmiljö- och landskapsanalys, WSP, 2019-11-29.

Dalgången sträcker sig genom hela området och skapar en tydlig öst-västlig riktning i landskapet. Hela området ligger under högsta kustlinjen. De flacka markerna, som under lång tid nyttjats för jordbruk, har uppstått i samband med att lera och silt avsattes på sjöbottnarna när landskapet var täckt av vatten. I de flacka markerna domineras jordarterna av postglacial och glaciallera och där topografin stiger och är mer kuperad övergår de dominerande jordarterna till sandig morän med inslag av berg.

Skogsmarkerna domineras av barrskog, men det finns även inslag av mindre områden med värdefull ädellövskog. Näset, Tistelkullen och Näshagen vid Adamsberg markeras av Norrtälje kommun som viktiga strövområden. De har ett stort värde för det lokala friluftslivet, då de är lättillgängliga och dessutom inrymmer områden med höga naturvärden.

Föreslagen förändring utvecklingsområden
Utvecklingsområden för bostäder och verksamheter föreslås i form av förtätning i centrum eller i skogsområden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse, vilket inte påverkar det öppna landskapet kring Rimbo. Ett utvecklingsområde (Vallby södra) öster om samhället, berör det öppna jordbrukslandskapet öster om Rimbo.

Föreslagen förändring utredningsområden
Utredningsområdena Ekdalen, Asplund/Tomta, Kilen och Bobacken berör det öppna jordbrukslandskapet kring Rimbo. Ekdalen berör riksintresset för kulturmiljö norr om Rimbo, vars huvudsakliga värden ligger i landskapet med vägsystem, byar och gårdar.

Bedömning utvecklingsområden
De kulturhistoriska värdena i landskapet bör även i framtiden kunna utläsas därför bedöms det generellt som positivt om den framtida utvecklingen av Rimbo sker genom förtätning och i direkt anslutning till redan ianspråktagen mark.

Bedömning utredningsområden
Enligt den kulturmiljöutredning och landskapsanalys som gjort av WSP som underlag till planarbetet, ingår området Ekdalen i ett *Mycket känsligt område* (Tistelkullens rekreationsområde) och i *Ett känsligt område* (Ekebys odlingslandskap). Den gamla banvallen genom anges vara en *Mycket känslig struktur*. Området ingår i karaktärsområdet *Herrgårdslandskapet* och i ett *Särskilt värdefullt landskapsrum* inom detta område. Se även under *Kulturmiljö* nedan.

I samband med ett detaljplanearbete inom området krävs en noggrann analys och bedömning av påverkan på landskapsbilden och landskapets värden.

Föreslagen ny vägsträckning
Planerad ny sträckning av väg 280 kommer att skära igenom kulturlandskapet öster om Rimbo samhälle.

Bedömning ny vägsträckning
De nya vägsträckningarna bedöms få en stor påverkan på landskapsbilden kring Rimbo. Väg 280 kommer att påverka det öppna kulturlandskapet öster om Rimbo samhälle negativt, men mellan vägen och samhället skapas en zon där placeringen av nya/framtida verksamhetsområden ter sig ändamålsenligt/naturligt.

Figur 9 Landskapet är kuperat där de lägre markområdena odlas och de högre partierna är skogbevuxna. Fotona är tagna vid jordbrukslandskapet söder om Rimbo och vid skogsområdet norr om Rimbo.

Stadsbilden

I centrala Rimbo finns ett antal bevarandevärda byggnader från det tidiga 1900-talet som ger sin omgivning en historisk kontext och betraktaren en förståelse för hur Rimbo växte fram som en stationsort. Stadsbilden för Rimbo tätort präglas även av områden med småhus och villor som i stort byggdes ut på 50–60-talet. Karaktäristisk för dessa områden är att det finns ett stort inslag av grönområden mellan husen.

På den östra sidan av Rimbo sträcker sig Vallbyån i nord-sydlig riktning och i Rimbos västra del sträcker sig en ledningsgata, båda två går från norr till söder. Vallbyån kantas av tät vegetation och det finns enbart ett fåtal broar.

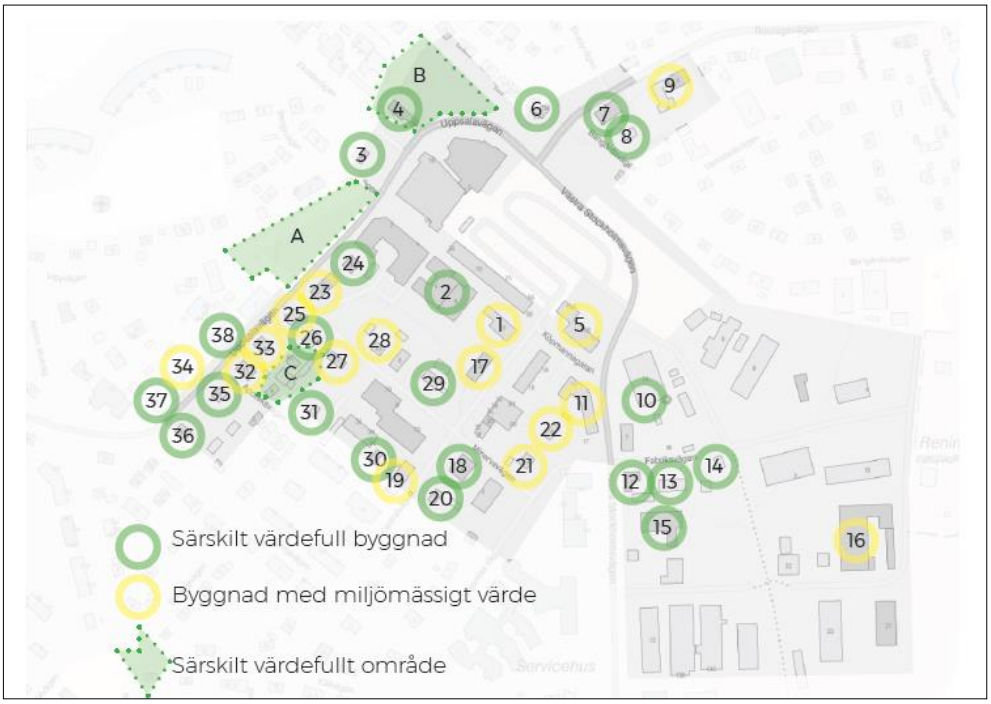
Vid tätortens östra kant ligger ett större sammanhängande industriområde som även sammankopplas med Rimbo centrumkärna och en del handel som är placerad där. I den norra delen av Rimbo ligger ytterligare ett avgränsat industriområde med samma karaktär.

Järnvägen avvecklades i slutet av 1980-talet och nästan alla spår av järnvägen är idag bortbyggda eller svåra att avläsa i staden/landskapet. Järnvägens funktioner har ersatts av högt trafikerade genomfartsleder, som har en barriäreffekt eftersom de skär rakt genom tätorten.

I syfte att identifiera och beskriva särskilt värdefull bebyggelse i Rimbo har det på uppdrag av Norrtälje kommun tagits fram en byggnadsantikvarisk bedömning för centrala Rimbo*4*. I den byggnadsantikvariska bedömningen beskrivs:

- byggnader som har ett miljömässigt värde för Rimbos sammantagna karaktär och kulturhistoriska kontext,
- byggnader som bedöms vara särskilt värdefulla och ha ett mycket högt kulturhistoriskt värde, samt
- områden som är särskilt värdefulla då de har en säregen karaktär som inte går att finna på annan plats i Rimbo.

4 Rimbo centrum, Del 1 – byggnadsklassificering, Kulturmiljögruppen - WSP, 2020-03-16.

Figur 10 Klassificering av särskilt värdefulla miljöer och byggnader i centrala Rimbo. För fastighetsbeteckning för numrerade objekt se ” Rimbo centrum, Del 1 - Byggnadsklassificering, WSP, 2020-03-16.” Kartbild: WSP, 2020-03-16.

Föreslagen förändring

Ett växande invånarantal medför även ett behov av fler platser inom barnomsorg. Kommunen planerar för tre nya förskolor och en grundskola inom området. Utöver de planerade förskolorna och skolan planeras för en öppen förskola i Rimbo centrum.

Öster om samhället och i direkt anslutning till planerad ny sträckning för väg 280 föreslås nya verksamhetsområden.

Förslag finns att återskapa järnvägen Roslagsbanan till Stockholm city med stationsområde i Rimbo centrum.

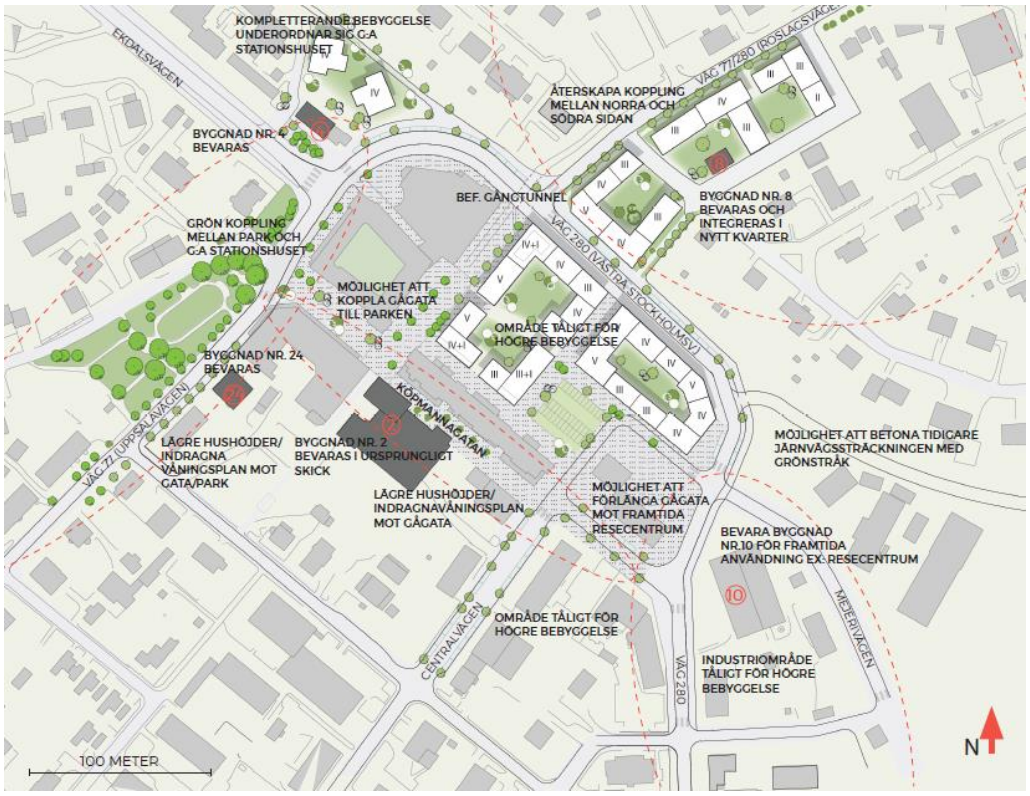
I planförslaget redovisas fyra områden för en framtida utveckling av bostadsbebyggelse. Samtliga områden ligger i direkt anslutning till befintliga bostadsområden eller utgör förtätningar i tätorten.

Med tidigare nämnd bebyggelseantikvarisk inventering som underlag har det tagits fram ett utvecklingsförslag för centrala Rimbo.

På fastigheterna Ringduvan 1 (nr 7 i kartbilden ovan) och Ringduvan 14 (nr 9 i kartbilden ovan) föreslås det nybyggnation i upp till fem respektive tre plan.

Befintligt handels- och bostadshus på fastigheten Ringduvan 1 har i den byggnadsantikvariska inventeringen klassats som särskilt värdefull byggnad, medan fastigheten Ringduvan 14 har bedömts som byggnad med miljömässigt värde.

I efterföljande kartbild redovisas utvecklingsförslaget för Rimbo centrum.

TECKENFÖRKLARING

- Bef träd
- Nytt träd
- Förslagen ny byggnadsvolym
- Särskilt värdefull bebyggelse som sparas
- Befintlig bebyggelse

Figur 11 Utvecklingsförslag. Kartbild: WSP, 2020-03-16.

Bedömning

Ur ett landskapsbildsperspektiv bedöms det generellt som positivt att förtäta samhället och utvidga redan befintliga bebyggelseområden snarare än att ta i anspråk helt nya områden. Påverkan på stadsbilden blir inom respektive område, särskilt i Rimbo centrum påtagligt men planförslaget innebär stor hänsyn och anpassning till de kulturhistoriska värdena i Rimbo centrum. Det omfattande underlag som tagits fram för planförslaget och de anpassningar som planeras utifrån kulturmiljövärdena i Rimbo Centrum bidrar till att konsekvenserna blir begränsade.

Det bedöms av stor vikt att hänsyn tas till befintliga kulturmiljövärden. Att återskapa en järnvägsförbindelse bedöms ur ett historiskt perspektiv som intressant då Rimbo har varit ett järnvägssamhälle och knutpunkt där flera järnvägar möttes.

Förutom fastigheterna Ringduvan 1 och Ringduvan 14 är det troligt att fler kulturhistoriskt intressanta miljöer kommer att påverkas vid en förtätning av bebyggelsestrukturen. Framtagen bebyggelseklassificering bedöms som ett bra planeringsunderlag för en framtida detaljplaneläggning.

Samtliga särskilt värdefulla byggnader har ett starkt lagskydd genom förvanskningsförbudet. Förvanskningsförbudet är dock inget ändringsförbud utan det är de egenskaper och karaktärsdrag som är värdet som skyddas. Vid ändring eller planläggning bör alltid antikvarisk kompetens krävas, för att säkerställa att värdena inte förstörs. Kommunen bör även vara restriktiv i fråga om att tillåta rivning av kulturhistoriskt intressanta byggnader[5].

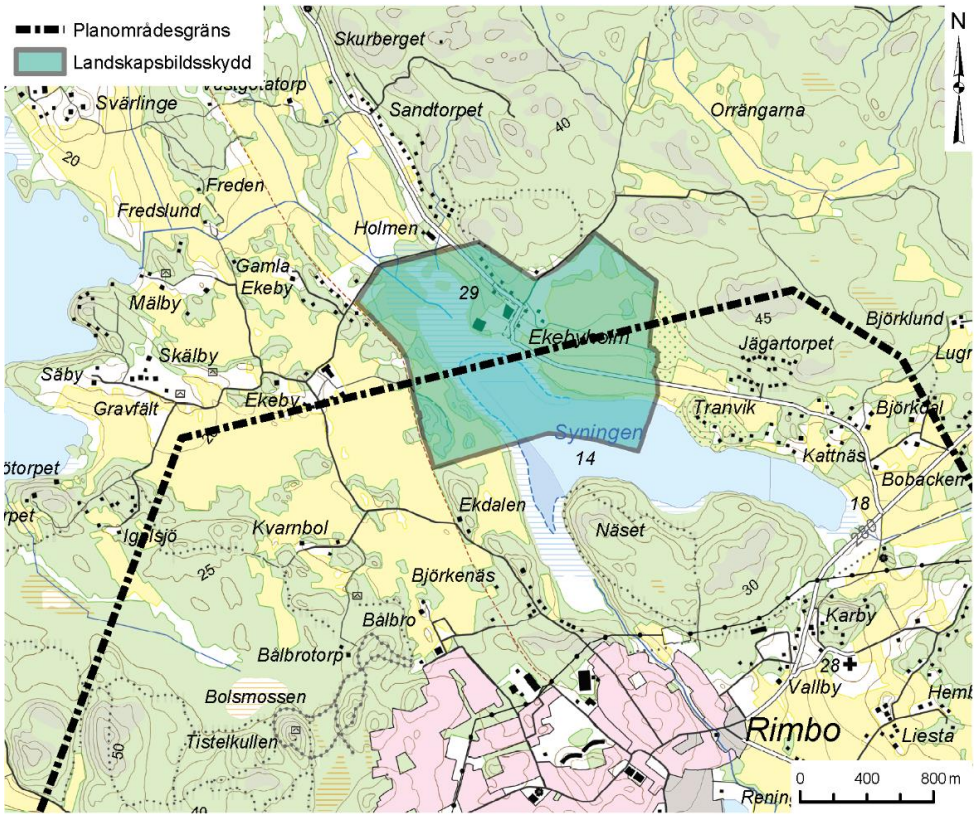
Landskapsbildsskydd

Landskapsbildsskydd infördes 1975 med stöd av 19 § naturvårdslagen. Syftet med skyddet var att skydda stora områden från större påverkan eller förändring. För varje område finns särskilda föreskrifter genom vilka det främst avses att skydda de visuella upplevelsevärdena i landskapet. Inom områden som omfattas av landskapsbildsskydd kan det krävas tillstånd för nybyggnation, anläggning av väg, trädfällning, schaktning med mera[6].

Norr om planområdet finns ett område vid Ekebyholms slott som omfattas av landskapsbildsskydd. Beslut om skydd togs 1967.

[5] Rimbo centrum, Del 1 – byggnadsklassificering, Kulturmiljögruppen - WSP, 2020-03-16.

[6] Tillstånd och dispenser vid landskapsbildsskydd och strandskydd. Faktablad 2017:12, Länsstyrelsen Stockholm, 2017.

Figur 12 Landskapsbildsskydd vid Ekebyholms slott.

Föreslagen förändring utvecklingsområden

I fördjupad översiktsplan för Rimbo föreslås inga utvecklingsområden inom utpekat område för landskapsbildsskydd kring Ekebyholms slott.

Föreslagen förändring utredningsområden

I fördjupad översiktsplan för Rimbo föreslås ett utredningsområde, Ekdalen inom sydvästra delen av utpekat område för landskapsbildsskydd kring Ekebyholms slott.

Bedömning utvecklingsområden

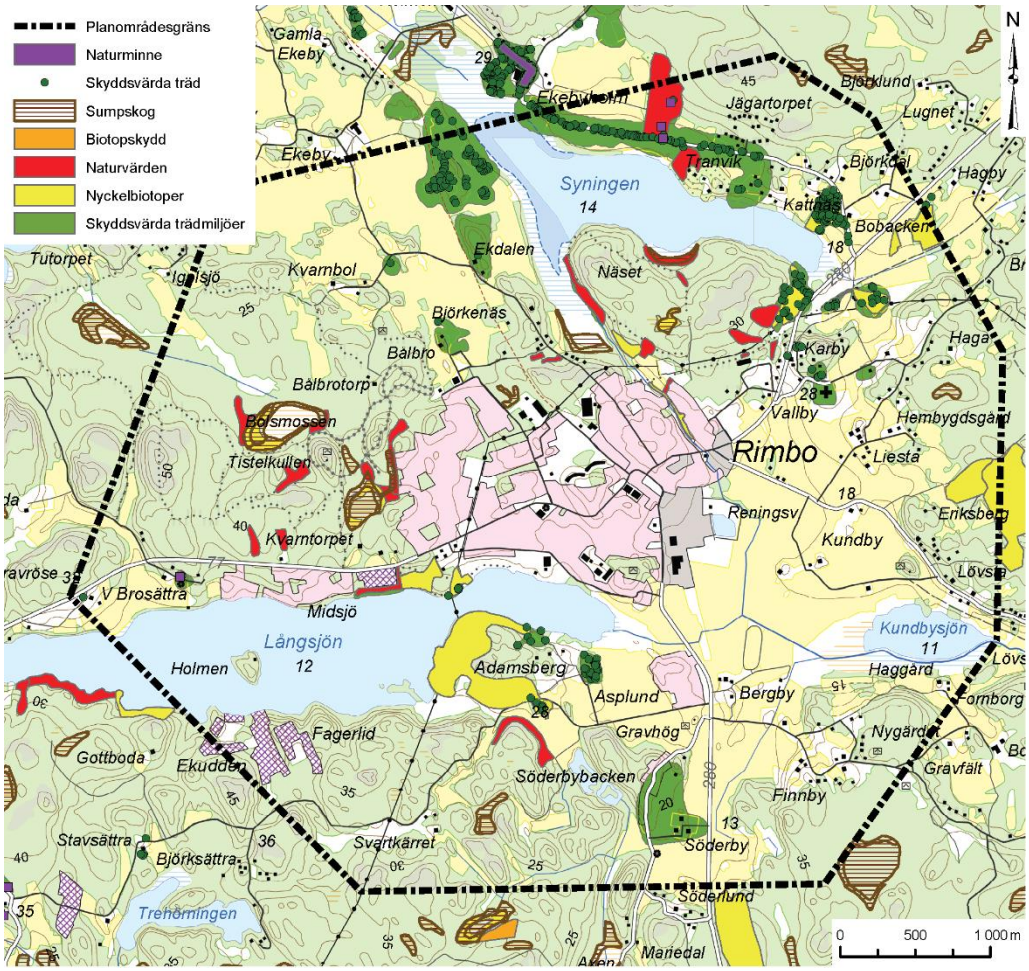
Föreslagna utvecklingsområden bedöms inte påverka landskapsbildsskyddet eftersom de ligger på tillräckligt långt avstånd och inte i det öppna landskapet som berörs av skyddet.

Bedömning utredningsområden

Det föreslagna utredningsområdet Ekdalen bedöms påverka området för landskapsbildsskydd och en utredning krävs för att se om det är möjligt med en exploatering inom eller i närheten av området. Se även under *Kulturmiljö*.

7.2. Naturmiljö

Inom planområdet finns tidigare utpekad värdefull natur i form av områden med sumpskog, naturminnen samt skyddsvärda trädmiljöer. Det saknas riksintresseområden för natur och skyddad natur i form av naturreservat eller Natura 2000-område. Som underlag till planarbetet har flera naturvärdesinventeringar genomförts och då har värdefull natur identifierats. Utöver naturvärdesinventeringar har den gröna infrastrukturen för barr- och lövskog samt groddjur analyserats och ekosystemtjänster har kartlagts och analyserats (se separat kapitel). För områdena Bålbro norra, Bålbroskogen och Drakberget har en groddjursinventering gjorts i samband med detaljplanering av Bålbroskogen. I figuren nedan redovisas tidigare utpekad värdefull natur och längre ner redovisas resultatet från naturvärdesinventeringen och övriga kartläggningar och analyser för planområdet.

Figur 13 Tidigare utpekad värdefull natur inom och i närheten av planområdet.

Grön infrastruktur och habitatnätverk

Som underlag till planarbetet har Calluna kartlagt viktiga naturmiljöer och gjort en analys av grön infrastruktur*, Grön infrastruktur i Rimbo, Analys och kartläggning av viktiga naturmiljöer 2018, Calluna 2019-02-25*. Den gröna infrastrukturen analyserades i detta projekt med hjälp av habitatnätverksanalyser. I dessa analyserades den gröna infrastrukturen utifrån en eller flera fokusarter, deras livsmiljöer och spridningsmöjligheter i landskapet. Habitatnätverksanalyser gjordes för större vattensalamander, barrskogsmesar och mindre hackspett. Dessa tre habitatnätverk täcker väl in de olika ekosystem och artsamhällen som framförallt förekommer i området. Tillsammans beskriver de tre nätverken en viktig del av kommunens biologiska mångfald som man behöver ta hänsyn till i stadsplaneringen.

Analysen av större vattensalamander visar att det finns flera dammar och hemområden tillgängliga i och kring Rimbo tätort. En del av hemområdena hyser dock endast en eller två dammar vilket gör dem sårbara.

Barrskogsmesar har enligt analysen tillgång till några större aktivitetsområden som består av mycket lämplig biotop. Spridningsmöjligheterna öster- och söderut är dock inte så bra.

För mindre hackspett finns en hel del ädellövskogsmiljöer tillgängliga. Aktivitetsområdena består dock till större delen av barr- och blandskog. På grund av att det förkommer förhållandevis många mindre områden med ädellövträd spritt i tätorten är spridningsmöjligheterna för mindre hackspett goda enligt analysen.

Viktiga spridningskorridorer i Rimbo är korridoren som går söderut mot Asplund och Adamsberg och spridningskorridoren i skogsområdet från Kvarntorpet/-Västertorp i väster till skogsområdet Näset i öster.

Information om grön infrastruktur för respektive utvecklings- och utredningsområde redovisas nedan tillsammans med naturvärdesinventeringen. I övrigt hänvisas till Callunas rapport.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Med ekologiskt känslig mark och vattenområden anses vattenförekomster med miljökvalitetsnormer, vatten och markområden som är hårt belastade av miljöföroreningar, områden som inrymmer växt- och djurarter som är rödlistade samt områden som har särskilda ekologiska värden (miljöbalken 3 kap 3 §).

Översiktsplanen
I Norrtälje kommuns översiktsplan anges att i tillståndsgivning, planer och projekt i ett ekologiskt känsligt område ska konsekvensbedömning ske med avseende på hur det ekologiskt särskilt känsliga området påverkas. Norrtälje kommun klassar följande områden som ekologiskt särskilt känsliga:

Vatten- och markområden som är belastade av näringsämnen och/eller miljöföroreningar, mark- och vattenområden som hyser rödlistade växter och djur, nyckelbiotoper, område med naturvärde enligt Skogsstyrelsen, häcknings-, rast- och övervintringsområden för sjöfågel, övervintringslokal för fladdermöss, kustvattendrag som mynnar i havet, slåtterängar- och naturbetesmarker, rikkärr, sumpskogar, våtmarker och vattenförekomster med miljökvalitetsnormer.

Potentiellt ekologiskt känsliga områden i Rimbo
Calluna har gjort en förstudie av potentiellt ekologiskt särskilt känsliga områden i Rimbo. Studien ingår i rapporten om grön infrastruktur. I Rimbo finns potentiellt ekologiskt känsliga områden såväl i land- som vattenmiljöer. Många områden berör skogsmiljöer, som sumpskog och olika nyckelbiotoper, och de finns framför allt i norra utredningsområdet. Norr, omkring sjön Syningen, finns många värdefulla ädellövträd. Ängs- och betesmark finns framförallt bland de öppna markerna i sydöstra delen av utredningsområdet. Information om potentiellt ekologiskt känsliga områden för respektive utvecklings- och utredningsområde redovisas nedan tillsammans med naturvärdesinventeringen. I övrigt hänvisas till Callunas rapport.

Naturvårdsarter[7]

I naturvärdesinventeringarna redovisas de naturvårdsarter som finns noterade och som påträffats inom respektive område vid inventeringen. Arterna redovisas nedan under bedömningen för respektive område.

Bedömning

I det kommande detaljplanearbetet måste så stor hänsyn som möjligt tas till naturvårdsarter inom respektive område som ska detaljplaneras. Naturvårdsarter kan vara skyddade enligt artskyddsförordningen genom fridlysning.

Generellt biotopskydd (miljöbalken 7 kap 11 §)

Så kallat generellt biotopskydd utgörs av vissa små biotoper som är skyddade som biotopskyddsområden i hela landet. Dessa biotoper finns i de flesta fall i jordbrukslandskapet och har minskat starkt till följd av effektiv markanvändning. De kvarvarande biotoperna utgör värdefulla livsmiljöer för växt- och djurarter i ett i övrigt påverkat landskap. Följande biotoptyper är skyddade i hela landet:

- Allé
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme

Länsstyrelsen prövar frågor om dispens gällande biotopskyddsområden.

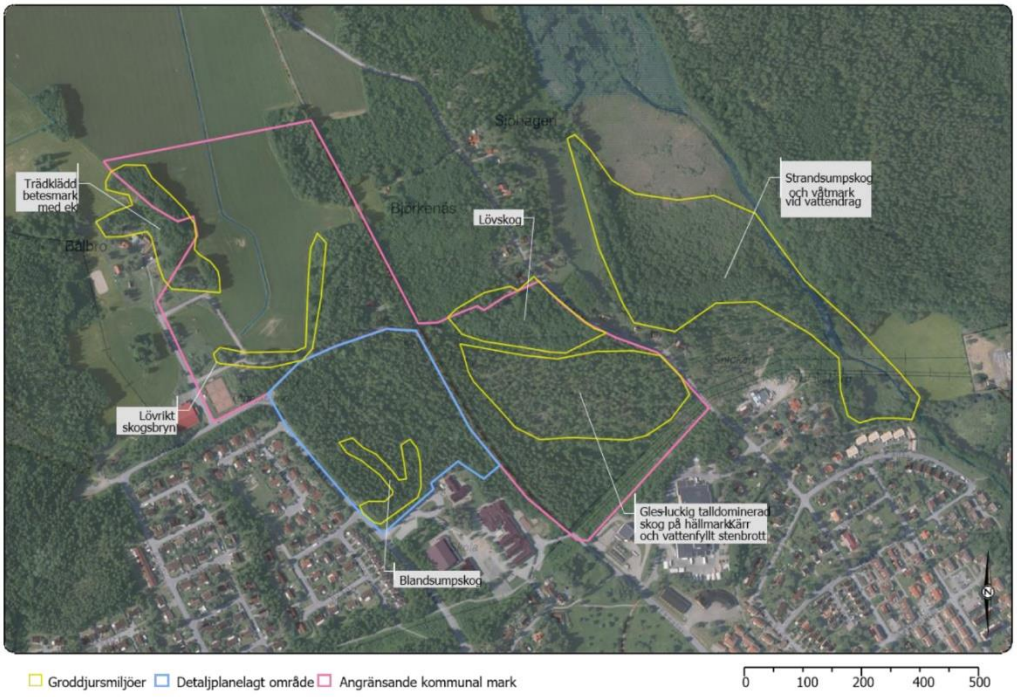
Bedömning

I det fall det finns några objekt med generellt biotopskydd måste det tas så stor hänsyn som möjligt till dessa objekt vid kommande detaljplanearbete.

7 Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för arter som är extra skyddsvärda, antingen genom att själva vara av särskild vikt eller genom att peka på att områden eller naturtyper är särskilt viktiga ur ett naturvårdsperspektiv.

Groddjursinventering inom Bålbroområdet

Som underlag till detaljplanearbete inom Bålbroområdet har en groddjurs-inventering utförts, *Groddjursinventering vid Bålbro i Rimbo, Norrtälje kommun 2016 – med förslag till skydds-, kompensations- och hänsynsåtgärder, Ecocom 2019-09-05*.

Figur 14 Groddjursinventering.

Förslag till åtgärder

Stenbrottsdammen (inom området som kallas Drakberget) och det intilliggande kärret kan fungera som lek- och landmiljö för flera arter av groddjur. För att utveckla dessa miljöer kan en avverkning av enstaka träd söder om stenbrotts-dammen bidra till att dammen blir mer lämplig som lekvatten då mer solljus når ner till vattnet. Vid en eventuell etablering av groddjur i dammen finns redan gott om lämpliga landmiljöer i det gamla stenbrottet.

Bedömning

Sammantaget gör Ecocom bedömningen att exploateringen enligt detaljplanen för Bålbroområdet inte kommer att påverka den eventuella groddjursfaunan i området. Det finns inga tidigare noteringar om groddjur inom detaljplaneområdet vilket styrker bedömningen. Det gamla stenbrottet öster om detaljplaneområdet har enligt tidigare uppgifter haft fynd av större vattensalamander i stenbrotts-dammen. Inga fynd av groddjur kunde dock konstateras under föreliggande inventering, varken i det gamla stenbrottet eller i resterande marker inom inventeringsområdet. Det är troligt att flera arter av groddjur finns i områdena

kring sjön Syningen och att vissa av dessa kan använda det gamla stenbrottet som landhabitat. Det är därför önskvärt att de värdefulla miljöerna i stenbrottet lämnas intakta. Ecocom anser dock att en spridning av groddjur till det detaljplanelagda området inte är trolig då avståndet från Syningen är långt samt att stora områden med lämpliga landmiljöer finns på närmare avstånd från Syningen än själva detaljplaneområdet.

Naturvärdesinventering

Flera naturvärdesinventeringar har gjorts inom området för den fördjupade översiktsplanen i Rimbo. Endast kommunal mark har inventerats. Naturvärdesinventeringarna har utförts enligt bedömningsgrunder svensk standard (SS199000:2014). Naturvärdesinventeringarna har utförts av Naturföretaget. Nedanstående naturvärdesklasser har använts. Naturvärdesklass 1 saknas inom området.

Naturvärdesklass 1:	högst naturvärde: störst positiv betydelse för biologisk mångfald.

Naturvärdesklass 1 omfattar geografiska områden som har högt biotopvärde samt högt artvärde. Detta innebär kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för ett stort antal naturvårdsarter eller flera rödlistade arter eller enstaka hotade arter. Flera biotopkvaliteter i stor omfattning ska finnas på platsen. Utgörs området av en hotad Natura-2000 naturtyp blir biotopvärdet högt. Förekomst av arter och ekologiska förutsättningar kan inte bli avsevärt bättre med svenska förhållanden som referens.

Naturvärdesklass 2:	högt naturvärde: stor betydelse för biologisk mångfald.

Naturvärdesklass 2 omfattar geografiska områden som har påtagligt till högt biotopvärde samt artvärde. Detta innebär kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för flera naturvårdsarter eller enstaka rödlistad art eller är mycket artrikare än omgivande landskap. Flera biotopkvaliteter ska finnas på platsen. Utgörs området av en Natura-2000 naturtyp (ej hotad) blir biotopvärdet påtagligt.

Naturvärdesklass 3:	påtagligt naturvärde: påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.

Naturvärdesklass 3 omfattar geografiska områden med viss till påtagligt biotopvärde och artvärde. Området ska ha förutsättningar för att upprätthålla en kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för naturvårdsarter eller enstaka

rödlistade arter eller vara artrikare än omgivande landskap. Enstaka biotop-kvaliteter ska finnas på platsen.

Naturvärdesklass 4: visst naturvärde: viss positiv betydelse för biologisk mångfald.

Naturvärdesklass 4 omfattar geografiska områden med visst biotopvärde och visst artvärde. Området har en viss betydelse för biologisk mångfald genom att hysa enstaka naturvårdsarter och /eller enstaka biotopkvaliteter.

Figur 15 Sammanställning av resultat från naturvärdesinventeringar som utförts av Naturföretaget. Endast kommunal mark har inventerats. Källa: Calluna. Rött=högt naturvärde, orange=påtagligt naturvärde, gult=visst naturvärde, blått=lågt naturvärde (ej naturvärdesklass). Ett område i Västertorpsskogen har uppdaterats till rött område (högt naturvärde). Se figur 17.

För varje utvecklingsområde och utredningsområde redovisas nedan hur det berör naturvärdesobjekt och grön infrastruktur. En bedömning görs för respektive område. För vissa områden/delar av områden saknas inventering.

Valby södra – utvecklingsområde för verksamheter
Området består i huvudsak av jordbruksmark och någon naturvärdesinventering har inte gjorts. Inom området finns ett par åkerholmar som omfattas av det generella biotopskyddet.

Inom södra delen av området finns vattendraget och vattenförekomsten Norrtäljeån - Vallbyån som bedömts vara ett potentiellt ekologiskt känsligt område. Området är häckningsbiotop för mindre hackspett.

Bedömning
Området bedöms delvis kunna exploateras ur naturmiljösynpunkt men hänsyn måste tas till strandskyddet och åkerholmarna som omfattas av biotopskydd. En naturvärdesinventering för området bör göras i samband med detaljplanering.

Rimbo centrum – utvecklingsområde för bostäder
Området består i huvudsak av bebyggelse och någon naturvärdesinventering har inte gjorts. Området gränsar i söder till en våtmark som bedömts vara ett potentiellt ekologiskt känsligt område. Rimbo centrum är häckningsbiotop för mindre hackspett på grund av att det finns många små ytor av ädellövträd i centrum.

Bedömning
Området bedöms kunna exploateras mer ur naturmiljösynpunkt eftersom det saknas värdefull natur (förutom små ytor av ädellövträd) inom utvecklingsområdet. Trädgårdar, träd och parker är dock viktiga delar av den gröna infrastrukturen och kan med fördel utvecklas. Trädgårdar, träd och parker bidrar även med flera ekosystemtjänster.

Midsjö – utvecklingsområde för bostäder
Området som ägs av kommunen ska utvecklas med bostäder, främst friliggande småhus. Området består av skog och en naturvärdesinventering har gjorts.

Naturvärdesinventering Midsjö
Naturen består av en ung hassellund i väster och en blandskog i öster. Hassellunden och en lövrik yngre granskog har ett påtagligt naturvärde. Den östra delen har lågt naturvärde. Skyddade arter som finns är liljekonvalj och blåsippa. Det finns ingen separat slutsats för detta område utan det ingår i inventeringen för Kvarntorpet, se nedan.

Inventerade områden Midsjö
Här nedan beskrivs de delområden/objekt som ligger inom utvecklingsområdet eller i anslutning till detta. Områdena är numrerade i nedanstående figur och återfinns i Naturföretagets rapport.

Objekt nr 1 – Hassellund - klass 3
Ung hassellund på frisk småblockig mark, med ett litet inslag av äldre hasselbuketter. Här finns gamla grova tallöverståndare, och grova stubbar vittnar om att beståndet förr varit mer slutet av barrträd. Förutom hassel finns här gott om ung-medelålders björk, asp, sälg, samt även gott om skogstry. Det finns även några medelålders ekar. Det är gott om klen död ved, fast minst hälften kommer från den röjning som gjorts för några år sedan. I fältskiktet växer lågörter och blåbär. Några kojor vittnar om att området används av barn.

Objekt nr 2 – Lövrik yngre granskog – klass 3
Liten 60–70-årig lövrik granskog med gott om björk och äldre sälg. Det finns gott om klen död ved. Marken är frisk och till stor del täckt av barr- och lövförna, men även lite lågörter och blåbär.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk
Området är en länk mellan sjön och skogarna norrut mot Kvarntorpet och Tistelbacken. Området berör habitatnätverket för vattensalamander (hemområde och spridningsområde, barrskogsmes (aktivitetsområde) och mindre hackspett.

Bedömning Midsjö
Den västra delen av området med påtagligt naturvärde bör sparas för rekreation och som spridningskorridor för djur.

Kvarntorpet och Norra Kvarntorpet – utvecklingsområde respektive utredningsområde för bostäder
Inom området planeras för både bostäder och en förskola. Området består mest av skog men även mindre områden med jordbruksmark.

Naturvärdesinventering Kvarntorpet och Norra Kvarntorpet
De östra delarna av området som ägs av kommunen har inventerats och de delarna har högt, påtagligt, visst eller lågt naturvärde. Värdefulla arter som noterats är signalarterna ormbär, blåsippa, näsrot, ängsvädd och tallört. Skyddade

arter är liljekonvalj, blåsippa, näsrot, revlummer, vanlig snok och brun groda (obestämd). Värdeelement är glup[8], stenröse och hällmark.

Naturföretagets slutsats för Kvarntorpet och Norra Kvarntorpet är följande:

Områdets största naturvärden består i att det är ett så stort område med gammal barrskog och bitvis gott om död ved. Området bör därför redan idag kunna hysa metapopulationer av olika kryptogamer och insekter knutna till gamla träd och död ved, och ännu mer med tiden när beståndsåldrarna blir ännu högre. Marken är i delar kalkpåverkad, och det finns en del fynd av marksvampar knutna till kalkbarrskog. Här finns även flera fuktiga-blöta, hydrologiskt opåverkade, sumpskogar med senvuxna klibbalar och granar på höga socklar. Lövvärdena i området är bitvis höga, med gamla klibbalar, aspar och björkar, samt viss förekomst av spridda äldre ekar och sälgar.

Området är stort och sammanhängande, och därför antagligen viktigt som ett källområde som arter kan sprida sig ifrån till mindre områden runt om i Rimbo. Området är en del av ett tallsamband med gamla tallar i Rimbo, och även en del av ett lövsamband av triviallöv, där äldre asp, sälg och klibbal utgör de största lövvärdena i Kvarntorp/Västertorp.

Här finns även förekomst av kalkbarrskog med marksvampar, som är en värdefull biotop. Närmsta kända kalkbarrskogar verkar annars ligga cirka 3 km västerut vid Stortjäran, och cirka 4 km österut, vid Lövsta (enl. fynd på Artportalen). Därför kan Kvarntorp/Västertorp vara en viktig del av metapopulationen för kalkbarrskogssvampar i Rimbos närhet. En genomgång av avverkningar av kalkbarrskogar i Uppsala län visade på att om dagens avverkningstakt fortsätter kommer alla äldre oskyddade kalkbarrskogar i Uppsala län att vara avverkade inom 10–20 år (Forslund 2016). Det hotar spridningen av arter och kommer att leda till utdöenden även i de skyddade områdena. Ett område med kalkbarrskogsarter ser redan ut att ha avverkats i inventeringsområdets södra del.

I området finns elljusspår, stigar och vägar, och det används mycket för motion, rekreation, hundpromenader och lek.

Man bör vara försiktig med exploatering i området, vare sig det handlar om byggnader, kraftledning eller väg. Det är ovanligt med stora sammanhängande områden med höga naturvärden i regionen. Eftersom området har höga natur- och rekreationsvärden borde inte mer av den äldre skogen i området avverkas.

8 Glup=tidvis vattenfylld sänka med underjordiska till- och utlopp.

Den produktionsskog som finns med lägre naturvärden skulle gärna kunna få utvecklas och bli äldre även den. Helst borde en skötselplan tas fram för hela området, och åtminstone största delen av området borde skötas i naturvårdande syfte.

Inventerade områden inom utvecklingsområdet Kvarntorpet
Här nedan beskrivs de delområden/objekt som ligger inom utvecklingsområdet eller i anslutning till detta. Områdena är numrerade i nedanstående figur och återfinns i Naturföretagets rapport.

Objekt nr 3 – Gallrad granskog – klass 4
Cirka 80-årig gles gallrad granskog på frisk mark av blåbärstyp, med ett litet inslag av lågörter. Kranshakmossa indikerar att marken är kalkpåverkad. Liggande och stående död ved förekommer sparsamt. Äldre granar förekommer ytterst sparsamt. Gränsen mot delområde 5 är lite diffus, men i detta område är inslaget av både död ved och lågörter definitivt mindre.

Objekt nr 4 – Granskog i fuktstråk - klass 3
Cirka 80-årig granskog i ett fuktstråk. Många granar står på socklar, och bland granarna växer gott om klibbal. Det finns tämligen allmänt med liggande död ved, och även ganska mycket stående död ved. Sparsamt inslag av björk, asp, måbär och hassel. Rötskadade granar. Fältskiktet är varierat och består omväxlande av högörter, fräken, blåbärsris och lågörter. Kranshakmossa, blåsippa och liljekonvalj indikerar kalkpåverkan. Inslaget av äldre träd är mycket sparsam.

Objekt nr 5 – Kalkbarrskog - klass 3
Cirka 80-årig gles gallrad granskog på frisk mark, där vegetationen domineras av blåbärsris och lågörter. Marken är kalkpåverkad, vilket indikeras av lågörter, kranshakmossa och flera svampfynd som gjorts tidigare. Det finns ganska gott om död ved, mest liggande men även rätt mycket stående. Gamla träd saknas i princip, och det finns ingen egentlig lågakontinuitet, även om lite äldre lågor också finns. Lövinslaget är sparsamt, med äldre björk och någon rönn, och några spridda aspar i norr. Det finns lite buskskikt i några fläckar, främst bestående av hassel och lite skogstry.

Objekt nr 8 – Medelålders grandominerad barrblandskog - klass 3
Gallrad 60–70-årig barrblandskog på frisk mark med blåbärsris och lite lågörter. Marken är något kalkpåverkad, vilket indikeras av bland annat kranshakmossa och blåsippa. Det finns bara sparsamt med död ved. Lämnade tallöverståndare som är 100–150 år gamla står spritt i områdets kant. Detta område skiljer sig från delområde 7, dels genom att förekomsten av död ved är mycket mer sparsam, och dels genom att lövinslaget är mindre, det finns bara få björkar.

Objekt nr 23 – Äldre lövrik barrblandskog - klass 3

Äldre lövrik barrblandskog med stort inslag av grova aspar, björkar och hassel, samt några gamla rönnar och klibbalar. Granen dominerar, men det finns även gott om äldre tallar. De flesta barrträden är omkring 110 år, men det finns även äldre. Det är ganska gott om död ved, både stående och liggande. Marken är frisk och något kalkpåverkad, med fältskikt bestående av gräs, blåbärsris och lågörter. I området sågs flera unggrodor, men ingen våtmark finns inom området. Genom området går en telefonledning, med lite spridda sälgar längs ledningsgatan. I det lilla delområdet uppe vid hygget finns det mycket gott om vindfällen, varav en del grova. Här finns även ett litet fuktstråk med klibbalar på socklar.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk

Inom området finns små ytor med våtmark som bedömts vara ekologiskt känsliga (våtmarker är klassade som ekologiskt känsliga enligt översiktsplanen). Området berör habitatnätverken för vattensalamander (hemområde och spridningsområde), barrskogsmes (aktivitetsområde) och mindre hackspett (häckningsbiotorp).

Bedömning Kvarntorpet

Mindre delar av området med lågt eller visst naturvärde i närheten av befintlig bebyggelse bör kunna exploateras. En naturvärdesinventering bör göras för de delar som inte tidigare inventerats.

Inventerade områden inom utredningsområdet Norra Kvarntorpet

Här nedan beskrivs de delområden/objekt som ligger inom utredningsområdet eller i anslutning till detta. Områdena är numrerade i nedanstående figur och återfinns i Naturföretagets rapport.

Objekt nr 6 – Hällmarkstallskog - klass 3

Objektet består av två små glesa olikåldriga hällmarkstallskogar med ett stort inslag av tallar omkring 120-150 år. Mellan de små renlavsklädda hällarna finns friska blockiga partier med lingonris och ljung. Det östra delområdet är delvis nyligen gallrat, och det finns gott om klen död ved från gallringen. Däremot är det ont om naturlig tallved i de båda områdena. Ett litet inslag av björk och enstaka unga granar växer mellan tallarna.

Objekt nr 7 – Medelålders grandominerad barrblandskog - klass 3
Beskrivning Gallrad 60–70-årig grandominerad barrblandskog på frisk mark med blåbärsris och lågörter. Det finns rätt gott om död ved, mycket är nog vindfällen pga. gallringen, men det finns även rötad stående och liggande ved. Ett sparsamt inslag av björk finns, samt någon sälg. Gamla träd saknas. Naturvårdsarter är blåsippa, liljekonvalj, nästrot, ormbär och revlummer.

Objekt nr 8 – Medelålders grandominerad barrblandskog - klass 4
Gallrad 60–70-årig barrblandskog på frisk mark med blåbärsris och lite lågörter. Marken är något kalkpåverkad, vilket indikeras av bl.a. kranshakmossa och blåsippa. Det finns bara sparsamt med död ved. Lämnade tallöverståndare som är 100-150 år gamla står spritt i områdets kant. Detta område skiljer sig från delområde 7, dels genom att förekomsten av död ved är mycket mer sparsam, och dels genom att lövinslaget är mindre, det finns bara få björkar. Naturvårdsarter är blåsippa och liljekonvalj.

Objekt nr 9 – Gallrad talldominerad barrblandskog – klass 4

Gles gallrad 60–70-årig barrblandskog med dominans av tall. I norr finns framhuggna senvuxna ekar, som är ungefär likåldriga med beståndet. Det finns även några kvarlämnade tallöverståndare som är drygt 100 år. Frisk mark med blåbärsris, örnbräken och bredbladiga gräs. Trivial skog, men det finns sparsamt med stående och liggande död ved, och ett sparsamt lövinslag av björk, ek och enstaka rönn. Naturvårdsarter är liljekonvalj och revlummer.

Objekt nr 14 – Blandsumpskog – klass 3
Heterogen högvuxen blandsumpskog med klibbal, björk och gran på höga socklar. Majoriteten av granarna är cirka 100 år. Marken är fuktig-blöt, men det finns även stora inslag av lite friskare mark med blåbärsris och lågörter. På den friska marken står grova granar, på den blötaste marken mest klibbalar på höga socklar. Stående död ved av löv och barr förekommer sparsamt, liggande ved förekommer rikligt i några fläckar, men annars också sparsamt. Det finns viss lågakontinuitet för lövved, sämre för barr. Naturvårdsarter är blåsippa, nästrot och revlummer.

Objekt nr 15 – Äldre barrblandskog – klass 3
Äldre skiktad grandominerad barrblandskog med ganska stort inslag av yngre löv, mest björk, men även ek, rönn och klibbal. Skogen är gallrad, och i delar står de äldre träden glesare, med mer ung gran och löv emellan. Marken är frisk och fältskiktet domineras av blåbär och bredbladiga gräs. Död ved förekommer sparsamt. Naturvårdsarter är revlummer.

Objekt nr 16 – Gallrad barrblandskog – klass 4
Cirka 80-årig gles gallrad grandominerad barrblandskog på frisk mark av blåbärstyp, med ett visst inslag av lågörter. Kranshakmossa och blåsippa indikerar att marken är kalkpåverkad. Liggande och stående död ved förekommer ganska sparsamt. Det finns ett litet inslag av äldre björkar och senvuxna ekar, varav en med svavelticka. Naturvårdsarter är blåsippa och revlummer.

Objekt nr 18 – Medelålders tallskog – klass 4
Något olikåldrig talldominerad barrblandskog på en höjd, där majoriteten av tallarna är cirka 60 år. Ett ganska stort inslag av björk finns, samt asp och lite ek i vissa delar. Det finns spridda gamla sparade tallöverståndare på några platser. Tillgången på död ved är sparsam. Marken är frisk och småblockig, och domineras av blåbär och bredbladiga gräs. Naturvårdsarter är liljekonvalj och tallört.

Objekt nr 19 – Hällmarkstallskog – klass 2
Olikåldrig hällmarkstallskog med bra föryngring och ett stort inslag av 150–200-åriga tallar. Ett av de träd som såg näst äldst ut åldersbestämdes till 201 år med hjälp av trädborr. Det finns ganska gott om död ved, och flera av lågorna samt ett par av torrakorna är gamla och av bra kvalitet. Marken består till största delen av hällar med renlavar och ljung, med bara små stråk av frisk mark emellan. Ett återbesök gjordes i oktober för söka efter svampar men inga fler fynd gjordes då.

Objekt nr 20 – Näringsrik granskog – klass 2
100–120-årig örtrik granskog på näringsrik frisk mark. I fältskiktet finns det rikligt av signalarterna svart trolldruva, ormbär och blåsippa, och även förekomst av bl.a. vårärt och sårläka. Fläckvis finns mycket död ved, både stående och liggande, av löv och gran. Men däremellan är det sparsamt med död ved. Äldre träd än 120 år saknas i stort sett. Lövinslaget är stort, både i trädskiktet med björk, asp, klibbal och hassel, men även i buskskiktet med bl.a. hägg, hassel och skogstry. Gränsen mot nästa delområde i söder är lite diffus. Naturvårdsarter är blåsippa, granticka, gropticka, liljekonvalj, ormbär, svart trolldruva, strutbräken, sårläka (enl. skötselplan).

Objekt nr 21 – Plockhuggen talldominerad barrblandskog – klass 4
Cirka 80-årig gles plockhuggen talldominerad barrblandskog med ett sparsamt inslag av björk. Det allra nordligaste hörnet är inte lika genomhugget, och där finns även en aspdunge. Det finns ganska lite naturlig död ved kvar, förutom lite färska vindfällen och torrträd. Det finns även skapade högstubbar och kvarlämnat ris från avverkningen. Lite inslag av ett glest underskikt finns, med bl.a. ung hassel och rönn. Marken är frisk, och fältskiktet domineras av kruståtel och blåbärsris. Naturvårdsarter är blåsippa, liljekonvalj och ormbär.

Objekt nr 22 – Medelålders näringsrik granskog – klass 4
60–70-årig granskog på frisk mark med örter och gräs. Det finns även ett visst inslag av äldre gran. Underskiktet är tätt och består av bl.a. hassel och rönn. Även i trädskiktet finns en del lövträd, främst björk och klibbal, men även asp. Fläckvis finns det gott om lågor, annars mer sparsamt. Områdets gräns mot delområde 20 är lite diffus Naturvårdsarter är blåsippa, ormbär och vanlig snok.

Objekt nr 24 – Tallsumpskog – klass 3
Beskrivning Omkring 100-årig tallskog på fuktig torvmark med blåbärsris, odon och skvattram. I kanterna står det gott om tallar som är 150 år och äldre. Föryngring av tall är nästan obefintlig. Mellan tallarna kommer sparsamt med ung gran och glasbjörk, och det finns även sparsamt med äldre senvuxna björkar. Inslaget av död ved är sparsamt och består främst av relativt nydöda torrakor, men även någon enstaka grov låga.

Objekt nr 25 – Klibbalsumpskog – klass 2
Relativt högvuxen och halvgles klibbalsumpskog med gott om senvuxna träd. Det finns ett stort inslag av äldre glasbjörk och gran. Många av träden står på mycket höga socklar, minst en sockel går upp till brösthöjd. Marken är fuktig-blöt, och i stora delar täckt av lövförna. På friskare högre partier växer blåbärsris. Det är gott om lågor av löv och gran, mest klenare, och även ganska gott om torrträd. Ganska mycket vedsvampar sågs, men de flesta var triviala. Naturvårdsarter är granticka, mattlummer, nästrot och vedtrappmossa (enl. Artportalen).

Objekt nr 26 – Äldre granskog – klass 3
Relativt högvuxen och halvgles klibbalsumpskog med gott om senvuxna träd. Det finns ett stort inslag av äldre glasbjörk och gran. Många av träden står på mycket höga socklar, minst en sockel går upp till brösthöjd. Marken är fuktig-blöt, och i stora delar täckt av lövförna. På friskare högre partier växer blåbärsris. Det är gott om lågor av löv och gran, mest klenare, och även ganska gott om torrträd. Ganska mycket vedsvampar sågs, men de flesta var triviala. Naturvårdsarter är granticka, mattlummer, nästrot och vedtrappmossa (enl. Artportalen).

Objekt nr 27 – Äldre lövrik granskog – klass 3
120-årig lövrik granskog, med inslag av både äldre och yngre granar. I norra delen finns gott om grova aspar och några grova ekar. Glasbjörk och klibbal finns också spritt i området, särskilt i den västra, fuktigare delen. Buskskiktet är ganska tätt och består främst av hassel, men även bl.a. brakved och hägg. Det finns sparsamt med liggande och stående död ved. Marken är i stora delar frisk och kalkpåverkad, med kranshakmossa och lågörter. Naturvårdsarter är blåsippa, nästrot, ormbär och trådticka.

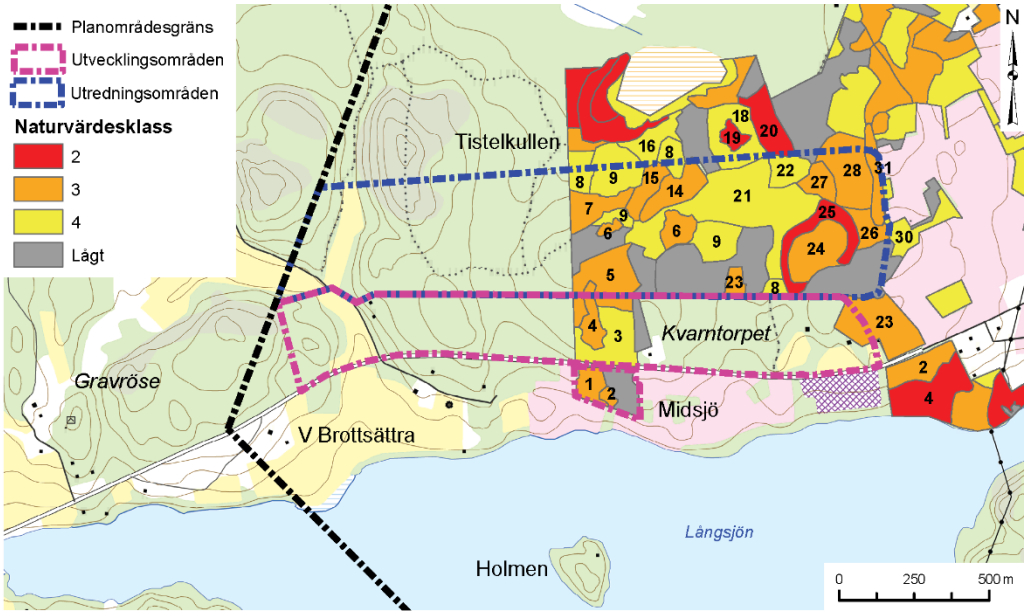
Objekt nr 28 – Äldre kalkpåverkad barrblandskog – klass 3
Gles 100-årig grandominerad barrblandskog på frisk, åtminstone i delar kalkpåverkad, mark. Det finns tämligen allmänt med liggande och stående granved, främst lågor och torrakor, men även några högstubbar. Fältskiktet domineras av smalbladiga gräs och blåbär, men det finns lågörter här och där. Träden är av spridda dimensioner, med inslag av ganska grova granar. Ett glest undre skikt finns, med rönnsly och lite hassel. Naturvårdsarter är blåsippa, bolmörtsskivling, fjällig taggsvamp s. str., gultoppig fingersvamp (enl. Artportalen), liljekonvalj, orange taggsvamp (enl. Artportalen), ormbär, rödgul trumpetsvamp, skarp dropptaggsvamp, strimspindling och revlummer.

Objekt nr 30 – Blandskog – klass 4
Gallrad gles medelålders villanära blandskog på frisk mark. I trädskiktet finns gran, tall, asp, björk och ek. Fältskiktet domineras av blåbär, med lite inslag av lågörter. I nordost finns ett stort uppslag av aspsly. Det finns ett sparsamt inslag av gamla granar och tallar, mest i sydvästra delen. Tillgången på död ved är låg - några spridda lågor och torrakor finns. Naturvårdsarter är blåsippa och liljekonvalj.

Objekt nr 31 – Lövsumpskog – klass 3
Lövsumpskog som domineras av klibbal och glasbjörk, med ett stort inslag av ganska senvuxna granar. Marken är fuktig till blöt, och träden står på små till medelstora socklar. Bitvis växer täta videsnår. Det finns ganska gott om död ved av både löv och gran. Längs hela området finns vindfällen, vilket visar att området har blivit vindpåverkat av att skogen intill har avverkats, där ett villaområde nu byggs. Att området utsätts för mer blåst kan även sannolikt betyda att det torkar ut mer. Naturvårdsarter är ask och revlummer.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk
Inom området finns våtmarker, sumpskog och hällmarkstallskog som bedömts vara ekologiskt känsliga (våtmarker och sumpskogar är klassade som ekologiskt känsliga enligt översiktsplanen). En del av sumpskogen (klibbalsumpskogen, objekt nr 25), är en nyckelbiotop. Området berör habitatnätverken för vatten-salamander (hemområde och spridningsområde), barrskogsmes (aktivitetsområde) och mindre hackspett (aktivitetsområde).

Bedömning Norra Kvarntorpet
Mindre delar av området med lågt eller visst naturvärde i närheten av befintlig bebyggelse bör kunna exploateras. En naturvärdesinventering bör göras för de delar som inte tidigare inventerats.

Figur 16 Naturvärdesinventering för bland annat Kvarntorpet, Norra Kvarntorpet samt Midsjö. Källa: Naturföretaget.

Bålbro norra – utvecklingsområde för mångfunktionell bebyggelse

Naturvärdesinventering Bålbro norra

Runt tennisbanan i Bålbo har en naturvärdesinventering utförts som visar på flera områden med påtagliga naturvärden och ett område med högt naturvärde.

Området består av en jordbruksmark, natur och bebyggelse i form av tennisbana med klubbhus.

Naturområdena har högt, påtagligt och visst naturvärde. Inom det berörda området har en skyddad art (liljekonvalj och blåsippa) påträffats. Signalarter som påträffats är ängshavre, käringtand, brudbröd, gulmåra, bockrot, prästkrage, daggkåpa och natt och dag.

Naturföretagets slutsats för Bålbro norra är följande:

De högsta naturvärdena i området finns i lövskogen som präglas av ett stort inslag av asp och sälg, i lövlunden med asp, ek och hassel, samt i den ohävdade före detta betesmarken och åkerholmen med många signalarter för ängs- och betesmarker. Åkerholmen klassas som Natura 2000-naturtypen silikatgräsmark, men om inte hävd återinförs kommer området att växa igen.

Området ligger mellan de större skogsområdena kring Näset och vid Kvarntorp/Västertorp och utgör en del av en spridningskorridor mellan dessa områden. Området är också en del av odlingslandskapet norr om Rimbo, med ett nätverk av betesmarker, åkerholmar och vägrenar.

Generellt kan sägas att mitten av området (nordöstra delen av delområde 1, hela delområde 2 samt södra delen av delområde 4) och delområde 5 har lägst naturvärde. Aspdungen i västra delen av delområde 1 vore bra att spara eftersom asparna börjar bli äldre och dungen är en de av nätverk av asprik skog i norra Rimbo.

Inventerade områden inom Bålbro norra
Här nedan beskrivs de delområden/objekt som ligger inom utvecklingsområdet eller i anslutning till detta. Områdena är numrerade i nedanstående figur 17 och återfinns i Naturföretagets rapport.

Objekt nr 1 – Asp- och sälgrik skog - klass 3
Lite varierad lövrik skog som präglas av det stora inslaget av asp och sälg. Det finns även några gamla granar och tallar, samt inslag av ek och björk, med ett bitvis tätare buskskikt med hassel, hägg, fågelbär, måbär och rönnsly. Några av asparna och sälgarna är registrerade som värdeelement eftersom de är grova eller gamla, men utöver dessa finns det gott om aspar och sälgar som är på väg att bli lika värdefulla. I nordvästra delen har en stor dunge med grova aspar röjts fram, och nästan alla barrträd tagits bort. Marken är frisk med vegetation som domineras av blåbärsris, bredbladiga gräs och örnbräken. Det är ganska ont om död ved, men i aspdungen i nordväst finns lite mer. Vägkanten är mestadels inte särskilt artrik, men har inslag av signalarterna brudbröd, daggkåpor och käringtand, och av blomrikare partier.

Objekt nr 2 – Sälg- och videsnår - klass 4
Täta sälg- och videsnår längs ett dike som var uttorkat vid besöket. Området är bitvis ganska ogenomträngligt, och det finns död ved och rishögar. Området kan kanske användas av groddjur. Busksnår i åkerlandskap nyttjas ofta även av fåglar som till exempel den rödlistade gulsparven. Marken är mestadels fuktig med vegetation av bredbladiga gräs, vass och älggräs.

Objekt nr 3 – Åkerholme med gravfält - klass 2
Området utgörs av en stor åkerholme med ett gammalt gravfält, som har hävdats antingen med bete eller slåtter. Hävden ser ut att ha upphört, och fältskiktet har börjat växa igen med gräs, men det finns kvar en fin betespräglad flora med bland annat brudbröd, gulmåra, vitmåra, ängshavre och bockrot. Även gamla vidkroniga granar, tallar och rönnar, samt enbuskar, vittnar om hävd. Här finns även flera

stenrösen och bärande träd och buskar. Vid besöket sågs flera obestämda arter av humlor och fjärilar (några arter av blåvinge, pärlemorfjäril och gräsfjäril) flyga på de många blommande växterna.

Objekt nr 4 – Ohävdad betesmark - klass 3
Ohävdad betesmark där det längs nordöstra kanten finns kvar en fin betespräglad flora med bland annat brudbröd, gulmåra, vitmåra, ängshavre och bockrot. Här finns också ett par stenrösen och bärande buskar. Större delen av området utgörs av en mer igenvuxen mark som ser ut att vara gammal åkermark, som domineras av timotej, hundäxing, åkertistel och stormåra. Om hävden återupptas har den betespräglade floran potential att sprida sig över hela området.

Objekt nr 5 – Betad före detta åkermark - klass 4
Före detta åkermark med kortbetad, i stora delar rätt artfattig, vegetation. Här finns några högar med tippade jordmassor, och även unga tallar som växer vid dem. Lite högre naturvärden finns däremot i de små åkerholmarna med stenblock, död lövved, gott om aspar samt någon ek.

Objekt nr 6 – Lövlund - klass 2
Tät asp- och ekdunge med gott om hasselbuskar, gamla rönnar, måbär och hägg. Träden är medelålders. Några av asparna är grova och några har hackspettshål. Marken är frisk och småblockig, med vitsippor, blåsippor och liljekonvalj. Det finns ganska gott om död ved av asp och hassel.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk inom Bålbro norra
Inom området finns ängs- och betesmark samt värdefulla träd som bedömts som potentiellt ekologiskt känslig. Området berör habitatnätverken för vattensalamander (goda förutsättningar för spridning), barrskogsmesar (goda förutsättningar för spridning och spridningslänk) och mindre hackspett (häckningsbiotop).

Bedömning Bålbro norra
Delar av området bör undantas från exploatering med hänsyn till att delar av området har högt respektive påtagligt naturvärde samt med hänsyn till att området ingår i den viktiga spridningskorridoren mellan skogsområdena väster om Rimbo och skogsområdena öster om Rimbo vid Näset.

Ekdalen – utredningsområde för bostäder och verksamheter
Bostäder ska tillkomma i området, främst friliggande småhus. Ekdalen består till största delen av jordbruksmark med inslag av skogspartier. I området finns värdefulla naturtyper i forma av hällmarkstallskog, värdefulla träd (lövskogar) samt ängs- och betesmarker. Några områden har inventerats men kompletterande naturvärdesinventeringar behöver göras.

Påverkar ett spridningssamband som går från Tistelkullen bort mot Näset. Detta samband är smalt och då troligen också svagt mellan Bålbro och Rimbo. Består där av ett smalt band av träd mellan Västertorpsvägen och bebyggelsen i söder. Viktigt att behålla detta eko-sociala samband enligt rapporten *Ekosystemtjänster i Rimbo*. Delar av Ekdalen har en särskild kapacitet att tillhandahålla biologisk mångfald samtidigt som det finns områden emellan dessa områden som är i behov av förstärkning. Detta gäller strandområdet mot Syningen, skogarna i mitten av området som sträcker sig som en bård från norr till söder delvis öster om banvallen samt en bård i väster från bebyggelsen i söder upp mot Rimbo-Ekeby. Ekdalen berörs av prioriterade utvecklingsområden för ekosystemtjänsterna pollinering och vatten- och näringsreglering.

Förslaget på utredningsområde påverkar värdefulla naturområden och det kan behövas dispens från artskyddsförordningen vad gäller mindre hackspett och större vattensalamander. Delar av området bör kunna exploateras men delar bör bevaras. Områden som bör sparas är högt klassade naturområden, strandområden mot Syningen, hällmarkstallskog och värdefulla lövskogar som ingår i nätverket av asprika skogar.

Naturvärdesinventering Björkenäs inom Ekdalen
Vid Björkenäs på västra sidan av banvallen, har två skogsområden inventerats och naturvärdesbedömts. Hela detta område har påtagligt naturvärde utom ett mindre område i norr som har ett högt naturvärde.

Naturföretagets slutsats för Björkenäs är följande:

De allra högsta naturvärdena i området finns i den norra delen av den f.d. trädklädda betesmarken, där det finns gott om död ved av asp. Det området bedömdes vara naturvärdesklass 2. Även resten av den före detta betesmarken har höga naturvärden i form av ekar, aspar och död lövved, och är naturvärdesklass 3. Resten av det inventerade området hamnar också inom naturvärdesklass 3, även om träden här är yngre och det finns mindre död ved.

Området ligger mellan de större skogsområdena kring Näset och vid Kvarntorp/ Västertorp och utgör en del utav en spridningskorridor mellan dessa områden. Området ligger nära flera andra områden med asprik skog, och arter borde kunna sprida sig mellan dessa. Området är också en del av odlingslandskapet norr om Rimbo, med ett nätverk av betesmarker, åkerholmar och brynmiljöer. Dock är ju detta område så igenväxt att det kanske inte finns kvar så mycket arter knutna till brynmiljöer och trädklädda betesmarker här. Det södra av de två skogsområdena verkar användas mycket till friluftsliv, både av Friluftsfrämjandet och för ridning och cykling. Samtidigt finns det höga naturvärden i det norra området, som borde

sparas, även om försiktig röjning med efterföljande bete vore bra för att restaurera området.

Inventerade områden inom Björkenäs
Här nedan beskrivs de delområden/objekt som ligger inom utredningsområdet eller i anslutning till detta. Områdena är numrerade i nedanstående figur 17 och återfinns i Naturföretagets rapport.

Objekt 1 – Asprik lövskog – klass 3
Högvuxen medelålders lövskog som domineras av asp och björk, med ganska gott om äldre sälgar samt lite spridda ekar. Vissa aspar har bohål, en del är grova och några har blottad stamved. Det finns lite inslag av tall och gran, särskilt i södra delen. Bitvis tätt buskskikt av hägg, hassel, getapel och nypon. Området har troligtvis varit betat förr. Marken är frisk och vegetationen domineras av högörter som älggräs och midsommarblomster. Det finns sparsamt med död ved. Området verkar användas för bl.a. ridning och cykling. Naturvårdsarter är blåsippa och daggkåpa.

Objekt 2 – Igenväxande före detta trädklädd betesmark – klass 3
Före detta trädklädd betesmark, där lite äldre ekar, aspar och tallar står glest. Ekarna är kanske ca 100- åriga, dvs. har ännu inte utvecklat en rik kryptogamflora. Flera av asparna har bohål. Mellan träden har bitvis mycket täta snår av hassel, hägg, måbär och ek- och aspsly vuxit upp. Brynmiljön mot åkern är mycket igenväxt, och naturvärdena skulle öka om man frihögg aspar och ekar här. Detsamma gäller för övrigt hela delområdet, en försiktig röjning med efterföljande bete vore bra för att bibehålla och öka naturvärdena. 10 Marken är frisk och i stora delar täckt av lövförna och örnbräken, men det finns även stora inslag av lågörtsflora med vitsippor, blåsippor, liljekonvalj och smultron. Fläckvis finns det ganska gott om död lövved (främst klen ved). Naturvårdsarter är blåsippa och liljekonvalj.

Objekt 3 – Igenväxande före detta betesmark – klass 3
Området liknar delområde 2 och utgörs av före detta trädklädd betesmark, där lite äldre ekar, aspar och tallar står glest. Mellan träden finns snår av hassel, hägg, måbär och ek- och aspsly. Marken är frisk och delvis täckt av lövförna, men det finns även stora inslag av lågörtsflora med vitsippor, blåsippor, liljekonvalj och smultron. Skillnaden mot delområde 2 är att detta område präglas av god tillgång på död lövved, och särskilt grövre asplågor och flera stående döda aspar. Signalarten barkticka 11 påträffades på en låga, och på en annan låga satt något som kan ha varit en fjolårsfruktkropp av koralltaggsvamp, men den gick inte att

artbestämma säkert, utan skulle behöva ses på hösten. Naturvårdsarter är barkticka, blåsippa, liljekonvalj och ormbär.

Objekt 4 Lågörtgranskog – klass 3
Ca 80-årig granskog med inslag av yngre granar samt sparsamt med gamla björkar och grova aspar. Lite buskskikt av ung hassel, rönn och skogstry finns. Det är ganska gott om stående granved (antagligen pga. insektsangrepp), och några torrakor av björk finns också, däremot nästan inga lågor. Marken är frisk och kalkpåverkad, vilket syns på stor förekomst av kranshakmossa och lågörter som blåsippa, vitsippa, ekorrbär, harsyra och liljekonvalj. I en glänta växer brudbröd. I sydligaste delen finns en liten fläck med klibbalsumpskog. Området ligger intill Friluftsfrämjandets gård Gläntan, och i skogen finns grillplats, vindskydd och en kåta. Naturvårdsarter är blåsippa, brudbröd och liljekonvalj

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk
Området ingår i ett spridningsområde för större vattensalamander, spridnings- och aktivitetsområde för barrskogsmesar samt häckningsområde och aktivitetsbiotop för mindre hackspett.

Bedömning Björkenäs
Området bör undantas från exploatering med hänsyn till att området har högt respektive påtagligt naturvärde samt med hänsyn till friluftslivet och att området ingår i den viktiga spridningskorridoren mellan Näset och Kvarntorp/Västertorp.

Drakberget – utredningsområde för bostäder
Området ska utvecklas med nya bostäder, främst småhus med inslag av par- och radhus. Området är ett välbesökt skogs- och rekreationsområde, framför allt den södra delen av området (den höglänts hällmarkstallskogen). Området består av skog.

Naturvärdesinventering Drakberget
Området har påtagligt och visst naturvärde. Signalarter som påträffats inom området är blåsippa, skyddade arter som påträffats är liljekonvalj och gulmåra och rödlistade arter ask och skogsalm. Två områden för naturvärden enligt Skogsstyrelsen finns inom området.

Naturföretagets slutsats för Drakberget (området kallas Bålbro i rapporten) är följande:

De högsta naturvärdena i området är dels knutna till hällmarkstallskogen och dels till lövskogen. Hällmarkstallskogen präglas av ett stort inslag av gamla tallar, dock är det ont om död ved. Lövskogen består dels av asprik skog med grova aspar,

och dels av lundartad blandlövskog med gott om död ved och lite inslag av de rödlistade trädslagen ask och skogsalm. Området ligger mellan de större skogsområdena kring Näset och vid Kvarntorp/Västertorp och bildar en korridor mellan dessa tillsammans med det inventerade området kring kraftledningsgatan norr om Nybodavägen. I alla ovan nämnda områden finns gamla tallar, så området är en del av ett tallsamband i Rimbo. Området är även en del av ett lövsamband där både aspar och ädellövträd finns i de omkringliggande områdena i Näset, Björkenäs och kring tennisbanan i Bålbro. Om området skulle behöva exploateras är det i första hand områdena med naturvärdesklass 4 som borde utnyttjas. Även en del av hällmarkstallskogen skulle vid behov kunna användas, om man bara tar en liten del av kanten. Området är relativt stort, och kanterna har lite lägre naturvärden, särskilt i söder och öster. Lövskogsområdena bör sparas i sin helhet för att behålla sina ekologiska funktioner, eftersom de redan i dagsläget är ganska små.

Inventerade områden inom Drakberget
Här nedan beskrivs de delområden/objekt som ligger inom utredningsområdet eller i anslutning till detta. Områdena är numrerade i nedanstående figur och återfinns i Naturföretagets rapport.

Objekt nr 1 – Öppen fuktig lövskog - klass 4
Öppen fuktig mark med gamla högväxta björkar, sälgar och klibbalar. Fältvegetationen domineras av älggräs och brännässlor. Det finns ganska gott om stående, men även liggande, död lövved.

Objekt nr 2 – Asprik skog - klass 3
Asprik skog med medelålders-äldre aspar, varav många är grova. Ännu verkar det inte finnas så mycket arter på asparna då inga naturvårdsarter påträffades, men flera av dem har bohål, mulm, och/eller stora förekomster av aspticka. Den östra delen är gallrad och är glesare, i den västra delen står ungefär jämnåriga granar tätt inpå asparna. Det finns även inslag av gamla granar. I den östra delen finns gott om liggande och stående död ved, västerut är det lite mer sparsamt. Lite buskskikt av hassel och måbär finns. Marken är frisk och kalkpåverkad, med kranshak-mossa, ekorrbär och lite andra lågörter samt blåbärsris. Området sammanfaller delvis med ett naturvärdesobjekt som är utpekat av Skogsstyrelsen. Naturvårdsarter är blåsippa och liljekonvalj.

Objekt nr 3 – Lundartad lövskog - klass 3
Tät lundartad lövskog med grova klibbalar, grova granar och aspar, samt sälg, ek, rönn och några skogsalmar och askar. Många av träden står på socklar, flera av lövträden har bohål. Bitvis finns tätt buskskikt av bland annat hägg. Det är gott

om liggande och stående död ved i området, mest klen lövved men även grövre löv- och barrved. Marken är kalkpåverkad och tidvis fuktig, med gott om kranshakmossa och lågörter som bland annat vitsippa och harsyra. I södra kanten ingår en lövrik remsa med yngre skog. Inne i området finns ett naturvärdesobjekt som är utpekat av Skogsstyrelsen. Delar av naturvärdesobjektet är på god väg att bli nyckelbiotop. Naturvårdsarter är ask, liljekonvalj och skogsalm.

Objekt nr 4 – Hällmarkstallskog - klass 3
Öppen ganska olikåldrig och relativt högvuxen hällmarkstallskog, med stora hällar omgivna av frisk mark med blåbärsris. Ett par mindre våtmarker finns också. Skogen präglas av ett stort inslag av tallar över 100 år, varav ganska många är minst 150 år gamla. Död tallved saknas dock nästan helt, förutom några yngre lågor och torrträd. Kanske är eventuell död ved uppeldad, då området verkar användas flitigt. Här finns många stigar, kojor, eldplatser, och granar som fått sina grenar avhuggna och antagligen uppeldade. Naturvårdsarter är liljekonvalj.

Objekt nr 5 – Barrblandskog - klass 4
Högvuxen gles gallrad knappt 100-årig barrskog med ungefär lika delar gran och tall. Ett sparsamt inslag av äldre björkar och tallar finns, samt enstaka aspar och någon enstaka gran omkring 150 år. Marken är frisk och fältvegetationen, som bitvis är gles, domineras av blåbärsris, med inslag av lågörter som ekorrbär, skogskovall och harsyra. En stig går igenom hela området. Det finns bara sparsamt med liggande och stående död ved, varav några är nedsågade träd. I södra änden finns en liten fuktigare yta med klibbalar på höga socklar, samt ett par högar med död ved. Naturvårdsarter är liljekonvalj.

Objekt nr 6 – Avverkat område - klass 4

Litet område på frisk mark som avverkats för ca 10 år sedan. Äldre tallar har lämnats kvar som fröträd, tillsammans med några björkar och enstaka ek och rönn. Fältvegetationen domineras nu av örnbräken och blåbärsris. Ett stort slyuppslag av björk är på väg upp. Naturvårdsarter är liljekonvalj.

Objekt nr 7 – Kraftledningsgata - klass 4

Kraftledningsgata som till stor del är igenvuxen med sly av asp och björk, samt örnbräken. Det finns dock öppnare ytor, främst längs patrullstigen och i norra delen, där bredbladiga gräs och ljung dominerar, men även med inslag av vitmåra, blodrot, stenbär, ekorrbär, med mera Inslag av några hällar med lite hällmarksflora finns också. Naturvårdsarter är gulmåra och liljekonvalj.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk
Området innehåller en hällmarkstallskog och en våtmark som bedömts som potentiellt ekologiskt känsliga. Området berör habitatnätverken för vattensalamander (hemområde), barrskogsmes (aktivitetsområde) och mindre hackspett (häckningsbiotop och aktivitetsområde).

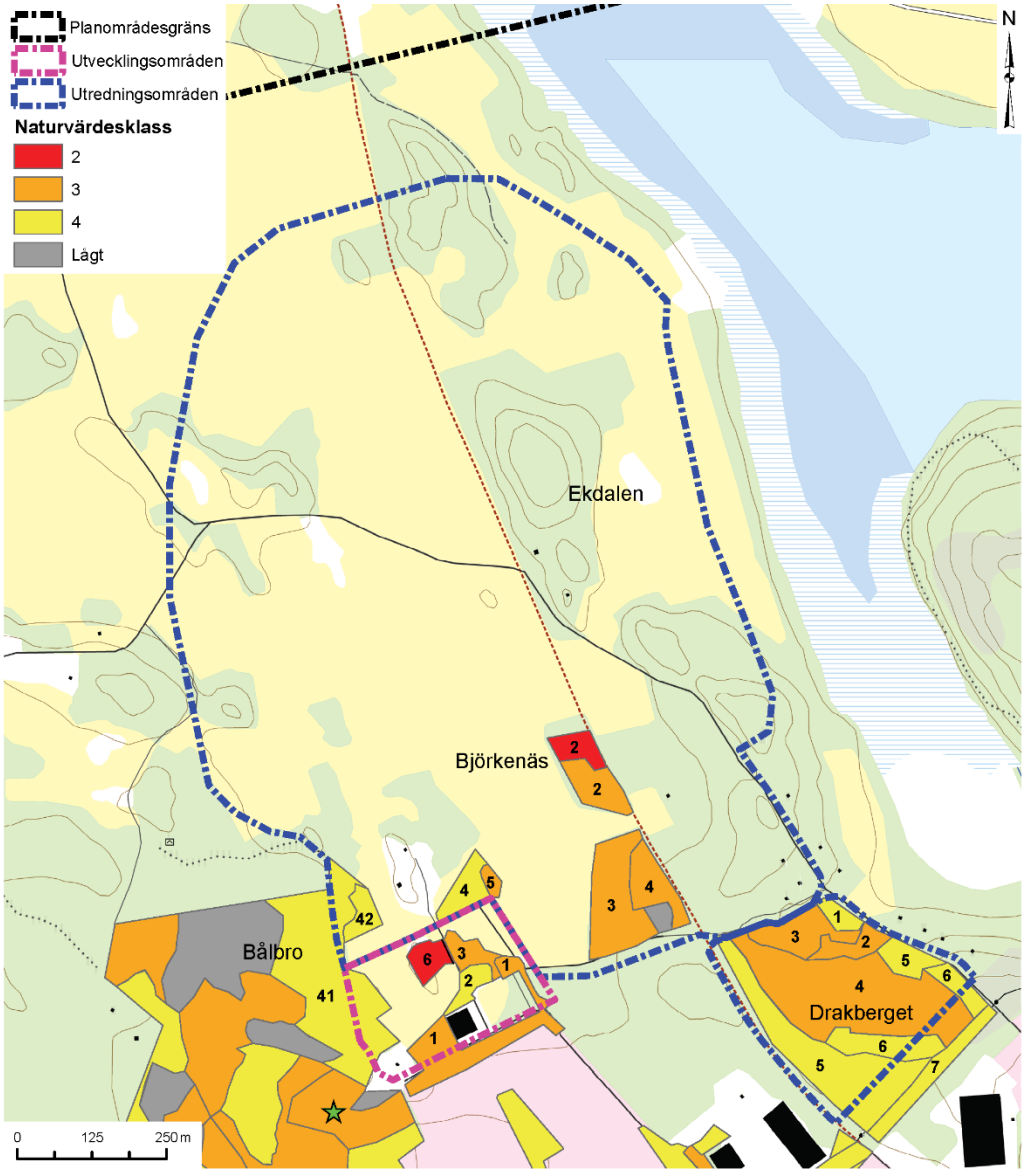
Bedömning Drakberget
Delen av området med påtagliga naturvärden bör undantas från exploatering med hänsyn till dess naturvärden. Lövskogsområdena bör sparas i sin helhet för att behålla sina ekologiska funktioner, eftersom de redan i dagsläget är små. Även stora delar av hällmarkstallskogen bör bevaras Se även under *Groddjursinventering* ovan.

Banvallen som bilväg – utredningsområde
Banvallen ska omvandlas till bilväg för att avlasta Rånäsvägen. Banvallen är ett grönt rekreationsstråk med gång- och cykelväg. Används av många barn i förskolor och skolor samt invånare i allmänhet. I gällande FÖP från 2010 är detta område utpekat som grönstråk. I norra delen är det jordbruksmark.

Naturvärdesinventering saknas. Området gränsar till Dragbergets objekt nr 5. En omvandling påverkar ett spridningssamband som går från Tistelkullen bort mot Näset. Detta samband är smalt och då troligen svagt mellan Bålbro och Rimbo. Består på platsen av ett smalt band av träd mellan Västertorpsvägen och bebyggelsen i söder. Viktigt att behålla detta ekosociala samband enligt rapporten Ekosystemtjänster i Rimbo. Området har en särskild kapacitet att tillhandahålla biologisk mångfald samtidigt som det finns områden emellan dessa mindre områden som är i behov av förstärkning.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk
Området berör habitatnätverken för vattensalamander (hemområde), barrskogsmes (aktivitetsområde) och mindre hackspett (häckningsbiotop och aktivitetsområde).

Bedömning Banvallen som bilväg
Omvandling till bilväg kommer att påverka naturvärdena vid och söder om Björkenäs negativt. Omvandlingen av banvallen till bilväg är olämpligt med hänsyn till dess natur- och kulturmiljövärden, landskapsbilden samt jordbruksmarkens värden.

Figur 17 Naturvärdesinventering för bland annat Bålbro norra, Björkenäs och Drakberget. Området som markerats med en stjärna har klassats om från klass 3 till klass 2. Källa: Naturföretaget.

Kolonilotter – utredningsområde
Kolonilotter ska utvecklas i området.

Området är inte naturvärdesinventera och bör därför inventeras. Enligt biotopkartan i Callunas rapport gällande grön infrastruktur, är det åkermark på platsen, vilket indikerar ett lågt naturvärde. I närheten finns inventerade områden med högt respektive påtagligt och visst naturvärde. Området kan fungera som spridningskorridor för större vattensalamander och ligger nära större naturvärden som Näset.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk
Området berör habitatnätverken för vattensalamander (spridningsområde), och mindre hackspett (häckningsbiotop och aktivitetsområde).

Bedömning Kolonilotter
Exploatering bör göras så att inte naturvärden i omgivningen och de gröna stråken som passerar tätt intill påverkas. Kolonilotter kan erbjuda flera ekosystemtjänster i form av pollinering, naturlig vattenreglering, attraktiv rekreationsmiljö, naturpedagogik och biologisk mångfald, vilket är positiv.

Asplund/Tomta – utredningsområde för bostäder
Området ska utvecklas med bostäder, främst friliggande småhus. Området består av strandäng/hagmark och jordbruksmark. I gällande FÖP är området i dalgången avsatt för dagvattenhantering. Marken består främst av åkermark och våtmark. Berör ängs- och betesmark i väster. Ingår i ett smalt prioriterat utvecklingsområde för ekosystemtjänster och är ett prioriterat stråk för att stärka de ekosociala värdena. I norr finns Tomta backe som är en del av ett ädellövsamband i Rimbo. Området har ett högt naturvärde på grund av tillgången till trädet ask.

Naturvärdesinventering Asplund/Tomta
Tomta backe och en del av strandområdet väster om utredningsområdet har inventerats. Stranden söder om bäcken är inte naturvärdesinventerad.

Naturföretagets slutsats för Tomta backe är följande:

De högsta naturvärdena i området är knutna till askarna. Asken är i Sverige hotad av askskottsjukan och har minskat så kraftigt att den är rödlistad som starkt hotad (EN). Men här finns ca 20-30 askar i olika åldrar, varav de flesta ser vitala ut trots att några har små angrepp av sjukdomen. Några träd har dött, så det finns även död lövved. Det finns även mindre fläckar med hävdgynnad flora, som dock hotas av kirskålen som breder ut sig. Området är en del av ett ädellövsamband i Rimbo, där många lövrika områden finns. Det är dock ovanligt med äldre askar i

de andra inventerade områdena, förutom i det nära angränsande inventerade skogsområdet i Tomta (några hundra meter norrut). I strandskogen längs Allévägen finns det också några äldre askar. Eftersom asken är hotad och det är ovanligt med så här gott om vitala askar borde detta område sparas, åtminstone om askarna fortsätter att vara friska. Om det sparas borde helst någon form av skötsel sättas in, framförallt frihuggning av träden, men gärna även slåtter.

Naturföretagets slutsats för Långsjöns nordöstra strand är följande:

Stranden är påverkad av små båtbryggor och tippning av trädgårdsavfall, och är ganska homogen med vassbälte och hög vegetation av älggräs och brännässlor. Det finns dock naturvärden i de gamla grova klibbalarna, samt i strandlövskogen i områdets sydöstra del. Där finns det gott om stående och liggande död ved samt socklar. Området är en del av en nästan obruten, om än smal, spridningskorridor för djur från Kvarntorp/Västertorp ned till söder om Långsjön. De största värdena i det inventerade området ligger annars i lövträden och förekomsten av lövved, och stråket av gamla klibbalar fortsätter längs stora delar av Långsjöns norra strand. Det finns även flera andra områden med lövträd i närheten. Båtbryggorna börjar bli förfallna, och ur naturvärdessynpunkt på land finns inget hinder mot att rusta upp dem till sitt forna skick. Vattenmiljön är dock inte inventerad, vilket bör göras före eventuell åtgärd. Strandlövskogen är mer orörd, och där bör helst ingen exploatering ske.

Inventerade områden inom Asplund/Tomta
Här nedan beskrivs de delområden/objekt som ligger inom utredningsområdet eller i anslutning till detta. Områdena är numrerade i nedanstående figur och återfinns i Naturföretagets rapport.

<u>Tomta backe, objekt 1 – Askdunge – klass 2</u>
Området består av gårdsmark som förr hörde till bondgården. Nu finns här ett glest trädskikt där överståndarna utgörs nästan helt av olikåldriga askar. Utöver ask finns här några björkar, någon ung lönn, rönn och alm, samt gott om ungträd av fågelbär. Det finns ganska gott om död stående ved, eftersom flera lövträd har dött, troligtvis av askskottsjukan. De flesta askarna är dock vitala, även om några av dem har små angrepp. Fältvegetationen är hög och består till stor del av kirskål. Området är delvis igenvuxet av buskar i form av bl.a. nypon, hägg, skogstry och krusbär. Det finns dock även några öppna fläckar med hävdgynnad vegetation som gulmåra, johannesört och brudbröd. En tidigare ägare har tippat tegel, plåt och jordmassor i södra delen av området. Där finns också en gammal jordkällare. Hävden borde återupptas innan askarna blir för trängda och innan de sista områdena med hävdgynnad flora växer igen. Röjning av buskar och slåtter av

fältvegetationen skulle behövas. Naturvårdsarter är ask, brudbröd, daggkåpor, gulmåra och skogsalm.

Långsjöns nordöstra strand, objekt 2 – Strandlövskog – klass 3
Snårig och ganska oframkomlig strandlövskog med gamla sälgar och klibbalar omgivna av ett tätt skikt av videsnår, hägg, yngre klibbalar och björk. Det finns mycket gott om lågor och stående död ved, varav mycket är klent, men en del är grövre. Fältskiktet domineras av bredbladiga gräs och starr, med inslag av strandlysing och lite andra blommande växter. I södra änden är skogen lite öppnare och blötare, med gamla klibbalar på höga socklar. Här sågs ett par unga grodor. Områdesgränsen i söder går vid Långsjöns utlopp, som hade klart och djupt vatten med vattenväxter och död ved i vattnet. Naturvårdsarter är obestämd art av brungroda.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk
Gränsar i väster till ett hemområde med spridningsvägar för större vatten-salamander enligt habitatnätverksanalysen. Berör till en liten del mot Långsjön ett påtagligt naturvärde i form av en strandlövskog där grodor finns runt ett alkärr.

Bedömning Asplund/Tomta
Områden som bör bevaras av naturmiljöskäl är Tomta backe och strandskogen mot Långsjön, men det finns även andra skäl att inte exploatera området som exempelvis jordbruksmark, strandskydd och landskapsbild. En utredning får visa om mindre delar eventuellt lämpar sig för exploatering.

Kilen – utredningsområde för verksamheter
Området ska utvecklas till verksamhetsområde. Området består av jordbruksmark. I gällande FÖP är området i dalgången avsatt för dagvattenhantering. Marken består främst av åkermark, öppen mark, våtmark och lövskogsdungar. Lövskogen har hög kapacitet att tillhandahålla flera ekosystemtjänster främst biologisk mångfald. Området är ett prioriterat stråk för att stärka de ekosociala värdena.

Naturvärdesinventering Bergby inom Kilen
Området Bergby, som är den västra delen av utredningsområdet Kilen, har inventerats.

Naturföretagets slutsats för Bergby är följande:

Området består egentligen av ganska trivial ung lövskog och vassområde på fuktig mark. Men våtmarker och lövsumpskog har alltid ett visst naturvärde, och här förstärks det dessutom av ett stort inslag av ung (10–20-årig) alm och även spridda unga askar i lövskogen. Området ligger nära flera andra områden med

förekomst av skogsalm: Tomta, Tomta backe och skogen vid reningsverket. Kanske kan här bli ett värdefullt område för almar i framtiden om skogen står kvar och de unga almarna överlever almsjukan. I Tomta och Tomta backe finns det även askar. Det finns flera våtmarker och sjöar inom en kilometers radie, som eventuella våtmarkslevande fåglar kan röra sig mellan. Norrtäljeån (Långsjöns utlopp) passerar precis söder om området och ansluter till Vallbyån öster om området. Vattendraget kan vara en spridningskorridor för groddjur och kanske även utter

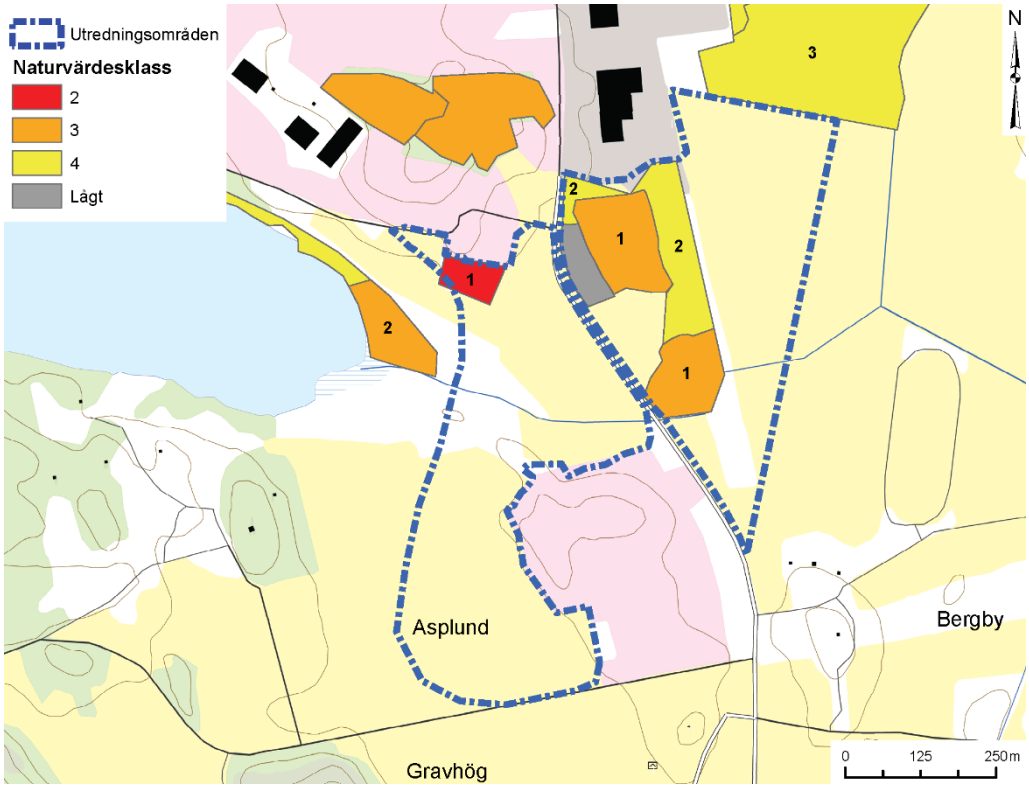
Inventerade områden Bergby inom Kilen
Här nedan beskrivs de delområden/objekt som ligger inom utredningsområdet eller i anslutning till detta. Områdena är numrerade i nedanstående figur och återfinns i Naturföretagets rapport.

Objekt 1 – Lövskog – klass 3
Gallrad lövskog med glest stående unga-medelålders björkar, mot öster med stort inslag av jämnårig asp. Mellan överståndarna växer det gott om ung (10–20-årig) alm och rönn, samt lite ask. Det finns även ganska gott om buskar, främst i form av druvfläder, viden och hallon. Inslaget av död ved är mycket sparsamt. Marken är fuktig och fältskiktet domineras av bredbladiga gräs, men mycket av marken är även täckt av lövförna. Naturvårdsarter är ask och skogsalm.

Objekt 2 – Våtmark – klass 4
Fuktig mark med fältskikt som domineras av hög vass och bredbladiga gräs. Här och där finns videbuskar. Området ligger mellan ung fuktig lövskog och en åker. I området finns enligt Artportalen en osäker observation av rördrom från 2018. I området ingår även en liten gräsmark i nordväst, som domineras av bredbladiga gräs, men där det även växer gulmåra och johannesört. Naturvårdsarter är gulmåra och eventuellt rördrom.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk
Berör aktivitetsområde för mindre hackspett och därmed ett viktigt lövskogssamband enligt habitatnätverksanalysen.

Bedömning Kilen
Ur naturmiljösynpunkt bör lövskogsdungarna bör bevaras för deras innehåll av träden skogsalm och ask samt då de ingår i ett lövskogssamband för bland annat mindre hackspett.

Figur 18 Naturvärdesinventering för bland annat Tomta backe, Långsjöns nordöstra strand och Bergby inom utredningsområdet Kilen. Källa: Naturföretaget.

Bobacken – utredningsområde för bostäder

Området ska utvecklas med bostäder, främst friliggande småhus.

Området består av flera olika naturtyper främst åker- och annan öppen mark. Här finns våtmarker, ängs- och betesmarker, nyckelbiotop samt värdefulla ekar. Enligt artportalen finns i våtmarken vid sjön Syningen groda och padda. En naturvärdesinventering bör göras för området.

Ekologiskt känsliga områden och habitatnätverk

Området berör i dess västra del ett aktivitetssamband för större vattensalamander och delvis en häckningsbiotop och aktivitetsområde för mindre hackspett.

Bedömning Bobacken

När det finns en naturvärdesinventering kan en bedömning göras av vilka områden som behöver bevaras men utifrån nuvarande kunskap är strandområden, lövskogar och nyckelbiotoper de områden som är mest värdefulla. Även andra områden kan behöva sparas av andra skäl.

Samlad bedömning naturmiljö
De utvecklingsområden som är mest lämpliga att exploatera ur naturmiljösynpunkt är följande områden:

- Vallby södra (hänsyn måste tas till strandskydd och biotopskydd)
- Rimbo centrum

För följande utvecklingsområden bör delar av området kunna exploateras, men delar av områdena bör undantas:

- Bålbro norra
- Kvarntorpet
- Midsjö

För följande utredningsområden bör endast mindre delar av områdena eventuellt kunna exploateras med hänsyn till bland annat naturmiljön:

- Asplund/Tomta
- Bobacken
- Drakberget
- Ekdalen
- Kilen
- Norra Kvarntorpet

Följande utredningsområden bör undantas helt med hänsyn till bland annat naturmiljön:

- Banvallen som bilväg.

Vid exploatering av skogsområden bör i första hand skog med lågt eller visst naturvärde väljas för exploateringen, se sammanställningen över naturvärdes-inventeringen i figur 16.

Även om värdefull natur som exploateras inte går att ersätta i ett kortare perspektiv, är det ändå viktigt att kompensationsåtgärder görs. Det är även viktigt att spridningssamband bibehålls och stärks.

En scenarioanalys kan även göras utifrån planförslaget enligt rapporten för grön infrastruktur. Genom en habitatanalys över planförslaget får man fram en bild av hur planerna kommer påverka berörda arters bevarandestatus. Analysen kan även ge råd hur den gröna infrastrukturen kan förbättras. Se även under *Ekosystemtjänster* nedan.

7.3. Ekosystemtjänster

Som underlag till planarbetet har en kartläggning och analys av ekosystemtjänster gjorts, *Ekosystemtjänster i Rimbo, Norrtälje kommun, Kartläggning och analys, WSP 2020-03-05*.

Resultatet bidrar till det strategiska arbetet med att identifiera områden som eventuellt bör undantas från exploatering samt vilka platser som behöver stärkas genom tillskapande av nya ekosystemtjänster. I detta kapitel redovisas resultatet för respektive utvecklingsområde (utvecklingsområdena Midsjö saknas dock) och kortfattat om systemanalys, slutsatser och rekommendationer. I det fortsatta planeringsarbetet är det viktigt att använda WSP:s rapport i sin helhet.

Här nedan redovisas en sammanställning av befintliga ekosystemtjänster för respektive utvecklingsområde. Drakberget är ett utredningsområde till skillnad mot övriga som är utvecklingsområden. Efter att analysen gjordes har fler utredningsområden tillkommit (Norra Kvarntorpet, Ekdalen, Bobacken, Asplund/Tomta och Kilen) och Drakberget har utökats norrut. Analysen bör kompletteras med dessa områden. I det fortsatta planeringsarbetet är det viktigt att i detalj studera hur placering av byggnadskroppar och annan exploatering påverkar ekosystemtjänsterna lokalt.

Ekosystemtjänsterna biologisk mångfald, vattenreglering, pollinering, temperaturreglering är särskilt värdefulla när klimatet succesivt blir varmare med återkommande skyfall och torrperioder.

Vallby södra 1

	Ekosystemtjänst	Nuläge
	Biologisk mångfald	Begränsat värde för biologisk mångfald, enformig jordbruksmark.
	Vattenreglering	Inga lågpunkter eller marktyper med särskild förmåga att hantera vatten.
	Pollinering	Småbiotoper i norr och öster kan vara värdefulla för pollinering.
	Temperaturreglering	Öppen mark har begränsad temperaturregleringsförmåga.
	Rekreation	Inga särskilda rekreationsvärden är kartlagda.
	Naturpedagogik	Inga skolor inom 300 m.

Vallby södra 2

	Ekosystemtjänst	Nuläge
	Biologisk mångfald	Vallby-/Norrtjäljeån är viktig för biologisk mångfald.
	Vattenreglering	Vallby-/Norrtjäljeån är viktig för vattenreglering.
	Pollinering	Eventuellt är de omkringliggande miljöerna vid Vallby-/Norrtäljeån betydelsefull för pollinerare.
	Temperaturreglering	Skogsområden kyler lokalt och även till omgivande bebyggelse.
	Rekreation	Vallby-/Norrtälje ån i Söder kan vara en attraktiv rekreationsmiljö.
	Naturpedagogik	Inga skolor ligger inom 300 m.

Rimbo centrum

	Ekosystemtjänst	Nuläge
	Biologisk mångfald	Brist. Inget större värde för biologisk mångfald. Sydligaste delen är värdefull för biologisk mångfald, samt eventuellt grönstråk genom industriområde.
	Vattenreglering	Finns grönytor som kan reglera vatten.
	Pollinering	Trädgårdar är värdefulla för pollinering.
	Temperaturreglering	Träd och dungar bidrar till lokal temperaturreglering.
	Rekreation	Delar kan vara attraktiva för rekreation, grönstråk i industriområde, visuell avskärmning.
	Naturpedagogik	Inga större grönytor som kan användas för naturpedagogik inom området. Trädgårdar på privat tomtmark.

Kvarntorpet

	Ekosystemtjänst	Nuläge
	Biologisk mångfald	Stora delar av skogen är viktig för biologisk mångfald. Koppling ner mot Långsjön. Äldre partier.
	Vattenreglering	Skogsområdet hanterar och reglerar vatten, värdefullt för vattenreglering.
	Pollinering	Området är värdefullt för pollinering. Skog på sandiga jordar.
	Temperaturreglering	Värdefullt för temperaturreglering, kyler angränsande områden.
	Rekreation	Viktig för rekreation, leder mot skogen och Långsjön, del av och entré till större skogsområde.
	Naturpedagogik	Inga skolor inom 300 m.

Bålbro Norra

	Ekosystemtjänst	Nuläge
	Biologisk mångfald	Området ingår i viktigt öst-västligt spridningsstråk. Försvagat område som behöver stärkas. Åkerholme samt skogbryn värdefulla.
	Vattenreglering	Del av området är värdefullt för vattenreglering, lågpunkt i väster
	Pollinering	Åkerholmar och brynzoner mot skogen kan vara värdefulla områden för pollinatörer
	Temperaturreglering	Det angränsande skogsområdet bidrar med parkbris. Åkerholmen kyler lokalt
	Rekreation	Angränsar till skogen som är ett viktigt rekreationsområde. Vackert landskap med åkerholmar
	Naturpedagogik	Saknas då inga förskolor ligger inom 300 m.

Drakberget

	Ekosystemtjänst	Nuläge
	Biologisk mångfald	Mycket viktig för biologisk månfald, del av spridningsstråk samt potentiellt höga naturvärden i delar av skogen.
	Vattenreglering	Delvis värdefull för vattenreglering, lågpunkt på höjden, vattensamling.
	Pollinering	Värdefull för pollinering.
	Temperaturreglering	Värdefull för temperaturreglering, kyler omkringliggande områden.
	Rekreation	Attraktiv rekreationsmiljö, strövskog, speciellt de högre delarna hällmark med vattensamlingar.
	Naturpedagogik	Värdefull för naturpedagogik.

Järnväg

Syntesanalys av ekosystemtjänster

Nedan redovisas en sammanställning av status, påverkan och åtgärdsförslag för ekosystemtjänster i Rimbo för de utvecklings- och utredningsområden som har ingått i analysen. Ekosystemtjänsterna dricksvatten från grundvatten och livsmedel från odlade landväxter (åkermark) ingår inte i kartläggningen. De områden som identifierats som särskilt värdefulla består framför allt av marktyper som har stor kapacitet att tillhandahålla flertalet ekosystemtjänster. Generellt anses sjöar, vattendrag, strandzoner, stora skogsområden i anslutning till bebyggelse, mindre skogsdungar inom bebyggelse, åkerholmar i jordbrukslandskapet ha särskild betydelse. Dessa områden bör beaktas i pågående eller vid framtida planering. Även mindre grönytor, som exempelvis enskilda träd eller öppna gräsmarker, fyller en viktig funktion för att leverera ekosystemtjänster.

Utöver att undanta ekosystem från en eventuell exploatering, alternativt anpassa en föreslagen exploatering inom särskilt värdefulla områden, är det viktigt att säkerställa ekosystemens kapacitet att leverera olika ekosystemtjänster. Genom att exempelvis öka andelen vegetation i annars hårdgjorda områden förbättras potentialen att hantera stora vattenmängder, rena luft eller bidra till lokal temperaturreglering.

Här nedan redovisas nuläge, påverkan av de utvecklings- och utredningsområden som har analyserats och förslag på åtgärder för respektive ekosystemtjänst. Konkreta åtgärdsförslag bör studeras vidare i detalj. Det bör vara prioriterat att bevara men även att tillskapa multifunktionella grönområden.

Biologisk mångfald

Variationsrikedom inom arter, mellan arter och av ekosystem möjliggör anpassning och ger motståndskraft.

Nuläge – Finns

Rimbo har stora naturvärden främst knutna till de skogsområden med äldre barrskog och de sjöar och vattendrag som omsluter Rimbo. Viktiga områden med äldre barrskog finns i norr, ofta i nära anslutning till bebyggelsen, dessa är extra känsliga för störningar då flera ekologiska kopplingar redan är svaga idag.

Påverkan av utbyggnadsförslag - Minskar

Finns risk att naturvärden försvinner, speciellt i utbyggnad av Drakberget och även delvis Kvarntorpet. Viktigt att säkerställa att spridningssamband bibehålls och stärks samt att relevanta kompensationsåtgärder görs.

Förslag på åtgärder
Säkerställ väst-östligt spridningsstråk i norr. Nyttja och stärk befintlig grönstruktur genom stadskärnan för att skapa gröna kopplingar genom stadskärnan.

Naturlig vattenreglering
Våtmarker, grönområden och andra ekosystem fördröjer, filtrerar och renar vatten från föroreningar samt förebygger översvämningar, erosion och torka.

Nuläge – Finns delvis
De stora skogsområdena har särskild kapacitet att reglera stora vattenflöden. Även våtmarker och funktionella kantzoner bedöms som särskilt viktiga. Dock förekommer modellerade lågpunkter i jordbrukslandskapet och på andra öppna gräsytor där åtgärder kan behövas. Exempelvis Bålbroskogen och skogen i anslutning till Bolsmossen.

Påverkan av utbyggnadsförslag – Förändras ej
Det finns förutsättningar att tillskapa ekosystem med högre kapacitet att reglera vatten på platser som idag saknar tillräcklig funktion. Viss risk för försämrad funktion vid exploatering i framförallt Kvarntorpet.

Förslag på åtgärder
Åtgärder bör göras vid jordbruksmarken ovanför Bålbro Norra, samt mellan Norrtäljeån-Vallbyån och Kundbysjön. Se över möjligheten att återställa våtmarker och skapa meandrande vattendrag.

Lokal temperaturreglering
Grönska och natur bidrar lokalt till jämnare temperatur, ökad luftfuktighet, skugga och vindskydd.

Nuläge - Finns
Bris över stora delar av bebyggelseområdet, från skogsområden i väster och norr. Saknas vid hårdast exploaterad del i kärnan.

Påverkan av utbyggnadsförslag - Minskar
Finns risk för försämring om stora delar av Västertorpsskogen, Bålbroskogen och Drakberget exploateras.

Förslag på åtgärder
Plantera fler gatuträd och vegetation i Rimbo centrum för att säkerställa lokal tillgång till skugga. Undersök påverkan på temperaturreglering vid exploatering. Säkerställ god tillgång till skugga för barn, äldre och sjuka

Pollinering
Insekter pollinerar blommande växter som utvecklar frukt, bär och frö för växternas fortplantning och för produktion av mat till människor och djur.

Nuläge – Finns delvis
Utifrån befintligt underlag anses det finnas goda förutsättningar för pollinatörer, dock behovs kompletterande utredningar för att säkerställa detta. Småbiotoper, skogsområden och betesmarker inom eller i anslutning till annars homogena landskap är värdefulla.

Påverkan av utbyggnadsförslag – Behöver utredas vidare
Behöver utredas vidare.

Förslag på åtgärder
Ta fram konnektivitetsanalys för pollinatörer. Anpassa skötsel i kraftledningsgatan, öka blomrikedom i öppna gräsmarker. Skapa småbiotoper i samband med exploatering och i homogena miljöer som exempelvis jordbruk- och skogsbrukslandskapet.

Tillgång till attraktiva rekreationsmöjligheter
Grönska och natur gynnar aktivitet som motion, lek och friluftsliv. Vistelse i grönska och natur främjar hälsa, välbefinnande och mental återhämtning.

Nuläge - Finns
Boende i Rimbo anses ha god tillgång till attraktiva rekreationsmiljöer som exempelvis Näset, Långsjön, Västertorpsskogen, Bolsmossen och Kundbysjön. Även parker i centrala Rimbo, som till exempel Skarsjöparken och Järnvägsparken är viktiga för vardaglig rekreation. Norrtäljeån-Vallbyån anses också vara värdefull.

Påverkan av utbyggnadsförslag - Minskar
Finns risk för försämrad tillgång om större skogsområden exploateras och naturliga rekreationsstråk bryts, till exempel på Drakberget och väg 280.

Förslag på åtgärder
Koppla ihop Rimbos större rekreationsområden genom att utveckla eko-sociala samband som stärker kopplingar för både människor och biologisk mångfald. Utveckla rekreationsmöjligheter i samband med exploatering av Rimbo centrum. Se över möjligheten att marknadsföra kommunens rekreativa tillgångar och bygga på Rimbos identitet.

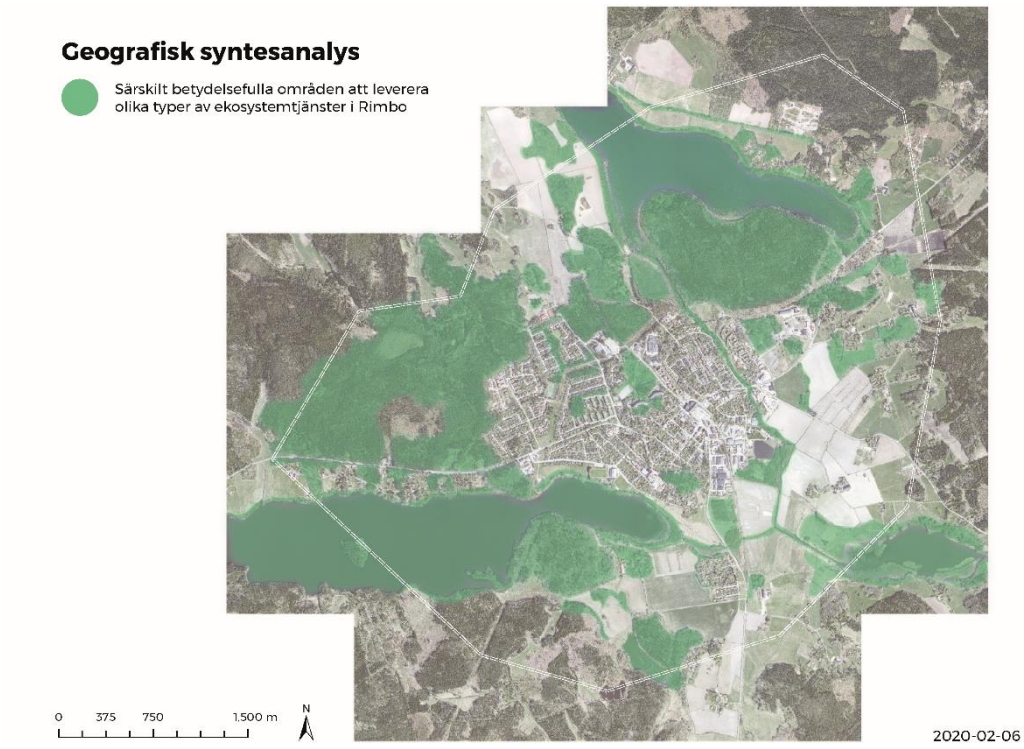
Kunskap och inspiration
Grönska och natur kan ge inspiration, kunskap och öka förståelse för ekosystemens samband och betydelse för människan.

Nuläge - Finns
Alla skolor i Rimbo har god tillgång till skog eller grönområden som har potential att användas för naturpedagogik inom 300 m. Kvaliteten kan variera mellan dessa och behöver utredas vidare.

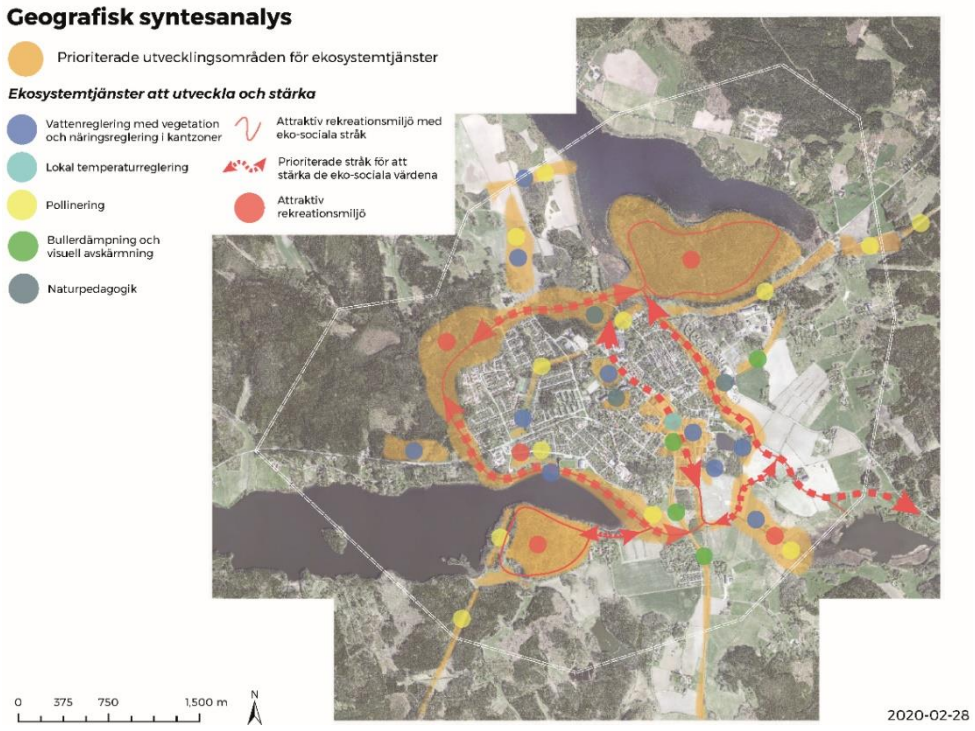
Påverkan av utbyggnadsförslag – Förändras ej
Viss risk att vissa förskolor får sämre tillgång till grönområden vid en exploatering av Drakberget. Men överlag fortsatt god tillgång. Planförslaget föreslår nya förskolor i anslutning till park- eller grönområden.

Förslag på åtgärder
Kvaliteten i kartlagda grönområden för barn bör utredas vidare. Åtgärdsområden som pekats ut bör diskuteras med de skolor som använder dem.

Geografisk syntesanalys
I kartorna nedan redovisas förslag på områden där åtgärder kan utföras för att höja ekosystemens nuvarande ekosystemtjänster. Kartan redovisar ett urval av ekosystemtjänster som bör utvecklas och stärkas inom den fördjupade översiktsplanen.

Figur 19 Viktiga områden för ekosystemtjänster i Rimbo.

Figur 20 Utpekade områden där det finns potential för utveckling av ekosystemtjänster i Rimbo.

Slutsatser och rekommendationer

WSP skriver i sin rapport att Rimbo tätort har god kapacitet att tillhandahålla flertalet ekosystemtjänster. Sjöar, vattendrag, strandzoner, stora skogsområden i anslutning till bebyggelse, mindre skogsdungar inom bebyggelse och åkerholmar i jordbrukslandskapet bedöms ha särskild betydelse för att leverera viktiga ekosystemtjänster inom den fördjupade översiktsplanen. Fortsatt god försörjning av ekosystemtjänster förutsätter fungerande och välmående ekosystem. Därför är det av största vikt att i kommande stadsutveckling utvärdera hur ekosystemtjänster kommer att påverkas och inom varje utbyggnadsområde noggrant se över placering av byggnadskroppar, vägar, hårdgjorda ytor och nya grön- och blåytor.

I rapporten finns flera rekommendationer på hur arbetet med ekosystemtjänster kan vidareutvecklas och generella rekommendationer för att gynna ekosystemtjänster i Rimbo.

För att vidareutveckla arbetet med ekosystemtjänster rekommenderar WSP bland annat följande:

- Fler fördjupade analyser tas fram efter behov. Den binära kartläggningen kan kombineras med andra data som indikerar ett särskilt behov eller nyttjande av en ekosystemtjänst.

Generella åtgärdsförslag för att gynna ekosystemtjänster i Rimbo:

- Öka andelen grönska i annars hårdgjorda miljöer. Plantera inhemska trädslag, antingen lövträd eller barrträd. Plantera trädrader längs gator och anlägg regnbäddar.

- Plantera och gynna blommande och bärande växter, välj inhemska arter som exempelvis nyponbuskar, oxel och rönnbär.

- Utred de landskapsekologiska förutsättningarna för pollinatörer, exempelvis med hjälp av habitatnätverk för vildbin. Ta fram en handlingsplan för hur kommunen kan gynna pollinatörer genom skötsel och konkreta åtgärder.

- Återskapa ekosystemtjänster vid ny exploatering. Exempelvis skapa småbiotoper och gynna variation i annars homogena landskap.

- Förvilda parker genom att bevara och plantera inhemska trädslag och växter som gynnar biologisk mångfald. Skapa flerskiktade områden, öka mängden död ved, anlägg dammar och våtmarker.

- Gör djurlivet till en del av området genom att anlägga fågelholkar, fladdermusholkar, insektshotell och faunadepåer. Informera och aktivera kommuninvånarna med hjälp av skyltning och liknande.

- Behåll större och sammanhängande skogsområden i anslutning till den täta staden. Bevara viktiga delar av den gröna infrastrukturen utpekade i de ekologiska sambanden.

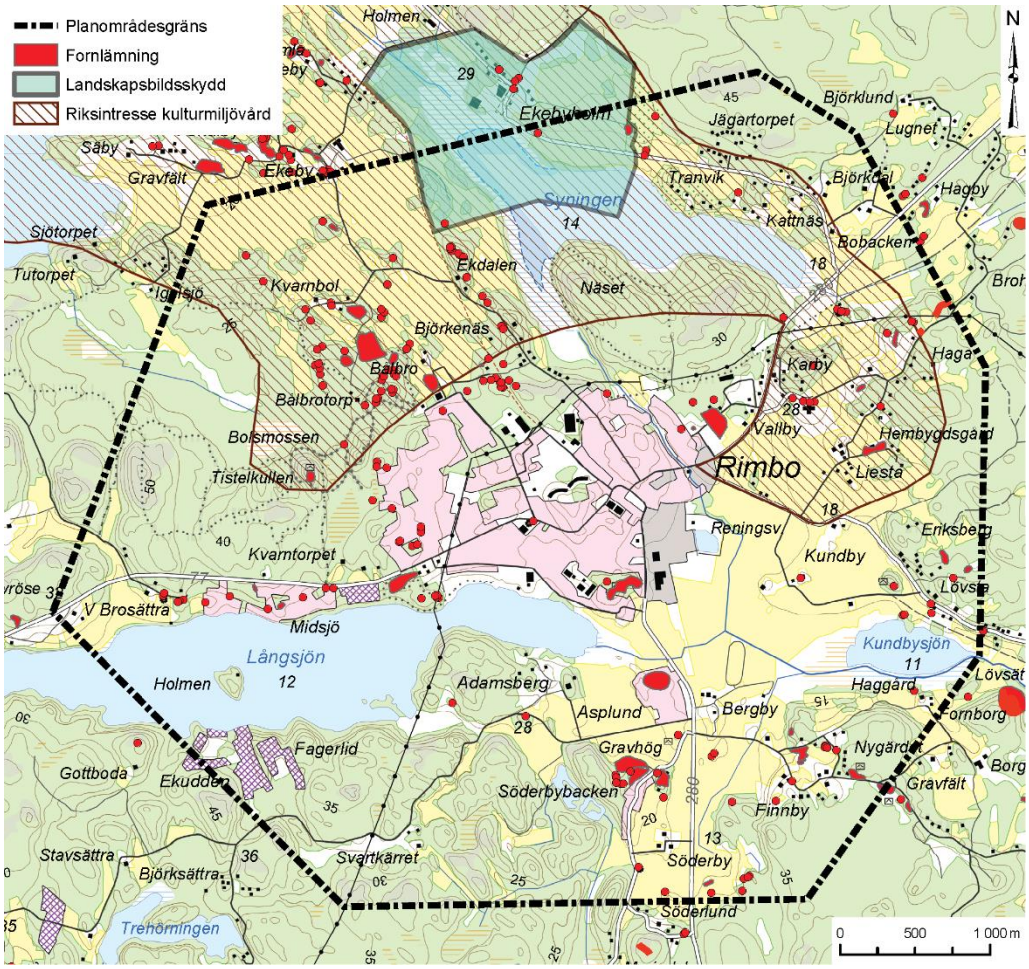
- Utveckla eko-sociala stråk som både stärker den gröna infrastrukturen, kan utgöra habitat och spridningskorridorer för viktiga arter samt attraktiva rekreationsmiljöer för människor.

- Ta till vara på landskapets vatten- och fuktiga biotoper. Återskapa våtmarker och meandrande vattendrag.

- Informera och upprätta dialog med markägare för att återskapa och förbättra landskapets kapacitet att tillhandahålla olika ekosystemtjänster.

7.4. Kulturmiljö

Inom norra delen av planområdet finns södra delen av ett område som är riksintresse för kulturmiljövården. I norra delen finns även södra delen av ett område med landskapsbildsskydd. Inom planområdet finns flera fornlämningar. Se figuren nedan. Som underlag till planarbetet har en kulturmiljöutredning gjorts.

Figur 21 Riksintresseområde för kulturmiljövård, landskapsbildsskydd samt fornlämningar i Rimbo med omgivningar.

Riksintresse för kulturmiljövården

Norr om Rimbo ligger Skedviken (AB85) som har klassats till riksintresse för kulturmiljövården. Riksintresseområdet kännetecknas av slättbygden kring sjön Syningen, med ett kulturlandskap i anslutning till byar, sätesgårdar och bruk. Spår i landskapet visar att människor varit verksamma i området under brons- och järnåldern.

Bevarandevärden för Skedevikens riksintresseområde är bland annat:

- Storgodsbrukens landskap som uttrycker sig i vidsträckta odlingsfält med äldre vägsystem, byar och gårdar
- Ekebyholms slott
- Rånäs säteri som under 1700-talet omvandlades till bruk
- Välbevarade bymiljöer och gårdarna Ubby, Alby, Mjölsta, Svärlinge, Granby och Råby
- Mörby slottsruin
- Fasterna kyrka från 1806
- Rimbo medeltida kyrka
- Rånäs kapell

Föreslagen förändring utvecklingsområden
Utvecklingsområdena Bålbro norra (mångfunktionell bebyggelse) och Vallby södra (verksamhetsområde) berör riksintresset för kulturmiljövården. Även den nya sträckningen av väg 280 kommer att leda genom riksintresset.

Föreslagen förändring utredningsområden
Utredningsområdena Norra Kvarntorpet, Bobacken och Ekdalen berör riksintresseområdet och utredningsområdet Drakberget angränsar till området.

Bedömning utvecklingsområden
Utvecklingsområdena Kvarntorpet, Midsjö och Rimbo centrum ligger på behörigt avstånd från riksintresset och bedöms därmed inte påverka riksintresset. Bålbro norra, Vallby södra och den nya sträckningen av väg 280 berör en mindre del av riksintresseområdet och ligger i dess utkant. Påverkan av exploatering i Vallby södra, Bålbro norra och av ny sträckning för väg 280 bedöms vara liten.

Bedömning utredningsområden
<u>Norra Kvarntorpet, Bobacken och Drakberget</u>
Utredningsområdena Norra Kvarntorpet och Bobacken, öster om sjön Syningen, berör mindre delar av riksintresseområdet och ligger i dess utkanter. Drakberget angränsar. Påverkan av exploatering i Norra Kvarntorpet, Drakberget och Bobacken bedöms därmed vara liten men hänsyn bör tas till landskapsbilden och till fornlämningar vid placering och utformning av bebyggelsen.

Asplund/Tomta och Kilen
Områdena bedöms inte påverka riksintresseområdet för kulturmiljö.

Ekdalen
Utredningsområdet Ekdalen, norr om Rimbo, berör riksintresset. Riksintressets huvudsakliga värden ligger i landskapet med vägsystem, byar och gårdar. Området kring Tistelkullen och bort till Näset präglas av flertalet fornlämningar som utgör spår av bronsålderns landskap. Fornlämningsbilden ger landskapet stora värden och utgör uttryck för riksintresset.

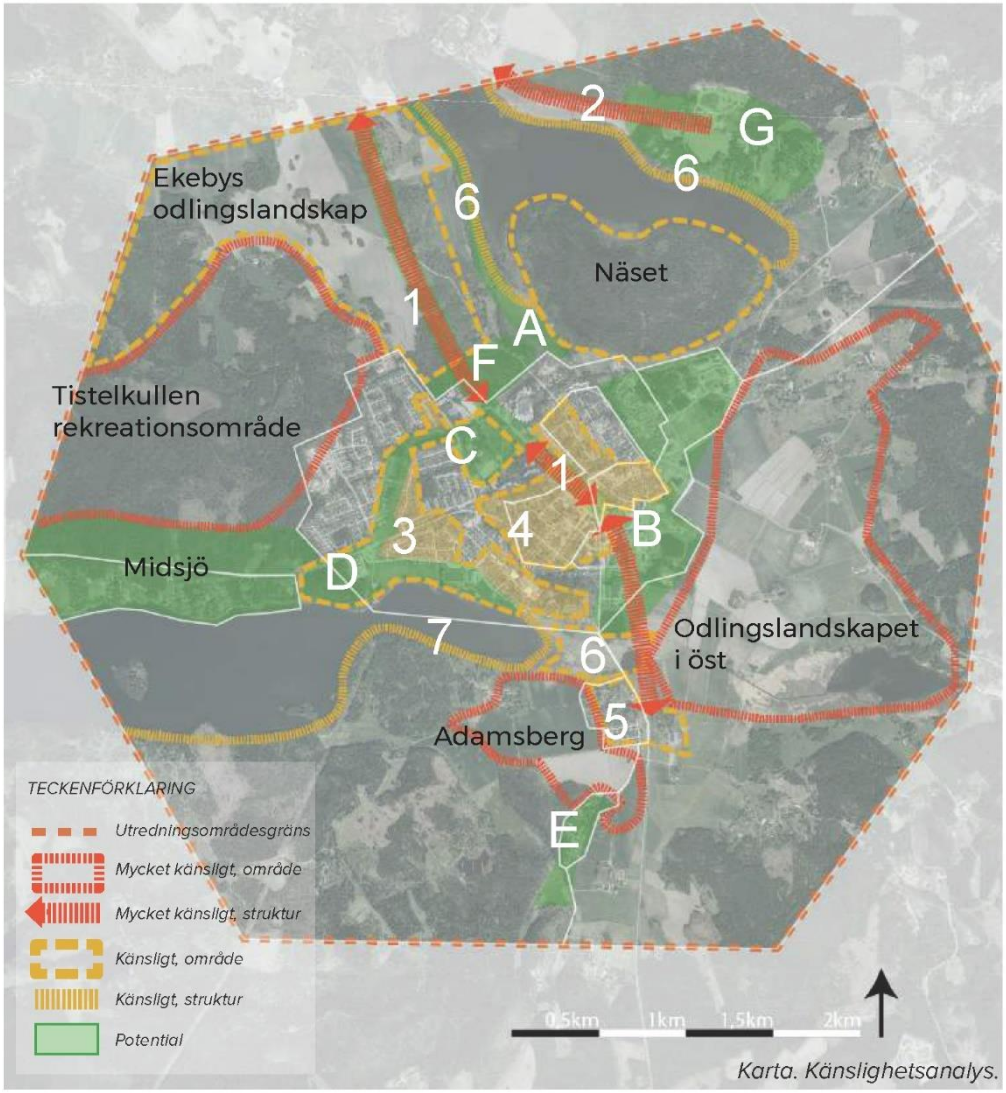
Stora delar nord och nordost om Rimbo präglas av riksintressanta uttryck som ska skyddas från påtaglig skada. Det är viktigt att dessa värden bevaras för framtiden och inte sönderdelas av ogenomtänkta ingrepp i miljön. Tillämpliga lagrum är 3 kap 6 §, 4 kap 4 § och 7 kap 11 § miljöbalken (MB).

För att kunna bibehålla de historiska miljöerna är det viktigt att dessa miljöer med sin bebyggelse och sitt landskap fortsätter att brukas på ett sätt som överensstämmer med deras bevarandevärden.

Sammantaget bedöms att det föreslagna utredningsområdet Ekdalen riskerar att påverka de värdekärnor som beskrivs för riksintresset Skedeviken.

I samband med ett detaljplanearbete inom området krävs en noggrann analys och bedömning av påverkan på riksintresset.

Kulturmiljöutredning
Som underlag till planarbetet har en kulturmiljöutredning och landskapsanalys tagits fram, *Rimbo, Kulturmiljöutredning och landskapsanalys, WSP, 2019-11-29*. I utredningen finns bland annat en känslighetsanalys som utgår från risken att de kulturhistoriska värdena förstörs eller minskar vid förändring och tillägg. Analysen klargör kulturmiljöns möjlighet att ta emot nya inslag utan att dess kulturhistoriska karaktär eller kulturhistoriska värde påtagligt förändras. Analysen visas i figuren nedan.

Figur 22 Kulturmiljöns känslighet.

Mycket känsliga eller känsliga områden samt mycket känslig eller känslig struktur
De förslagna utvecklings- och utredningsområdena berör några av ovanstående mycket känsliga eller känsliga områden respektive mycket känslig eller känslig struktur eller så finns en potential för utveckling inom området. Följande områden berörs för respektive utvecklings- och utredningsområde;

<u>Rimbo centrum - utvecklingsområde</u>
Berör en känslig struktur *Rester av järnvägen*, ett känsligt område *Centrala Rimbo* och ett område med potential för utveckling. Berör karaktärsområdet *Stationssamhället*.

Kvarntorpet och Midsjö - utvecklingsområden
Berör ett område med potential för utveckling.

Bålbro norra - utvecklingsområde
Berör ett mycket känsligt område *Tistelkullen rekreationsområde* och ett känsligt område *Ekebys odlingslandskap*.

Koloniområde – utvecklingsområde
Berör ett känsligt område *Näset*.

Norra Kvarntorpet – utredningsområde
Berör ett mycket känsligt område *Tistelkullens rekreationsområde* och ett område med potential för utveckling.

Ekdalen - utredningsområde
Berör ett mycket känsligt område *Tistelkullens rekreationsområde*, ett känsligt område *Ekebys odlingslandskap,* en mycket känslig struktur *Rester av järnvägen* och en känslig struktur *Strandkant*.

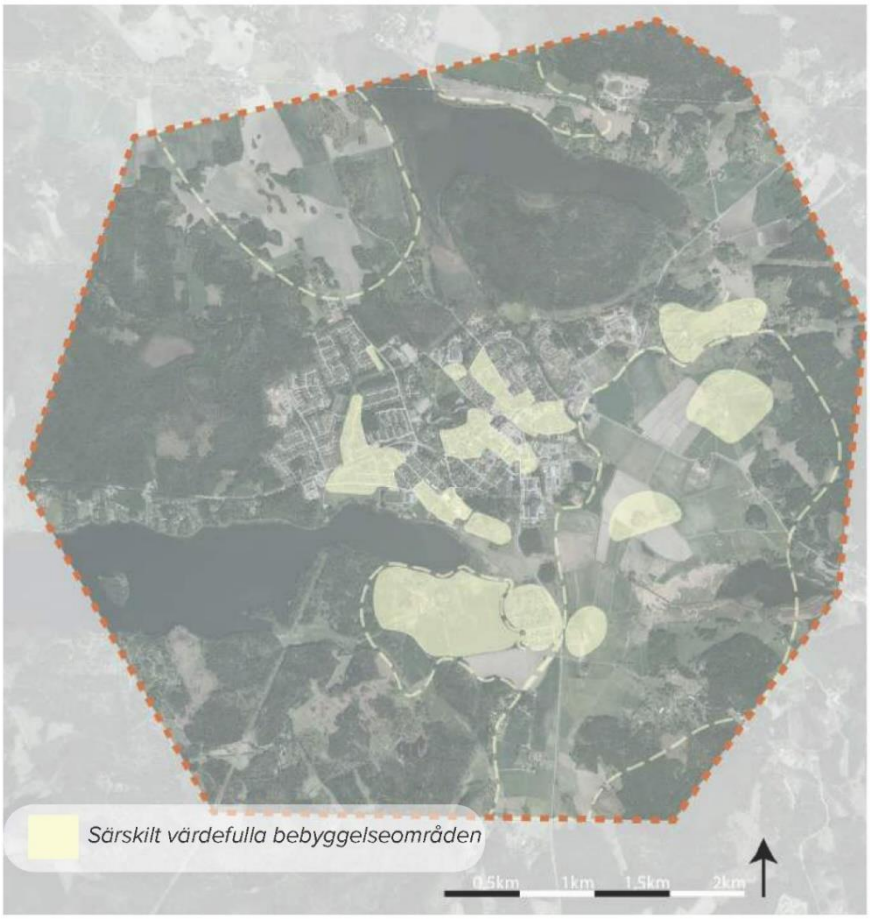
Banvallen som bilväg - utredningsområde
Berör en mycket känslig struktur *Rester av järnvägen* och ett känsligt område *Ekebys odlingslandskap*.

Drakberget - utredningsområde
Berör ett område med potential för utveckling och ett känsligt område *Ekebys odlingslandskap*.

Asplund/Tomta – utredningsområde
Berör ett mycket känsligt område *Adamsberg*, ett känsligt område *Asplund* och ett känsligt område *Dalgången mellan Kundbysjön och Långsjön*.

Kilen – utredningsområde
Berör en mycket känslig struktur *Rester av järnvägen*, ett mycket känsligt område *Odlingslandskapet i öst*, ett känsligt område *Dalgången mellan Kundbysjön och Långsjön* och ett område med potential.

Särskilt värdefulla bebyggelseområden och allmänna platser
Kulturmiljöutredningen redovisar även särskilt värdefulla bebyggelseområden och allmänna platser, se figuren nedan.

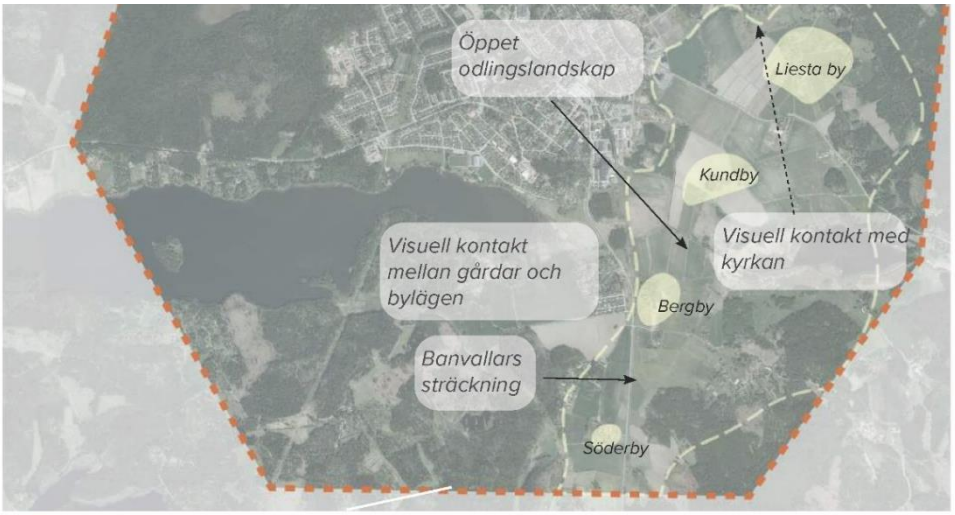

Figur 23 Särskilt värdefulla bebyggelseområden och allmänna platser.

De förslagna utvecklings- eller utredningsområdena berör några av ovanstående särskilt värdefulla bebyggelseområden. Följande områden berörs för respektive utvecklings- eller utredningsområde;

Vallby södra - utvecklingsområde
Området berör det särskilt värdefulla området *Gårdar och byar,* se figur 24 nedan.

Kilen – utredningsområde
Området berör det särskilt värdefulla området *Gårdar och byar,* se figur 24 nedan. Berör även ett särskilt värdefullt landskapsrum i karaktärsområdet *Bylandskapet.*

Figur 24 Det särskilt värdefulla området Gårdar och byar.

Rimbo centrum - utvecklingsområde

Berör det särskilt värdefulla området *Stationssamhället,* se figur 25 nedan.

Banvallen som bilväg – utredningsområde

Berör det särskilt värdefulla området *Stationssamhället,* se figur 25 nedan. Området ingår i karaktärsområdet *Herrgårdslandskapet* och i ett särskilt värdefullt landskapsrum inom detta område.

Figur 25 Det särskilt värdefulla området Stationssamhället.

Ekdalen - utredningsområde
Berör särskilt värdefullt landskapsrum i karaktärsområdet *Herrgårdslandskapet*.

Asplund/Tomta – utredningsområde
Berör det särskilt värdefulla området *Adamsberg och Asplund* inom det särskilt värdefulla karaktärsområdet *Stationssamhället* och området *Adamsberg* inom ett särskilt landskapsrum i karaktärsområdet *Herrgårdslandskapet*.

Bedömning kulturmiljöutredning

Kulturmiljöutredningen är ett bra underlag i det fortsatta arbetet med detaljplanering för respektive utvecklings- och utredningsområde. Det är mycket viktigt att ny bebyggelse inom respektive område anpassas vad gäller dess omfattning och utformning så att hänsyn tas till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärden på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Den värdefulla kulturmiljön får inte förvanskas. Utredningsområdena behöver utredas ytterligare och analyseras noga innan detaljplanering kan göras.

Byggnadsklassificering
Som underlag till planarbetet har en byggnadsantikvarisk bedömning för centrala Rimbo[9] tagits fram *Rimbo centrum, Del 1 - Byggnadsklassificering, WSP, 2020-03-16*. I den byggnadsantikvariska bedömningen beskrivs bland annat byggnader som har ett miljömässigt värde för Rimbos sammantagna karaktär och kulturhistoriska kontext samt byggnader som bedöms vara särskilt värdefulla och ha ett mycket högt kulturhistoriskt värde.

Fastigheter med särskild värdefull byggnad/er
Bagaren 1, 7 och 8, Läkaren 12, Stationshuset, Sperlingen 1, Ringduvan 1, Galten 1, Kornboden 2, 3, 8 och 17, Sion 1 och 4, Rimbo Tomta 9:7, 9:14, 9:16 och 10:31, Släggan 10, Snickaren 16, Viby 5, Björkbacken 4.

Byggnaderna på nämnda fastigheter bedöms ha ett mycket högt kulturhistoriskt värde och vara betydande för att Rimbos och även Roslagens järnvägars historia ska kunna avläsas och förstås i framtiden. Många av byggnaderna uppfördes på det tidiga 1900-talet och visar på hur Rimbo växte fram som en stationsort. Det

9 Rimbo centrum, Del 1 – Byggnadsklassificering, Kulturmiljögruppen - WSP, 2020-03-16.

finns även ett antal välbevarade byggnader från 1900-talets mitt som visar hur Rimbo utvecklades på 1950/60-talet.

Följande tio av byggnaderna på ovan nämnda fastigheter beskrivs särskilt i av WSP framtagen byggnadsklassificeringen

Mjölkcentralen på fastigheten Galten 1
Mejeribyggnaden, som tidigare kallats för Mjölkcentralen, är från 1938 och är i sin exteriör mycket välbevarad såväl i sin form som material. Dess formspråk är för sin tid modernistisk och byggnaden återger sin tids byggnadsideal då mycket omsorg lades vid materialval och utformning. Mejeribyggnaden är tongivande i närområdet och utgör, tack vare sin placering, ett fondmotiv för Rimbo centrum. Ur kulturmiljösynpunkt har Mjölkcentralen en mycket hög relevans för bevarande och representerar industrietableringen i samband med järnvägsspåret och kopplingen till de angränsande rika jordbruksmarkerna. Tack vare dess arkitektoniska kvaliteter och läge bedöms byggnaden ha stor potential att fyllas med ytterligare nya verksamheter.

Snickeriet på fastigheten Kornboden 8
Byggnaden uppfördes under 1900-talets första årtionde och byggdes till i vinkel under 1900-talets mitt. Byggnaden representerar sin tids byggnadsideal och småskaliga industribebyggelse. Trots tillbyggnad och sedermera fasadrenoveringar bedöms byggnaden ha ett högt kulturhistoriskt värde. Byggnaden vittnar om att platsen varit industriområde och bidrar till områdets läsbarhet.

Garage på fastigheten Kornboden 2
Garaget uppfördes troligen under 1900-talets mitt. Byggnaden kan ha nyttjats som brandstation eller som magasin för varor med koppling till järnvägen. Ett takbyte har genomförts på senare tid, men garagets karaktär av småskalig industribyggnad från 1900-talets mitt med hög kvalitet på byggnadsmaterial har bevarats. Byggnaden bidrar till områdets läsbarhet.

Magasin på fastigheten Kornboden 3
Magasinet uppfördes troligen i slutet av 1800-talet i samband med att järnvägen etablerades i Rimbo. Byggnaden står inom ett kluster av blandad äldre industribebyggelse precis intill järnvägsspåret och representerar Rimbos historia som stationssamhälle. Bortsett från järnvägsstationen är Magasinet troligen den äldsta bevarade byggnaden med koppling till järnvägen i Rimbo. Byggnaden är välbevarad i sin exteriör vad avser form och proportioner, dock är underhållet kraftigt eftersatt.

Kaplans konfektionsfabrik på fastigheten Kornboden 17
Fabriksbyggnaden uppfördes under 1900-talet mitt i rött tegel. En tillbyggnation och mindre förändringar i form av entrépartier har tillkommit sedan dess. Sammantaget är byggnaden mycket välbevarad både sett till sitt formspråk och material. Byggnaden presenterar sin tids byggnadsideal då stor vikt lades vid val av såväl formgivning som kvalité.

Café Prinsen på fastigheten Tomta 10:31
Huset uppfördes cirka 1910 och är byggd i nationalromantisk stil. Enligt Rimbos första stadsplan låg huset längs med en av tätortens huvudgator (Uppsalavägen) och är därmed uppförd som en del i den ursprungliga centrumetableringen med tågstation och järnvägspark. Café Prinsen är ett av tre byggnader som vittnar om platsens utvecklingshistoria som centrum. Delvis har husets exteriör förändrats då man ersatt tidigare takbeläggning med betongpannor och byggt till husets framsida. Sammantaget är byggnadens välbevarad i sin karaktär. Vid ett återställande av byggnadens ursprungliga utseende bedöms den ha mycket god potential att stärka den kulturhistoriska miljön i närområdet ytterligare. Relevansen för ett bevarande och återställande till ursprunglig exteriör bedöms som stort både lokalt som regionalt.

Konsum på fastigheten Bagaren 7 och 8
Konsums byggnad består av två sammansatta byggnadskroppar som båda är uppförda på 1900-talets mitt. Båda är byggda i gult tegel, den äldre med sadeltak och tillbyggnaden med platt tak. Byggnaden ligger längs med Rimbos handelsgata, idag gågata, och representerar sin tids arkitektur och byggnadsideal med småskaliga handelshus i tätorternas centrum. Konsumbyggnaden är den enda välbevarade äldre byggnaden längs denna gata och är därmed extra betydelsefull för områdets läsbarhet ur ett kulturhistoriskt perspektiv.

Magasin på fastigheten Ringduvan 1
Magasinet är troligen uppförd under 1900-talets första år. Byggnaden är den enda av sin typ mycket välbevarad magasinsbyggnad i Rimbo och vittnar om Rimbos historia som järnvägsort. Tack vare att byggnaden är väl underhållen bedöms den ha god potential för att även framgent kunna nyttjas. Byggnaden ger sin omgivning ett tidsdjup och utgör en kontrast till sin omgivning som kännetecknas av modernistisk bostadsbebyggelse.

Handels- och bostadshus på fastigheten Ringduvan 1
Huset är en tegelbyggnad i modernistisk still som byggdes kring 1900-talets mitt. Byggnaden är inte ensam i sitt slag i Rimbo, men är i ovanligt gott skick, välbevarad i sin karaktär och ger därmed uttryck för sin tids arkitektur och ideal. Byggnadens placering vittnar om att Rimbos centrum började sprida sig norrut i takt med samhällets anpassning till bilism i mitten av 1900-talet.

Bostadshus på fastigheten Sperlingen 1
Flerbostadshuset representerar 1920-talsklassicism och är troligen uppförd på 1920- eller 1930-talet. Huset är ett av de äldre flerbostadshusen i Rimbo och, trots senare tids fasadrenoveringar, karakteristisk för sin tid. Då det flesta andra husen i Rimbo från denna tid är villor bedöms bostadshuset på fastigheten Sperlingen 1, ur ett kulturhistoriskt perspektiv, som särskilt intressant att bevara. Huset har god potential att även i framtiden fungera som flerbostadshus.

Fastigheter med byggnader som utgör ett miljömässigt värde
Bagaren 2, 3, 9 och 10, Konduktören 1, Ringduvan 14, Muraren 4 och 9, Rimbo-Vallby 5:83, Släggan 10, Muraren 5 och 6, Rimbo-Tomta 9:6, 9:7, Snickaren 5 och 9, Viby 4.

Byggnader på nämnda fastigheter bedöms ha ett miljömässigt värde. Flertalet av dessa byggnader uppfördes kring 1900-talets mitt och är, även om vissa av dem ändrats vid renoveringar, viktiga för stadsbilden och Rimbos kulturhistoriska karaktär som helhet.

Kulturhistoriskt särskilt värdefulla områden
Vid framtagandet av byggnadsklassificeringen har bedömts att parken, stationsområdet och uthusbebyggelsen i kvarteret Snickaren är ytor/områden som på grund av sin säregna karaktär har ett kulturhistoriskt bevarandevärde.

Föreslagen förändring
På fastigheterna Ringduvan 1 (nr 7 i figur 10 ovan) och Ringduvan 14 (nr 9 i figur 10 ovan) föreslås det nybyggnation i upp till fem respektive tre plan. Befintligt handels- och bostadshus på fastigheten Ringduvan 1 har i den byggnadsantikvariska inventeringen klassats som särskilt värdefull byggnad, medan fastigheten Ringduvan 14 har bedömts som byggnad med miljömässigt värde.

Figur 26 Befintlig bebyggelse, föreslagen ny byggnadsvolym samt särskilt värdefull bebyggelse som sparas. Rimbo centrum, del 2 utvecklingsförslag, WSP, 2020-04-15.

Bedömning byggnadsklassificering

Vid framtida ändringar av byggnader som bedömts vara särskilt värdefulla är det särskilt viktigt att vara uppmärksam på varsamhetskravet för att inte ändra på byggnadernas och stadsbildens karaktär. Vid en framtida detaljplaneläggning eller ändring av byggnader som bedömts ha ett mycket högt kulturhistoriskt värde bör alltid personer med antikvarisk kompetens medverka. Kommunen bör säkerställa att värdena i fråga inte förstörs och vara restriktiv i fråga om rivning. I bebyggelseklassificeringen nämns ingen direkt rekommendation utöver att vara särskilt varsam vid framtida förändringar av de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna. Det är dock underförstått att det även bör tas stor hänsyn till de tre identifierade kulturhistoriskt särskilt värdefulla områden enligt figur 10 ovan (område A - Parken, område B – Stationsområdet och område C – Uthusbebyggelse i kvarteret Snickaren).

Den fördjupade översiktsplanens utvecklingsförslag är övergripande. Utöver i kartbilden redovisat förslag till nybyggnation kan fler byggnader komma att påverkas genom rivning eller ombyggnation. Dock bedöms det som positivt att den av WSP framtagna byggnadsklassificeringen kan komma att ligga till grund för framtida detaljplaneläggning. Planerad utveckling av Rimbo kan för vissa av de i byggnadsklassificeringen beskrivna fastigheterna innebära att kulturvärden går förlorade, då dessa rivs, men likväl leda till att kulturvärden i fråga bevaras för framtiden om byggnader som annars hade stått övergivna restaureras och används för nytt ändamål. Tilläggas kan att byggnadsklassificeringen har avgränsats till centrala Rimbo. Större landskapsrum och samband med övrig bebyggelse har inte tagit upp. Varsamhetskravet ska dock naturligtvis gälla för all framtida utveckling oavsett var.

Fornlämningar

Fornlämningar är lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom forna tiders bruk, som är varaktigt övergivna och tillkomna före 1850. Lämningar som är yngre än 1850 benämn som övrig kulturhistorisk lämning. Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen.

Föreslagen förändring utvecklingsområden

Inom planområdet finns ett flertal fornlämningar och några av dem berörs av de föreslagna utvecklingsområdena. I kulturmiljöutredningen finns även en analys av var det kan finnas idag okända fornlämningar.

Följande fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar berörs för respektive utvecklingsområde;

Bålbro Norra

Gravfält L2013:8092, Rimbo 275 samt riskområde för ytterligare fornlämningsområde.

Midsjö

Vägmärke L2013:2728 vid vägen söder om området.
Område med fossil åkermark i nordöstra delen. L2013:2697

Bedömning fornlämningar utvecklingsområden

Bålbro norra
Gravfältet inom Bålbro Norra sammanfaller med områden med högt naturvärvärde, vilket gör att exploatering av detta område ska undvikas av både natur- och kulturmiljöskäl. Gravfältet är skyddat enligt kulturmiljölagen.

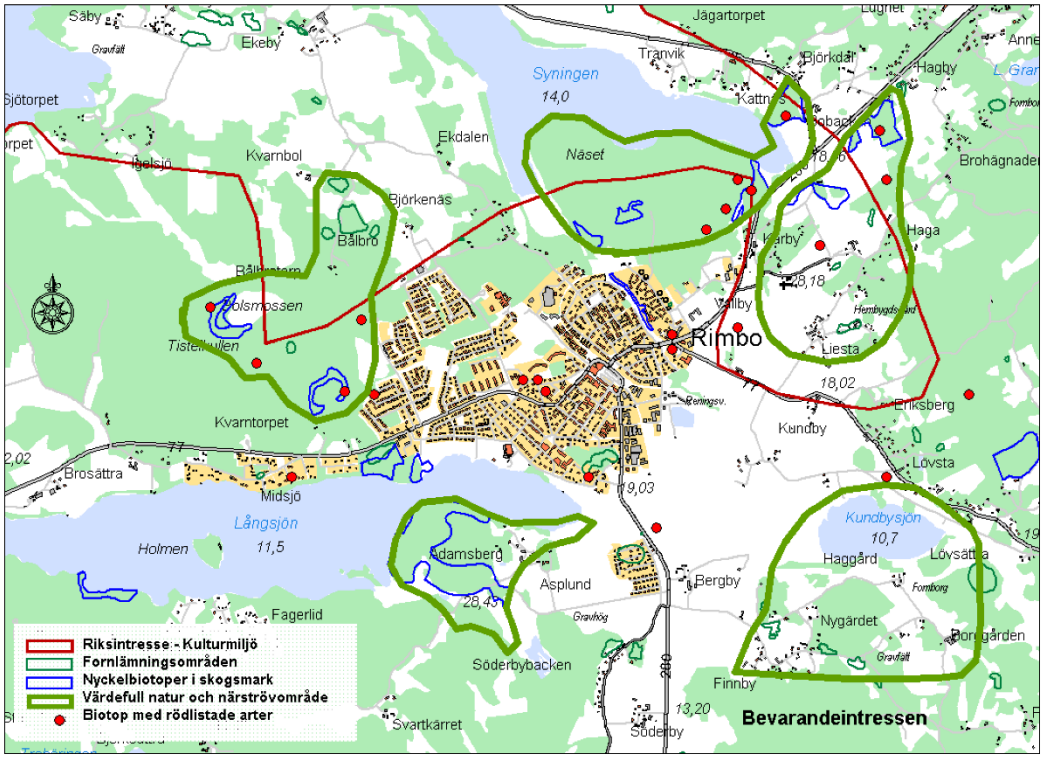
Midsjö
Hänsyn tillvägmärket och den fossila åkern samt eventuella andra fornlämningar inom utvecklingsområdet vid Midsjö får hanteras vid detaljplanering av området.

Föreslagen förändring och bedömning av utredningsområden
Inom utredningsområdet Ekdalen finns ett stort antal fornlämningar (gravfält, stensättningar, rösen), så här behöver en arkeologisk utredning göras innan en detaljplanering av området. Inom Norra Kvarntorpet och Drakberget finns fornlämningar i form av stensättningar, kolningsanläggning, boplats, gravfält och riskområde för ytterligare fornlämningar registrerade. Även för områden som saknar registrerade fornlämningar, behöver det kontrolleras att det inte finns några fornlämningar.

7.5. Rekreation och friluftsliv

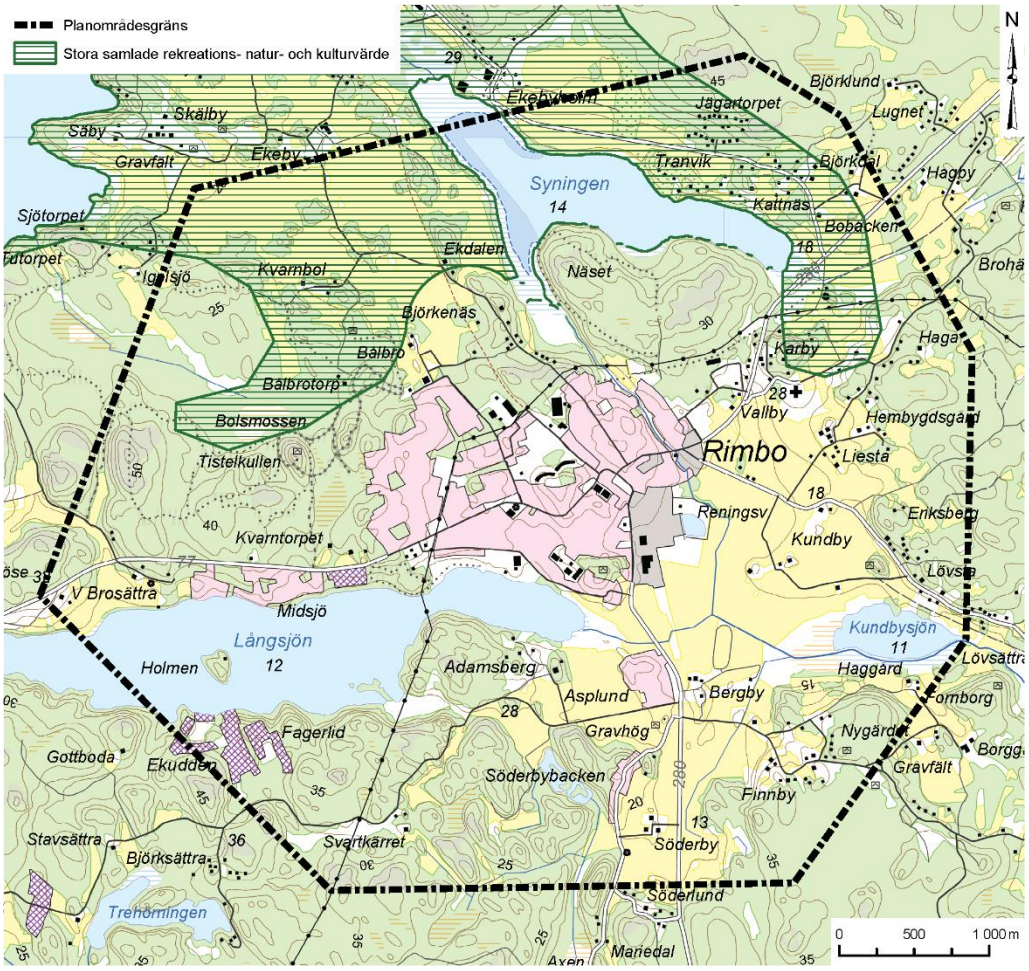
Det finns gott om rekreationsmiljöer och friluftsområden kring Rimbo.

I gällande fördjupad översiktsplan för Rimbo finns fem värdefulla natur- och närströvområden markerade. Det är Näset, Tistelkullen, Adamsberget, markerna kring Liesta och Karby samt runt Kundbysjön och ner mot Finnby och Borggården. Se figuren nedan.

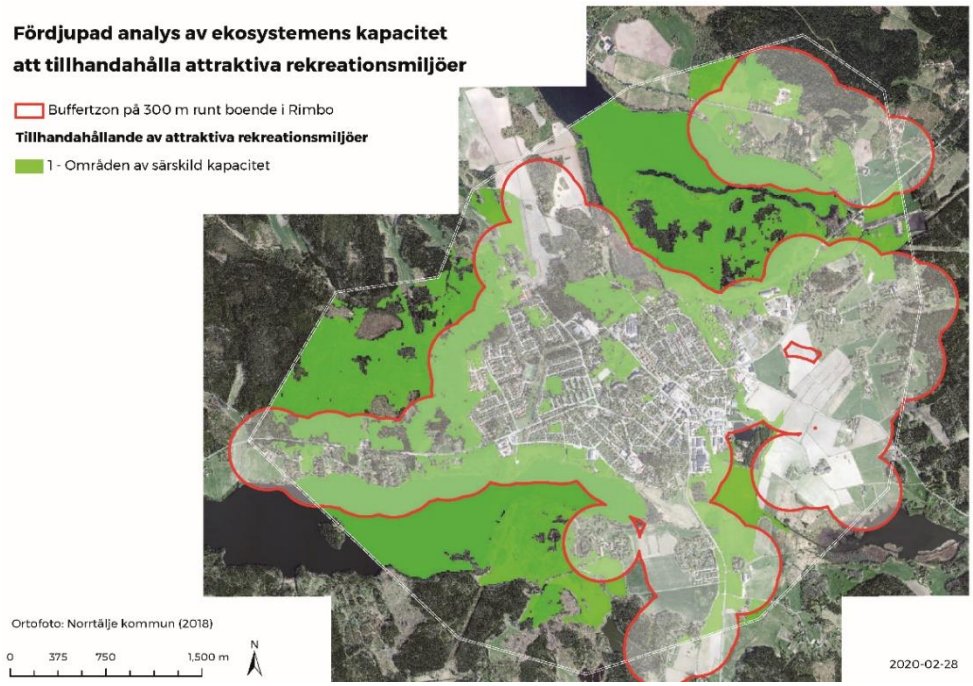
Figur 27 Bevarandeintressen i gällande fördjupad översiktsplan för Rimbo.

Norra delen av planområdet berör södra delen av ett stort område med samlade rekreations- natur- och kulturvärden framtaget av Region Stockholm, se figuren nedan.

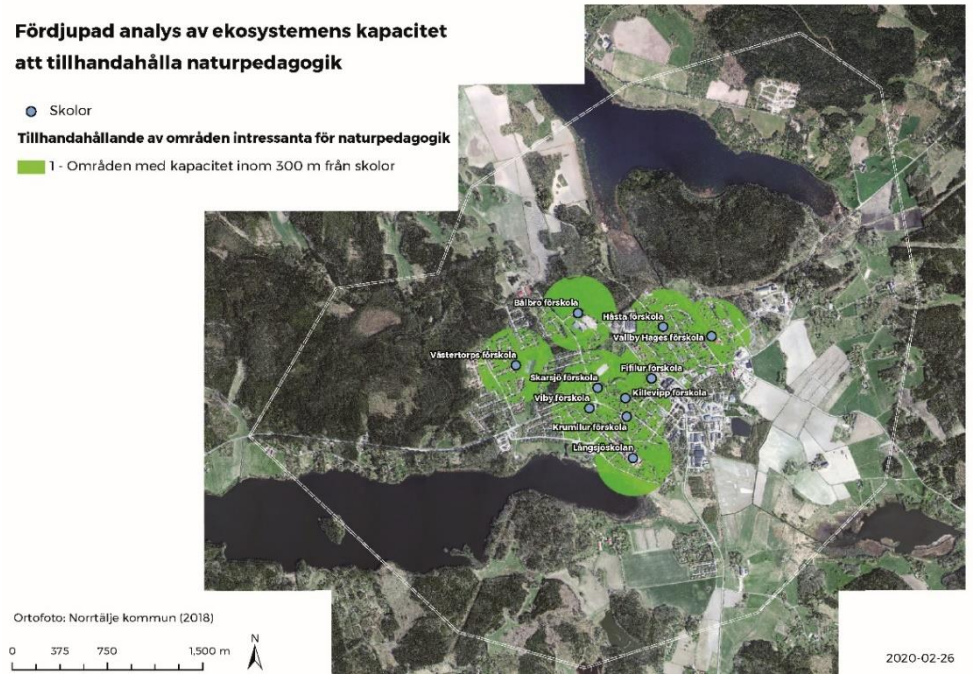
Figur 28 Stora samlade rekreations- natur- och kulturvärden. Källa: Region Stockholm, Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen RUFS 2050, Regionplanenämnden.

I WSP:s kartläggning och analys av ekosystemtjänster i Rimbo finns en fördjupad analys av ekosystemens kapacitet att tillhandahålla rekreationsmiljöer inom ett område på 300 meter från boende i Rimbo, se figuren nedan. Efter att analysen gjordes har planförslagets utredningsområden tillkommit, så därför saknas särskilda sammanställningar för dessa områden med kommentarer.

Figur 29 Områden med särskild kapacitet att tillhandahålla attraktiva rekreationsmiljöer.

I kartläggningen finns även en fördjupad analys av ekosystemens kapacitet att tillhandahålla naturpedagogik.

Figur 30 Områden med särskild kapacitet att tillhandahålla naturpedagogik.

Föreslagen förändring

Utvecklingsområden attraktiva för rekreation
Följande utvecklingsområden berör områden som har kapacitet att vara attraktiva för rekreation;

Vallby södra 2
Norrtäljeån – Vallby i söder kan vara en attraktiv rekreationsmiljö.

Rimbo centrum
Delar kan vara attraktiva för rekreation, grönstråk i industriområde, visuell avskärmning.

Kvarntorpet – delar av området
Viktig rekreation, leder mot skogen och Långsjön, del av entré till större skogsområde.

Midsjö – delar av området
Ingår inte i WSP:s analys men bidrar till att binda ihop skogen i Kvarntorpet med stranden vid Långsjön.

Bålbro norra – västra delen av området
Angränsar till skogen som är viktigt rekreationsområde. Vackert landskap med åkerholmar.

Kolonilotter
Ingår inte i WSP:s analys men bör kunna fungera som ett entréområde mot Näset.

Järnvägsreservatet
Kan vara attraktiv för rekreation, grön GC-väg med vackra utblickar över jordbrukslandskapet.

Utredningsområden attraktiva för rekreation
Följande utredningsområden berör områden som har kapacitet att vara attraktiva för rekreation;

Norra Kvarntorpet
Ingår inte i WSP:s analys men är ett viktigt rekreationsområde.

Ekdalen - delar av området
Ingår inte i WSP:s analys men de västra delarna hänger ihop med rekreations-området väster om Rimbo.

Drakberget
Attraktiv rekreationsmiljö, strövskog, speciellt de högre delarna hällmark med vattensamlingar.

Bobacken – delar av området
Ingår inte i WSP:s analys men i västra delen finns ett område som hänger ihop med rekreationsområdet vid Syningen. Ingår i området för stora samlade värden enligt figur 28 ovan.

Asplund/Tomta
Ingår inte i WSP:s analys men angränsar till Långsjöns strandområde.

Kilen
Ingår inte i WSP:s analys men delar av området hänger ihop med rekreationsområde ner mot Kundbysjön sydost om Rimbo.

Utvecklingsområden attraktiva för naturpedagogik i nuläget
Föreslagna utvecklingsområden berör inte några områden som i nuläget har kapacitet att tillhandahålla naturpedagogik;

Utredningsområden attraktiva för naturpedagogik i nuläget
Följande utredningsområden berör områden som har kapacitet att tillhandahålla naturpedagogik, (gäller områden med kapacitet inom 300 meter från skolor);

Drakberget, sydvästra delen – Bålbro förskola
Värdefull för naturpedagogik.

Asplund/Tomta
Tomta backe, som ligger i norra delen av området ligger mindre än 300 meter från Långsjöskolan.

Bedömning

Utvecklingsområden
Föreslagna utvecklingsområden berör inte något av de utpekade rekreations-områdena enligt gällande FÖP men den nya dragningen av väg 280 går genom det utpekade rekreationsområdet kring Kundbysjön. Föreslagna utvecklingsområden berör inte heller området med stora samlade rekreations- natur- och kultur-miljövärden. Vid exploatering av utvecklingsområdena bör delar av områdena sparas för närrekreation och/eller naturpedagogik.

Utredningsområden
Norra Kvarntorpet, Ekdalen och Bobacken berör ett viktigt rekreationsområde, se figur 28.

7.6. Ianspråktagande av jordbruksmark

Av kommunens landyta upptar jordbruksmarken 18 % och i Norrtälje kommun finns 32 % av länets jordbruksmark (31 % av länets åkermark). Länets djurhållning är i huvudsak koncentrerad till Norrtälje kommun och här finns 38 % av länets betesmark.

Lagstiftning och bedömningsgrunder
Brukningsvärd jordbruksmark får enligt 3 kap. 4 § miljöbalken tas i anspråk för byggande eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Exploatering av jordbruksmark i Norrtälje kommun
Jordbruksverket har gett ut en rapport om exploatering av jordbruksmark. Av rapporten framgår att det under perioden 2011–2015 exploaterades cirka 3 000 hektar jordbruksmark i Sverige. Det främsta skälet till att exploatera jordbruksmark är att bygga bostäder.

Under denna period exploaterades 19,5 ha åkermark i Norrtälje kommun. Norrtälje är den kommun i Stockholms län, som efter Sigtuna kommun exploaterat mest åkermark under denna period. Kommunerna i Stockholms län exploaterar dock lite åkermark jämfört med de tio kommuner som exploaterat mest åkermark. Dessa kommuner i framför allt södra Sverige, har exploaterat mellan 92 och 46 ha åkermark vardera under perioden. Motsvarande siffror för betesmark är 7,7 ha för Norrtälje kommun, som ligger 2:a i länet på listan över exploaterad betesmark under perioden. Totalt exploaterades 0,09 % av Norrtäljes jordbruksmark under åren 2011–2015, vilket kan jämföras med 0,13 % för Stockholms län i sin helhet och 0,09 % för riket i sin helhet.

Jordbruksmark inom planområdet
Jordbruksmarken inom planområdet visas i figur 2 ”Schematisk markanvändning inom planområdet idag”. Jordbruksmarken finns nordväst om Rimbo och dels i öster-söder-nordväst.

Jordbruksmark i översiktsplanen
I kommunens *Översiktsplan 2040,* anges att bevarande av markens produktionsförmåga är prioriterat i kommunens planering. Jordbruket är viktigt för allmänna intressen som produktion av livsmedel och biobränsle, biologisk mångfald, kulturmiljövärden och friluftsliv. I översiktsplanens planeringsunderlag understryks vikten av att hushålla med mark med hög avkastning.

Föreslagen förändring

Utvecklingsområden
Planförslaget föreslår några områden på jordbruksmark (Bålbro norra och Vallby södra). Båda områdena ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse i Rimbo.

Utredningsområden
Utredningsområdena Ekdalen, Bobacken, Asplund/Tomta och Kilen berör till stora delar eller i huvudsak jordbruksmark.

Bedömning
Exploateringen av jordbruksmark är permanent vilket innebär att marken inte kan användas för livsmedelsproduktion i framtiden. En ökande befolkning innebär att världen behöver ta större areal i anspråk för odling av mat och djurfoder.

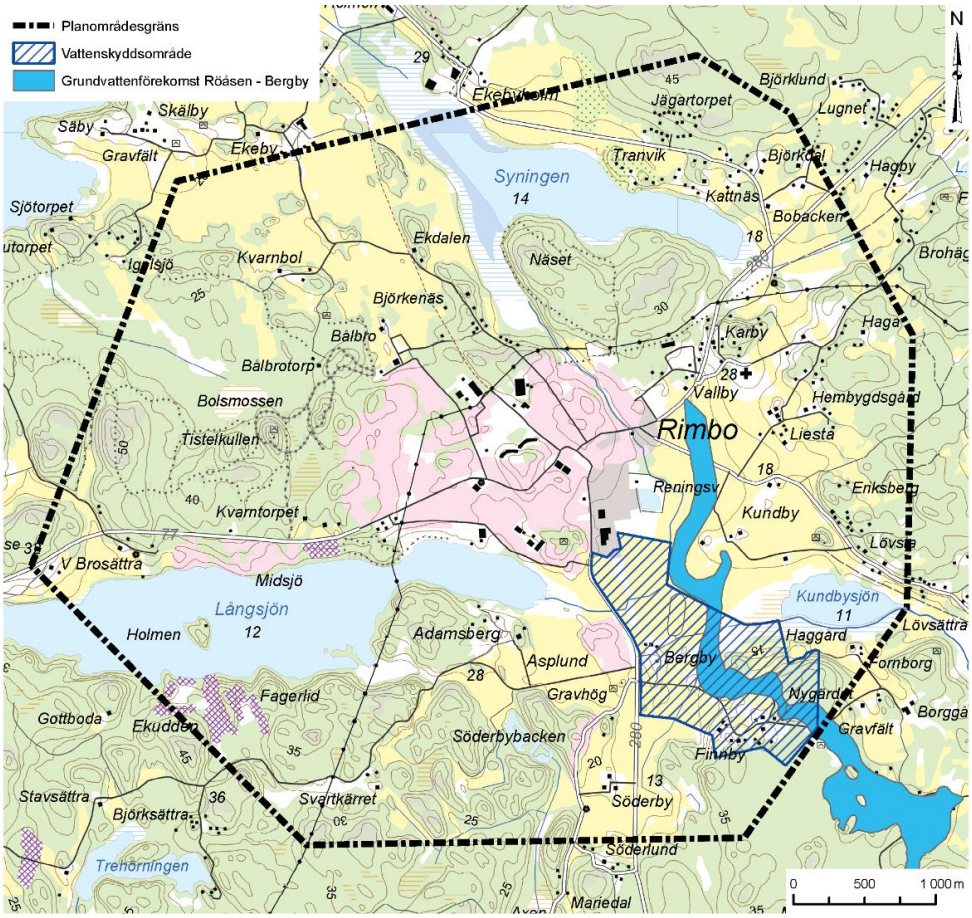
Betesmarker är viktiga att bevara för den biologiska mångfalden. Betesmarker som inte betats och börjat växa igen kan restaureras och på sikt kan den biologiska mångfalden återfås.

Planförslagets utvecklingsområden är till viss del negativt för hushållning med resursen jordbruksmark för livsmedelsförsörjning. Huvuddelen av utvecklingsområdena berör dock annan mark. Påverkan bedöms som kumulativ eftersom alla exploateringar på jordbruksmark sammantaget kan få en stor negativ påverkan på den framtida livsmedelsförsörjningen. Klimateffekters påverkan på jordbruksmark medför att värdet på jordbruksmark kan öka i framtiden.

Planförslagets utredningsområden innebär att stora områden med jordbruksmark riskerar att exploateras. Att exploatera stora områden med jordbruksmark utan en noggrann analys av behovet och av vilka alternativ som finns, är olämpligt. För dessa områden föreslås främst friliggande småhus, vilket även bedöms som olämpligt i ett resurshushållningsperspektiv.

7.7. Vattenförsörjning

Rimbo får sitt dricksvatten från kommunalförbundet Norrvatten. Ett vattenskyddsområde för en reservvattentäkt finns vid Bergby i sydost.

Figur 31 Vattenskyddsområde och vattenförekomst för grundvatten Rösåsen-Bergby.

Föreslagen förändring utvecklingsområden
Utvecklingsområdet Vallby södra berör grundvattenförekomsten Rööåsen-Bergby. De föreslagna nya sträckningarna för järnväg och för väg 280 skär igenom nordvästra delen av vattenskyddsområdet.

Föreslagen förändring utredningsområden
Utredningsområdet Kilen för verksamheter ligger inom vattenskyddsområdet för reservvattentäkten vid Bergby.

Bedömning utvecklingsområden
Det föreslagna utvecklingsområdet Vallby södra ligger utanför skyddsområdet för reservvattentäkten vid Bergby men innanför vattentäktens tillrinningsområde i grundvattenförekomsten Rööåsen-Bergby. Hänsyn till vattenförekomsten och bedömning av risker måste tas vid detaljplanering och hantering av dagvatten inom utvecklingsområdet för verksamheter i Vallby södra.

Vid byggandet av ny väg och järnväg måste särskilda åtgärder vidtas i syfte att skydda reservvattentäkten från vägsalter och andra föroreningar.

Bedömning utredningsområden
Att utredningsområdet Kilen för verksamheter ligger inom vattenskyddsområdet för reservvattentäkten vid Bergby, bedöms som olämpligt med hänsyn till de risker som kan uppstå inom ett verksamhetsområde.

7.8. Dagvatten

En översiktlig dagvattenutredning har gjorts som underlag till planarbetet, *Fördjupad översiktsplan, Rimbo underlag dagvatten 2019-03-06 WSP*. Underlaget till dagvattenutredningen var en tidigare version av planförslaget. Västra delen av Norra kvarntorpet, Kvarntorpet, norra delen av Ekdalen och Bobacken ligger utanför dagvattenutredningens utredningsområde.

Dagvattnet från de olika utvecklingsområdena avleds i huvudsak till följande recipienter enligt figuren nedan.

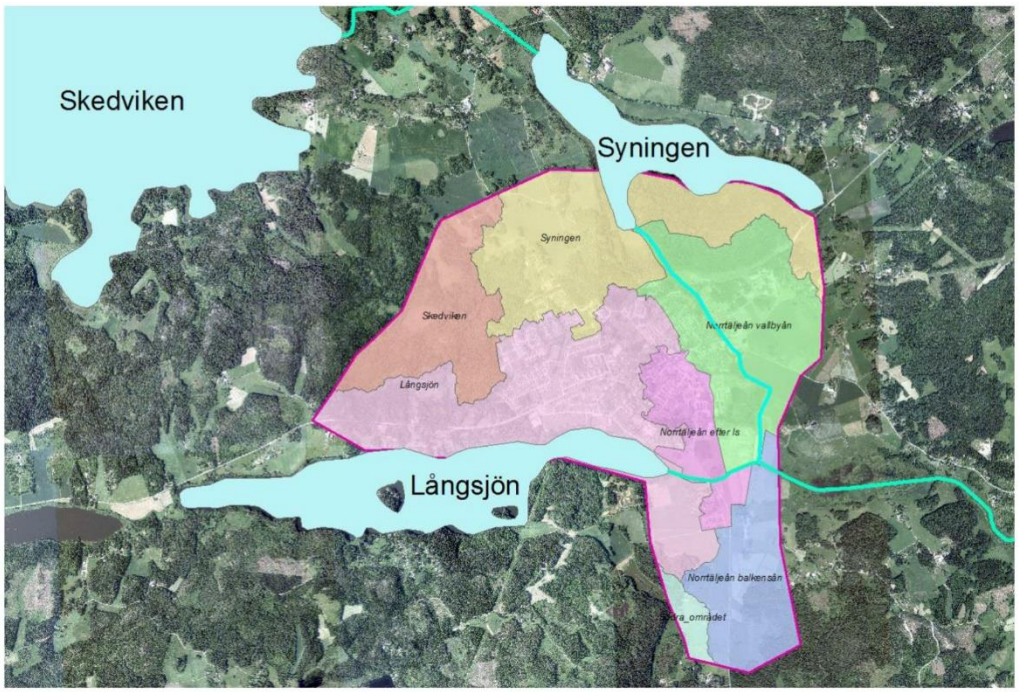
Syningen - Bålbro norra	**Långsjön** - Kvarntorpet - Del av Rimbo centrum - Midsjö
Norrtäljeån – Vallbyån - Vallby södra - Del av Rimbo centrum	**Norrtäljeån – efter Långsjön** - Del av Rimbo centrum

Dagvattnet från de olika utredningsområdena avleds i huvudsak till följande recipienter enligt figuren nedan.

Syningen - Del av Ekdalen - Del av Banvallen som bilväg - Del av Drakberget - Bobacken	**Långsjön** - Del av Banvallen som bilväg - Del av Drakberget - Del av Norra Kvarntorpet - Del av Asplund/Tomta
Norrtäljeån – Vallbyån - Kolonilotter - Del av Kilen	**Norrtäljeån – efter Långsjön** - Del av Asplund/Tomta - Del av Kilen
Skedviken - Del av Norra Kvarntorpet	

Markavvattningsföretag

Inom utredningsområdet för den fördjupade översiktsplanen förekommer ett antal markavvattningsföretag, se dagvattenutredningen. Inom området för markavvattningsföretaget är diken anlagda för avvattning inom området. Historiskt var markavvattningsföretagens huvudsakliga syfte att avvattna områden för att kunna bruka jorden för odling. För området som omfattas av markavvattningsföretag-båtnadsområden är det inte tillåtet att släppa på större flöden till de befintliga dikena än vad som framgår av rådande regleringar för markavvattningsföretaget. Dessa är generellt väldigt hårt reglerade och vid påverkan av exploatering kan markavvattningsföretaget behöva omprövas

Figur 32 Tekniska avrinningsområden för de olika ytvattenförekomsterna inom utredningsområdet för den fördjupade översiktsplanen. Västra delen av Norra kvarntorpet och Kvarntorpet, norra delen av Ekdalen och Bobacken ligger utanför dagvattenutredningens utredningsområde.

Föreslagen dagvattenhantering

Utredningen visar att dagvattnet ökar till de olika recipienterna som berörs av planförslaget. Lämpliga ytor för dagvattenhantering har identifierats för dagvatten som rinner till Syningen och till Långsjön, vilket är dagvatten från de flesta utvecklings- och utredningsområden utom en del av dagvattnet som rinner till Norrtäljeån – Vallbyån respektive Norrtäljeån – efter Långsjön. Även Skedviken berörs av områden som ligger utanför dagvattenutredningens utredningsområde.

De planerade utvecklings- och utredningsområdena förväntas medföra en ökad föroreningsbelastning på samtliga ytvattenförekomster inom området för den fördjupade översiktsplanen, för flera ämnen med en stor ökning i förhållande till nuvarande föroreningsbelastning. Behov av åtgärdsförslag för hantering av dagvattnet för de olika ytvattenförekomsterna kommer framförallt baseras på fosforbelastningen. Detta eftersom näringsämnen varit den utslagsgivande kvalitetsfaktorn för den sammanvägda bedömningen av ekologiska statusen för ytvattenförekomsterna och att det för sjöar och vattendrag endast är fosfor som ingår som parameter för kvalitetsfaktorn näringsämnen. Utöver detta kommer behovet av åtgärdsförslag för de olika ytvattenförekomsterna baseras på utbyggnadens påverkan med avseende på föroreningsbelastning på vattenförekomsten i relation till den samlade föroreningsbelastningen från hela ytvattenförekomstens avrinningsområde. Strategiska åtgärdsförslag för dagvattenhantering kommer att vara särskilt viktigt för ytvattenförekomsten Långsjön då den är klassad med dålig ekologisk status, men även Syningen som också har dålig ekologisk status, och Norrtäljeån bör prioriteras med avseende på föroreningsbelastningen.

För Norrtäljeån – Vallbyån finns det få ytor som anses lämpliga för reningsåtgärder för dagvatten. En möjlig åtgärd skulle kunna vara att leda om en del av ån och utforma strandkanterna för att förbättra den naturliga reningen i år. En sådan åtgärd skulle även kunna räknas som ett poleringssteg för avloppsreningsverket och skulle kunna utformas så att den upplevs som en trevlig miljö att vistas i. Att göra en åtgärd inom ett vattenområde skulle kräva en miljödom och påverkar dessutom en del av ett befintligt markavvattningsföretag. Det behöver utredas vidare vad som krävs för att kunna genomföra en sådan åtgärd och vilken effekt på vattenkvalitén den skulle kunna ha. Även i andra recipienter kan man genomföra åtgärder för att förbättra vattenkvalitén och minska påverkan av dagvatten. Ett exempel på det är en skärmbassäng som anläggs vid dagvattenledningens utsläppspunkt i recipienten. En sådan åtgärd är en så kallad ”end of pipe” åtgärd som bör genomföras om inga andra dagvattenåtgärder går att genomföra.

Utöver de ovan nämnda åtgärderna är det viktigt att det arbetas med uppströmsåtgärder i både ny och befintlig bebyggelse. Dagvatten ska fördröjas så nära källan som möjligt och infiltreras lokalt om det är möjligt. Vid exploatering av områden borde avrinningen från området begränsas. Ur recipientsynpunkt är det viktigt att även beakta andra viktiga föroreningskällor. Enligt genomförda beräkningar framgår att dagvatten bidrar med marginell del av föroreningsbelastningen av framför allt näringsämnen till vattenförekomsterna inom området. Med anledning av det

så bör åtgärder vidtas även inom andra näringar såsom jordbruk, enskilda avlopp med mera för att minska belastningen.

Utredningen ger förslag på fortsatt arbete och bland annat föreslås att ett reningsbeting (hur mycket den årliga föroreningsbelastningen behöver minska) räknas fram för att de berörda vattenförekomsterna ska kunna uppnå miljökvalitetsnormen god status. Betinget kan brytas ner till ett reningsbeting för den fördjupade översiktsplanen och framtida detaljplaner. Dagvattenåtgärder kan sedan dimensioneras utifrån det beräknade betinget.

Bedömning

För att hålla nere mängden föroreningar till recipienten bör dagvattnet renas och andelen hårdgjorda ytor minimeras. Dagvattnets föroreningsbelastning till recipienterna förväntas eventuellt öka även om dagvattnet renas på grund av exploatering av skogsmark och ökad andel hårdgjorda ytor. Utifrån den översiktliga dagvattenutredningen kan inte någon bedömning göras av påverkan på de berörda vattenförekomsternas status och påverkan på deras möjligheter att klara miljökvalitetsnormerna eftersom den översiktliga utredningen inte innehåller några beräkningar av förväntade föroreningsmängder efter rening av dagvattnet.

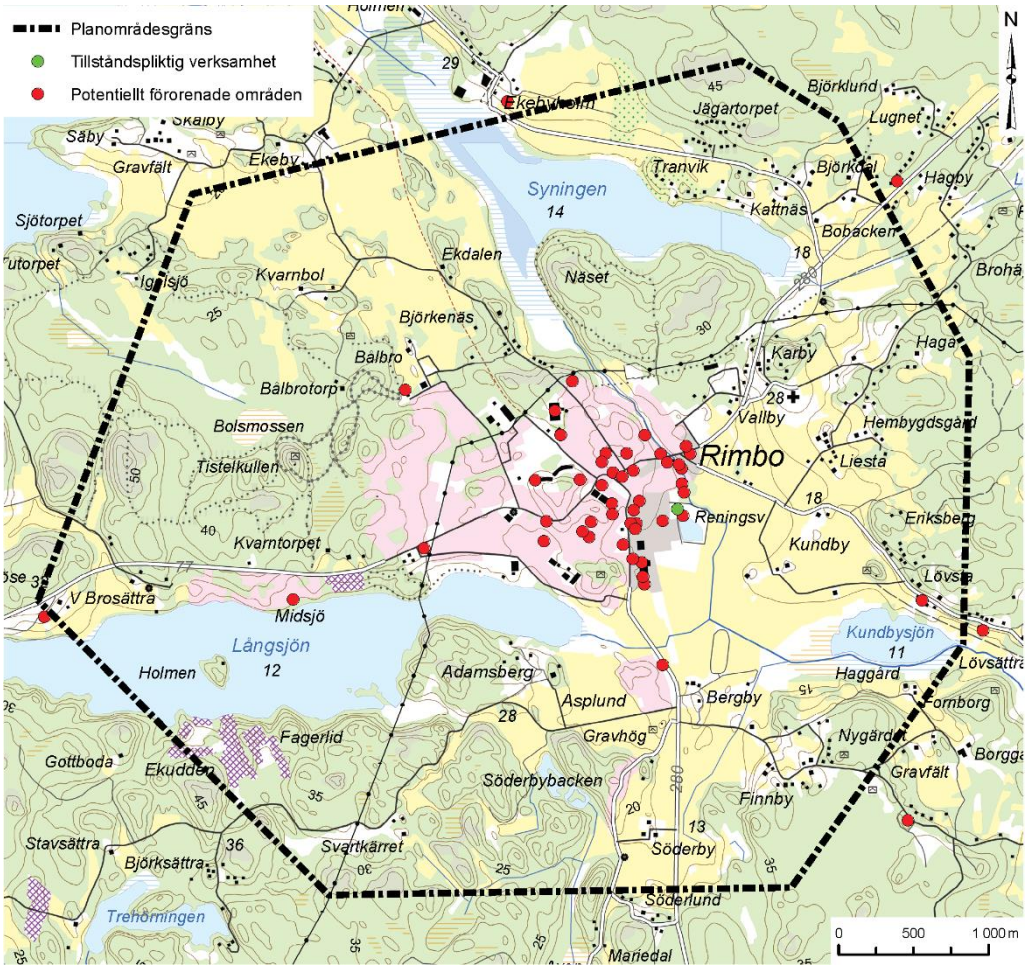
Lämpliga ytor för dagvattenhantering behöver reserveras i den framtida planeringen så att de kan användas för dagvattenhantering.

7.9. Hälsa och säkerhet

Begreppet *Hälsa och säkerhet* omfattar flera olika sakområden som berör befolkning och hälsa. I detta kapitel tas de sakfrågor och miljöaspekter upp som bedöms vara relevanta för den aktuella fördjupade översiktsplanen.

Förorenad mark

Det finns potentiellt förorenade områden inom planområdet, se figuren nedan. Objekten har identifierats vid inventering av förorenade områden, MIFO. Två av objekten är klassade som ”hög risk” och fem av objekten som ”måttlig risk”. Objekten som är klassade ligger inom verksamhetsområden. Övriga objekt är inte klassade.

Figur 33 Potentiellt förorenade områden och tillståndspliktig verksamhet. Den tillståndspliktiga verksamheten är reningsverket.

Föreslagen förändring
Inom några av utvecklingsområdena finns potentiellt förorenade områden. Inom Rimbo centrum finns flera platser med potentiella föroreningar. Utöver Rimbo centrum finns en punkt (skjutbana) väster om Bålbro norra. För skjutbanan finns en mark- och miljöteknisk undersökning gjord i samband med detaljplanearbete 2019. För banvallen finns inte något objekt registrerat men banvallar är områden där det generellt kan förekomma markföroreningar.

Bedömning
I det kommande detaljplanearbetet för Bålbro norra och Rimbo centrum bör markmiljöunderökning göras tillsammans med geoteknisk undersökning.

Kraftledning
En kraftledning sträcker sig genom Rimbo och korsar Långsjön.

Föreslagen förändring
Utredningsområdet Kolonilotter och utredningsområdet Drakberget berörs av kraftledningen.

Bedömning
Det har under lång tid studerats om och i så fall hur elektromagnetiska fält kan påverka människors hälsa negativt. Epidemiologiska studier tyder samstämmigt på att kraftfrekventa magnetfält skulle kunna ge en något förhöjd risk för leukemi hos barn. Det är inte klarlagt vid vilken nivå risken ökar men vid cirka 0,4µT och där under ser man inte någon ökad risk för barnleukemi.

En försiktighetsprincip med rekommendationer finns från Folkhälsomyndigheten, som föreslår att vid nybyggnation av bostäder, skolor och förskolor i närheten av kraftledningar och transformatorstationer som alstrar elektromagnetiska fält bör nivåerna på de elektromagnetiska fälten hållas så låga som det är rimligt att kräva utifrån miljöbalkens försiktighetsprincip och skälighetsprincip.

Frågan om skyddsavstånd med hänsyn till magnetfält från kraftledningen får hanteras vid detaljplanering av området. Vid behov kan beräkningar av magnetfälten från kraftledningen göras av ledningsägaren. En lämplig nivå på fälten kan vara högst 0,2–0,4 µT vid uteplatser och lekytor.

Miljöfarlig verksamhet
Inom planområdet finns några befintliga verksamhetsområden. Det största är ett område i östra delen av Rimbo, där även reningsverket ingår. Reningsverket är

tillståndspliktigt enligt miljöbalken. Även mindre företag som inte är tillståndspliktiga enligt miljöbalken kan ha miljöfarlig verksamhet med störningar för omgivningen i form av exempelvis buller och tunga transporter.

Reningsverket
Rimbo avloppsreningsverk ligger i industriområdet Kundby i sydöstra Rimbo. Reningsverket är av äldre datum och problem finns med luktstörning till omgivningen och med att klara villkoren enligt miljölagstiftningen. Under de senaste 8 åren har dock endast ett klagomål från 2018 inkommit till länsstyrelsen gällande lukt. All bebyggelse i Rimbo är ansluten till verket som har en kapacitet av och miljötillstånd för 13 200 personekvivalenter. Ombyggnation har pågått under våren 2020 för att modernisera verket och komma tillrätta med luktproblemen. Enligt skriften *Bättre plats för arbete, planering av arbetsområden med hänsyn till miljö, hälsa och säkerhet, Boverket Allmänna råd 1995:5*, är det generella riktvärdet för skyddsavstånd mellan bostäder och avloppsreningsverk dimensionerade för mindre än 20 000 personekvivalenter 500 meter.

Som underlag till planarbetet har en utredning tagits fram, *Skyddsavstånd Rimbo ARV luktutredning och skyddsavstånd Rimbo ARV, Norrtälje kommun, Sweco 2020-03-25*.

Utredningen undersökte möjligheten att etablera bostäder och verksamheter närmare avloppsreningsverket i Rimbo utan att störningar av lukt och smittspridning uppstår. Utredningen syftar till att klargöra vilket skyddsavstånd som är lämpligt för Rimbo ARV, samt vilka åtgärder som kan vidtas för att krympa skyddsavståndet sett till olika typer av bebyggelse.

Bedömningsgrunder för lukt- och smittspridning från avloppsreningsverk saknas i Sverige. WHO har riktvärden, vilket även många av våra grannländer har.

Beräkningen för nuläget visar att tydlig lukt från avloppsreningsverket ställvis kan förekomma över 900 meter från anläggningen, och att åtgärder krävs om bostäder och verksamheter ska kunna etableras närmare anläggningen.

Vidare har utredningen belyst luktkällor som behöver åtgärdas, hur de kan åtgärdas och vad kostnaderna för dessa uppgår till. De fyra olika scenarierna som beräknats ger olika resultat för hur nära bostäder kan byggas.

I det mest kostsamma scenariot, nr 4 kan man bygga bostäder hela vägen fram till fastighetsgräns och upp till 100 meter därifrån beroende på vilken sida av anläggningen man bygger på, kapital- och driftkostnader för detta uppgår till 556 tkr/år och investeringskostnaden till 9,0 Mnkr.

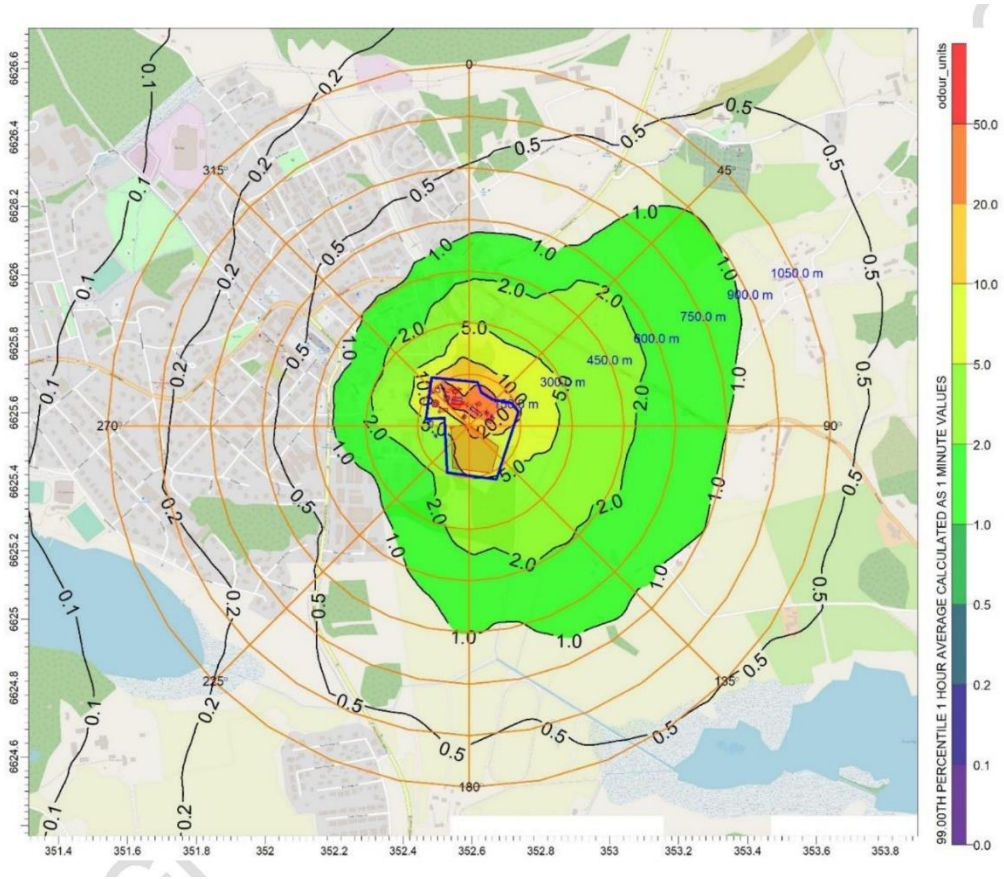
I åtgärdsscenariot, nr 3 kan bostäder uppföras cirka 250–400 meter från centrum av verksamhetsområdet. Kapital – och driftkostnader för detta uppgår till 296 tkr/år och investeringskostnaden till 4,1 Mnkr.

I det enklaste åtgärdsscenariot, nr 1 kan bostäder uppföras cirka 300–550 meter från fastighetsgräns. Kapital- och driftkostnader för detta uppgår till 117 tkr/år och investeringskostnaden till 1,37 Mnkr. Förutom luktåtgärder föreslås också att en ny väg anläggs för tung trafik rakt österut från reningsverket som ansluter mot väg 77.

Vid reningsverket finns en biodamm, eller utjämningsdamm. I samband med framtagande av den fördjupade översiktsplanen rekommenderar Sweco att en översyn av den genomförs.

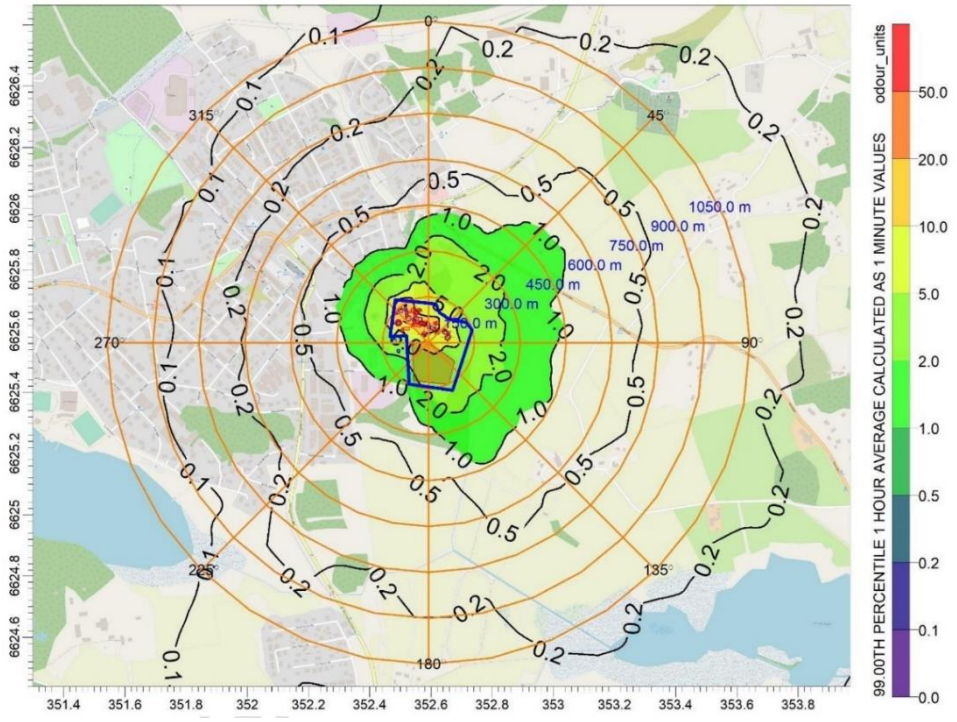
Beräkning av luktspridning har gjorts med hjälp av en spridningsmodell för beskrivning av omgivningspåverkan.

En lukts förnimbarhet uttrycks vanligen med tröskelvärde (mg/m^3) som motsvarar en luktenhet per kubikmeter, 1 OU/m^3 (Odour Unit per kubikmeter luft). Lukttröskelvärdet 1 OU/m^3 definieras som den halt där 50 % av befolkningen (personer i en luktpanel) kan förnimma lukt. När väl lukt kan förnimmas växer den upplevda luktintensiteten (styrkan) med ökande koncentration av ämnet, men i allt lägre takt ju högre koncentrationen blir.

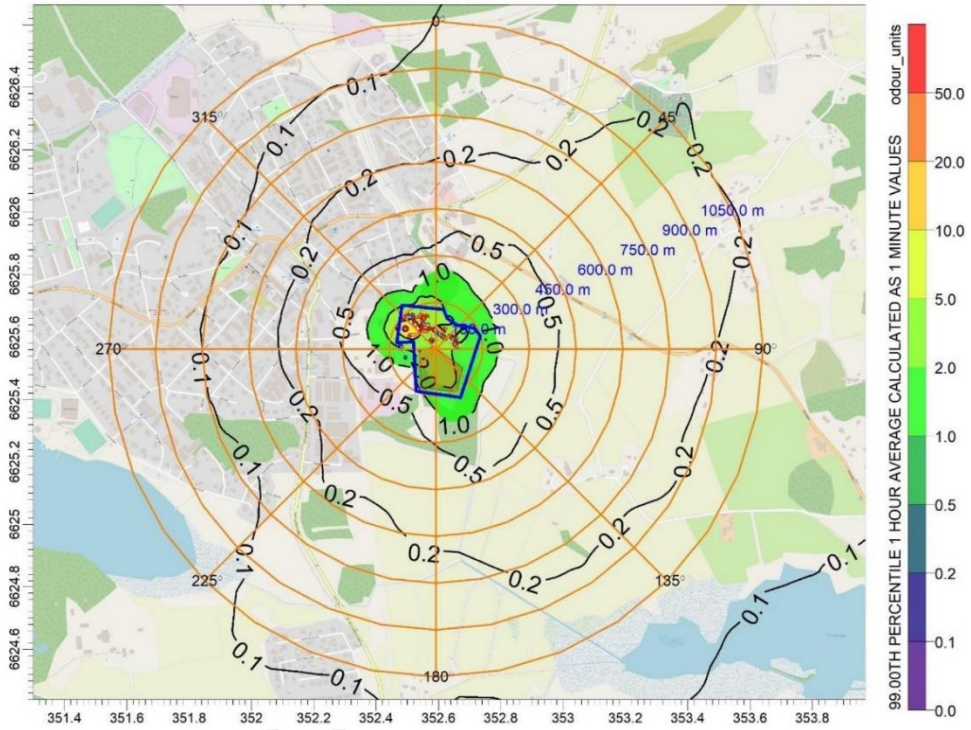

Figur 34 Nuvarande utsläppssituation. Källa: Sweco.

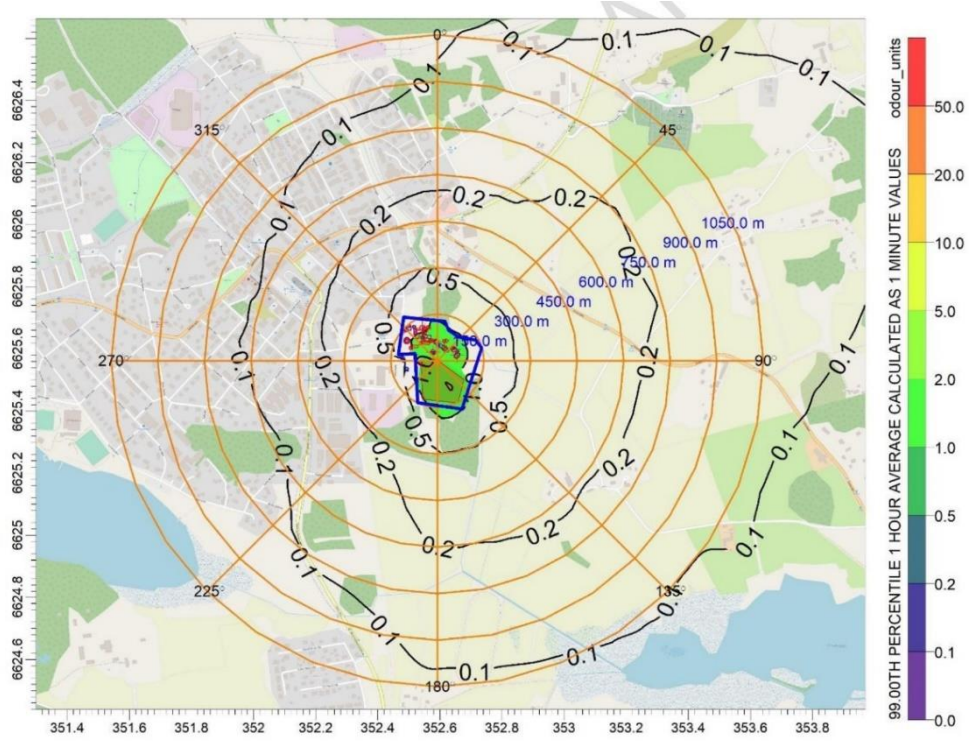
Luktvärden på mer än 1 OU/m^3, har en maximal utbredning på cirka 900 meter från centrum av verksamhetsområdet och cirka 750 meter från verksamhetens fastighetsgräns. Att det under vissa förhållanden kan kännas en tydlig lukt av avlopp i närheten av reningsverket i dagsläget framgår tydligt.

Figur 35 Utsläppssituation enligt åtgärdsscenario 1. Källa: Sweco.

Figur 36 Utsläppssituation enligt åtgärdsscenario 3. Källa: Sweco

Figur 37 Utsläppssituation enligt åtgärdsscenario 4. Källa: Sweco

Föreslagen förändring

Rimbo ARV ligger nära Rimbo centrum och närmsta bostad ligger cirka 70 meter bort. Utvecklingsområdet för Rimbo centrum gränsar i öster till avloppsreningsverket. Planförslaget föreslår att åtgärder vidtas för att klara minst scenario 3 enligt skyddsavståndsutredningen.

Bedömning miljöfarlig verksamhet

Swecos slutsats är att det finns stora möjligheter att till relativt små kostnader skapa utrymme för bebyggelse och verksamheter betydligt närmare än vad som är fallet i nuläget.

Om åtgärder enligt åtgärdsscenario 4 genomförs erhålls luktvärden på mer än 1 OU/m^3, som en maximal utbredning på cirka 150 meter från centrum av verksamhetsområdet och intill verksamhetens fastighetsgräns. Bostäder kan byggas utanför gränsen 0,5 OU/m^3, vilket uppträder 150–300 meter från centrum av verksamheten eller i fastighetsgräns och upp till drygt 100 meter därifrån. I detta scenario kommer gränsen för 1 OU/m^3 innanför eller i linje med fastighetsgränsen. Kostnaden bedöms av Sweco uppgå till 9,0 Mnkr.

Detaljplaneringen inom utvecklingsområdet Rimbo centrum bör samordnas med lämpliga åtgärder för reningsverket så att skyddsavståndet blir tillräckligt med

hänsyn till luktolägenheter. Swecos utredning är ett bra underlag för det fortsatta arbetet. Åtminstone åtgärdsscenario 3 krävs för att planförslaget ska kunna realiseras gällande utvecklingsområde för Rimbo centrum enligt planförslaget.

I samband med detaljplanering får det utredas vilka skyddsområden som behövs mellan samtliga befintliga verksamheter inom respektive verksamhetsområde och planerade utvecklings- och utredningsområden.

Hästhållning

Ridklubben Rimbo Ryttares anläggning ligger vid Åkerivägen 9–11 i nordöstra delen av Rimbo.

Allmänt om störningar från hästhållning

Hästhållning kan orsaka olägenheter för boende inom området. Olägenheterna består i huvudsak av lukt och flugor samt spridning av allergener. Påverkan blir större ju fler djur som finns inom området.

Vetenskapliga studier har visat att höga koncentrationer av hästallergen fanns nära stall och hästhagar medan halterna var mycket låga på ett avstånd av 50 till 100 meter. I öppna landskap och i vindriktning, kan dock allergener förekomma på längre avstånd från hästgårdar. Studier visar också på att vegetation hindrar allergen från att spridas.

Boverkets vägledning

En vägledning finns från Boverket, *Vägledning för planering för och invid djurhållning, regeringsuppdrag rapport 2011:6*. Vägledningen innehåller inte några rekommenderade skyddsavstånd eftersom dessa är svåra att tillämpa i praktiken.

Folkhälsomyndighetens rekommendation

Folkhälsomyndigheten rekommenderar ett skyddsavstånd på 200 meter mellan hästverksamheter som stall, hästhagar, paddock och bebyggelse. Detta avstånd ska ses som utgångspunkt för vidare utredning i varje enskilt fall, vid planärenden eller nyproduktion av bebyggelse eller nyetablering av hästverksamheter samt vid klagomålsärenden.

Föreslagen förändring

Det planeras inte för något nytt bostadsområde i närheten av ridanläggningen. Närmaste planerade område för nya bostäder är Rimbo centrum som ligger på mer än 200 meter från ridanläggningen.

Bedömning

Planerade nya områden för bostäder ligger tillräckligt långt från ridanläggningen Ridklubben Rimbo Ryttare. I de fall det finns annan hästhållning på annan plats i

närheten av bostäder, vårdlokaler eller skola/förskola, bör ett skyddsavstånd hållas mellan ridverksamhet/hästhagar och bostäder/förskola. Skyddsavståndets lämpliga storlek beror på olika faktorer som antalet hästar samt topografi, vindriktning och vegetation. Följande exempel på lämpliga avstånd i meter till bostäder/skolor för olika antal hästar är hämtat från Kalmar kommun (samhällsbyggnadskontoret) och kan förslagsvis användas tills kommunen tagit fram riktlinjer för lämpliga avstånd.

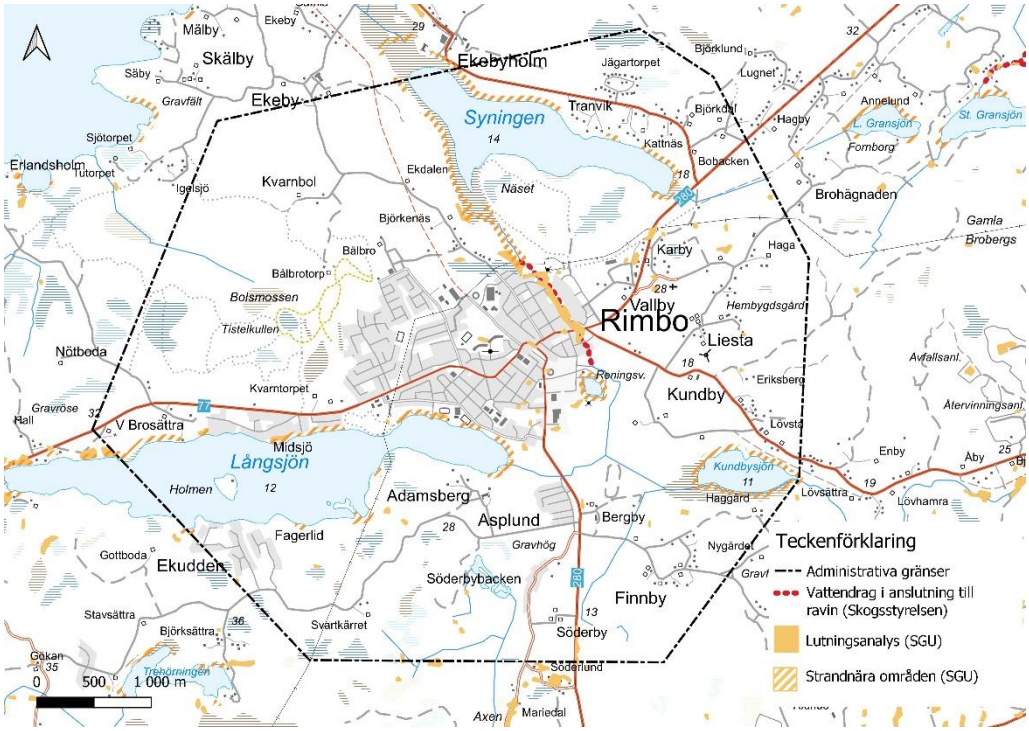
Antal hästar	stall/ gödselhantering	hagar för varaktig vistelse	bete, ridstig
1–10	50–250	50–250	25–200
11–30	75–300	75–300	25–200
31–100	100–400	100–400	25–200
>100	200–500	200–500	25–200

Ett minimiavstånd på åtminstone 25 meter bör hållas mellan bostäder och hagar för tillfällig vistelse och åtminstone 50 meter mellan bostäder och hagar för varaktig vistelse.

Skred och erosion

Enligt SGU:s kartering av finkorniga jordarter inom området finns risk för skred längs med stränderna kring Syningen, Långsjön och längs med vattendraget Norrtäljeån - Vallbyån (efter Syningen) samt flera mindre områden på andra platser som exempelvis inom utvecklingsområdet Rimbo centrum, utredningsområdet Drakberget och utredningsområdet Asplund/Tomta (vid Tomta backe). Inom utvecklingsområdena Kvarntorpet, Midsjö och Bålbro norra finns inte några aktsamhetsområden gällande skred angivna av SGU.

Längs med vattendraget Norrtäljeån - Vallbyån (efter Syningen) anger Skogsstyrelsen ett aktsamhetsområde för ravinformation i anslutning till vattendrag som ett område där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar. Området ligger inom strandskyddat område i anslutning till utvecklingsområdet Vallby södra.

Figur 38 Förutsättningar för skred i finkorniga jordarter, lutningsanalys och strandnära områden (SGU) samt vattendrag i anslutning till ravin (Skogsstyrelsen).

Bedömning

På några platser inom utvecklingsområdena Rimbo centrum och Vallby södra samt inom utredningsområdena Drakberget och Asplund/Tomta finns risk för skred, ras eller erosion angivna av SGU och/eller Skogsstyrelsen.

I samband med detaljplanering bör geotekniska undersökningar göras för att få information om förutsättningarna för grundläggning och eventuell risk för skred, ras eller erosion.

Trafikbuller

Regeringen har utfärdat ”Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostads-byggnader”. Sedan 2017-07-09 gäller nya riktvärden genom Förordning 2017:359 och dessa är medtagna i utdraget nedan.

För buller från spårtrafik och vägar gäller följande riktvärden:

3 § Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

- 60 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnaders fasad, och
- 50 dB(A) ekvivalent ljudnivå samt 70 dB(A) maximal ljudnivå vid uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller istället för vad som anges i första stycket 1 att bullret inte bör överskrida 65 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnaders fasad.

Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör

- Minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden, och
- Minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dB(A) maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasad.

5 § Om den ljudnivå om 70 dB(A) maximal ljudnivå som anges i 3 § första stycket 2 ändå överskrids, bör nivån dock inte överskridas med mer än 10 dB(A) maximal ljudnivå fem gånger per timme mellan kl. 06.00 och 22.00.

Bedömning och föreslagen förändring

Vägtrafik
Utvecklingsområdena Rimbo centrum, Midsjö och Kvarntorpet ligger intill väg 77 och väg 280 med relativt höga ljudnivåer med hänsyn till att dessa vägar är genomfartsvägar i nuläget. I samband med detaljplanearbetet bör buller-beräkningar göras vid behov för att säkerställa att riktvärdena klaras.

Utvecklingsförslaget för Rimbo centrum bygger på att väg 77 och väg 280 flyttas utanför centrum eftersom det i nuläget finns ett nybyggnadsförbud inom stora delar av området med hänsyn till transporter med farligt gods.

De planeras inte för några bostadsområden intill de nya sträckningarna av dessa vägar men utredningsområdet Bobacken ligger intill Roslagsvägen (befintlig väg 280) nordost om Rimbo och vid planering av detta område måste hänsyn till vägtrafikbuller tas.

Tågtrafik
Eftersom det finns en vision om att på sikt förlänga Roslagsbanan till Rimbo, kan det i samband med detaljplanearbetet behövas en översiktlig bullerutredning för att säkerställa ett tillräckligt skyddsavstånd till järnvägen med hänsyn till buller.

Trafiksäkerhet

Genom Rimbo passerar i öst-västlig riktning riksväg 77 och i nordsydlig riktning länsväg 280. Trafikflödena på dessa vägar ökar stadigt från år till år och andelen tung trafik är relativt hög. Hårdast belastad i Rimbo är Roslagsvägen (norra delen av väg 280 i Rimbo) med drygt 9 000 fordon per årsmedeldygn, varav 8 % tunga fordon.

Föreslagen förändring

Trafikverket arbetar med planering av en ny sträckning för väg 77. Den exakta dragningen av väg 77 är inte beslutad. Vägsträckningen för väg 280 är den dragning som kommunen förordar men Trafikverket har inte påbörjat arbetet. Gång- och cykeltrafiken är relativt väl utbyggd i Rimbo men nya gång- och cykelvägar kommer att behövas i takt med att samhället växer.

Bedömning

Förslaget till ny sträckning för väg 280 och väg 77 förbi Rimbo är positivt för trafiksäkerheten i Rimbo och innebär att de befintliga genomfartsvägarna kan byggas om till stadsgator där gång- och cykeltrafik kan prioriteras. Vid planering av utredningsområdet Bobacken måste särskild hänsyn tas till trafiksäkerheten med hänsyn till att området ligger intill Roslagsvägen. Mellan Bobacken och Rimbo centrum måste säkra gång- och cykelvägar finnas.

Risker

Utöver risker med farligt gods, som tas upp nedan, kan risker förekomma inom samhället i övrigt. Olycksrisker uppstår i samband med hantering av brandfarliga och explosiva varor. Bensinstationer är exempel på verksamheter som behöver ett skyddsavstånd till bostäder med hänsyn till risk för brand och explosion.

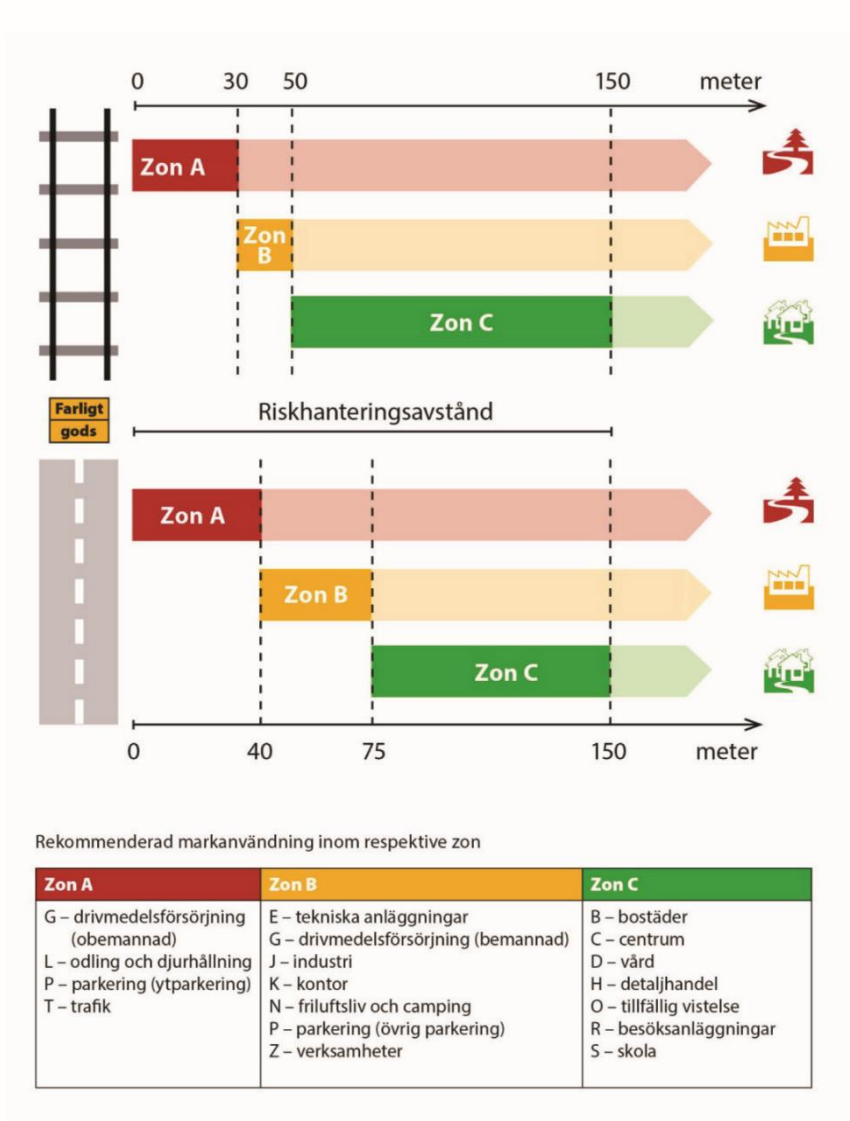
Bedömning

Brandstationen i Rimbo har en central placering vilket är positivt. I samband med kommande detaljplanearbete bör en riskutredning göras om bostäder planeras i närheten av bensinstationerna eller andra verksamheter med behov av skydds-avstånd på grund av risker.

Transporter med farligt gods

I Stockholms län är vägnätet indelat i primära och sekundära transportvägar. De primära vägarna bildar ett huvudvägnät för genomfartstrafik medan de sekundära vägarna är avsedda för lokala transporter till och från de primära transport-vägarna. Väg 77 och väg 280 som passerar igenom planområdet, är rekom-menderad primär transportväg för farligt gods. Länsstyrelsen i Stockholms län anser att riskerna ska beaktas vid framtagande av detaljplaner inom 150 meter från väg och järnväg där det transporteras farligt gods. I vilken utsträckning och på

vilket sätt riskerna ska beaktas beror på hur riskbilden ser ut för det aktuella planförslaget.[10] Enligt länsstyrelsens rekommenderade skyddsavstånd, är det exempelvis normalt sett lämpligt med bostäder på ett avstånd av minst 75 meter, där det transporteras farligt gods.

Rekommenderad markanvändning inom respektive zon

Zon A	Zon B	Zon C
G – drivmedelsförsörjning (obemannad) L – odling och djurhållning P – parkering (ytparkering) T – trafik	E – tekniska anläggningar G – drivmedelsförsörjning (bemannad) J – industri K – kontor N – friluftsliv och camping P – parkering (övrig parkering) Z – verksamheter	B – bostäder C – centrum D – vård H – detaljhandel O – tillfällig vistelse R – besöksanläggningar S – skola

Figur 39 Rekommenderde skyddsavstånd mellan transportleder för farligt gods och olika typer av markanvändning. Källa: fakta 2016:4, Länsstyrelsen i Stockholms län.

10 Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods, Länsstyrelsen i Stockholm, Fakta 2016:4.

Föreslagen förändring och bedömning
I nuläget går väg 77 och väg 280 genom Rimbo centrum vilket innebär att transporter med farligt gods sker genom samhället, vilket inte är lämpligt. Utvecklingen av Rimbo centrum och utvecklingsområdena för Kvarntorpet och Midsjö är inte möjligt att genomföra i sin helhet förrän efter att väg 77 och 280 flyttat ut på grund av det stora riskhanteringsavstånd som krävs.

Utvecklingsområdet Vallby södra planeras intill det föreslagna nya läget för väg 280. Som underlag till detaljplanering inom detta område bör en riskutredning göras med hänsyn till transporter med farligt gods förbi Rimbo. Även vid planering av utredningsområdet Bobacken måste en riskutredning göras med hänsyn till transporter med farligt gods eftersom området ligger intill Roslagsvägen.

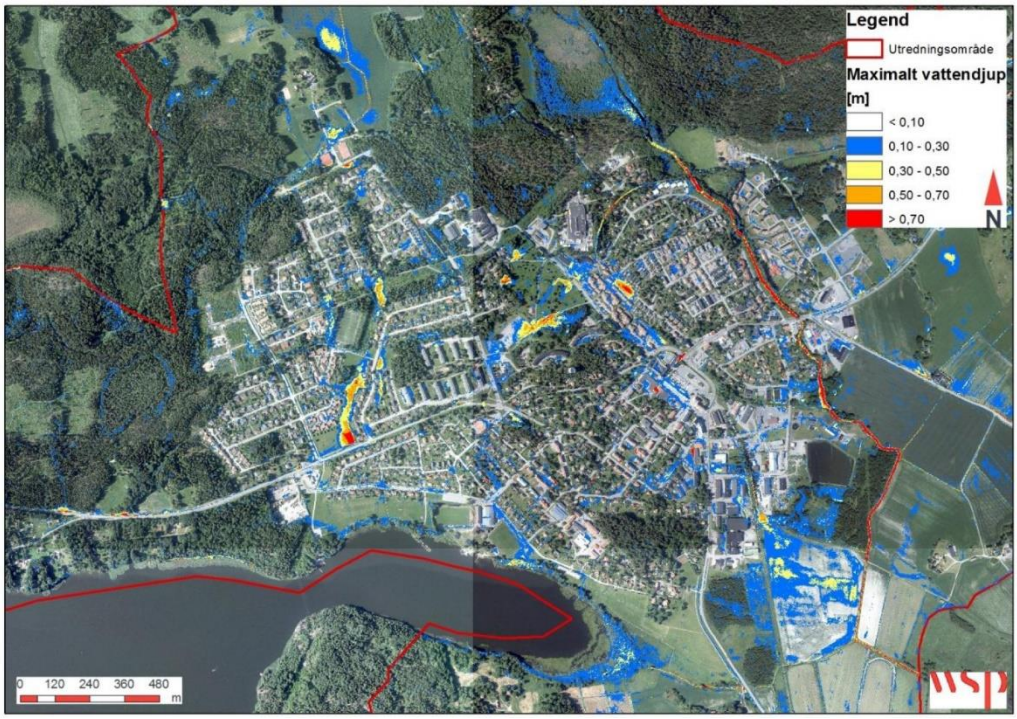
Översvämning och ökad risk med hänsyn till klimateffekter
Som underlag till planarbetet har en skyfallskartering gjorts för Rimbo, *Skyfallskartering för Rimbo FÖP, En skyfallskartering av förändrad markanvändning 2019-03-06, WSP*. Underlaget till skyfallskarteringen var en tidigare version av planförslaget så resultatet för framtida markanvändning är inte relevant i alla delar och karteringen behöver därför uppdateras.

Syftet med skyfallskarteringen var att utreda översvämningsrisken i nuläget med befintlig markanvändning, samt att studera hur föreslagen FÖP påverkar översvämningsriskerna inom Rimbo i närtid och med hänsyn till ökad nederbörd på grund av klimateffekter. Det framtida klimatet blir successivt allt våtare och varmare och hänsyn till detta måste tas i den fysiska planeringen.

Skyfallskarteringen har utförts med två olika regn. Det ena regnet motsvarar ett 100-årsregn med en klimatfaktor på 1,25. Detta regn motsvarar enligt dagens klimatscenarier ett skyfall i ett klimat som kan tänkas råda 2100. Det andra regnet är intensivare än 100-årsregnet och motsvarar ett 500-årsregn med en klimatfaktor på 1,25. Enligt klimatforskare vid SMHI antyder nya beräkningar av klimatförändringarna att ett framtida 100-årsregn snarare kan bli 40–80% intensivare än i dag, vilket innebär att 500-årsregnet i denna utredning kan visa sig motsvara framtidens 100-års regn.

Vid regn samlas vatten i terrängens lågpunkter. Områden med översvämningsrisk vid skyfall i nuläget är de områden med störst vattendjup i nedanstående figur 40 (gula/orange/röda områden). Områden med uppenbar översvämningsrisk redan i nuläget är inringade i figur 41 nedan. Se vidare i WSP:s rapport.

I områden som exploateras ifrån att tidigare varit skogs- och grönområden eller jordbruksmark, ökar risken för översvämning genom större och djupare vattensamlingar, i de lägre belägna delarna av de olika utvecklings- och utredningsområdena. När det gäller redan exploaterade områden är den generella slutsatsen att översvämningsriskerna inte ökar markant med framtida markanvändning, förutsatt att ledningsnätet uppgraderas.

Figur 40 Maximala vattendjup under simulerade 100-årsregnet för de centrala delarna av Rimbo. Det stråk som indikerar höga vattendjup till höger i Norrtäljeån är behäftade med stora osäkerheter. Källa: WSP.

Figur 41 Områden med uppenbar översvämningsrisk redan i nuläget. Källa. WSP.

Föreslagen förändring
Flera av föreslagna utvecklingsområden (Kvarntorpet och Midsjö) och utredningsområden (Norra Kvarntorpet, delar av Ekdalen, Drakberget och delar av Bobacken) ligger inom skogsmark. Områden som berör jordbruksmark är utvecklingsområdet Vallby södra och utredningsområdena Ekdalen, Bobacken, Asplund/Tomta och Kilen. Rimbo centrum är redan är exploaterat.

Bedömning
Delar av utvecklingsområdet Kvarntorpet, Bålbro norra och delar av utvecklingsområdet Rimbo centrum riskerar att översvämmas vid kraftiga regn redan i nuläget enligt kartbilden i figur 41 ovan och för dessa områden är det särskilt viktigt att peka ut lämpliga ytor för att hantera stora vattenmängder vid skyfall. Det är även viktigt med noggranna studier av översvämningsriskerna i de områden, särskilt utredningsområdet Ekdalen, som enligt skyfallskarteringen (se figur 10 i den), får stora skillnader i översvämningsrisk mellan befintlig och framtida markanvändning.

I WSP:s rapport med skyfallskartering finns bland annat följande förslag på fortsatt arbete som underlag för fortsatt planering.

- Resultatet kan användas till att peka ut lämpliga ytor att avsätta inom den fördjupade översiktsplanen för att hantera stora vattenmängder från skyfall.

- Genom att analysera flödesstråken i detalj kan lämpliga ytliga rinnvägar identifieras för att leda bort vatten vid skyfall från till exempel

bostadsområden och vägar till fördröjningsmagasin eller direkt till recipienter.

- För respektive utvecklings- och utredningsområde kan skillnaderna i översvämningsvolymer före och efter exploatering analyseras i detalj för att kunna föreslå adekvata förebyggande åtgärder mot översvämningar.

- För att analysera vilka förhöjda vattennivåer och dess konsekvenser för Rimbo FÖP som riskerar att uppstå i Norrtäljeån vid skyfall eller vid andra högflödessituationer föreslås en hydraulisk vattendragsmodell över Norrtäljeån.

I WSP:s kartläggning och analys av ekosystemtjänster finns ekosystemtjänsten vattenhållande förmåga analyserad. Analysen har gjorts i förhållande till lågpunktsytor och ackumulationslinjer samt genomsläppliga jordarter och kantzoner.

Både skogsmark och jordbruksmark bidrar med ekosystemtjänster som översvämningsskydd och naturlig vattenreglering. Respektive utvecklingsområdes vattenhållande förmåga anges för respektive område under *Ekosystemtjänster*.

WSP skriver att genom att kombinera analys av ekosystemtjänsten med dagvattenutredning och skyfallskartering går det att identifiera särskilt viktiga områden att genomföra åtgärder i för att reglera stora vattenflöden och samtidigt höja värdet av denna ekosystemtjänst.

7.10. Miljökvalitetsmål

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål med tillhörande preciseringar och etappmål som beskriver den kvalité och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturresurser som är ekologiskt hållbara på lång sikt.

Miljökvalitetsmålen är vägledande för en långsiktig och hållbar samhällsutveckling. Följande områden finns det miljökvalitetsmål för.

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft.
3. Bara naturlig försurning.
4. Giftfri miljö.
5. Skyddande ozonskikt.
6. Säker strålmiljö.
7. Ingen övergödning.
8. Levande sjöar och vattendrag.
9. Grundvatten av god kvalité.
10. Hav i balans, levande kust och skärgård.
11. Myllrande våtmarker.
12. Levande skogar.
13. Ett rikt odlingslandskap.
14. Storslagen fjällmiljö.
15. God bebyggd miljö.
16. Ett rikt växt- och djurliv.

I denna MKB redovisas de miljökvalitetsmål inklusive konsekvenser som bedöms relevanta för den fördjupade översiktsplanen.

Begränsad klimatpåverkan

”Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.”

Bedömning

Planerade bostäder inom utvecklingsområden ligger relativt nära och i Rimbo centrum medan föreslagna utredningsområden ligger på lite längre avstånd. Exploatering på skogsmark är negativt ur klimatsynpunkt eftersom skogen binder kol när den växer. Närheten till centrum gynnar cykling till centrum och resa med buss till- och från exempelvis Arlanda, Norrtälje eller Stockholm. En utbyggnad av Roslagsbanan till Rimbo, skulle gynna kollektivt resande och troligtvis minska bilåkandet.

Området bör utformas för att underlätta för gång- och cykeltrafik. Det finns fjärrvärme i Rimbo och det är positivt om fjärrvärmen byggs ut inom området. Energieffektivt byggande bör uppmuntras.

Frisk luft

”Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.”

Bedömning
Utifrån de mätningar och modellberäkningar som gjorts av Östra Sveriges Luftvårdsförbund bedöms miljökvalitetsnormerna för utomhusluft klaras för planområdet. Miljökvalitetsmålet för kvävedioxid, NO_2 till skydd för människors hälsa klarades inte vid någon mätstation i regionen*11* vad gäller höga dygnsmedelvärden. Se även bedömning under *Begränsad klimatpåverkan* ovan och under *Miljökvalitetsnormer* nedan.

Giftfri miljö

”Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.”

Bedömning
Inom planområdet finns potentiellt förorenade områden som kan innehålla gifter som kan läcka ut till mark och vatten. I samband med en exploatering kan risken för läckage öka på grund av ökad avrinning av dagvatten. Föroreningarna kan även innebära hälsorisker. I samband med exploateringen kommer den sanering som bedöms som nödvändig att göras. Exploateringen kan därmed innebära att en sanering görs tidigare än vad som skulle skett utan exploateringen, vilket är positivt ur miljösynpunkt. Vägdagvatten och dagvatten från parkeringsytor kan innehålla giftiga ämnen som exempelvis motorolja/diesel och giftiga ämnen från bildäck. Förorenat dagvatten bör renas innan det släpps till recipient. Vid byggandet rekommenderas naturliga material utan farliga ämnen. Vid infiltration av dagvatten bör hänsyn tas till eventuell risk för urlakning av förorenad mark till grundvattnet.

11 Inom det område Östra Sveriges Luftvårdsförbund har sina mätstationer, där Norrtälje kommun ingår.

Ingen övergödning

”Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.”

Bedömning

Utsläpp av dagvatten från bostadsområden, verksamhetsområden och vägar innebär en påverkan med bland annat gödande ämnen på mark och vatten. För att minimera påverkan är det viktigt att dagvatten omhändertas och renas genom exempelvis infiltration i marken eller i öppna diken och dammar. Om det finns föroreningar i marken är det olämpligt att infiltrera dagvatten i marken. Även om dagvattnet renas så innebär förändringen en försämring genom att marken hårdgörs. I de fall jordbruksmark exploateras minskar dock utläckaget av näringsämnen medan exploatering av skogsmark ökar utsläppen eftersom skogsmarkens buffrande effekt försvinner när skogen tas bort och marken hårdgörs. För att minimera påverkan bör så liten andel ytor som möjligt hårdgöras. Genom att ge byggnader gröna tak och genom att rena dagvatten från andra områden än planområdet kan man till en del kompensera för de ytor som hårdgörs inom planområdet.

Levande sjöar och vattendrag

"Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas."

Bedömning

För detta miljökvalitetsmål gäller samma bedömning som för *Ingen övergödning*. En exploatering av naturmark innebär oundvikligen en ökad påverkan på de sjöar som är recipienter och det som kan göras är att minimera påverkan samt att vidta kompensationsåtgärder inom eller utanför planområdet genom exempelvis rening av dagvatten och minskning av andelen hårdgjorda ytor.

Grundvatten av god kvalité

"Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag."

Bedömning
Utvecklingsområdet för verksamheter i Vallby södra berör grundvattenförekomsten Röåsen-Bergby som är en sand och grusförekomst som överlagrar berggrunden. Vattenförekomsten har bra kemisk och kvantitativ status och uppnår därmed miljökvalitetsnormerna. I grundvattenförekomsten finns en reservvattentäkt med skyddsområde. Det föreslagna utvecklingsområdet ligger utanför skyddsområdet men innanför vattentäktens tillrinningsområde. Hänsyn till vattenförekomsten och bedömning av risker måste tas vid detaljplanering och hantering av dagvatten inom utvecklingsområdet för verksamheter i Vallby södra.

De föreslagna nya sträckningarna för järnväg och för väg 280 skär igenom nordvästra delen av vattenskyddsområdet och när dessa byggs måste särskilda åtgärder vidtas i syfte att skydda reservvattentäkten från vägsalter och andra föroreningar.

Utredningsområdet Kilen för verksamheter ligger inom vattenskyddsområdet för reservvattentäkten vid Bergby, vilket är olämpligt med hänsyn till de risker som kan uppstå inom ett verksamhetsområde.

Myllrande våtmarker

"Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden."

Bedömning
Inom utredningsområdet Drakberget finns ett hällmarkskärr och ett vattenfyllt stenbrott. En groddjursinventering har gjorts för detta område. Groddjursutredningen anger att det enligt tidigare uppgifter har funnits större vattensalamander i stenbrottsdammen. Stenbrottsdammen och det intilliggande kärret kan fungera som lek- och landmiljö för flera arter av groddjur och dessa områden bör undantas från exploatering. Inom utvecklingsområdet Kvarntorpet och utredningsområdet Norra Kvarntorpet finns enligt kartläggningen av den gröna infrastrukturen ytor med våtmark som bedömt vara ekologiskt känsliga. Eftersom inte utredningsområdena är naturvärdesinventerade i sin helhet, kan det eventuellt finnas ytterligare våtmarker inom dessa områden. Våtmarker är generellt ekologiskt känsliga och bör undantas från exploatering i sin helhet.

Levande skogar

”Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.”

Bedömning

Utvecklingsområdena Kvarntorpet, Midsjö och Bålbro norra samt utredningsområdena Norra Kvarntorpet och Drakberget berör skogsmark. Naturvärdet på skogen varierar från låg till hög naturvärdesklass. Samtliga dessa områden ingår i eller ligger i kanten av ett större skogsområde nordväst om Rimbo. Delar av området är rekreationsområde. Eftersom området är stort och sammanhängande, är det antagligen viktigt som ett källområde som arter kan sprida sig ifrån till mindre områden runt Rimbo. Området är en del av ett tallsamband med gamla tallar i Rimbo och även en del av ett lövsamband. Här finns även förekomst av kalkbarrskog med markvampar som en värdefull biotop. Se även under *Naturmiljö*. Planförslaget är negativt för miljökvalitetsmålet i de delar som innebär att skogsmark planeras att exploateras.

Ett rikt odlingslandskap

”Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.”

Bedömning

Planförslaget föreslår ett par utvecklingsområden på jordbruksmark. Det är Vallby södra och ett mindre område vid Bålbro norra. Båda områdena ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse i Rimbo. Planförslaget föreslår även större utredningsområden på i huvudsak jordbruksmark. Det är Ekdalen, Bobacken, Asplund/Tomta och Kilen. Planförslaget är i dessa delar negativt för miljö-kvalitetsmålet.

God bebyggd miljö

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Bedömning

Planförslaget bedöms som både positivt och negativt för miljökvalitetsmålet. Positivt är att det planerade området bedöms få en bra boendemiljö relativt centralt och samtidigt naturnära med goda rekreationsmöjligheter. En relativt tät bebyggelsestruktur medför ökad möjlighet till kollektivtrafik till området och att offentlig och kommersiell service byggs ut. Närheten till centrum gynnar cykling och användning av kollektivtrafik till- och från Norrtälje, Arlanda och Stockholm men avståndet är i vissa fall ändå så pass långt att många troligtvis tar bilen. Negativt är att naturmark tas i anspråk i relativt vattennära läge vilket medför ökad belastning på sjöarna Syningen och Långsjön som riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormen för ekologisk status. Genom att dagvattnet från planområdet planeras att renas, förväntas den ökade belastningen på sjöarna minimeras eller i bästa fall utebli eller minska. Den förväntade belastningen på recipienterna efter rening är inte klarlagd i detta skede men mer detaljerade dagvattenutredningar kommer att göras i detaljplaneskedet. Att naturmark tas i anspråk är även negativt för biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreation. Det är även negativt att utredningsområden föreslås för jordbruksmark och inom områden med värdefull kulturmiljö och landskapsbild. Att exploateringen inom utredningsområdena i huvudsak planeras att bli friliggande småhus är även negativt ur ett hållbarhetsperspektiv genom att värdefull mark inte utnyttjas effektivt och genom att bebyggelsen sprids ut, vilket troligtvis gynnar ett ökat bilåkande jämför med om ny bebyggelse koncentreras till centrum.

Ett rikt växt- och djurliv

”Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. ”

Bedömning

Detaljplaneförslaget innebär exploatering i identifierade naturvärdesobjekt med i huvudsak visst eller påtagligt naturvärde. Områden med höga naturvärden (klass 2) finns inom utvecklingsområdet Bålbro norra, utredningsområdet Ekdalen och utredningsområdet Asplund/Tomta. För de föreslagna utredningsområdena

saknas tillräcklig kunskap och kompletterande naturvärdesinventeringar behöver även göras inom dessa områden. Vid detaljplanering bör i första hand så långt möjligt områden med högt eller påtagligt naturvärde sparas och hänsyn bör tas till arters möjlighet att spridas. Skydd- och kompensationsåtgärder bör även vidtas för att minimera påverkan. Byggnation och anläggningar i området bör göras med minsta möjliga ingrepp i naturmiljön och lokaler med fridlysta och rödlistade arter bör undvikas. Avverkning bör ske mycket restriktivt och ytor där ingen anläggning planeras bör lämnas orörda.

7.11. Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap. miljöbalken. Miljökvalitetsnormer finns för:

- vattenförekomster
- utomhusluft
- fisk- och musselvatten
- omgivningsbuller

För denna fördjupade översiktsplan är endast miljökvalitetsnormer för vatten och luft relevant att beskriva. Fisk- och musselvatten med miljökvalitetsnormer saknas i närheten av området för den fördjupade översiktsplanen. Miljökvalitetsnormerna för buller gäller endast för större vägar (mer än tre miljoner fordon per år), större järnvägar (mer än 30 000 tåg per år) eller för större städer (mer än 100 000 invånare) än vad som finns i närheten av planområdet och är därmed inte aktuellt.

Luft (SFS 201:527)
Miljökvalitetsnormer för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Det finns MKN för flera ämnen, bland annat kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid och partiklar (PM 10). Det är främst trafiken som bedöms ge upphov till hälsofarliga utsläpp i form av kvävedioxider (NO_2), partiklar (PM) och lättflyktiga organiska ämnen (VOC). Norrtälje är medlem i Östra Sveriges Luftvårdsförbund, där bland annat Stockholms län ingår. I förbundets regi görs kontinuerliga mätningar av utomhusluften i syfte att kontrollera att miljökvalitetsnormerna inte överskrids. I bland annat Stockholm och Uppsala görs mätningar i gaturumsmiljö där luften förväntas vara som sämst. Utöver mätningarna i gaturummen görs mätningar i så kallade urbana bakgrundsmiljöer. Norr om Norrtälje finns en sådan mätpunkt vid Norr Malma. Utomhusluften i mätpunkten representerar den regionala bakgrundsluften i regionen.

Bedömning
Utifrån de mätningar och modellberäkningar som gjorts av Östra Sveriges Luftvårdsförbund bedöms miljökvalitetsnormerna för utomhusluft klaras för planområdet.

Vatten (SFS 2004:660)
EU:s vattendirektiv har införts i miljöbalken genom *Förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SFS 2004:660*) och i enlighet med detta har Vattenmyndigheten beslutat om miljökvalitetsnormer, förvaltningsplaner samt åtgärdsprogram för i princip alla vattenresurser, såväl yt- som grundvatten.

Miljökvalitetsnormerna formuleras för den status som bedöms kunna uppnås och vidmakthållas i vattenresursen.

Det förväntas att alla verksamheter och samhällssektorer i förhållande till sina respektive belastningar medverkar till att god status kan uppnås. Detta är särskilt lämpligt att beakta i samband med framtagande av en detaljplan.

Planområdet ligger nästan helt inom Norrtäljeåns huvudavrinningsområde men en mindre del i söder ligger i Åkerströms avrinningsområde med delavrinnings-området *Utloppet av Sparren*. Norrtäljeåns huvudavavrinningsområde inom plan-området är indelat i flera mindre delavrinningsområden.

Följande vattenförekomster och ”övrigt vatten” berör planområdet:

Långssjön
Vattenförekomsten har 2019 klassats som sjö med dålig ekologisk status och kvalitetskravet är god ekologisk status 2027. Det finns en risk att statusen inte uppnås 2027.

Vattenförekomsten har 2019 klassats som sjö som inte uppnår god kemisk status. God status uppnås inte för de prioriterade ämnena kvicksilver/kvicksilver-föreningar och bromerade difenyletrar. Kvalitetskravet är god status 2027, med undantag för kvicksilver/kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar som har mindre stränga krav. Det finns en risk att statusen inte uppnås 2027.

De betydande diffusa påverkanskällor som anges är urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp och atmosfärisk deposition samt förändring av konnektivitet genom tex dammar, barriärer och slussar. Punktkällor är inte klassade.

Syningen
Vattenförekomsten har 2019 klassats som sjö med dålig ekologisk status och kvalitetskravet är god ekologisk status 2027. Det finns en risk att statusen inte uppnås 2027.

Vattenförekomsten har 2019 klassats som sjö som inte uppnår god kemisk status. God status uppnås inte för de prioriterade ämnena kvicksilver/kvicksilver-föreningar och bromerade difenyletrar. Kvalitetskravet är god status 2027, med undantag för kvicksilver/kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar som har mindre stränga krav. Det finns en risk att statusen inte uppnås 2027.

De betydande diffusa påverkanskällor som anges är jordbruk, enskilda avlopp och atmosfäriskt nedfall. Diffusa källan urban markanvändning är inte klassad.

Förändring av konnektivitet genom tex dammar, barriärer och slussar anges även som betydande påverkanskälla. Reningsverk anges vara en punktkälla med betydande påverkan.

Kundbysjön
Sjön är ett så kallad ”övrigt vatten” som inte har statusklassats och utpekats som en vattenförekomst. Påverkanskällorna har inte klassats.

Norrtäljeån – Vallbyån (söder om Syningen)
Vattenförekomsten har 2019 klassats som vattendrag med måttlig ekologisk status och kvalitetskravet är god ekologisk status 2027. Det är osäkert om statusen uppnås 2027[12].

Vattenförekomsten har 2020 klassats som vattendrag som inte uppnår god kemisk status på grund av de prioriterade ämnena kvicksilver/kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar. Kvalitetskravet är god status 2027, med undantag för kvicksilver/kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar som har mindre stränga krav. Det finns en risk att statusen inte uppnås 2027.

De betydande diffusa påverkanskällor som anges är urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp, hästgårdar och atmosfäriskt nedfall. Förändring av konnektivitet genom tex dammar, barriärer och slussar anges även som betydande påverkanskälla. Reningsverk och förorenade områden anges vara punktkällor med betydande påverkan.

Norrtäljeån – efter Långsjön
Vattenförekomsten har 2019 klassats som vattendrag med måttlig ekologisk status och kvalitetskravet är god ekologisk status 2027. Det är osäkert om statusen uppnås 2027[13].

Vattenförekomsten har 2020 klassats som vattendrag som inte uppnår god kemisk status på grund av de prioriterade ämnena kvicksilver/kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar. Kvalitetskravet är god status 2027, med undantag för kvicksilver/kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar som har mindre stränga krav. Det finns en risk att statusen inte uppnås 2027.

---

12 Arbetsmaterial riskbedömning 2020-05-08.

13 Arbetsmaterial riskbedömning 2020-05-08.

De betydande diffusa påverkanskällor som anges är urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp och atmosfäriskt nedfall. Morfologiska förändringar för jordbruk och annat anges även som betydande påverkanskälla.

Norrtäljeån – Balkensån (innan och efter Kundbysjön)
Vattenförekomsten har 2019 klassats som vattendrag med måttlig ekologisk status och kvalitetskravet är god ekologisk status 2027. Det är osäkert om statusen uppnås 2027.[14]

Vattenförekomsten har 2020 klassats som vattendrag som inte uppnår god kemisk status på grund av de prioriterade ämnena kvicksilver/kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar. Kvalitetskravet är god status 2027, med undantag för kvicksilver/kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar som har mindre stränga krav. Det finns en risk att statusen inte uppnås 2027.

De betydande diffusa påverkanskällor som anges är urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp och atmosfäriskt nedfall. Reningsverk och deponier anges vara punktkällor med betydande påverkan. Morfologiska förändringar för jordbruk anges även som betydande påverkanskälla.

Ekebyholm (norr om Syningen)
Vattenförekomsten har 2019[15] klassats som en preliminär grundvattenförekomst med god kemisk och kvantitativ status. Betydande påverkanskällor anges vara bekämpningsmedel/förorenat område (plantskola) och salt från transport/-infrastruktur.

Rööåsen – Bergby (öster om Rimbo)
Vattenförekomsten har 2019 klassats som grundvattenförekomst med god kemisk och kvantitativ status och uppnår därmed miljökvalitetsnormerna. Förekomsten riskerar att inte nå god kemisk status på grund av deponi, industriområde och sorteringsstationen vars påverkan behöver undersökas med avseende på klorid och PFAS. Det finns också risk för klorerade lösningsmedel.[16] Riskbedömningen för den kvantitativa statusen är inte klassad. Betydande påverkankällor anges vara förorenade områden, deponier och transport/infrastruktur.

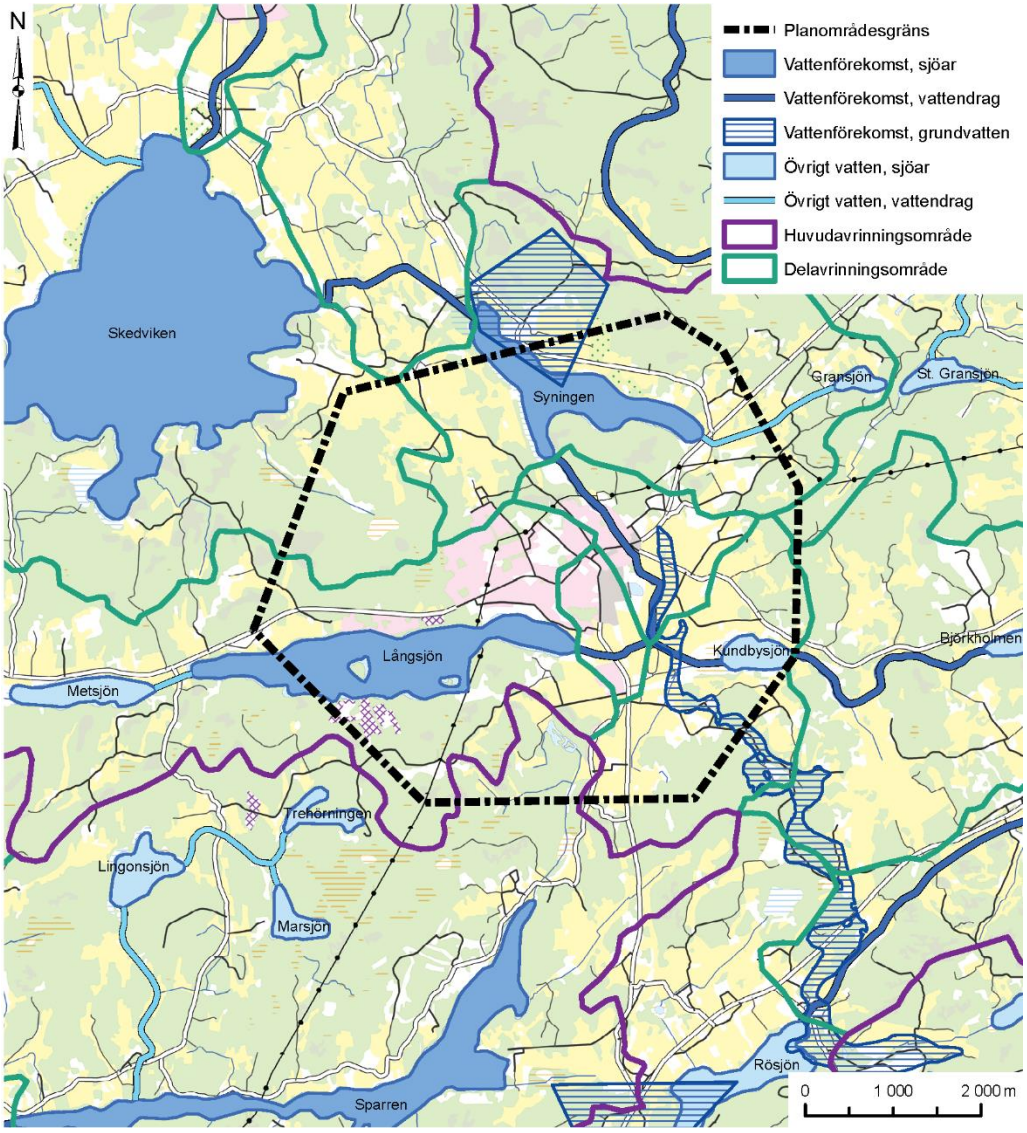
---

[14] Arbetsmaterial riskbedömning 2020-05-08

[15] Arbetsmaterial för riskbedömning 2019-06-04.

[16] Arbetsmaterial 2019-06-26

Rööåsen – Denan (söder om Rööåsen-Bergby)
Vattenförekomsten har 2019 klassats som grundvattenförekomst med god kemisk och kvantitativ status och uppnår därmed miljökvalitetsnormerna. Risk-bedömningen är inte klassad. Inga påverkanskällor anges.

Figur 42 Avrinningsområden och vattenförekomster med planområdet markerat.

Föreslagen förändring
I dagvattenutredningen föreslås åtgärder som fokuserar på att minska fosfor-belastningen till vattenförekomsterna, eftersom näringsämnen är utslagsgivande för ekologisk status för samtliga ytvattenförekomster. Åtgärderna består bland annat i anläggande av dagvattendammar, översvämningsytor och växtbäddar. Utredningen föreslår lämpliga ytor för åtgärder. I det fortsatta arbetet och i

samband med exploateringsprojekt som kan medföra dagvattenpåverkan ska detaljerade dagvattenutredningar tas fram som redovisar hur miljökvalitetsnormerna kan följas.

Bedömning
För att hålla nere mängden föroreningar till recipienten bör dagvattnet renas och andelen hårdgjorda ytor minimeras. Utifrån den översiktliga dagvattenutredningen som gjorts kan inte någon bedömning göras av påverkan på de berörda vattenförekomsternas status och påverkan på deras möjligheter att klara miljökvalitetsnormerna eftersom den översiktliga utredningen inte innehåller några beräkningar av förväntade föroreningsmängder efter rening av dagvattnet. I de kommande detaljerade dagvattenutredningarna för respektive detaljplaner kommer beräkningar kunna göras som visar hur miljökvalitetsnormerna kan klaras.

8. Uppföljning

De frågor som kommunen bör lägga särskild vikt vid i kommande detaljplanering av utvecklingsområdena och vid uppföljning av dessa är de miljöaspekter som bedöms orsaka betydande miljöpåverkan, nämligen påverkan på vattenförekomsterna på grund av dagvattenutsläpp och påverkan på naturmiljön.

Utredningsområdena bör analyseras ytterligare med hänsyn till risk för betydande miljöpåverkan på rekreation, natur- och kulturmiljövärden, landskapsbild, ianspråktagande av jordbruksmark samt påverkan på vattenmiljön och vattenförsörjningen. Påverkan på riksintresset för kulturmiljön inom utredningsområdet Ekdalen behöver utredas särskilt för att klargöra vilken exploatering som är möjlig inom området.

Kalmar den 9 september 2021

Vatten och Samhällsteknik AB

Catarina Lund Eva Djupfors

9. Referenser

- Avgränsning av MKB för fördjupad översiktsplan för Rimbo. Underlag för samråd enligt 6 kap 13 § miljöbalken.
- Bilaga 5, del 1 – Ortsanalys för Rimbo, Norrtälje kommun 2013.
- Bostadsförsörjningsstrategi för Norrtälje kommun. Antagen av kommunfullmäktige 2017-08-28 Norrtälje kommun.
- Dagvattenstrategi för Norrtälje kommun Kommunala riktlinjer. Antagen i kommunfullmäktige 2017-11-06.
- Ekosystemtjänster i Rimbo, Norrtälje kommun, Kartläggning och analys, WSP 2020-03-05.
- Exploatering av jordbruksmark 2011–2015 Rapport 2017:5, Jordbruksverket.
- Fördjupad översiktsplan, Rimbo underlag dagvatten 2019-03-06 WSP.
- Förslag till fördjupning av översiktsplanen för Rimbo samhälle i Norrtälje kommun. Antagen av kommunfullmäktige 2010-05-10.
- Groddjursinventering vid Bålbro i Rimbo, Norrtälje kommun 2016 – med förslag till skydds-, kompensations- och hänsynsåtgärder.
- Grön infrastruktur i Rimbo, Analys och kartläggning av viktiga naturmiljöer 2018, Calluna 2019-02-25.
- Luftkvalitet inom Östra Sveriges Luftvårdsförbund. Mätresultat år 2017, LVF 2018:4, maj 2018.
- www.sverigesmiljomal.se
- Naturvärdesinventering av Bergby i Rimbo, Norrtälje kommun, Naturföretaget 2018. 2018-08-20.
- Naturvärdesinventering av Björkenäs i Rimbo, Norrtälje kommun, Naturföretaget 2018. 2018-08-20.
- Naturvärdesinventering av Kvarntorp/Västertorp, Norrtälje kommun Naturföretaget 2018. 2018-09-03.
- Naturvärdesinventering av Långsjön Norra stranden i Rimbo, Norrtälje kommun. Naturföretaget 2018. 2018-02-08.
- Naturvärdesinventering av naturområde kring kraftledningsgata i Rimbo, Norrtälje kommun, Naturföretaget 2018. 2018-09-03.

- Naturvärdesinventering av Näset i Rimbo, Norrtälje kommun, Naturföretaget 2018. 2019-02-08.
- Naturvärdesinventering av området runt tennisbanan i Bålbro i Rimbo, Norrtälje kommun, Naturföretaget 2018. 2018-09-05.
- Naturvärdesinventering av skogsområdet i Bålbro i Rimbo, Norrtälje kommun. Naturföretaget 2018. 2018-07-10.
- Naturvärdesinventering av Tomta backe i Rimbo, Norrtälje kommun, Naturföretaget 2018. 2018-08-20.
- Naturvärdesinventering av Vallby Norra i Rimbo, Norrtälje kommun, Naturföretaget 2018, 208-08-17.
- Naturvärdesinventering Rimbo natur- och kulturmiljö Rimbo Sweco Environment AB 2016-06-01.
- Norrtälje kommuns klimat- och miljöprogram Norrtälje kommun april 2018.
- Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods. Fakta 2016:4, Länsstyrelsen Stockholm, 2016-04-11.
- Rimbo centrum del 1 – byggnadsklassificering WSP 2020-03-16
- Rimbo centrum del 2 – utvecklingsförslag WSP 2020-04-15.
- Rimbo, Kulturmiljöutredning och landskapsanalys, WSP, 2019-11-29.
- Skyddsavstånd Rimbo ARV luktutredning och skyddsavstånd Rimbo ARV, Norrtälje kommun, Jönköping processanläggningar Sweco 2020-03-25.
- Skyfallskartering för Rimbo FÖP, En skyfallskartering av förändrad markanvändning 2019-03-06, WSP.
- Vision Rimbo centrum Dialogbaserad vision för år 2025–2050 Spacecape oktober 2019.
- VISS, vatteninformationssystem Sverige. www.viss.lansstyrelsen.se
- www.lansstyrelsen.se